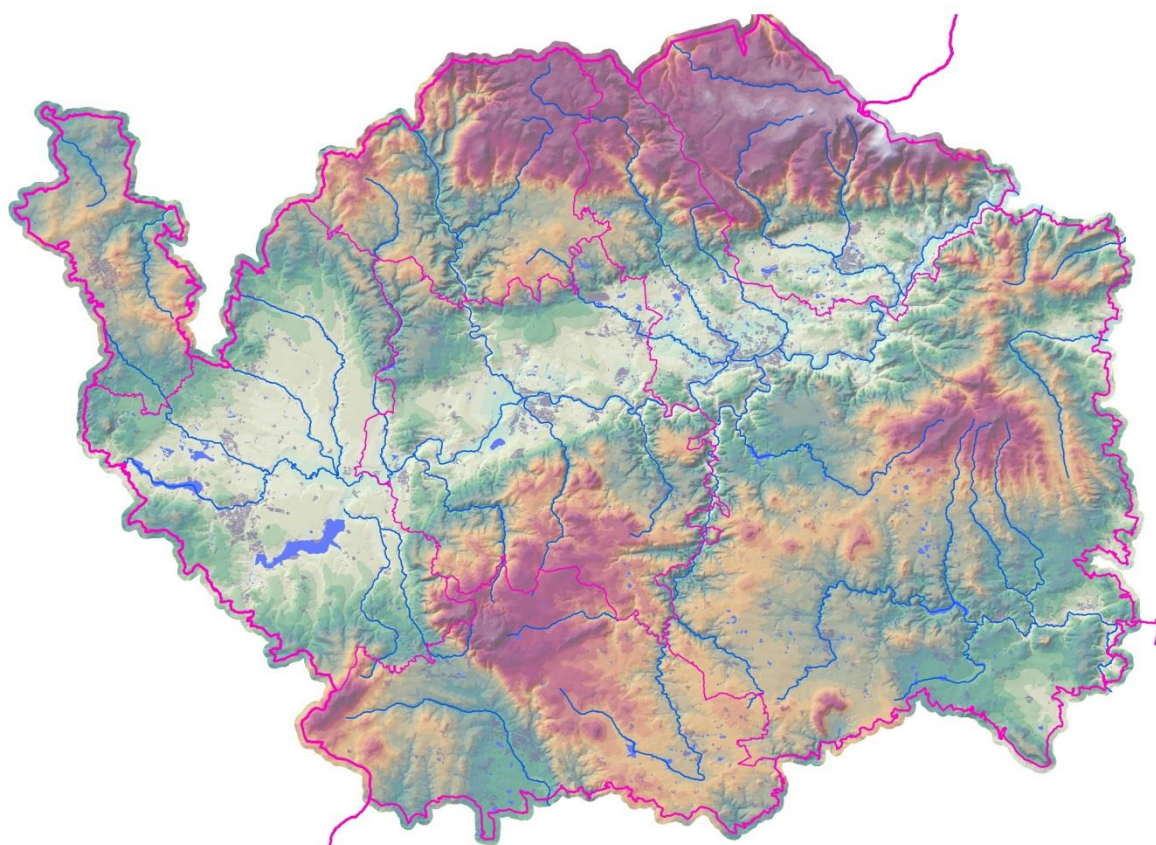

Územně analytické podklady Karlovarského kraje

2017

část a)

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

4. úplná aktualizace

červen 2017

Základní údaje

Rozbor udržitelného rozvoje území Karlovarského kraje byl pořízen v souladu s § 26 až 29 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a v souladu s § 4 a 5 vyhlášky MMR ČR č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění (dále jen „vyhláška č. 500/2006 Sb.“).

Pořizovatel : **Krajský úřad Karlovarského kraje**, odbor regionálního rozvoje
Závodní 353/88
360 06 Karlovy Vary
Tel.: +420 354 222 111

www.kr-karlovarsky.cz

Zhotovitel aktualizace : **Krajský úřad Karlovarského kraje**, odbor regionálního rozvoje,
oddělení územního plánování

Ing.arch. Jaromír Musil, vedoucí odboru regionálního rozvoje
Ing.arch. Jana Kaválková, vedoucí oddělení územního plánování
Ing.arch. Jaroslav Jelínek, celková koordinace
Ing. Jana Irovská,
Bc. Petr Křenek,
Mgr. Barbora Žemličková,
Ing. Ivana Nykodýmová

Zpřístupnění :

Dokumentace Územně analytických podkladů Karlovarského kraje (dále jen „Dokumentace ÚAP KK“) je zveřejněna v rozsahu a způsobem umožňujícím dálkový přístup (§ 166 stavebního zákona) na internetové adrese

www.kr-karlovarsky.cz

Obsah dálkově zpřístupněné dokumentace :

1. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území
 - textová část
 - grafická část
 2. Rozbor udržitelného rozvoje území
 - textová část
 - grafická část
1. Výkres hodnot území
 2. Výkres limitů využití území
 3. Výkres záměrů na provedení změn v území
 4. Problémový výkres

Dokumentace ÚAP KK v listinné podobě je uložena na Krajském úřadě Karlovarského kraje, odboru regionálního rozvoje, oddělení územního plánování, Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary.

Obsah textové části:

1. Úvod	5
1.1. Data a datové zdroje	5
1.2. Přehled změn provedených touto aktualizací	5
1.3. Návaznost ÚAP Karlovarského kraje na ÚAP obcí	5
1.4. Metodika zpracování	6
2. Základní údaje o území Karlovarského kraje	7
2.1. Širší vztahy	7
2.2. Charakteristika území	7
3. Souhrn zjištění pro vyhodnocení udržitelného rozvoje území (URÚ) v 10 tématech	14
3.1. Horninové prostředí a geologie	14
3.1.1. Geologie a geomorfologie	14
3.1.2. Nerostné suroviny	16
3.1.3. Následky těžby surovin	18
3.1.4. Seismicita	21
3.2. Vodní režim	21
3.2.1. Povrchové a podzemní vody	22
3.2.2. Zdroje vod	26
3.2.3. Záplavy	29
3.3. Hygiena životního prostředí	32
3.3.1. Klimatické podmínky	33
3.3.2. Ovzduší	34
3.3.3. Odpady	38
3.3.4. Hluk a vibrace	44
3.3.5. Radonové riziko	44
3.4. Ochrana přírody a krajiny	45
3.4.1. Chráněná území	46
3.4.2. Ekologie	49
3.4.3. Krajina	52
3.4.4. Flóra a fauna	53
3.5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa	55
3.5.1. Zemědělský půdní fond	57
3.5.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa	60
3.6. Veřejná dopravní a technická infrastruktura	61
3.6.1. Širší dopravní vztahy	63
3.6.2. Silniční doprava	63
3.6.3. Železniční doprava	66
3.6.4. Letecká doprava	68
3.6.5. Ostatní doprava	69
3.6.6. Zásobování vodou	74
3.6.7. Kanalizace a čištění odpadních vod	77
3.6.8. Elektrická energie	81
3.6.9. Zásobování plynem	85
3.6.10. Zásobování teplem	86
3.6.11. Telekomunikace	88
3.7. Sociodemografické podmínky	91

3.7.1.	Historický vývoj osídlení.....	91
3.7.2.	Současné osídlení	92
3.7.3.	Obyvatelstvo.....	94
3.7.4.	Věková struktura.....	96
3.7.5.	Vzdělanost	97
3.7.6.	Školství	99
3.7.7.	Zdravotnictví a sociální péče	100
3.7.8.	Veřejná správa	102
3.8.	Bydlení.....	103
3.8.1.	Domovní fond.....	104
3.8.2.	Bytový fond.....	107
3.8.3.	Výstavba	109
3.9.	Rekreace.....	113
3.9.1.	Oblasti cestovního ruchu	113
3.9.2.	Památky	114
3.9.3.	Lázeňství.....	116
3.9.4.	Ubytování a stravování (včetně lázeňství).....	119
3.9.5.	Tělovýchova a sport.....	121
3.9.6.	Individuální rekreace	122
3.10.	Hospodářské podmínky.....	123
3.10.1.	Hospodářská charakteristika	124
3.10.2.	Podnikatelská struktura.....	127
3.10.3.	Zaměstnanost.....	128
3.10.4.	Nezaměstnanost.....	130
4.	Zjištění a vyhodnocení hodnot, limitů a záměrů.....	132
4.1.	Zjištění a vyhodnocení hodnot území	132
4.2.	Zjištění a vyhodnocení limitů využití území.....	132
4.3.	Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území	133
5.	Přehledy	140
5.1.	Seznam použitých podkladů	140
5.2.	Seznam tabulek	140
5.3.	Seznam grafů.....	142
5.4.	Seznam obrázků	143
5.5.	Seznam nejčastěji používaných zkratk	145
6.	Přílohy.....	146
6.1.	Tabulka jevů, položek a vrstev shapefile	146
6.2.	Návod k prohlížení jednotlivých vrstev v elektronických výkresech	147
6.3.	Knihovna záměrů	148

Obsah grafické části :

1.	Výkres hodnot území	1 : 50 000
2.	Výkres limitů využití území	1 : 50 000
3.	Výkres záměrů na provedení změn v území	1 : 50 000
4.	Výkres problémů k řešení	1 : 50 000

1. Úvod

Touto dokumentací se aktualizuje dokumentace Územně analytických podkladů Karlovarského kraje pořízená v roce 2015.

1.1. Data a datové zdroje

V této dokumentaci jsou používána data z roku 2017, 2015 a 2011:

- a) Geografická data z datového skladu ÚAP jsou aktuální k 31. 3. 2017. Jsou v podobě, která byla naposledy předána poskytovatelem nebo jím byla potvrzena jejich pokračující aktuálnost.
- b) Statistická data z datového skladu ÚAP jsou aktuální k 30. 12. 2015. V potřebném členění na obce jsou poskytována Českým statistickým úřadem se spožděním.
- c) Statistická data ze Sčítání lidu, bytů a domů, které proběhlo v roce 2011.

V nadpisech schémat a tabulek je uváděn rok jen v případě, že je odlišný od roku 2017.

1.2. Přehled změn provedených touto aktualizací

- A. Na základě zákona č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů, v platném znění, došlo k 1. 1. 2016 ke změně hranic vojenského újezdu Hradiště, vzniku dvou obcí a změně hranic některých obcí Karlovarského kraje.
 - a. Území Karlovarského kraje se zmenšilo ve prospěch Ústeckého kraje o cca 400 ha. Nově vznikly 2 obce, obec Bražec v ORP Karlovy Vary a obec Doupovské Hradiště, která byla přičleněna k ORP Ostrov. Zvětšilo se území 5 obcí - obce Kyselka, Stráž nad Ohří, Valeč, Verušičky a Vojkovice.
 - b. Údaje čerpané z veřejných statistických zdrojů nejsou pro nové obce a změněný rozsah VÚ Hradiště zatím k dispozici a to jak ve SLBD 2011, tak ve Statistické ročenice za rok 2015, ze které tato aktualizace čerpá (Statistická ročenka za rok 2016 bude k dispozici nejdříve v polovině roku 2017).
 - c. Aktualizace na to reaguje všude tam, kde pracuje se statistickými údaji tím, že nové obce a změněný rozsah VÚ Hradiště nehodnotí a v tabulkových přehledech a grafických přílohách vyjadřuje symbolem „x“.
- B. Těžištěm věcné aktualizace Podkladů pro RURÚ zůstává aktualizace číselných údajů, jejich vyhodnocení a aktualizace závěrů a výstupů (výkresů).
- C. Dílčí změny představuje:
 - a. kapitola „Ovzduší“ kde došlo na základě legislativní změny k novému způsobu výpočtu kumulativního indexu znečištění ovzduší, a to za dvě pětiletá období 2009 až 2013 a za období 2011 až 2015 (součet všech hodnot sledovaných koncentrací látek).
 - b. kapitola „Silniční doprava“ reaguje na legislativní změnu, kdy se kategorie rychlostní komunikace mění na dálnici II.třídy.

1.3. Návaznost ÚAP Karlovarského kraje na ÚAP obcí

ÚAP Karlovarského kraje jsou zpracovány na základě údajů o území, které jsou uloženy ve společném datovém skladu obcí a kraje. Ten obsahuje jevy části A i části B přílohy č. 1 vyhlášky č. 500/2006 Sb. Pro zpracování ÚAP Karlovarského kraje byly použity jak jevy části B (shromážděvané a zpracováváné krajským úřadem), tak vybrané jevy části A (shromážděvané a zpracováváné úřady územního plánování ORP). V rámci již výše zmíněné metodiky JOKar jsou obdobně členěny a zpracovány ÚAPk a ÚAPo jak v textové, tak i ve výkresové části.

Tímto způsobem je zajištěna konzistence datových zdrojů obou úrovní ÚAP.

1.4. Metodika zpracování

V rekapitulaci podkladů RURÚ (datové základny ÚAP) nejde o prostou inventuru informací řazenou do přehledů. Takový přehled je možno efektivněji získat přímou prohlídkou datových vrstev (shapefilů), navíc ve spojení s jejich územním průmětem. Při zpracování podkladů RURÚ byl proto kladen důraz na stručné, přehledné a srozumitelné vyhodnocení těchto informací.

Podklady pro RURÚ jsou členěny do deseti témat (v souladu s vyhláškou č. 500/2006 Sb.). Hodnocení jsou podrobeny pouze vybrané (významné, reprezentativní) jevy relevantní pro krajskou úroveň ÚAP. V úvodu každého tématu je souhrn hodnocení. Dále následují podrobnější hodnocení podtémat, ve kterých jsou důkladněji rozebírány jednotlivé vybrané jevy. Za textovou charakteristikou následují tabulkové přehledy s porovnáním správních území jednotlivých ORP, s porovnáním krajů navzájem a Karlovarského kraje s průměry ČR. Významnější údaje jsou pro vyšší přehlednost vyjádřeny i v grafech. Územní rozložení jevů nebo územní diference statistických hodnot - většinou v členění na obce - jsou vyjádřeny ve schématech nebo kartogramech kraje.

Území vojenského újezdu Hradiště je v přehledech zařazeno pouze tam, kde jsou dostupná data.

Vyhodnocení záměrů na provedení změn využití území zpracovává jen nové záměry, které ještě nebyly promítnuty do řešení ZÚR KK.

2. Základní údaje o území Karlovarského kraje

2.1. Širší vztahy

Karlovarský kraj vznikl na základě zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Na severu a západě uzavírá území republiky státní hranice s Německem, na východě sousedí s Ústeckým krajem a na jihu s krajem Plzeňským. Spolu s Ústeckým krajem tvoří region soudržnosti NUTS 2 Severozápad.

Z Karlovarského do Ústeckého kraje se rozprostírají hraniční Krušné hory. Do Ústeckého kraje pokračuje i řeka Ohře, která odvodňuje větší část kraje do povodí Labe.

Osídlení koncentrované v pásu pánví podél řeky Ohře je součástí historické sídelní osy Cheb – Karlovy Vary – Most – Ústí n/Labem a představuje tak další významnou vazbu s Ústeckým krajem.

S hlavním městem Prahou ve vzdálenosti 130 km spojuje Karlovarský kraj silnice I/6 (E48). Dopravní vazby do Ústeckého kraje zajišťuje silnice I/13 a železniční koridor sítě TEN-T Cheb – Ústí n/Labem, do Plzeňského kraje silnice I/20 (E49) a I/21 a I. tranzitní železniční koridor Cheb – Plzeň – Praha.

Nejsilnější přeshraniční dopravní spojení představuje v ose Cheb – Marktredwitz silnice I/6 (E48) a I. tranzitní železniční koridor.

Celorepublikově významné zásoby hnědého uhlí a na ně navazující výroba elektřiny činí ze Sokolovska významný energetický uzel celostátní i mezinárodní přenosové soustavy 220 kV.

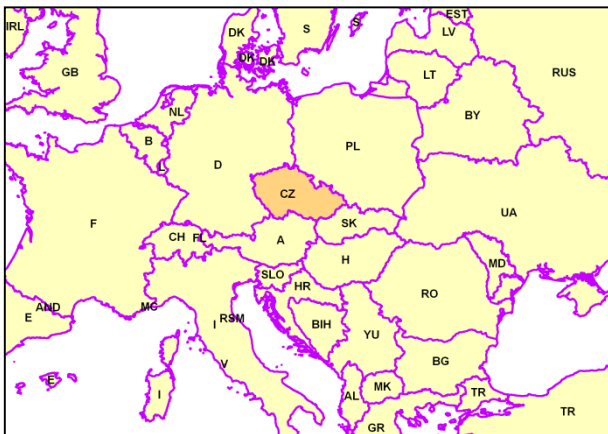

Schéma států Evropy

Schéma ČR s vyznačením Karlovarského kraje

2.2. Charakteristika území

Svou rozlohou 3 310,1 km² je Karlovarský kraj - po hlavním městě Praze (496 km²) a Libereckém kraji (3 163 km²) - třetím nejmenším krajem v České republice a zaujímá pouze 4,2 % území státu.

Karlovarský kraj tvoří 3 okresy – Cheb, Karlovy Vary, Sokolov.

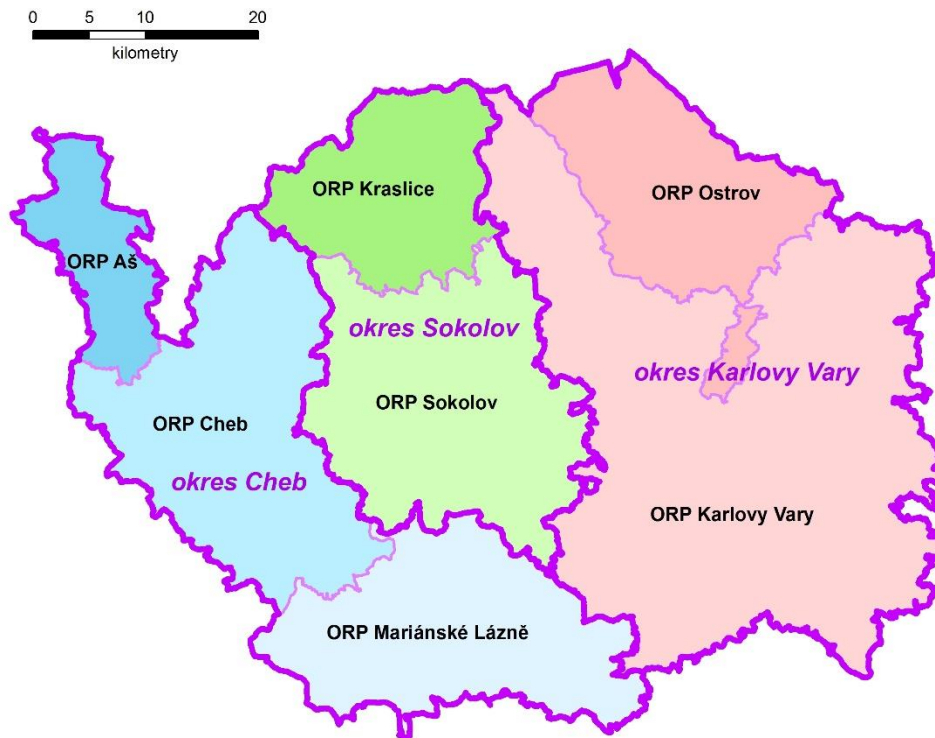
Území kraje je rozděleno do sedmi správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP): Aš, Cheb, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Ostrov a Sokolov.

V kraji žije (k 31. 12.2016, 296 749 2015) trvalých obyvatel, z toho ve městech 82,4% a na venkově 17,6 %. Ročně navštíví kraj 850 891 turistů, lázeňských pacientů a ostatních návštěvníků.

Největším městem a zároveň správním centrem kraje jsou Karlovy Vary s 49 046 obyvateli.

Karlovarský kraj má, po krajích Jihočeském, Vysočině a Plzeňském, čtvrtou nejnižší hustotu zalidnění s hodnotou 90 obyvatel/km². Oproti průměrné hodnotě za celou Českou republiku 134 obyvatel/km² je Karlovarský kraj podprůměrně zalidněný.

obrázek 1 - Správní členění Karlovarského kraje

V Karlovarském kraji je 134 samostatných obcí s 543 částmi obcí a 571 katastrálními územími (v tom je zahrnut vojenský újezd Hradiště s 5 k.ú.). V kraji není v současné době žádné město s více než 50 000 obyvatel (Karlovy Vary – 49 046), 7 měst je v kategorii od 10 000 do 50 000 (Karlovy Vary, Cheb, Sokolov, Ostrov, Chodov, Mariánské Lázně, Aš), 19 obcí v kategorii od 2 000 do 10 000 obyvatel, v kategorii od 200 do 2 000 obyvatel je 93 obcí, do 200 obyvatel je v 15 obcích.

Území je po stránce geologické, geomorfologické, hydrologické a biologické velmi pestré.

Krajina má převážně ráz pahorkatiny s výjimkou pánevních oblastí podél řeky Ohře. Nejvyšším horstvem v kraji jsou Krušné hory na severozápadě s nejvyšším bodem kraje, Klínovcem (1 244 m.n.m.), významnými jsou i Doupovské hory, Slavkovský les a Smrčiny. Tokem s nejrozsáhlejším povodím je řeka Ohře, na níž leží i nejnižší místo kraje (320 m.n.m.) v místech, kde přechází do Ústeckého kraje. Dalšími významnými toky jsou řeky Teplá a Střela.

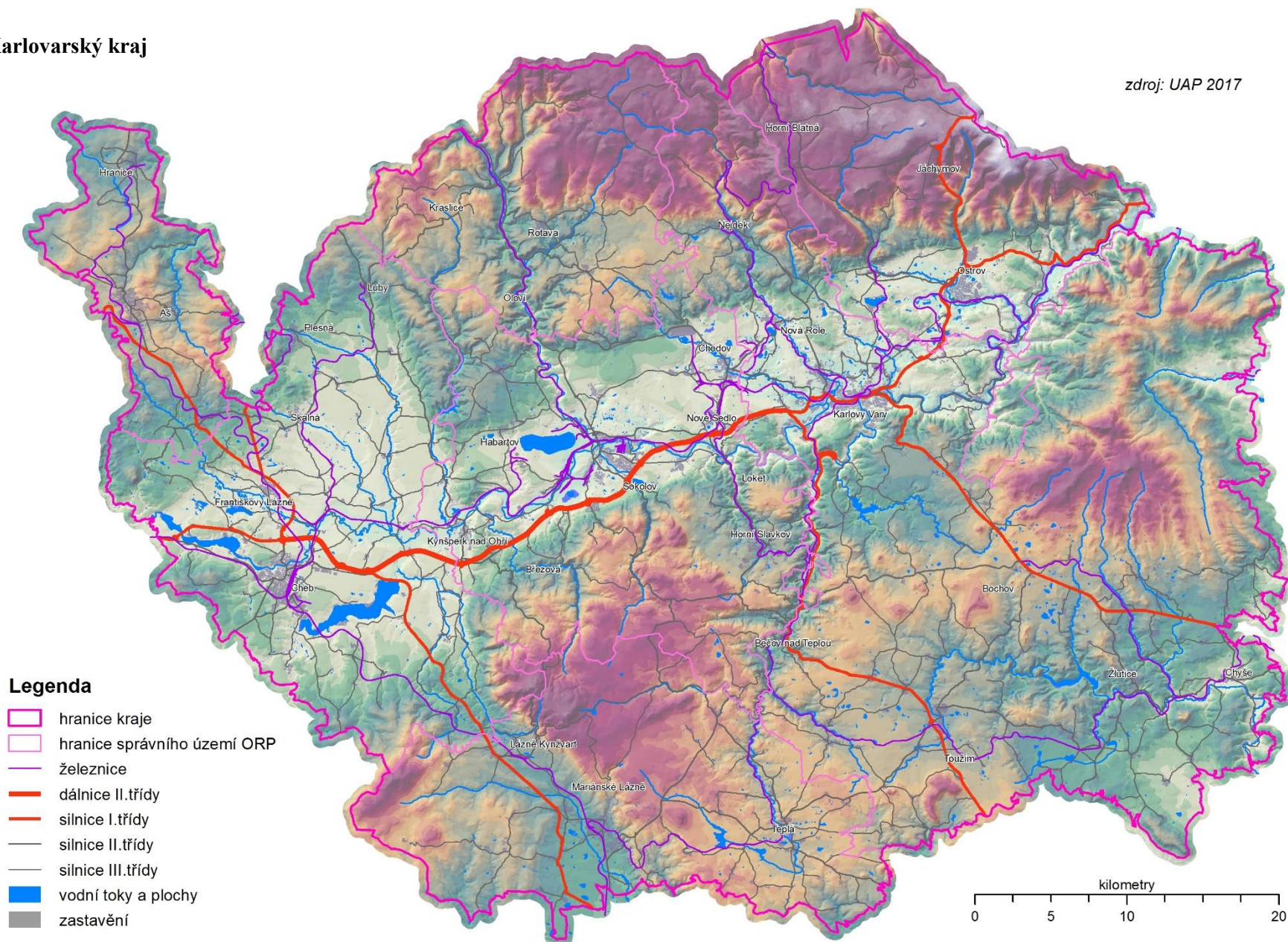
Lesy v rozloze 1 458 km² představují podíl zalesnění 44,1 %, tj. téměř 1,3 násobek průměru ČR, což je po Libereckém kraji druhá nejvyšší hodnota mezi kraji. Rozloha zemědělské půdy 1 239 km² je menší než rozloha lesních pozemků. Podíl orné půdy (16,3 %) tvoří polovinu průměrného podílu v ČR a je s velkým odstupem nejnižší mezi všemi kraji ČR.

Největším zvláště chráněným územím přírody je Chráněná krajinná oblast Slavkovský les. Oblast je unikátním krajinným celkem, velmi málo zalidněným, s množstvím přírodně hodnotných lokalit, zároveň je i historickou kulturní krajinou. Vedle této oblasti je vyhlášeno dalších 76 chráněných území přírody všech kategorií. Nejcennějšími jsou – a to i v mezinárodním měřítku – rašeliniště a slatiniště s vývěry minerálních vod a plynů SOOS na Chebsku, horská rašeliniště v Krušných horách, naleziště perlorodky říční na Ašsku a geologické lokality po obvodu Doupovských hor.

Karlovarský kraj patřil v minulosti, společně s kraji Ústeckým a Moravskoslezským, mezi oblasti s nejvyšším znečištěním ovzduší v republice. V současnosti je kvalita ovzduší v Karlovarském kraji velmi dobrá. Přesto vykazuje životní prostředí Karlovarského kraje značné územní rozdíly. Zhoršené podmínky vykazují, v souvislosti s koncentrací aktivit a dopravy, městské aglomerace. I přes velký podíl zalesnění (44,1 %) je v některých parametrech horší situace v sokolovském okrese, kde se i nadále těží povrchově hnědé uhlí.

obrázek 2 - Karlovarský kraj

zdroj: UAP 2017

Za hlavním městem Prahou zaujímá Karlovarský kraj 2. místo v podílu obydlých bytů připojených na veřejnou kanalizaci (97 %) a v podílu čištěných odpadních vod. Procento plynofikace obydlých bytů činí 71,2 a má narůstající trend.

Z přírodních zdrojů jsou nejdůležitější zejména zdroje léčivých a minerálních vod, zásoby hnědého uhlí, kaolínů a keramických jílu. Charakter klimatu ani půd nevytváří vhodné podmínky pro rozvoj zemědělství.

Struktura hospodářství regionu je velmi rozmanitá. I přes to je dynamika ekonomického růstu v kraji dlouhodobě podprůměrná. Nejvíce se na ekonomice Karlovarského kraje podílí sektor služeb (58,6 %) a s potenciálem rozvoje regionu v oblasti lázeňství, resp. cestovních ruchů, by se mohl za určitých podmínek očekávat další růst. V porovnání s ČR Karlovarský kraj dosahuje nižších podílů v průmyslu (36,8 %), a to vlivem snižujícího se podílu především těžebního a zpracovatelského průmyslu. Zemědělství se v pánevních oblastech orientuje na produkci obilovin, ve vyšších polohách na pěstování a pastvu skotu. V ORP Sokolov je koncentrována těžba a energetické využití hnědého uhlí (elektrárna Tisová). Centry průmyslové výroby a stavebnictví jsou větší města - Aš, Cheb, Kraslice, Nejdek, Ostrov, Chodov, Sokolov, ale i Karlovy Vary a Mariánské Lázně. V kraji mají dosud své místo tradiční odvětví, jako je výroba skla, lihovin (Becherovka) a minerálních vod, některá další odvětví výroby (porcelánu, hudebních nástrojů a textilu) však procházejí obdobím útlumu.

Významnou prioritou kraje je lázeňství a cestovní ruch. Karlovarský kraj patří k nejnavštěvovanějším krajům ČR. Charakteristický je velký podíl cizinců (58 %) v návštěvnosti kraje. Využití ubytovacích kapacit patří k nejvyšším v ČR (16 272 přenocování na 1 000 obyvatel kraje). V Karlovarském kraji je největší koncentrace lázeňských míst v ČR, nejznámější je lázeňský trojúhelník tvořený Karlovými Vary, Mariánskými Lázněmi a Františkovými Lázněmi. Kraj nabízí množství kulturních i národních kulturních památek (relikviář Sv. Maura, klášter Teplá, zámek Bečov), památkových rezervací (Loket, Cheb, Františkovo Lázně) a památkových zón.

Sportovní vybavení krajského významu zahrnuje areály zimních sportů v Krušných horách, 10 golfových areálů, síť turistických a cyklistických tras (cyklotrasa Euroregio Egrensis a cyklostezka Ohře), vodáckou řeku Ohři i řadu koupacích míst (přehrady Skalka a Jesenice, Michal) s možnostmi pro vodní sporty.

Poloha kraje ve středu Evropy, jeho vnitřní potenciál, přírodní a kulturní podmínky i historická tradice celé oblasti jsou předpokladem budoucího úspěšného rozvoje celého regionu.

tabulka 1 - Porovnání základních geografických údajů krajů České republiky 2016 – část 1

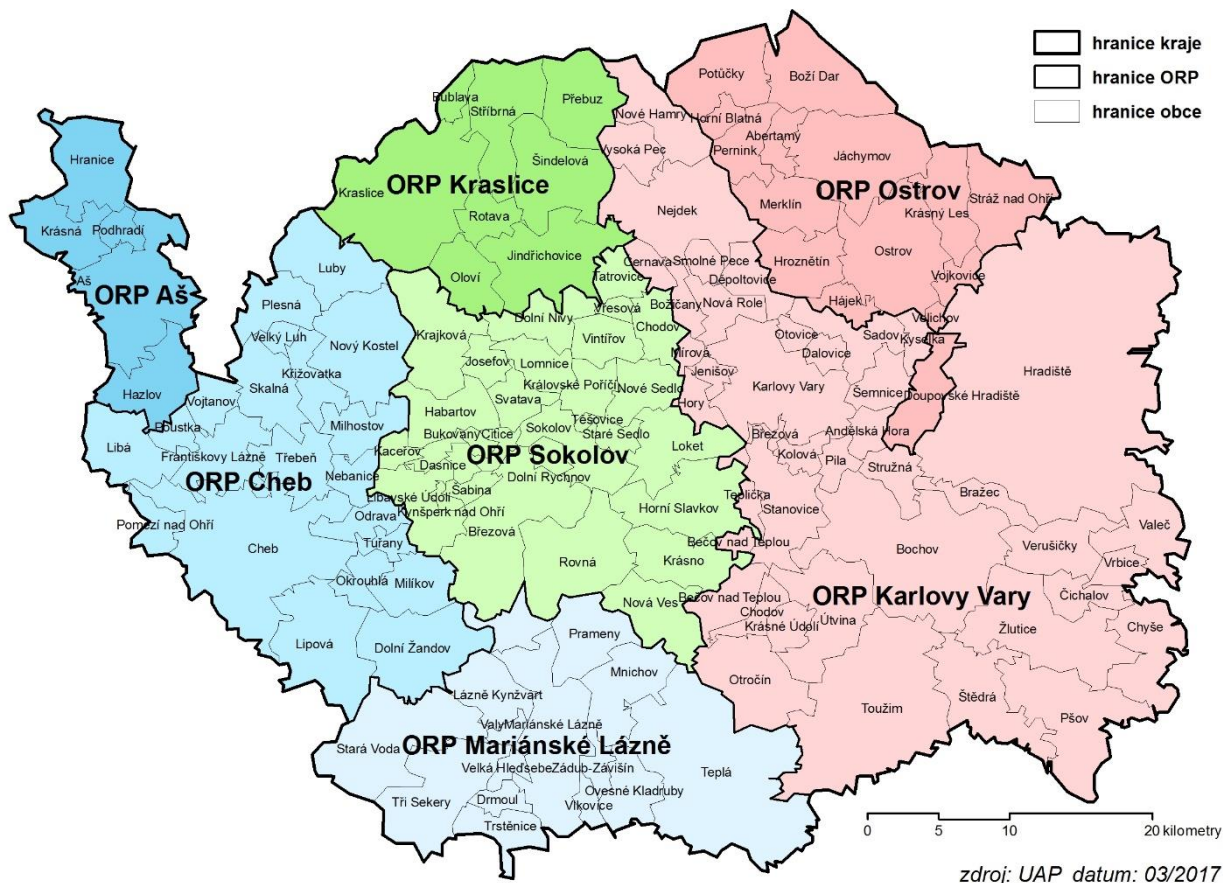
Kraj	Rozloha (km ²)	% z území ČR	Počet obyvatel	% z počtu obyvatel ČR	Hustota osídlení na (km ²)
Hl. m. Praha	496	0,6	1 280 508	12,1	2 581
Středočeský	10 929	13,9	1 338 982	12,7	123
Jihočeský	10 058	13	638 782	6,0	64
Plzeňský	7 649	9,7	578 629	5,5	76
Karlovarský	3 310	4,2	296 749	2,8	90
Ústecký	5 339	6,8	821 377	7,8	154
Liberecký	3 163	4,0	440 636	4,2	139
Královéhradecký	4 759	6,0	550 804	5,2	116
Pardubický	4 519	5,7	517 087	4,9	114
Vysočina	6 796	8,6	508 952	4,8	75
Jihomoravský	7 188	9,1	1 178 812	11,1	164
Olomoucký	5 271	6,7	633 925	6,0	120
Zlínský	3 963	5,0	583 698	5,5	147
Moravskoslezský	5 430	6,9	1 209 879	11,4	223
Česká republika	78 870	100	10 578 820	100	134

tabulka 2 - Porovnání základních geografických údajů krajů České republiky 2016 – část 2

Kraj	Počet obcí	% z počtu obcí v ČR	Počet obcí se statutem města	% z počtu měst v % ČR	Počet obcí nad tisíc obyvatel	% z počtu těchto obcí v ČR
Hl. m. Praha	1	0,02	1	0,2	1	0,1
Středočeský	1 144	18,3	84	13,9	256	17,7
Jihočeský	624	10,0	55	9,1	102	7,1
Plzeňský	501	8,0	57	9,4	91	6,3
Karlovarský	134	2,1	38	6,3	42	2,9
Ústecký	354	5,7	59	9,8	95	6,6
Liberecký	215	3,4	39	6,5	60	4,2
Královéhradecký	448	7,2	48	7,9	77	5,3
Pardubický	451	7,2	38	6,3	80	5,5
Vysočina	704	11,2	34	5,6	67	4,6
Jihomoravský	673	10,8	49	8,1	190	13,2
Olomoucký	402	6,4	30	5,0	119	8,2
Zlínský	307	4,9	30	5,0	108	7,5
Moravskoslezský	300	4,8	42	7,0	155	10,7
Česká republika	6 258	100	604	100	1 443	100

Území kraje je rozděleno do sedmi správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP): Aš, Cheb, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Ostrov a Sokolov.

obrázek 3 - Správní území obcí s rozšířenou působností

tabulka 3 - Porovnání základních geografických údajů ORP Karlovarského kraje 2016

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Počet obcí	% z počtu obcí v kraji	Počet obcí se statutem města	% z počtu měst v kraji	Počet obcí nad tisíc obyvatel	% z počtu těchto obcí v kraji	Počet katastrálních území	% z počtu k.ú. v kraji
Aš	5	3,7	2	5,3	3	7,1	24	4,2
Cheb	21	15,7	5	13,2	6	14,3	126	22,1
Karlovy Vary	41	30,6	9	23,7	8	19,0	180	31,5
Kraslice	8	6,0	4	10,5	3	7,1	39	6,8
Mariánské Lázně	14	10,4	3	7,9	4	9,5	61	10,7
Ostrov	15	11,2	6	15,8	5	11,9	51	8,9
Sokolov	30	22,4	9	23,7	13	31,0	90	15,8
Karlovarský kraj	134	100	38	100	42	100	571	100
Česká republika	6 258		604		1 443		13 091	

zdroj: ČSÚ 2016

tabulka 4 - Seznam obcí Karlovarského kraje

ORP	č. ORP	obec	č. obce	ORP	č. ORP	obec	č. obce		
Aš	4101	Aš	554499	Kraslice	4104	Bublava	560308		
		Hazlov	554545			Jindřichovice	560413		
		Hranice	554553			Kraslice	560472		
		Krásná	538795			Oloví	560588		
		Podhradí	538817			Přebuz	560596		
Cheb	4102	Dolní Žandov	554502			Rotava	560600	Rotava	560600
		Františkovy Lázně	554529					Stříbrná	560651
		Cheb	554481					Šindelová	560677
		Křížovatka	554596					Mariánské Lázně	4105
		Libá	554618	Lázně Kynžvart	554600				
		Lipová	554626	Mariánské Lázně	554642				
		Luby	554634	Mnichov	554677				
		Milhostov	554651	Ovesné Kladruby	539473				
		Milíkov	538906	Prameny	539538				
		Nebanice	554693	Stará Voda	539112				
		Nový Kostel	554707	Teplá	555631				
		Odrava	539554	Trstěnice	554855				
		Okrouhlá	538922	Tři Sekery	554880				
		Plesná	554740	Valy	539481				
		Pomezí nad Ohří	538868	Velká Hleďsebe	539279				
		Poustka	577979	Vlkovice	539376				
		Skalná	554812	Zádub-Závišín	539431				
		Třebeň	539023						
Tuřany	539619								
Velký Luh	578002								
Vojtanov	539074								

Karlovy Vary	4103	Andělská Hora	538001	Ostrov	4106	Abertamy	554979		
		Bečov nad Teplou	554995			Boží Dar	506486		
		Bochov	555029			Doupovské Hradiště	500127		
		Bražec	500101			Hájek	538159		
		Božičany	555045			Horní Blatná	555169		
		Březová	537870			Hroznětín	555185		
		Černava	538019			Jáchymov	555215		
		Čichalov	506621			Krásný Les	578045		
		Dalovice	537918			Merklín	555363		
		Děpoltovice	538116			Ostrov	555428		
		Hory	551651			Pernink	555452		
		Hradiště	555177			Potůčky	555479		
		Chodov	578011			Stráž nad Ohří	555584		
		Chyšce	555207			Velichov	555703		
		Jenišov	537926	Vojkovice	555738				
		Karlovy Vary	554961	Březová	560294	Sokolov	4107	Bukovany	560316
		Kolová	555258	Citice	560324				
		Krásné Údolí	555304	Dasnice	560332				
		Kyselka	555347	Dolní Nivy	560341				
		Mírová	537934	Dolní Rychnov	538591				
		Nejdek	555380	Habartov	560359				
		Nová Role	555398	Horní Slavkov	560367				
		Nové Hamry	506494	Chlum Sváté Maří	560375				
		Otovice	537969	Chodov	560383				
		Otročin	555444	Josefov	511587				
		Pila	556947	Kaceřov	560421				
		Pšov	555525	Krajková	560456				
		Sadov	555533	Královské Poříčí	560464				
		Smolné Pece	538027	Krásno	538337				
		Stanovice	555550	Kynšperk nad Ohří	560499				
		Stružná	555592	Libavské Údolí	560502				
		Šemnice	555614	Loket	560537				
		Štědrá	555622	Lomnice	560545				
		Teplička	537845	Nová Ves	560561				
		Toužim	555657	Nové Sedlo	560570				
		Útvina	555681	Rovná	560618				
		Valeč	555690	Sokolov	560286				
		Verušičky	555711	Staré Sedlo	560642				
		Vrbice	566675	Svatava	538434				
		Vysoká Pec	578029	Šabina	538396				
		Žlutice	555762	Tatrovice	538663				
				Těšovice	579360				
				Vintířov	560685				
				Vřesová	560707				

zdroj: ÚAP 2017

3. Souhrn zjištění pro vyhodnocení udržitelného rozvoje území (URÚ) v 10 tématech

3.1. Horninové prostředí a geologie

Na území kraje nedošlo k výrazným změnám v oblasti geologie a seismicity, v oblasti nerostných surovin se promítají aktuální data poskytovaná Českou geologickou službou a Obvodním báňským úřadem v Sokolově.

A. Souhrn vyhodnocení

Na území kraje se nacházejí rozsáhlá ložiska nerostných surovin, zejména v pánevních oblastech Chebska, Sokolovska a Karlovarska. Nejvýznamnějšími jsou ložiska hnědého uhlí a kaolinu. Na území kraje jsou stanoveny rozsáhlé dobývací prostory, nicméně těžba uhlí je postupně utlumována. Velká část území kraje je ovlivněna těžební činností, která přináší problémy zejména v kvalitě životního prostředí. V území se nachází velký podíl poddolovaných území, což výrazně ovlivňuje územní rozvoj.

Při dalším rozvoji povrchové těžby nejen hnědého uhlí mohou vzniknout potenciální konflikty s jednotlivými složkami životního prostředí a s dalšími atraktivitami kraje, což se týká především přírodních léčivých zdrojů minerálních vod a peloidů, které jsou nezbytné pro rozvoj lázeňství. Těžba nepříznivě působí i na ostatní funkční struktury – bydlení, zemědělství, lesnictví, dopravu, technické vybavení, krajinu, atd. Rekultivace území po těžbě probíhají, ale rozsah těžbou poškozeného území je stále značný.

Těžba nerostných surovin je zároveň důležitou součástí hospodářství kraje. Přes všechny negativní souvislosti a dopady a jejich dlouhodobost je nutno těžbu považovat za důležitý prvek, byť jen dočasného využití území. Proto je nezbytné důsledně trvat na zpětné rekultivaci vytěžených ploch a výsypek, počítat s jejich postupnou stabilizací a využitím pro nové funkce. Zároveň je zapotřebí řešit postupnou konverzi těžebních kapacit a převod lidských zdrojů do nových aktivit a hledat územní rezervy pro jejich realizaci.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.1.1. Geologie a geomorfologie

Téměř celý Karlovarský kraj se geomorfologicky nachází v Krušnohorské subprovincii, na JZ malá část vstupuje do území Šumavské subprovincie, na JV pak do Poberounské subprovincie.

Území je dále členěno na základní geomorfologické celky, které sdružují zpravidla nižší jednotky stejné struktury, geneze a vývoje reliéfu, a výrazně se odlišují od sousedních celků. Na území Karlovarského kraje se vymezuje 10 základních celků.

Smrčiny

Představují západní část Krušnohorské hornatiny. Je to členitá pahorkatina tvořená různě metamorfovanými krystalickými břidlicemi, které jsou místy prostoupeny žulovým masívem. Nachází se zde plochý zvlněný povrch, který je na okraji rozřezaný údolními vodními toků.

Chebská pánev

Nachází se v JZ části Podkrušnohorských pánví. Je to tektonická sníženina českoleského směru. Jedná se o nesouměrnou propadlinu starého paleogenního zarovnaného povrchu. Výplň tvoří terciární jíly a písky z velké části zakryté uloženinami vildštejnského souvrství a kvarténními sedimenty. Charakteristický je homogenní reliéf denudačních plošin a říčních teras s rozevřenými, místy asymetrickými údolními v povodí Ohře a Odavy. Na západě se vyskytují ojedinělé neovulkanické tvary (Komorní hůrka u Chebu).

Krušné hory

Vytváří plochou hornatinu s výškovou členitostí 200 - 500 m. Převažují horniny krušnohorského krystalinika. Izolovaně se zachovaly denudační zbytky třetihorních lávových příkrovů. Krušné hory jsou jednostranně ukloněné kerné pohoří s rozsáhlými zbytky zarovnaných povrchů ve vrcholové části. Nejvyšší bod je Klínovec 1244 m.n.m. v Jáchymovské hornatině.

Sokolovská pánev

Vytváří střední část Podkrušnohorských pánví. Je to průměrně 8 km široká sníženina. Převládají zde horniny především oligocénních souvrství, z jejichž podloží vystupují horniny krušnohorského krystalinika a pozdě

variské magmatity. Jedná se o příkopovou propadlinu, která je omezená příkrými svahy. Převažuje mírně zvlněný erozní denudační reliéf, který je rozčleněn tektonickými pohyby jednotlivých ker podél příčných i podélných poruch.

Slavkovský les

Vytváří severní část Karlovarské vrchoviny. Je to členitá vrchovina složená z metamorfovaných a vyvěřelých hornin, hlavně žul, rul, svorů, amfibolitů a hadců. Četné jsou zbytky sopečných tvarů a ostrůvky třetihorních usazenin. Na SZ a JZ je vrchovina ohraničená vysokými zlomovými svahy, které jsou rozřezány hlubokými údolními. Ve střední části jsou zbytky zarovnaného povrchu. Četné jsou minerální prameny, které vznikly na zlomech.

Doupovské hory

Jsou plochou sopečnou hornatinou přibližně kruhového tvaru. Oddělují od sebe Sokolovskou a Mosteckou pánev. Nejvyšší vrcholy obklopují oválnou sníženinu. Některé prameny uvádí, že se jedná o stratovulkán. Novější poznatky ukazují, že jde o komplex, který byl vytvořen několika menšími sopkami.

Tepelská vrchovina

Nachází se v jižní části Karlovarské vrchoviny. Vytváří plochou vrchovinu. Převládají krystalické břidlice s granitoidy a neovulkanity.

Následující 3 oblasti zasahují do Karlovarského kraje pouze malou částí.

Rakovnická pahorkatina

Vytváří severní část Plzeňské pahorkatiny. Je to členitá pahorkatina. Rozšířeny jsou zarovnané povrchy, suky a četné tvary zvětrávání a odnosu žul. Místy se vyskytují výrazné svahy na zlomových liniích, na západě nápadné vrchy na třetihorních vulkanitech.

Podčeskoleská pahorkatina

Je to členitá kerná pahorkatina, která se nachází při úpatí Českého lesa. Charakteristické jsou rozsáhlé zbytky třetihorních zarovnaných povrchů, nízké suky a strukturní hřbítky, mělké tektonické kotliny.

Český les

Je to členitá vrchovina, zčásti plochá hornatina kerného až klenbového typu. Povrch se sklání příkřeji k východu (místy se svahy na zlomových liniích). Výrazný je přechod mezi Tachovskou brázdou, Chodskou pahorkatinou a Českým lesem.

obrázek 4 - Geomorfologické členění

zdroj: <http://radyne.fpe.zcu.cz>

3.1.2. Nerostné suroviny

Geologická stavba území Karlovarského kraje je velmi pestrá s významným množstvím nerostných surovin.

Na území kraje se nacházejí početná ložiska nerostných surovin:

1. Hnědé uhlí - rozhodující množství se nachází v Sokolovské pánvi, která představuje druhé největší nahromadění zásob hnědého uhlí v ČR. Ložiska uhlí se nacházejí dále i v Chebské pánvi.
2. Kaolin - území kraje je nejvýznamnější oblastí s ložisky kaolinů v ČR. Vlastní ložisková oblast se rozkládá v chodovsko-starorolské, karlovarsko-otovické a hroznětínské oblasti Sokolovské pánve.
3. Rudy - Krušné hory a Slavkovský les jsou historickou hornickou oblastí (rudy mědi, železa, uranu, cínu, wolframu, polymetalické rudy). Výskyty rud jsou v Krušných horách v okolí Kraslic, Oloví, Perninku a Jáchymova a ve Slavkovském lese v okolí Krásna.
4. Jíly, písky, cihlářské suroviny - jíly a písky se hojně vyskytují jako tzv. doprovodné suroviny v nadloží i podloží uhelných slojí v Sokolovské pánvi. Cihlářské suroviny se kromě podkrušno-horských pánví nacházejí i na Žluticku.
5. Kámen – bohaté zdroje kamene (čediče, žuly) se nacházejí nepravidelně v Sokolovské pánvi, Krušných horách, Doupovských horách, na Tepelsku.

Karlovarský kraj se podílí významnou měrou – v posledních třech letech téměř 10% - na celkové těžbě nerostných surovin v ČR. Z hlediska celkového objemu těžby se nachází v rámci celé ČR Karlovarský kraj na čtvrtém místě

V současné době se na území Karlovarského kraje nachází rozsáhlá výhradní ložiska nerostných surovin na celkové ploše 203,2 km², což je přes 6 % rozlohy kraje. Tato ložiska zaujímají významnou část plochy území ORP Cheb (24,3 %) a ORP Sokolov (11,8 %). Nejvíce jsou zastoupena ložiska hnědého uhlí.

Na území ORP Karlovy Vary, Cheb, Sokolov a Ostrov se podle dat z roku 2008 nachází 23 nevýhradních ložisek nerostných surovin. (Data pocházejí z roku 2008, protože Geofond neposkytuje aktuální informace dle § 27 stavebního zákona bezúplatně.)

V současné době je povolena těžba u 53 bilancovaných výhradních ložisek, v ostatních ložiscích těžba neprobíhá.

Vedle toho se na území kraje nachází 12 prognózních zdrojů výhradních nerostných surovin a 2 prognózní zdroje nevýhradních nerostů.

Nad částí ložisek jsou stanovena rozsáhlá chráněná ložisková území na celkové ploše 96,46 km² (tj. celkem 2,9 % území kraje).

Na území kraje se nachází celkem 68,68 km² stanovených dobývacích prostorů, což je 2,1 % území kraje. Těžba v současné době probíhá na ploše 34,74 km².

Na území kraje se nachází 7 dobývacích prostorů hnědého uhlí, ve 3 stále těžba probíhá. Dobývací prostory hnědého uhlí jsou stanoveny na 47,97 km², což je zhruba 70 % celkové výměry registrovaných dobývacích prostorů.

Pro kaolin je na Karlovarsku stanoveno v současné době v 18 dobývacích prostorech o celkové rozloze 5,6 km², dobývací prostory štěrkopísků jsou stanoveny na 4,5 km². Stanovené dobývací prostory stavebního kamene jsou o celkové rozloze 2 km², sklářských a keramických písků 0,4 km².

Těžba probíhá ve 36 dobývacích prostorech, z toho ve 3 dobývacích prostorech hnědého uhlí, 9 dobývacích prostorech kaolinu, 6 dobývacích prostorech stavebního kamene, 3 dobývacích prostorech čediče, 4 dobývacích prostorech štěrkopísků, ostatní jsou dobývací prostory jílu, písku, živcové suroviny a žuly.

Celkové vytěžitelné zásoby na využívaných ložiskách v Sokolovské pánvi jsou cca 131 609 mil. tun. Životnost zásob hnědého uhlí z využívaných ložisek postačí zhruba do roku 2030 až 2035. Závazné linie omezení těžby v okrese Sokolov byly usnesením vlády ČR ze dne 5. září 1993 zrušeny.

Připravované návrhy aktualizace Státní energetické koncepce ČR a Surovinové politiky ČR přinášejí záměry postupného poklesu podílu uhelné energetiky v národním mixu a opatření na zásadní zvýšení efektivity využití hnědého uhlí.

Rozhodující význam v Karlovarském kraji má dlouhodobě těžba hnědého uhlí, která se postupně přesunula do východní části sokolovské pánve. Největšími povrchovými lomy ve střední části sokolovské pánve zůstanou Velkolom Jiří s DP Alberov a DP Královské Poříčí a lom Družba s DP Nové Sedlo a dohromady tvoří 65 až 70 % celkové těžby nerostných surovin v kraji. Vedle jezera Medard došlo k částečnému obnovení těžby na lomu Medard – Libík (DP Svatava). Tradičně je v kraji významná těžba keramických surovin, zejména proslulého kaolinu na Karlovarsku, dále pak jílu, slévarenských a sklářských písků a živcových surovin na

nejdůležitějším českém ložisku Krásno. V poslední době se těží rovněž bentonit z nadloží kaolinových ložisek, čímž dochází ke zhodnocení této cenné suroviny. Dále jsou na území kraje evidována ložiska stopových a vzácných prvků, křemenných surovin a wollastonitu. Ze stavebních surovin se na území kraje těží čediče a žuly jako stavební kámen, většinou pro výrobu drceného kameniva a šterkopísky v chebské pánvi. V oblasti Horního Slavkova se uvažuje o těžbě lithia.

Od roku 2000 do roku 2010 vzrůstala těžba stavebního kamene, pak byl zaznamenán její pokles a v posledních třech letech je tendence opět rostoucí. Těžba kaolinu pro výrobu porcelánu má spíše kolísající tendenci. Těžba hnědého uhlí stále klesala, v posledních letech byla stabilní, v roce 2016 má opět rostoucí tendenci.

Graf č. 1 ukazuje množství těžených surovin za posledních 9 let.

Tradiční těžba rud cín-wolframových, uranových rud a mědi byla již v předchozích obdobích ukončena a v současnosti jsou ložiska těchto nerostů pouze evidována. V kraji také probíhá těžba rašeliny.

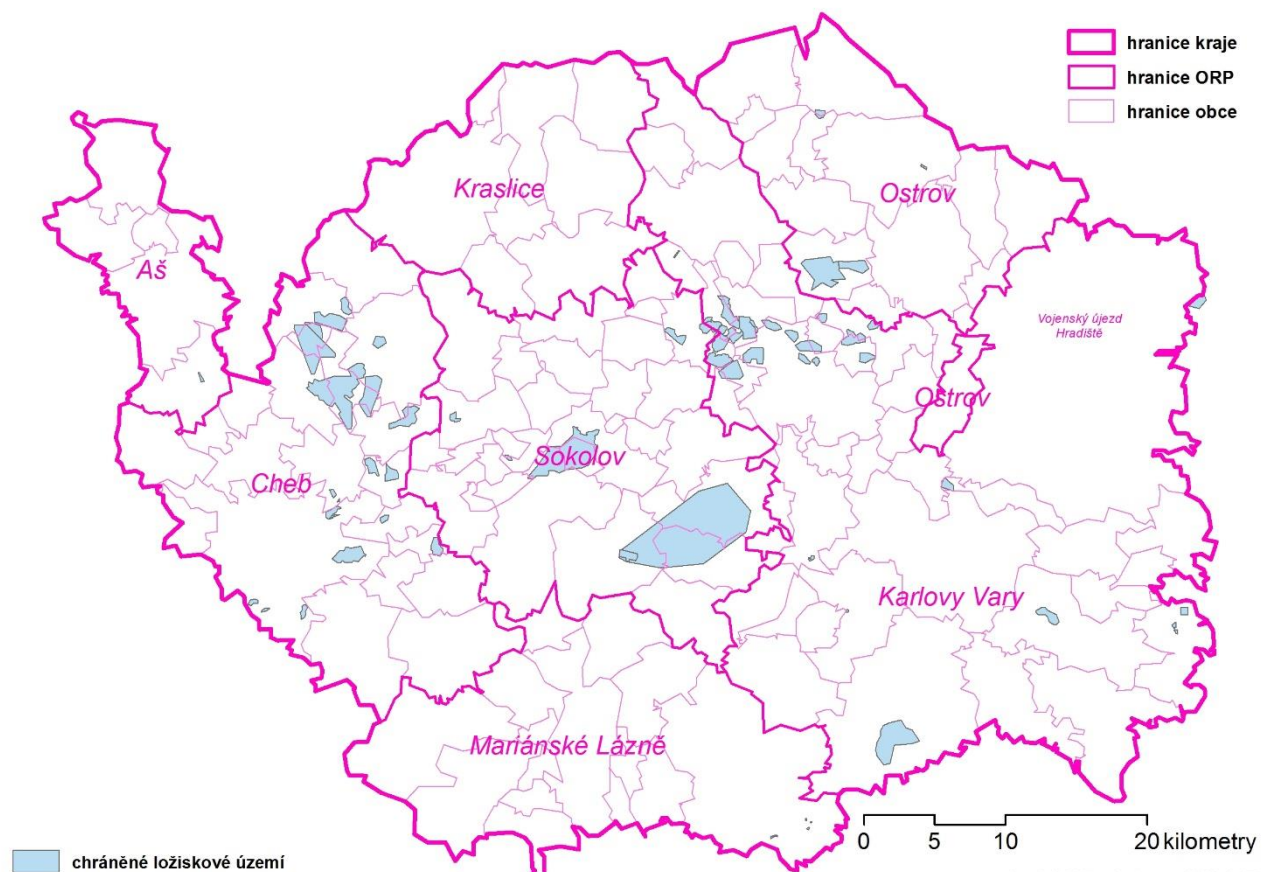
Pro získání a vyhodnocení aktuálních informací o stavu a využití surovinového potenciálu Karlovarského kraje by bylo velmi vhodné aktualizovat dokument Regionální surovinová politika Karlovarského kraje.

tabulka 5 - Nerostné suroviny

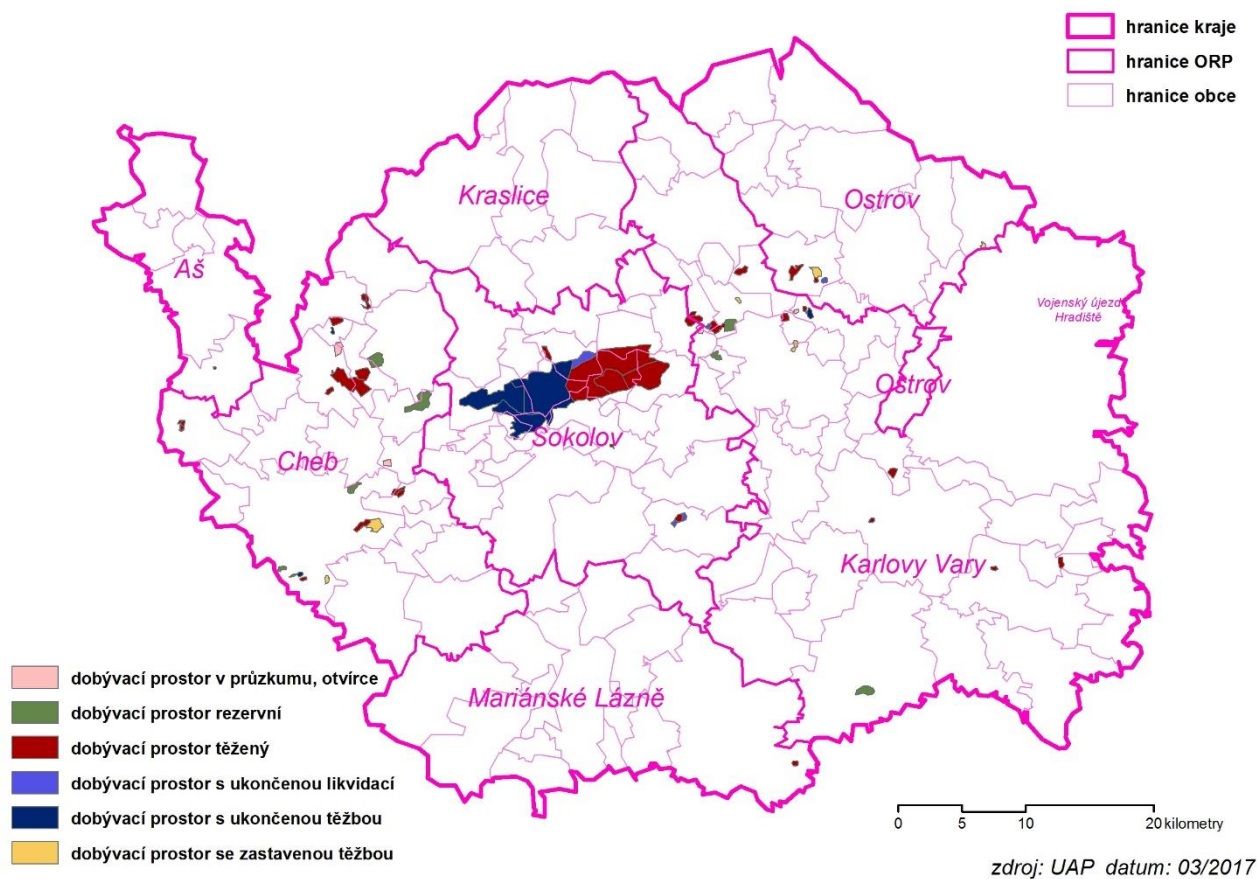
Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Ložiska surovin (počet)	Chráněné ložiskové území (počet)	Dobývací prostory (počet)	Celkem zábor ploch (ha)	% záboru z území ORP	Správní území (ha)
Aš	3	1	1	15	0,1	14 371
Cheb	49	20	25	12 638	25,4	49 679
Karlovy Vary	88	28	20	3 153	2,7	117 136
Kraslice	1	0	0	0	0	26 447
Mariánské Lázně	6	4	1	32	0,1	40 531
Ostrov	33	5	5	790	2,3	33 929
Sokolov	71	10	14	10 290	21	48 919
součet	251	68	66	26 918	8,1	331 012

zdroj: ÚAP 2017

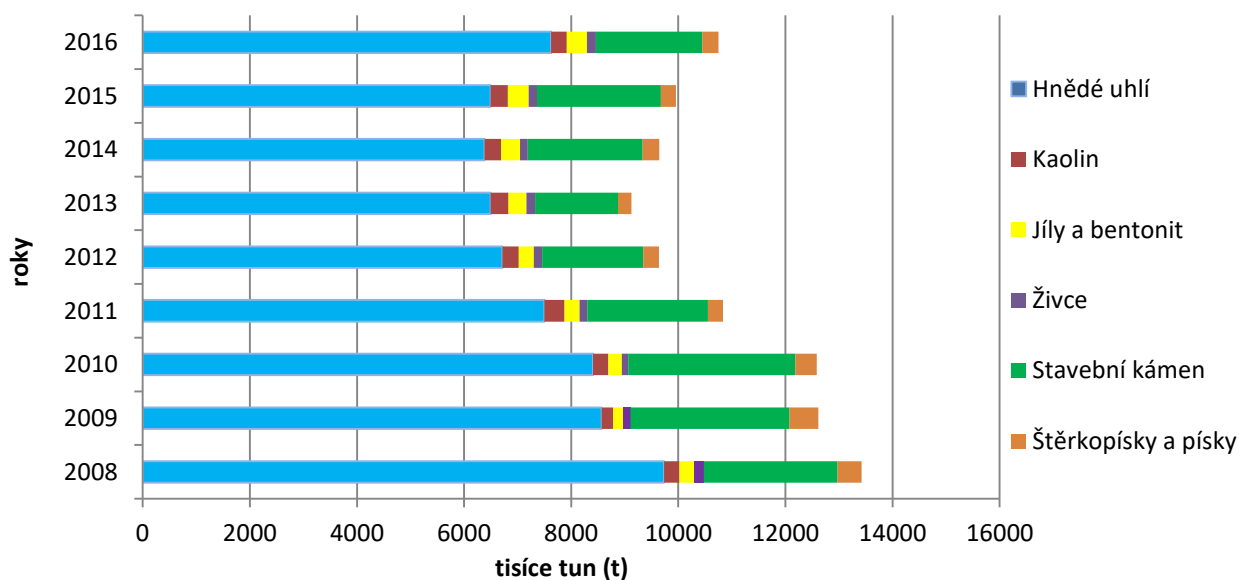
obrázek 5 - Chráněná ložisková území

obrázek 6 - Dobývací prostory

graf 1 - Vývoj těžby surovin

zdroj Geofond 2017

3.1.3. Následky těžby surovin

Území Karlovarského kraje je značně postiženo územními důsledky těžby nerostných surovin. Těžbou nerostných surovin je v těžných dobývacích prostorech dotčeno 34 km², což je 1,02 % z výměry kraje. Největší podíl těchto ploch je v ORP Sokolov (24 km²). Rozloha území dotčená těžbou již ukončenou je mnohonásobně větší (více než 100 km²).

Významným důsledkem těžby v řešeném území jsou poddolovaná území, která ovlivňují negativně možnost dalšího rozvoje rozsáhlých oblastí. Množství poddolovaných území v kraji je ve srovnání s ostatními kraji ČR poměrně velké. Poddolovaná území se nacházejí ve všech ORP kraje. Nejvíce se jich nachází v ORP Sokolov a Ostrov, rozsáhlá poddolovaná území se nacházejí také v ORP Kraslice a Karlovy Vary.

Hlubinná těžba (historická) se projevuje poklesy terénu, haldami a odvaly¹ rozptýlenými po celém území Krušných hor, Sokolovské pánve a Slavkovského lesa. Největší koncentrace hald a odvalů se vyskytuje na území ORP Ostrov a Sokolov.

Výsypky² tvoří významné krajinné dominanty o mocnosti až kolem 100 m a výrazně mění ráz okolí. Na území kraje je 8 velkých a řada menších výsypek. Největší počet a zároveň nejrozsáhlejší výsypky se nacházejí na území ORP Sokolov.

Na území Karlovarského kraje se nachází také velké množství starých důlních děl. Největší výskyt starých důlních děl je v ORP Sokolov, Ostrov a Kraslice.

Na území kraje jsou registrovány recentní sesuvy, které jsou označeny ve stupni aktivity potenciální, případně i jako aktivní svahové pohyby, a to především v oblasti Doupovských hor a podél toku Ohře.

Na území kraje jsou evidovány i další sesuvy. Báňská činnost v sokolovském revíru je provázena řadou závažných problémů se stabilitou svahů a propadů v území, v lokalitách vnější Podkrušnohorské a Smolnické výsypky, a prostorů vnitřních výsypek lomů Družba a Jiří. Sesuvy se vyskytují i v Chebské pánvi. Nejvíce sesuvů je registrováno v ORP Sokolov, Cheb a Karlovy Vary.

Zásadním úkolem jsou rekultivace území po těžbě, a to zejména na plochách devastovaných těžbou hnědého uhlí na více než 10 000 ha. Jedná se o dlouhodobý proces, jehož výsledky postupně promění narušené území v kulturní krajinu, která se plnohodnotně zapojí do okolního prostředí. Zároveň je důležité najít pro takto „nově vzniklé“ plochy efektivní využití. Vzhledem k celkovému snižování objemu těžby hnědého uhlí v řešeném území se bude výrazně snižovat rozsah nově devastovaných ploch, naopak poroste rozsah rekultivací, a to jak převažujících lesních, tak doplňujících zemědělských a vodních.

Kromě menších izolovaných lokalit poškozených těžbou kamene jsou devastované plochy soustředěny v Sokolovské a částečně i Chebské pánvi. Rozhodující podíl na poškození území má těžba hnědého uhlí, dále také těžba kaolínu a jílu. Devastace spojená s těžbou kaolínu je plošně méně rozsáhlá, ale v území, ve kterém je soustředěna (Chodov-Karlovy Vary), je výrazným negativem, které postihuje přírodní zázemí měst.

Rekultivací území po těžbě uhlí se zabývá společnost Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. V roce 1993 byl vytvořen dlouhodobý „Generel rekultivací po těžbě uhlí v okrese Sokolov“, který je detailně rozpracován materiálem „Zvláštní režim – Plán sanací a rekultivací na období 2016 - 2020“.

Z významných rekultivací byla realizována rekultivace výsypky Michal (1 km²), kde byla provedena vodní rekultivace a lesnická rekultivace s předpokládaným rekreačním využitím území, dále Golf Sokolov nebo lesopark v Dolním Rychnově. Aktuálně probíhá realizace rozsáhlého projektu Medard - jedná se o lokalitu o celkové rozloze 44 km². Revitalizace krajiny bude provedena v okolí uměle vytvořeného jezera Medard o rozloze cca 5 km². Jezero má délku 4 km, šířku 1,5 km a nejvyšší hloubka činí 50 metrů. Délka břehové linie, kolem které má pak v budoucnosti vyrůst rozsáhlý rekreační areál, bude přes 12 km. Jezero je v současné době napuštěno. Poprvé hladina jezera Medard dosáhla kóty 400 m n.m. dne 22. 3. 2017 při napouštění vodou z řeky Ohře.

V rámci lesnických rekultivací se pokračovalo na rozpracovaných plochách VI. etapy Medard - Libík, III. etapy Smolnické výsypky a na území bývalého kamenolomu v Dasnicích, rozpracovány byly lesnické rekultivace v lokalitě Lítov – Boden, Lítov - severní a jihozápadní část a Silvestr – III. etapa a II.A etapa. Na lesnických rekultivacích o souhrnné ploše přes 100 hektarů se ale dlouhodobě svádí především boj se zvěří.

V technické a zemědělské rekultivaci bylo pokračováno v lokalitě Podkrušnohorské výsypky a na lokalitě Jiří.

V areálu závodu Přátelství v Citicích proběhly demoliční práce pro připravovanou průmyslovou zónu, další investice se předpokládají v budoucí průmyslové zóně Silvestr u Sokolova.

Od počátku rekultivačních prací na Sokolovsku v 50. letech minulého století až do ukončení těžeb uhlí a kamene je k 31. 12. 2016 ukončených 5 017 ha, rozpracovaných 1 493 ha a plánovaných 2 766 ha rekultivací.

¹ Halda (odval) je povrchová skládka vytěžené rubaniny umístěná v blízkosti štoly, dolu.

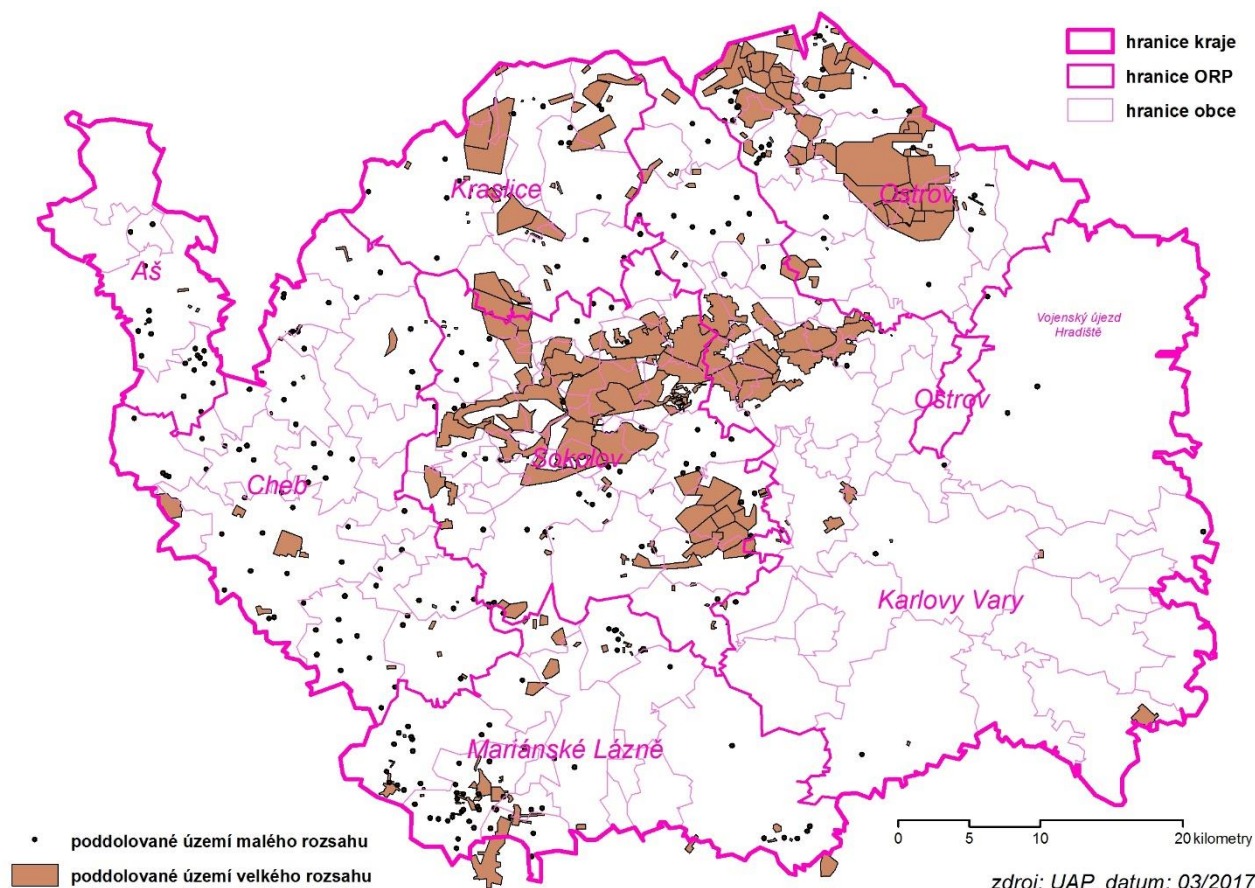
² Výsypka je velká hromada více méně sypkého a nežádaného materiálu (hlušiny), který vzniká skrývkou při těžbě různých nerostných surovin, případně skladováním popílku uhelných elektráren a podobně.

tabulka 6 - Poddolované území, sesuvné území, staré důlní dílo

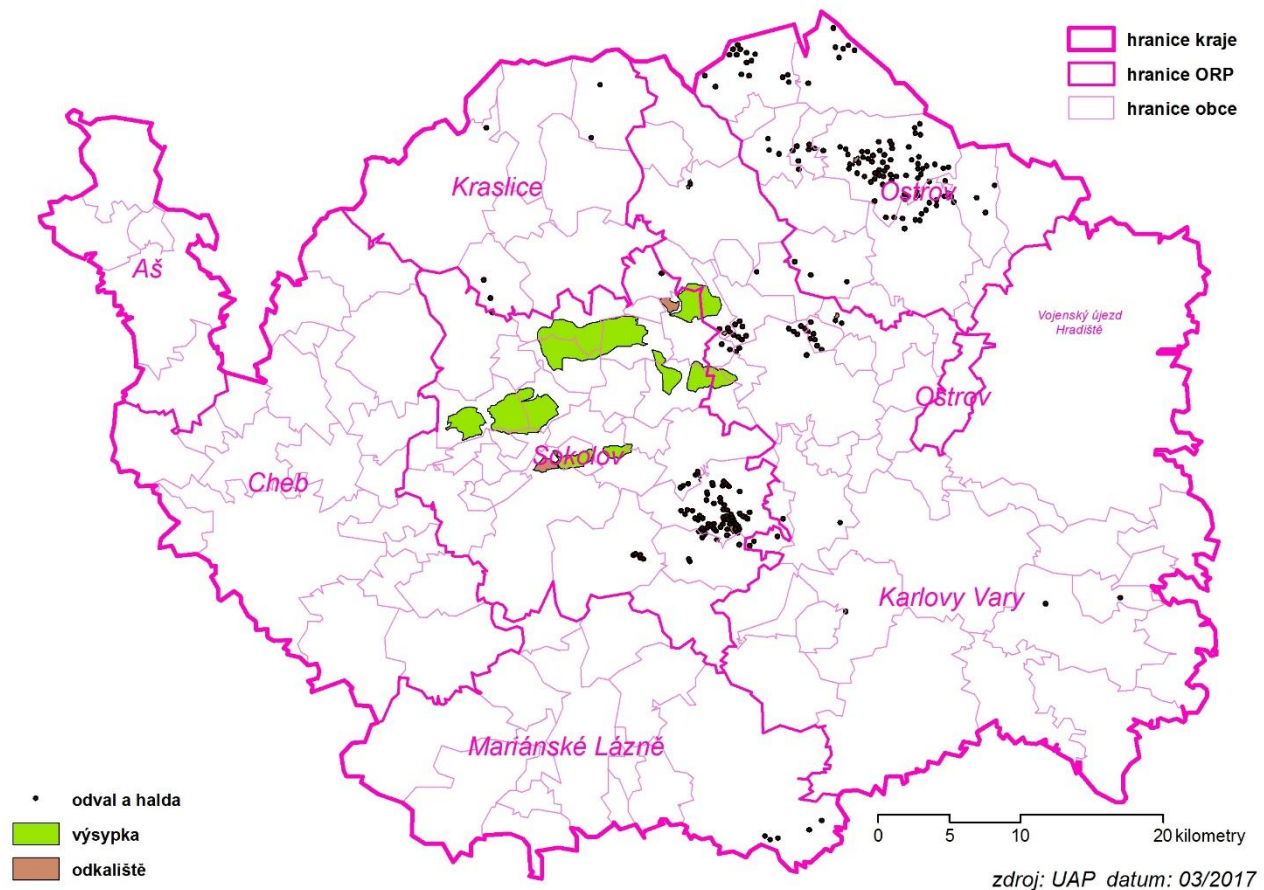
Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	Počet poddolov. území (body)	Počet poddolov. území (plochy)	Zábor poddolov. ploch (ha)	% poddolov. z území ORP	Počet sesuvů (body)	Počet sesuvů (plochy)	Zábor ploch sesuvů (ha)	% sesuvů z území ORP	Stará důlní díla (počet)
Aš	14 371	18	5	25	0,2	0	0	0	0	20
Cheb	49 679	66	24	736	1,5	7	13	62	0,1	58
Karlovy Vary	117 136	24	46	4 816	4,1	5	15	136	0,1	94
Kraslice	26 447	17	38	4 015	15,2	0	1	1	0	220
Mariánské Lázně	40 531	61	42	1 081	2,7	0	0	0	0	200
Ostrov	33 929	24	72	8 680	25,6	1	2	158	0,5	982
Sokolov	48 919	41	87	13 129	26,8	5	17	52	0,1	1 148
celkem kraj	331 012	251	292	32 482	9,8	18	46	409	0,8	2 722

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 7 - Poddolované území

obrázek 8 - Výsypky

3.1.4. Seismicita

Nejzápadnější část území Karlovarského kraje je zařazena mezi oblasti se zvýšenými projevy seismicity, která se projevuje téměř každoročně. Území s nejvýraznější vlastní seismickou aktivitou je Kraslicko. Pro tuto oblast je typický výskyt seismických otřesů v sériích trvajících několik dní nebo až měsíců. Jedná se o tzv. zemětřesné roje, což jsou série zemětřesení bez hlavního silnějšího otřesu, které se objevují v případě západních Čech uvnitř tektonických desek. Většina otřesů se odehrává ve zlomové oblasti poblíž Nového Kostela. Makroseismické pole kraslických zemětřesení je omezeno na nejzápadnější část území České republiky mezi jižním výběžkem Krušných hor a Smrčínami. Jen výjimečně bývá pozorován maximální otřes zemětřesného roje i dále na východ. K monitorování těchto jevů slouží síť seismických stanic WEBNET, kterou provozuje Geofyzikální ústav Akademie věd ČR. V současné době čítá 24 seismických stanic.

3.2. Vodní režim

V oblasti vodního režimu nedošlo k zásadním změnám. Významná vodní nádrž Medard byla začátkem roku 2017 napuštěna. Novým koncepčním dokumentem je „Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe“ a „Plán dílčího povodí Berounky pro územní působnost Karlovarského kraje“ schválený Zastupitelstvem Karlovarského kraje v dubnu 2016. Opatřením obecné povahy byl v prosinci 2015 vydán „Plán pro zvládnutí povodňových rizik v povodí Labe“.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Na území Karlovarského kraje je mírně nadprůměrná hustota říční sítě. V kraji se nachází dostatek vodních ploch, významné jsou především vodárenské nádrže. V souvislosti s povrchovou těžbou je v území přeloženo

velké množství přítoků Ohře a v souvislosti s rekultivací území po těžbě vznikají nové vodní plochy. Významný je výskyt mokřadů.

Více než 80 % území kraje je vyhodnoceno z hlediska celkového stavu útvarů povrchových vod jako nevyhovující. Podíl čištěných odpadních vod je v Karlovarském kraji velmi vysoký (99,6 % -2. místo mezi kraji), ale i kvalita čištění se zvyšuje. V minulých letech byly realizovány intenzifikace velkých ČOV (Mariánské Lázně, Cheb, Aš a Sokolov). Významným zdrojem znečištění, vedle komunálních odpadních vod, jsou důlní vody a průmyslové odpadní vody.

Z hlediska přirozené akumulace vody je území Karlovarského kraje vodohospodářsky významné, na 54 % plochy kraje je vyhlášena chráněná oblast přirozené akumulace vod. Na území kraje jsou vyhlášeny vodohospodářsky zranitelné oblasti, nicméně svou rozlohou dosahují pouze 3,6 % plochy kraje. Významné zdroje podzemních vod se nacházejí v CHOPAV Chebská pánev – Slavkovský les, na ostatních částech území se nevyskytují vydatné využitelné zdroje podzemních vod.

Unikátní je počet minerálních pramenů. Jsou základem lázeňství, které je charakteristickým oborem a velkou komparativní výhodou Karlovarského kraje, využívají se i pro produkci balených minerálních vod.

Chemický stav útvarů podzemních vod byl vyhodnocen jako nevyhovující zhruba na 30 % území Karlovarského kraje, vyhovující téměř na 70% území kraje. Z hlediska vodohospodářské bilance podzemních vod je množství zásob vody dostatečné.

Pro Karlovarský kraj je typický zimní režim povodní, nejsou stanovena prioritní území z hlediska povodní, kterým by měla být věnována zvláštní pozornost. Dle Dílčího plánu povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe a Dílčího plánu povodí Berounky pro území kraje se ve 46 obcích kraje nachází obytné domy nechráněné nebo nedostatečně chráněné před povodněmi. Dle Plánu pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe byly vymezeny oblasti s významným povodňovým rizikem na 10 tocích v kraji.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.2.1. Povrchové a podzemní vody

Vodní toky a plochy

Téměř celé území Karlovarského kraje spadá do povodí Ohře (74,4 %). Největším vodním tokem a odvodňovací páteří kraje je řeka Ohře s velkým množstvím přítoků (Teplá, Rolava, Svatava). Jihovýchodní oblasti kraje spadají do povodí Berounky a Mže (20,3 %) s páteří řekou Střelou. Část Ašského výběžku a Krušných hor od spojnice Klínovec – Horní Blatná jsou odvodňovány na území Spolkové republiky Německo do povodí řeky Muldy (5,3 %).

Hustota říční sítě na území Karlovarského kraje je 1,4 km/km², což je mírně nad průměrem ČR (1,25 km/ km²). Nejvyšší hustota říční sítě je v oblastech s vyšší nadmořskou výškou (např. Smrčiny, Slavkovský les, Krušné hory, Tepelská vrchovina a Doupovské hory). Součástí říční sítě jsou i historická vodní díla Blatenský příkop a Dlouhá stoka.

Významnou součástí vodstva na území Karlovarského kraje jsou vodní nádrže a rybníky. Vodní nádrže (umělé i přirozené) jsou vesměs víceúčelové, slouží především jako zdroje povrchové vody pro zásobování pitnou a průmyslovou vodou, ke snížení povodňových průtoků, k zajištění minimálních průtoků nebo k udržení odběrů vody na tocích. Využívány jsou také pro rekreaci a rybářství, případně pro výrobu elektrické energie. Největší koncentrace rozsáhlejších vodních ploch je v ORP Cheb, kde se nacházejí největší vodní nádrže kraje Jesenice (760 ha) a Skalka (378 ha), naopak nejmenší koncentrace vodních ploch je v ORP Aš. Jako vodárenské nádrže slouží nádrže Mariánské Lázně, Žlutice, Horka, Podhora, Stanovice a Myslivny.

V souvislosti s rekultivací území po těžbě vznikají na Sokolovsku rozsáhlé nové vodní plochy (např. vodní nádrž Michal – 30 ha, v současné době napuštěná vodní nádrž Medard – 495,76 ha). Vodní rekultivace popsaného rozsahu jsou výrazným zásahem do vodního režimu v území a výrazně mění vodohospodářské a klimatické poměry v území.

Kromě vodních nádrží jsou významným fenoménem, a to i krajinným, rybníční soustavy, které jsou vybudovány především na Bočovsku, Ostrovsku, Tepelsku, v okolí Františkových Lázní a jižně od Mariánských Lázní.

Zastoupení vodních ploch na území kraje (2,1 % rozlohy kraje) patří v ČR k průměrným, v souvislosti s realizací vodních rekultivací se tento podíl zvyšuje.

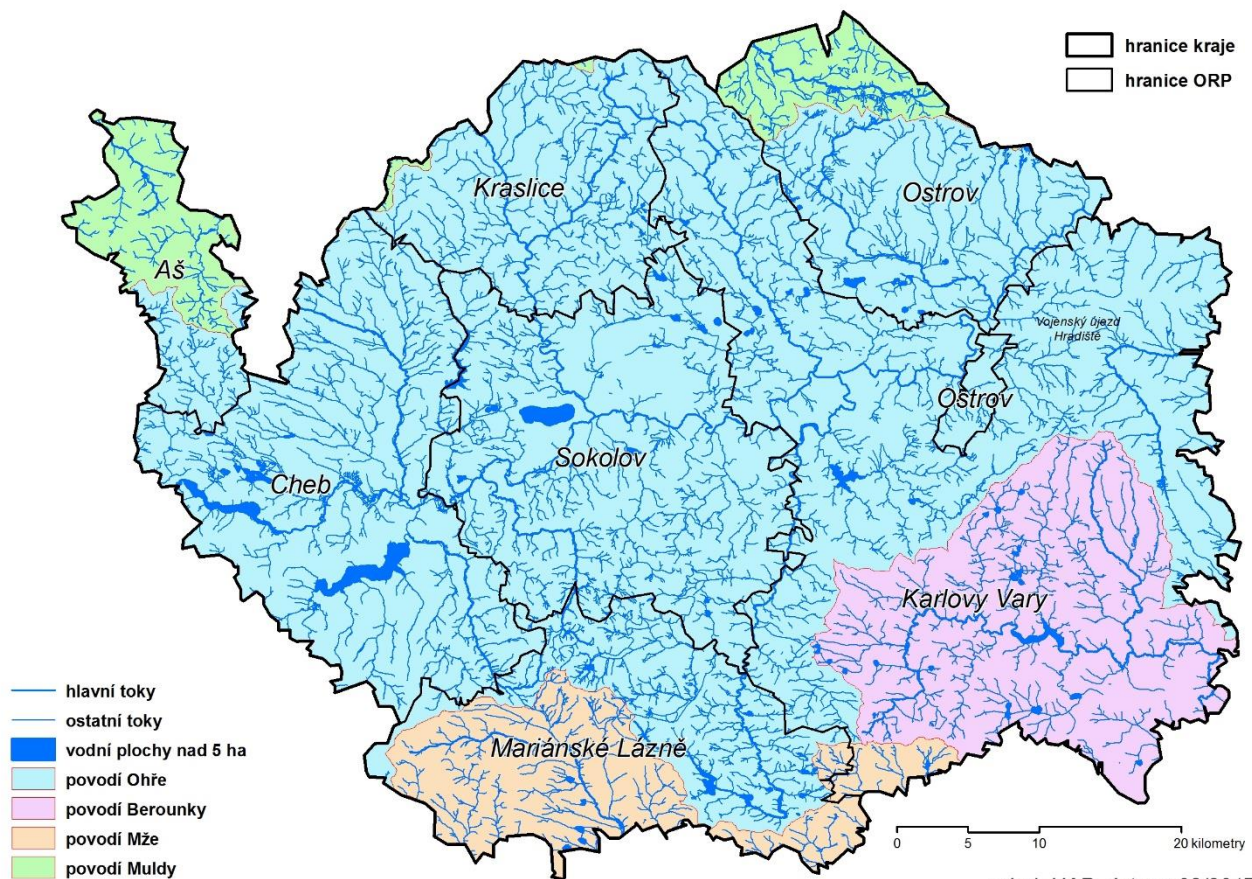
Dle „Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod“ (LAPV) je uvažováno o vodní nádrži Dvorečky, Chaloupky, Poutnov, Mětikalov a Hlubocká Pila. Z toho poslední dvě jmenované jsou ve vojenském prostoru Hradiště. V projednávané „1. aktualizaci Zásad územního rozvoje KK“ jsou tyto plochy vymezeny jako územní rezervy.

tabulka 7 - Vodní toky a plochy

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	% území v povodí Ohře	% území v ostatních povodích	Vodní plochy dle KN (ha)	% ze správního území	Vodní toky celkem
Aš	14 371	33,7	66,3	145	0,4	81
Cheb	49 679	99,9	0,1	2 256	2,8	307
Karlovy Vary	117 136	60,6	39,4	1 976	0,8	657
Kraslice	26 447	98,2	1,8	324	0,1	171
Mariánské Lázně	40 531	47,9	52,1	836	0,9	238
Ostrov	33 929	77,3	22,7	676	0,6	246
Sokolov	48 919	100	0	875	1,6	324
Karlovarský kraj	331 012	74,4	25,6	7 088	2,1	2 024

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 9 - Vodní toky a plochy

zdroj: UAP datum: 03/2017

Čistota povrchových vod

Podíl čistěných odpadních vod se pohybuje okolo 99,6 %. Všechny obce nad 2 000 ekvivalentních obyvatel jsou vybaveny čistírnami odpadních vod, jejich účinnost se trvale zvyšuje (v minulých letech se realizovala intenzifikace na velkých ČOV – Mariánské lázně, Cheb, Aš a Sokolov). Znečištění vod v kraji je také důsledkem těžby a činnosti průmyslových podniků. Na území kraje je celkem 15 významných vypouštění důlních vod (více než 500 tis. m³/rok). Celkový objem vypouštěného množství z významných důlních vod se každoročně pohybuje kolem 28 000 tis. m³.

Plošné znečištění povrchových vod je kromě znečištění z bodových zdrojů jedním z nejvýznamnějších vlivů, který určuje výslednou jakost vod a tím i stav vodních útvarů. Nejvýznamnějším zdrojem plošného znečištění je rostlinná výroba v zemědělství (dusík, fosfor a pesticidy), významné jsou také vstupy atmosférickou depozicí (dusík).

Opakovaně nevyhovující stav z důvodu velkého výskytu vodního květu a sinic byl identifikován u vodních nádrží Skalka a Jesenice, u vodárenských nádrží Stanovice a Žlutice byl zaznamenán překročený limit ukazatele

P (fosfor), avšak na upravitelnost vody pro pitné účely toto překročení nemělo vliv.

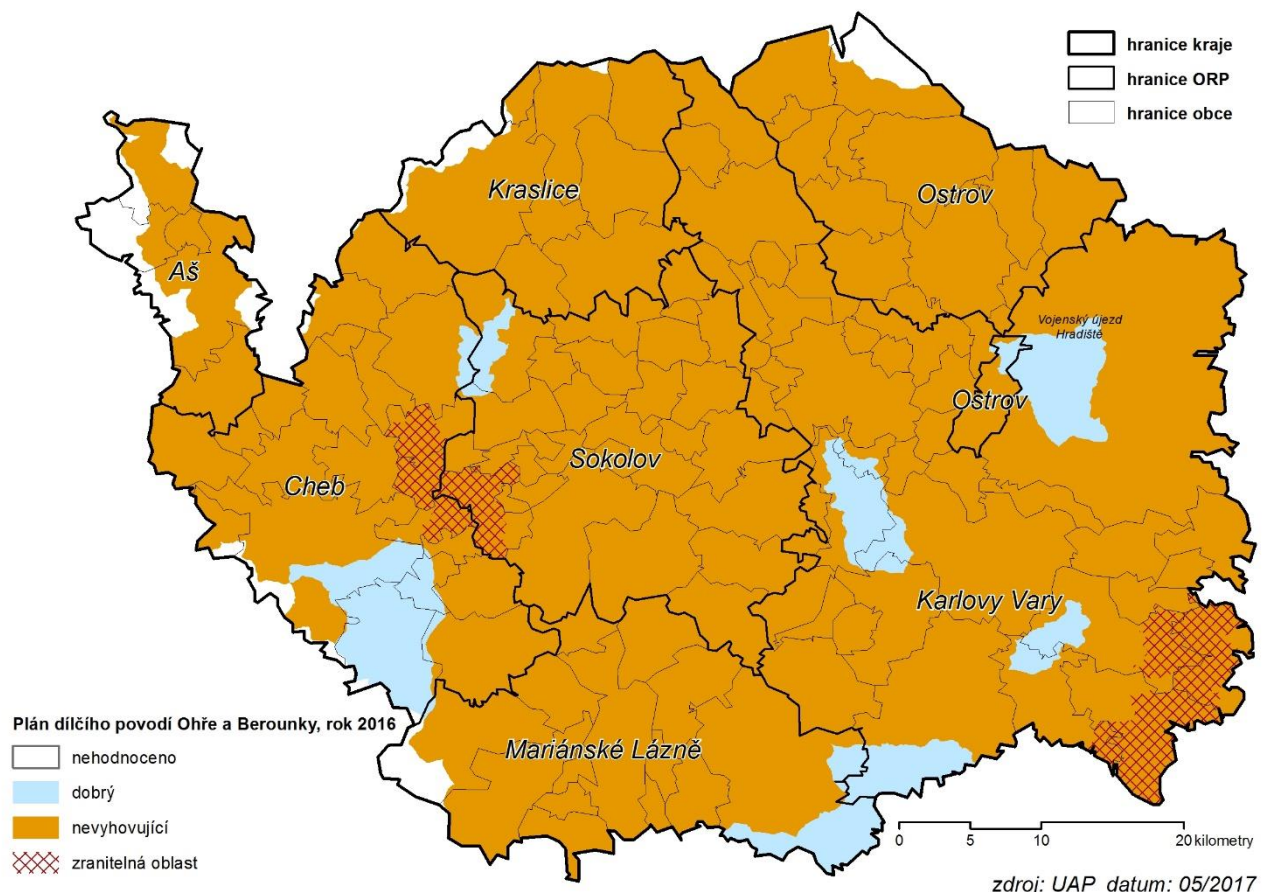
Dobrá chemická stav byla identifikována u těchto vodních útvarů: Blšanka, Dražovský potok, Kosovský potok, Lobežský potok, Lomnice, Lomnický potok, Nejdecký potok, část Ohře, Otročínský potok, Ratibořický potok, Sázek, Slatinný potok, Stodolský potok, Teplá, Tisová, Úterský potok, Velká Trasovka.

Z celkového vyhodnocení stavu útvarů povrchových vod z hlediska ekologického a chemického stavu vyplývá, že nevyhovující stav byl identifikován na více než 80 % území Karlovarského kraje. Data byla čerpána z „Plánu dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe a „Plánu dílčího povodí Berounky, který byl schválen Zastupitelstvem Karlovarského kraje v dubnu 2016. Dle výsledků dlouhodobého sledování jakosti povrchových vod ČHMÚ se však situace v Karlovarském kraji postupně zlepšuje.

Zranitelné oblasti

Nařízení vlády č. 103/2003 Sb. stanovilo zranitelné oblasti a upravilo používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech. Tyto zranitelné oblasti jsou územně vymezeny katastrálními územími a jsou pravidelně přezkoumávány a revidovány. Toto nařízení bylo nahrazeno v roce 2012 Nařízením vlády č. 262/2012 Sb. Na území Karlovarského kraje jsou vyhlášeny 2 vodohospodářsky zranitelné oblasti na celkové ploše 118 km², což představuje 3,6 % plochy kraje (na území ČR tvoří 42 % rozlohy státu). Vodohospodářsky zranitelné oblasti zasahují na území ORP Karlovy Vary (obce Štědrá, Pšov, Chyše, Žlutice), Cheb (obce Milhostov, Nebanice, Odrava) a Sokolov (obce Kynšperk nad Ohří, Kaceřov).

obrázek 10 - Vyhodnocení celkového stavu útvarů povrchových vod 2016

Akumulace vod

Z hlediska přirozené akumulace vody lze považovat Karlovarský kraj za vodohospodářsky významné území. Na území kraje zasahují 2 chráněné oblasti přirozené akumulace vod – CHOPAV Krušné hory a CHOPAV Chebská pánev a Slavkovský les, s celkovým podílem 56,2 % výměry kraje. CHOPAV jsou rozloženy na území všech ORP, největší podíl plochy zaujímají v ORP Cheb (96,8 %), Kraslice (95,8 %) a Ostrov (77 %).

CHOPAV Krušné hory je stanovena pro ochranu dosavadních vyšších specifických odtoků z oblasti Krušných hor k nadlepšování průtoků vodohospodářsky důležitých vodních toků, CHOPAV Chebská pánev a Slavkovský les pro ochranu území infiltrace a akumulace významných zdrojů podzemní vody.

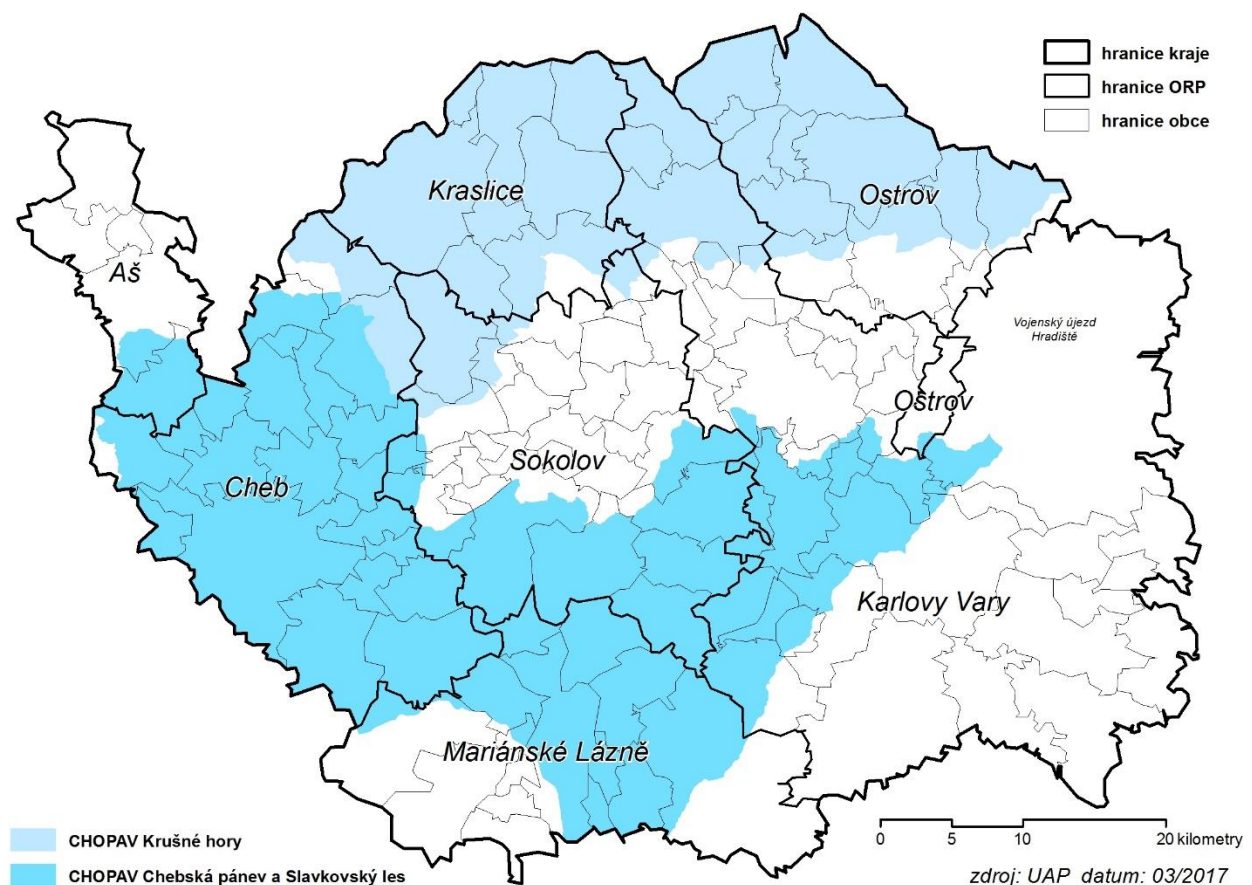
Čistota podzemních vod

Znečištění podzemních vod, obdobně jako u vod povrchových, pochází z bodových a plošných zdrojů znečištění. Z bodových zdrojů jsou to především staré ekologické zátěže. Významné plošné zdroje představují zejména zemědělsky obhospodařované pozemky.

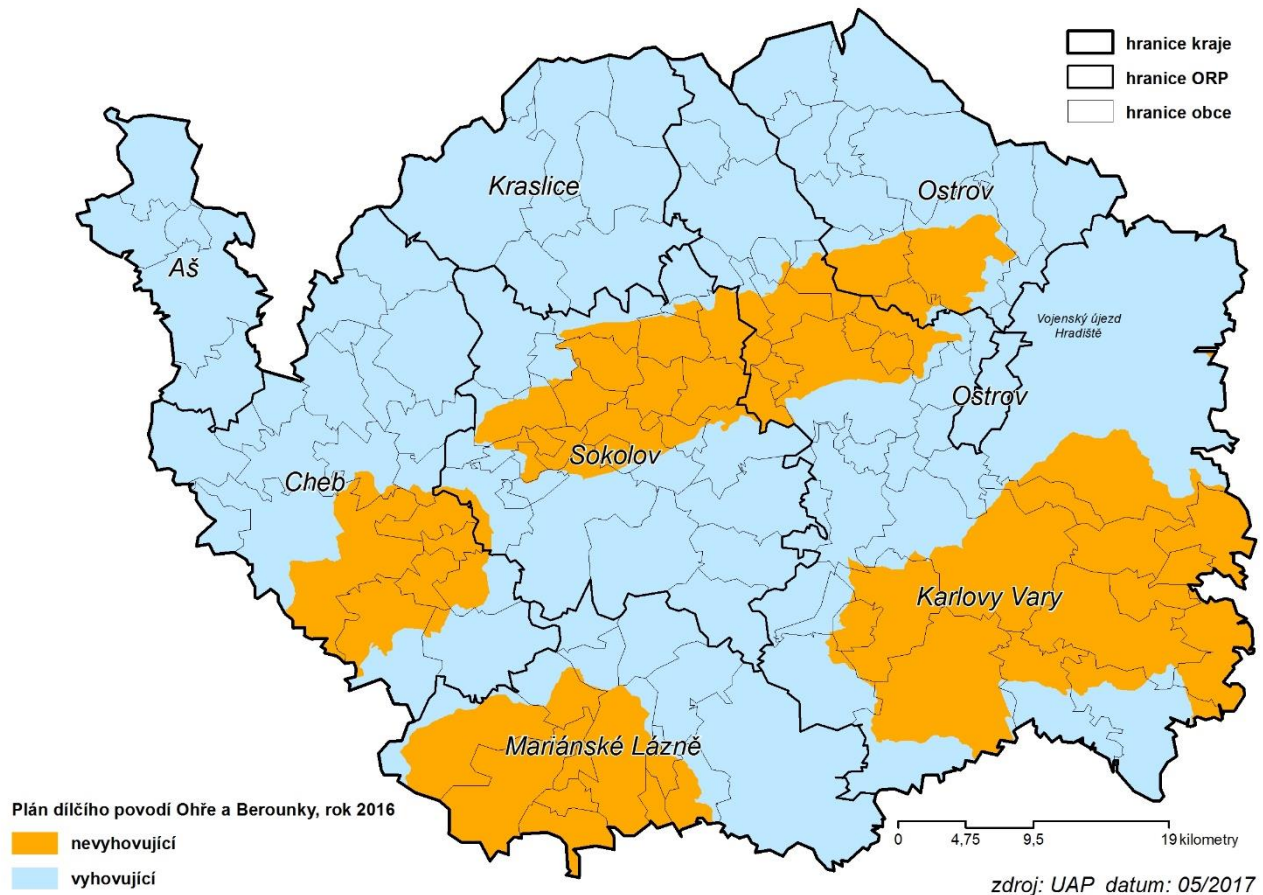
Z chemického vyhodnocení stavu útvarů podzemních vod bylo zjištěno, že nevyhovující stav byl identifikován zhruba na 30 % a vyhovující téměř na 70 % území Karlovarského kraje. Data byla čerpána z „Plánu dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe“ a „Plánu dílčího povodí Berounky“.

Dle výsledků dlouhodobého sledování jakosti povrchových vod ČHMÚ se však situace v Karlovarském kraji postupně zlepšuje.

obrázek 11 - Akumulace vod

obrázek 12 - Vyhodnocení chemického stavu útvarů podzemních vod 2016

3.2.2. Zdroje vod

Minerální prameny, přírodní léčivé zdroje

Území Karlovarského kraje je i v evropském měřítku ojedinělé počtem vývěřů minerálních vod a plynů a pestrostí jejich chemického složení. Počet vývěřů dosahuje několika set. Převládají vývěře studených uhličitých železnatých kyslesek (7 až 10 °C), vzácnější jsou zřídla termální vody (39 - 73,4 °C) nebo radonové vody čerpané z bývalých uranových dolů.

Z hlediska územního rozložení je největší počet studených pramenů v oblastech kolem Františkových Lázní a Mariánských Lázní, termálních zřidel pak v oblasti Karlových Varů. Vybrané minerální prameny - přírodní léčivé zdroje - jsou využívány k léčebným kúram v pěti lázeňských městech - Mariánské Lázně (17 pramenů), Františkovy Lázně (12 pramenů), Lázně Kynžvart (4 prameny), Karlovy Vary (16 pramenů) a Jáchymov (4 prameny, důlní voda s obsahem radonu).

K ochraně přírodních léčivých zdrojů jsou stanovena ochranná pásma v lázeňských místech Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Mýtina-Kyselečský Hamr, Korunní a Lázně Kynžvart. Pásma I. stupně s přísnějšími podmínkami ochrany jsou vymezena na 1 % území kraje, pásma 2. stupně na 41,3 % území kraje. Minerální prameny jsou také využívány pro plnění do lahví, což představuje specifické výrobní odvětví Karlovarského kraje. Hlavním subjektem provozujícím tuto činnost je a.s. Karlovarské minerální vody. Nejvýznamnějšími místy plnění jsou Kyselka, Korunní a Mnichov.

Zdroje pitné vody

Podzemní vody

Nejvýznamnější zdroje podzemních vod se nalézají v CHOPAV Chebská pánev – Slavkovský les. Kvalita vody podzemních zdrojů je poměrně dobrá. Z podzemních zdrojů je významný zdroj Nebanice a prameniště

Dyleň. Severně od Jáchymova se nachází prameniště využívané jako zdroj pitné vody, vydatnějším zdrojem je např. i Fojtov – Lužec v Krušných horách a území Manětínské pánve od Štědré k Manětínu.

Vodohospodářská bilance podzemních vod vodních útvarů povodí Ohře a povodí Berounky zasahujících na území kraje ukazuje na napjatou vodní bilanci povrchových a podzemních vod způsobenou např. nepříznivým poměrem mezi odběry a základním odtokem.

Některé podzemní zdroje zejména v okolí Jáchymova jsou znehodnoceny radioaktivitou nebo beryliem. Území kraje dotčená těžbou vykazují značně narušený vodní režim, některé zdroje musí být chemicky upravovány nebo jsou pro pitnou vodu zcela nepoužitelné, např. Krušné hory (Abertamy), Sokolovská pánev atd.

Nepříznivé účinky sucha

„Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe“ a „Plán dílčího povodí Berounky“ klade velký důraz na opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha – zvětšování retenční schopnosti krajiny, snižování nadměrné eroze z plošného odtoku vody, snižování množství srážkových vod odváděných kanalizací, zlepšování podmínek pro jejich přímé vsakování do půdního prostředí, územně chránit vybrané hydrologicky a morfologicky vhodné lokality pro umělou akumulaci povrchových vod.

tabulka 8 - Lázeňská místa, léčivé zdroje

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Místo	Správní území (ha)	Zastavěné území (ha)	Plocha lázeňského území - VLÚ (ha)	% ze zastavěného území	Léčivé zdroje (počet)
Aš	-	14 371	1 371			1
Cheb	Františkovy Lázně	49 679	3 569	227	6,4	71
Karlovy Vary	Karlovy Vary	117 136	5 096	539	10,6	109
Kraslice	-	26 447	1 030	0	0	0
Mariánské Lázně	Lázně Kynžvart Mariánské Lázně	40 531	1 874	305	16,3	54
Ostrov	Jáchymov	33 929	1 491	27	1,8	23
Sokolov	-	48 919	3 697	0	0	11
Karlovarský kraj		331 012	18 128	1 098	6,1	269

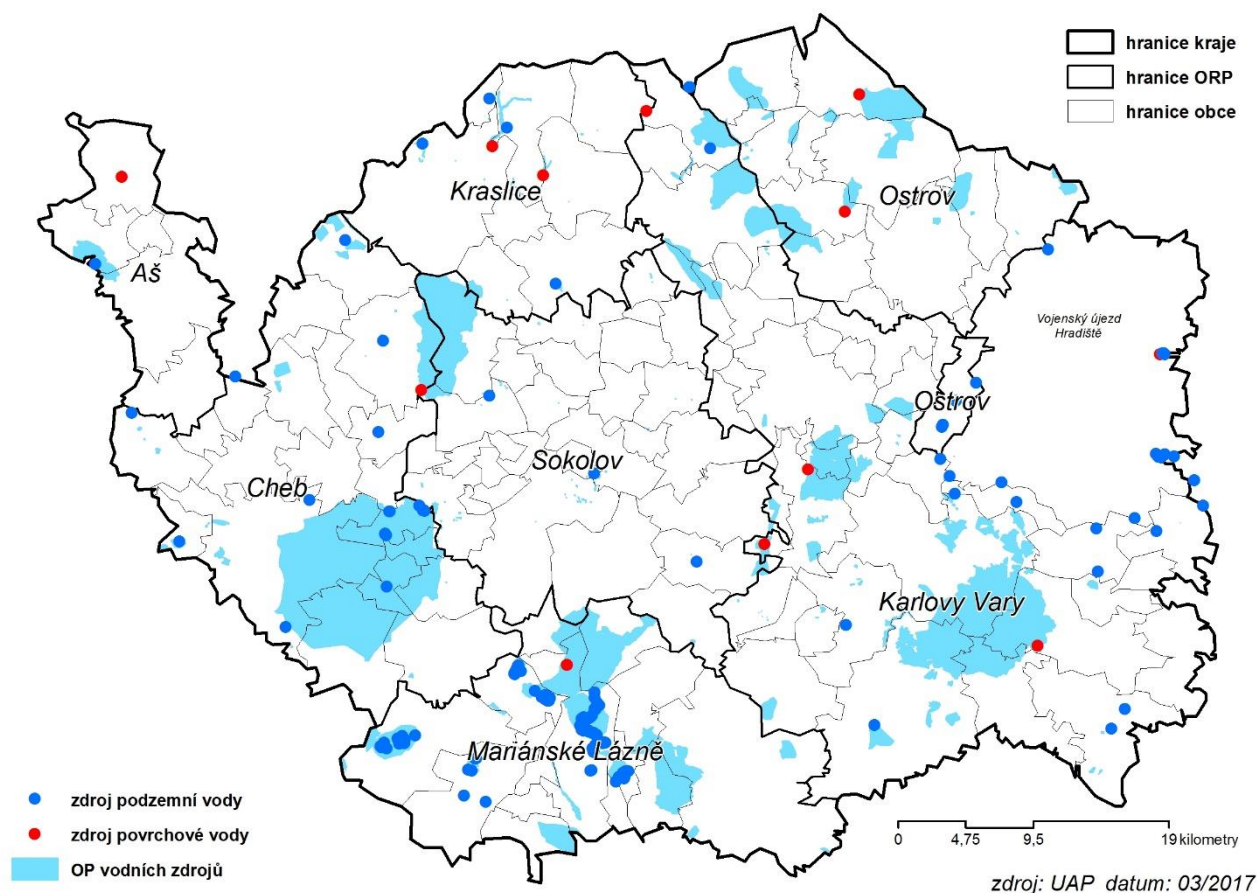
zdroj: ÚAP 2017

tabulka 9 - Ochranná pásma vodních zdrojů

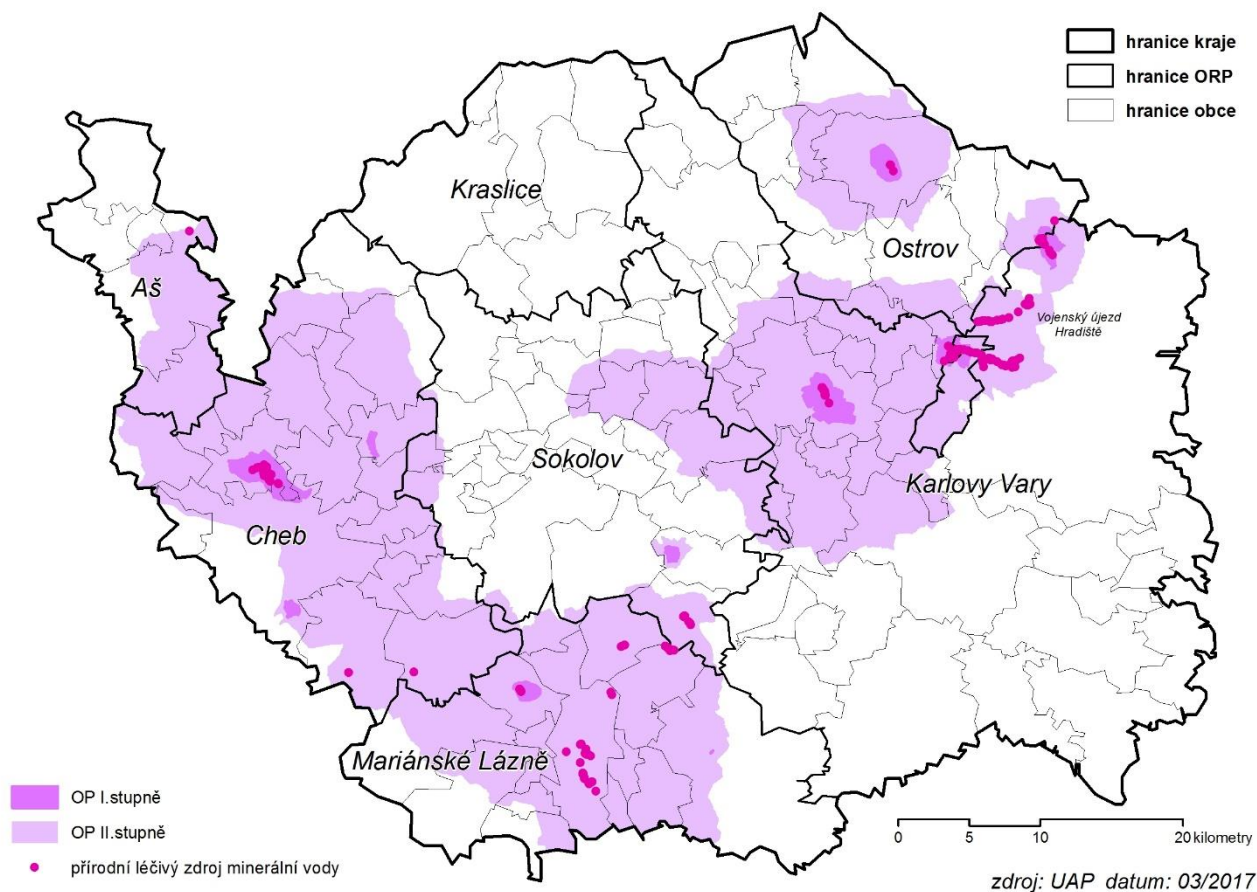
Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	OP pitné vody (počet)	Celkem zábor ploch OP (ha)	% území ORP	OP léčivých zdrojů (počet)	Celkem zábor ploch OP (ha)	% OP z území ORP
Aš	14 371	13	363	2,5	1	6 926	48,2
Cheb	49 679	91	10 671	21,5	10	39 057	78,6
Karlovy Vary	117 136	243	10 694	9,1	27	28 117	24
Kraslice	26 447	44	234	0,9	0	0	0
Mariánské Lázně	40 531	83	5 872	14,5	31	26 590	65,6
Ostrov	33 929	96	2 823	8,3	10	14 641	43,2
Sokolov	48 919	75	2 258	4,6	19	11 849	24,2
Karlovarský kraj	331 012	645	32 915	9,9	98	127 180	38,4

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 13 - Zdroje pitné vody, ochranná pásma

obrázek 14 - Zdroje minerální vody, ochranná pásma

3.2.3. Záplavy

Retenční schopnosti krajiny

Riziko záplav je významně ovlivněno retenčními schopnostmi krajiny. Nízká retenční schopnost zvyšuje riziko vzniku povodní a ovlivňuje jejich průběh. Schopnost zadržovat vodu v území se snižuje napřimováním vodních toků, odvodňováním zemědělských půd, vysušováním mokřadů, snižováním rozlohy lesů a rozptýlené zeleně, zvyšováním rozlohy zpevněných ploch, výstavbou komunikací, sídel apod.

Povodně a záplavová území

Na území Karlovarského kraje jsou stanovena záplavová území Q5, Q20, Q100 a aktivní zóny záplavových území. Záplavové území Q100 je stanoveno na 2,2 % území kraje.

Pro Ohři a její přítoky je typický zimní režim povodní, spojený s táním sněhu v horských oblastech. Významné letní povodně jsou poměrně řídké, což souvisí s relativně dobrou retenční schopností území kraje. K transformacím povodňových vln na Ohři přispívají nádrže situované na jejím horním toku a na jejích přítocích.

Na území Karlovarského kraje nejsou ke snížení nepříznivých účinků povodní navržena žádná konkrétní opatření, jsou navrhována pouze opatření organizační.

„Plán pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe“ stanovuje oblasti s významným povodňovým rizikem na 10 tocích kraje (Ohře, Hranický potok, Plesná, Svatava, Lobežský potok, Chodovský potok, Rolava, Nejdecký potok, Teplá a Liboc).

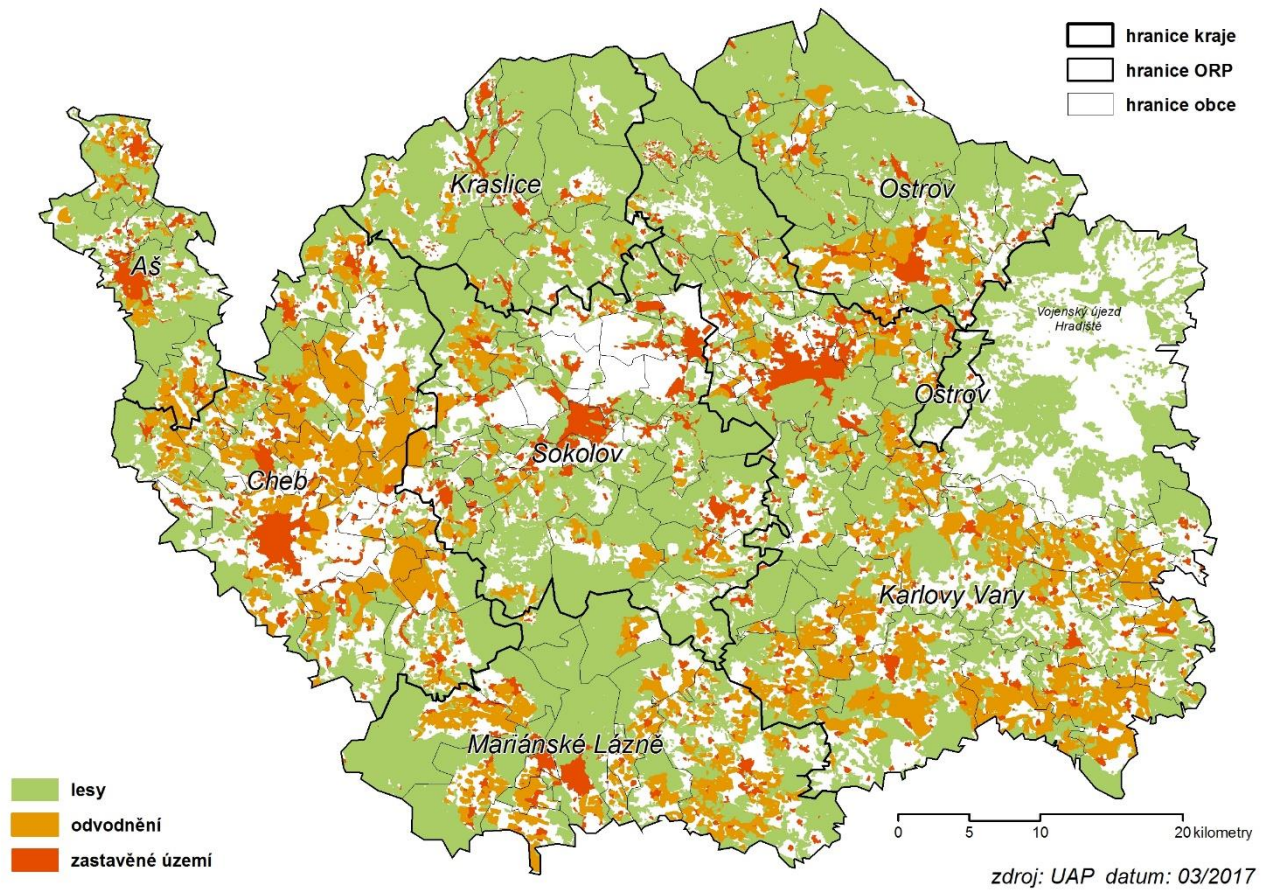
V kraji je celkem 46 obcí, která mají 733 nechráněných nebo nedostatečně chráněných obytných domů před povodněmi, což představuje necelá 2 % z celkového počtu domů.

tabulka 10 - Meliorace, retence území

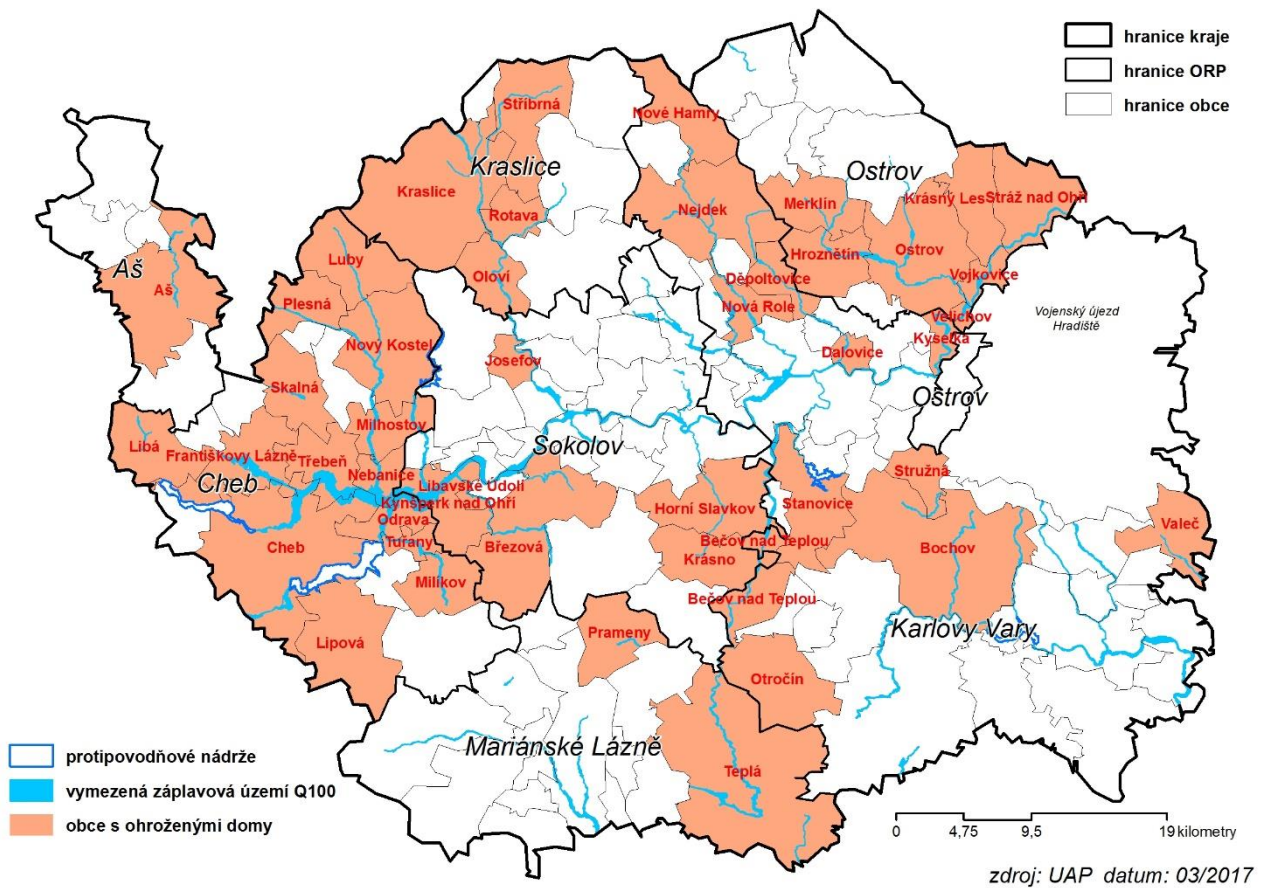
Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	Meliorace (ha)	% melior. z území ORP	Lesní půda (ha)	Celkem % ze správního území
Aš	14 371	1 166	8,1	7 088	49,3
Cheb	49 679	9 670	19,5	13 483	27,1
Karlovy Vary	117 136	12 641	10,8	45 702	39
Kraslice	26 447	573	2,2	18 321	69,3
Mariánské Lázně	40 531	4 849	12	20 128	49,7
Ostrov	33 929	2 531	7,5	19 173	56,5
Sokolov	48 919	2 666	5,4	20 092	41,1
Karlovarský kraj	331 012	34 096	10,3	143 987	43,4

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 15 - Retenční schopnost krajiny

obrázek 16 - Záplavová území

tabulka 11 - Záplavová území Q100, záplavou ohrožené domy a obyvatelé

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	Plocha záplavy Q100	% ze správního území	Počet domů celkem (SLBD 2011)	Domů v záplavě Q100 (počet)	% z celkového počtu domů
Aš	14 371	49	0,3	3 299	5	0,2
Cheb	49 679	2 432	4,9	7 220	146	2
Karlovy Vary	117 136	2 081	1,8	13 686	177	1,3
Kraslice	26 447	161	0,6	2 860	74	2,6
Mariánské Lázně	40 531	527	1,3	4 309	30	0,7
Ostrov	33 929	374	1,1	4 409	217	4,9
Sokolov	48 919	1 384	2,8	9 196	84	0,9
Karlovarský kraj	331 012	7 008	2,1	44 979	733	1,6

zdroj: ÚAP 2017, Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe a Plán dílčího povodí Berounky

tabulka 12 - Záplavou ohrožené obce

Tok	Obec	Počet ohrožených staveb (při Q100)
Bílý Halštrov	Aš	5
Teplá	Bečov nad Teplou	10
Lomnický potok	Bochov	18
Lomnický potok, Tisová	Březová	10
Vitický potok	Dalovice	3
Vitický potok	Děpoltovice	22
Slatinný potok	Františkovy Lázně	20
Stoka	Horní Slavkov	9
Bystřice	Hroznětín	68
Odrava, Ohře, Slatinný potok	Cheb	43
Svatava	Josefov	22
Bublavský potok, Kamenný potok, Stříbrný potok, Svatava, Bublavský potok	Kraslice	29
Stoka	Krásno	5
Ohře	Krásný Les	13
Ohře, Libocký potok	Kynšperk nad Ohří	35
Ohře	Kyselka	4
Libský potok	Libá	12
Libava	Libavské Údolí	3
Odrava	Lipová	4
Lubinka	Luby	3
Bystřice, Eliášův potok	Merklín	12
Libocký potok, Plesná	Milhostov	6
Lipoltovský potok	Milíkov	17
Ohře, Plesná	Nebanice	6
Nejdecký potok, Rolava	Nejdek	23
Vlčí potok, Rolava	Nová Role	80
Rolava	Nové Hamry	3
Plesná, Lubinka	Nový Kostel	4
Odrava, Ohře, Lipoltovský potok	Odrava	10
Svatava	Oloví	36

Jáchymovský potok, Bystřice, Ohře	Ostrov	100
Teplá	Otročín	3
Plesná	Plesná	8
Pramenský potok	Prameny	8
Rotava, Svatava	Rotava	7
Sázek	Skalná	3
Lomnický potok	Stanovice	3
Ohře	Stráž nad Ohří	8
Lomnický potok	Stružná	5
Stříbrný potok	Stříbrná	2
Teplá	Teplá	22
Ohře	Třebeň	8
Lipoltovský potok	Tuřany	2
Blšanka	Valeč	3
Ohře	Velichov	8
Ohře	Vojkovice	8

zdroj: ÚAP 2017, Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe a Plán dílčího povodí Berounky

3.3. Hygiena životního prostředí

V oblasti hygieny životního prostředí nedošlo k zásadním změnám. MŽP změnilo metodiku pro poskytování údajů ke kvalitě ovzduší (dříve poskytován seznam oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, nyní mapy klouzavých pětiletých průměrů koncentrace pro všechny znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit).

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Klimatické podmínky Karlovarského kraje nepatří k příznivým, převažují klimatické oblasti zařazené jako mírně teplé až chladné.

Z vyhodnocení Kumulativních indexů vyplývá, že nejhorší situace ovzduší je v městské části Chebu, Sokolova, Karlových Varů, Chodova, Vřesové a Ostrova. Oblast Krušných hor a Slavkovského lesa dosahuje nejlepších hodnot. Celkově však lze hodnotit imisní situaci v kraji jako velmi dobrou a se zlepšující se tendencí.

K dalšímu omezení produkce emisí je potřebné se zaměřit zejména na zvláště velké zdroje znečištění, které se nacházejí převážně na Sokolovsku, kde měrná produkce emisí výrazně překračuje průměrné hodnoty v ČR a v případě nepříznivých rozptylových podmínek (dlouhodobě inverzní charakter počasí) může zapříčinit překročení imisních limitů.

Celková produkce odpadů v Karlovarském kraji je v posledních letech stabilní, z pohledu delšího časového horizontu produkce odpadů výrazně poklesla. V segmentu podnikového odpadu je tento trend víceméně trvalý a je dán zejména útlumem těžby surovin, ale i poklesem průmyslové výroby. Z hlediska prostorové diferenciaci se soustředí vyšší produkce odpadů do území s nejvyšší urbanizací a koncentrací těžby a výroby, to je v ORP Sokolov, Karlovy Vary a Cheb. V ukazateli měrné produkce komunálních odpadů na obyvatele se Karlovarský kraj dlouhodobě pohybuje pod průměrem ČR. Největší podíl odpadů v Karlovarském kraji pochází z těžební činnosti, dalšími významnými druhy odpadů jsou odpad komunální a stavební a demoliční odpad. Produkce komunálního odpadu dříve rostla, v posledním období je stabilní s mírnými výkyvy.

Problematika starých ekologických zátěží je na území Karlovarského kraje významná, postupně probíhá sanace jednotlivých zátěží, nicméně některé významné zátěže v území nejsou zatím vyřešeny. Na území kraje je k roku 2015 evidováno 492 lokalit starých ekologických zátěží. Je zde evidován výskyt 7 míst s urgentní sanací, 6 míst s kvalifikací – sanace nutná a 5 míst - sanace výhledová, u velké většiny míst ekologických zátěží přesná klasifikace ještě neproběhla (428).

Území kraje se vyznačuje poměrně velkým podílem oblastí se středním a vysokým radonovým indexem.

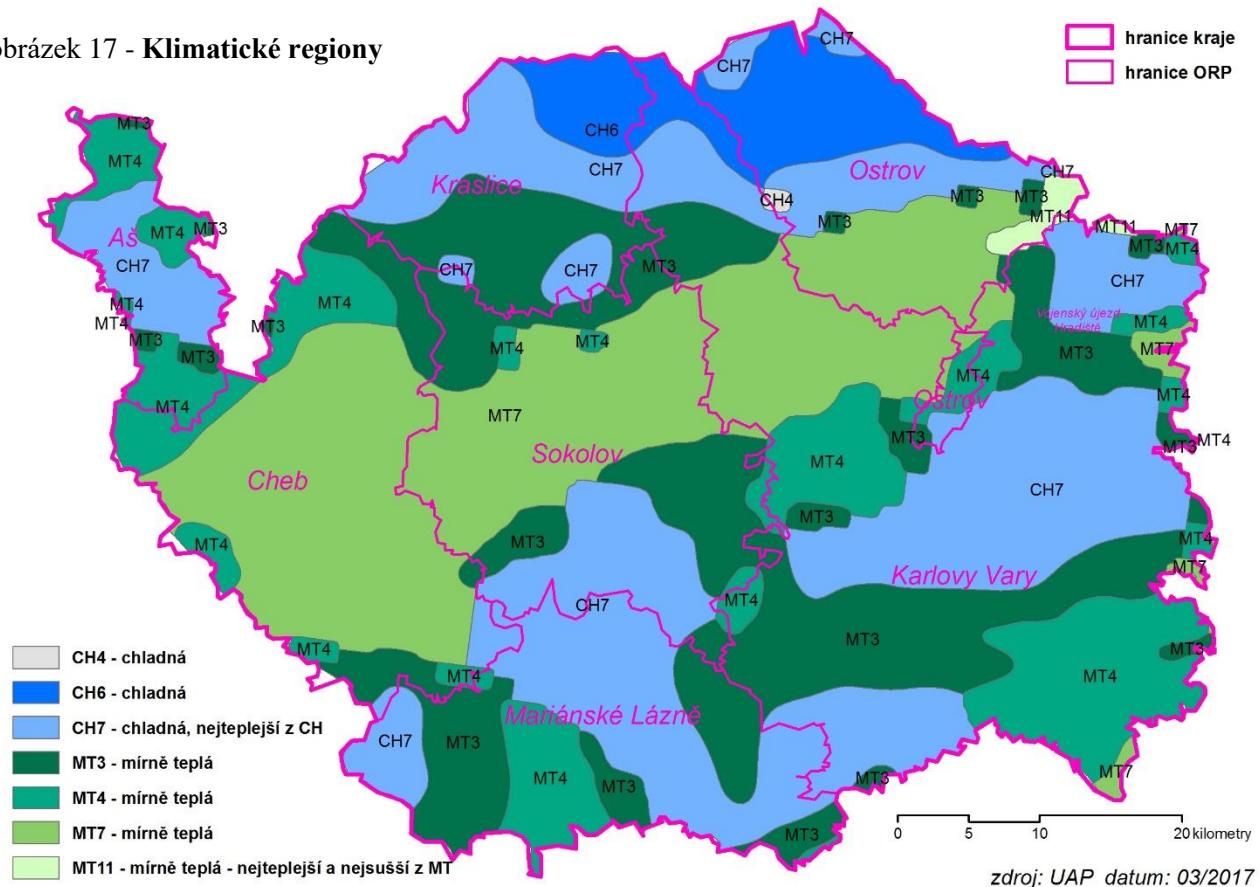
B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.3.1. Klimatické podmínky

Území Karlovarského kraje nepatří z hlediska klimatu k příznivým regionům. Žádná část území se nenachází v nejpříznivější kategorii oblasti „teplá“, převažují klimatické oblasti zařazené jako „mírně teplá (MT)“ až „chladná (CH)“. Největší část území se řadí k mírně teplé oblasti MT7 (oblast údolí Ohře) a chladné oblasti CH7 (zejména Krušné hory a Slavkovský les).

Nepříznivé klimatické podmínky Karlovarského kraje mají zásadní dopad na sektor zemědělské výroby.

obrázek 17 - Klimatické regiony

tabulka 13 - Klimatické regiony a jejich klimatické charakteristiky

Klimatický region	MT11	MT7	MT4	MT3	CH7	CH6	CH4
podíl na území KK [%]	0,6	25,2	14,7	23,2	30,6	5,6	0,1
počet letních dnů	40-50	30-40	20-30		X.30		0-20
počet mrazových dnů	110-130		130-160		140-160		160-180
počet ledových dnů	30-40	40-50		50-60		60-70	
délka hl. vegetačního období [dny]	140-160		120-140		120-140		80-120
prům. tepl. – leden [°C]	-2 až -3		-3 až -4		-4 až -5		-6 až -7
prům. tepl. – duben [°C]	7 - 8	6 - 7		4 - 6		2 - 4	
prům. tepl. – červenec [°C]	17 - 18	16 - 17		15 - 16		14 - 15	
prům. tepl. – říjen [°C]	7 - 8		6 - 7		5 - 6		4 - 5
počet dnů se srážkami 1 mm	90 - 100	100 - 120	110 - 120		120 - 130	140 - 160	120 - 140
srážky ve veget. období (IV - IX) v mm	350 - 400	400 - 450	350 - 450		500 - 600	600 - 700	
srážky v zimním období (X - III) v mm	200 - 250	250 - 300		250 - 350	350 - 400	400 - 500	
sněhová pokrývka (dny)	50 - 60	60 - 80		60 - 100	100 - 120	120 - 140	140 - 160
počet dnů s oblačností > 0,8	120 - 150		150 - 160	120 - 150	150 - 160		130 - 150
počet dnů s oblačností < 0,2			40 - 50				30 - 40

zdroj: ÚAP 2017

3.3.2. Ovzduší

Znečištění ovzduší bylo dlouhodobě významným problémem životního prostředí v České republice. Emise většiny hlavních znečišťujících látek patřily v 80. letech k nejvyšším na světě a imisní zátěž vyvolávala v některých oblastech, především severozápadních Čechách a na severní Moravě, závažné zdravotní problémy obyvatelstva i plošné poškození lesních porostů. Na základě přijaté legislativy na počátku 90. let se uskutečnil rozsáhlý program snížení emisí.

MŽP k vyhodnocení kvality ovzduší poskytoval seznam oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší („OZKO“). Tento seznam byl aktualizován každý rok a vydáván ve Věstníku Ministerstva životního prostředí. Již zpracované úplné aktualizace ÚAP s těmito hodnotami pracovaly. Vydávání seznamů OZKO bylo nabytím účinnosti nového zákona zrušeno. V současné době MŽP zveřejňuje mapy pětiletých průměrů koncentrace pro všechny znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit.

Z těchto map pětiletých průměrů je vytvořen Kumulativní index znečištění ovzduší za 2 pětiletá období 2009 - 2013 a za období 2011 - 2015 (součet všech hodnot sledovaných koncentrací látek).

Z vyhodnocení těchto dvou Kumulativních indexů vyplývá, že nejhorší situace ovzduší je v městské části Chebu, Sokolova, Karlových Varů, Chodova, Vřesové a Ostrova. Oblast Krušných hor a Slavkovského lesa dosahuje nejlepších hodnot. Celkově však lze hodnotit imisní situaci v kraji jako velmi dobrou, v letech 2011 – 2015 je zřetelné celkové zlepšení ve všech sledovaných ukazatelích, největší pokles u benzopyrenu a olova.

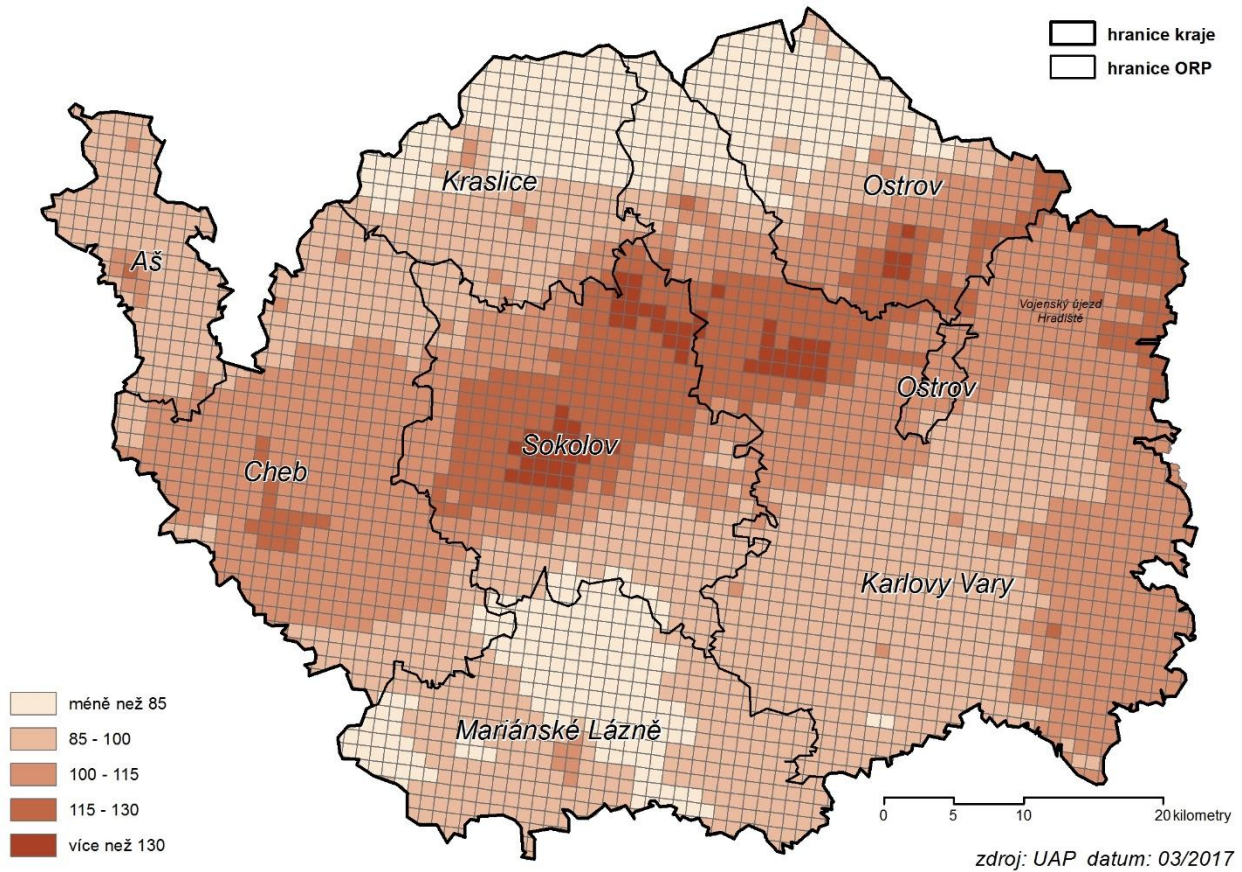
Zákon 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší definuje pouze stacionární a mobilní zdroje, opouští se kategorie rozlišení na zvláště velké, velké, střední a malé zdroje (REZZO 1,2,3). Stacionární zdroje v energetice – spalování paliv jsou členěny dle jmenovitého tepelného příkonu v MW. Stacionární zdroje s velkým jmenovitým příkonem jsou významnými zdroji emisí oxidu siřičitého (SO₂) a oxidů dusíku (NO_x). Velkým zdrojem emisí oxidu uhelnatého (CO) je doprava.

V roce 2015 bylo evidováno 502 stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Mezi nejvýznamnější bodové zdroje znečišťování ovzduší v Karlovarském kraji patří: Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s., Elektrárna Tisová, a.s., Ostrovská teplárenská, a.s., Hexion Specialty Chemicals, a.s. a Lias Vintířov, lehký stavební materiál k.s.

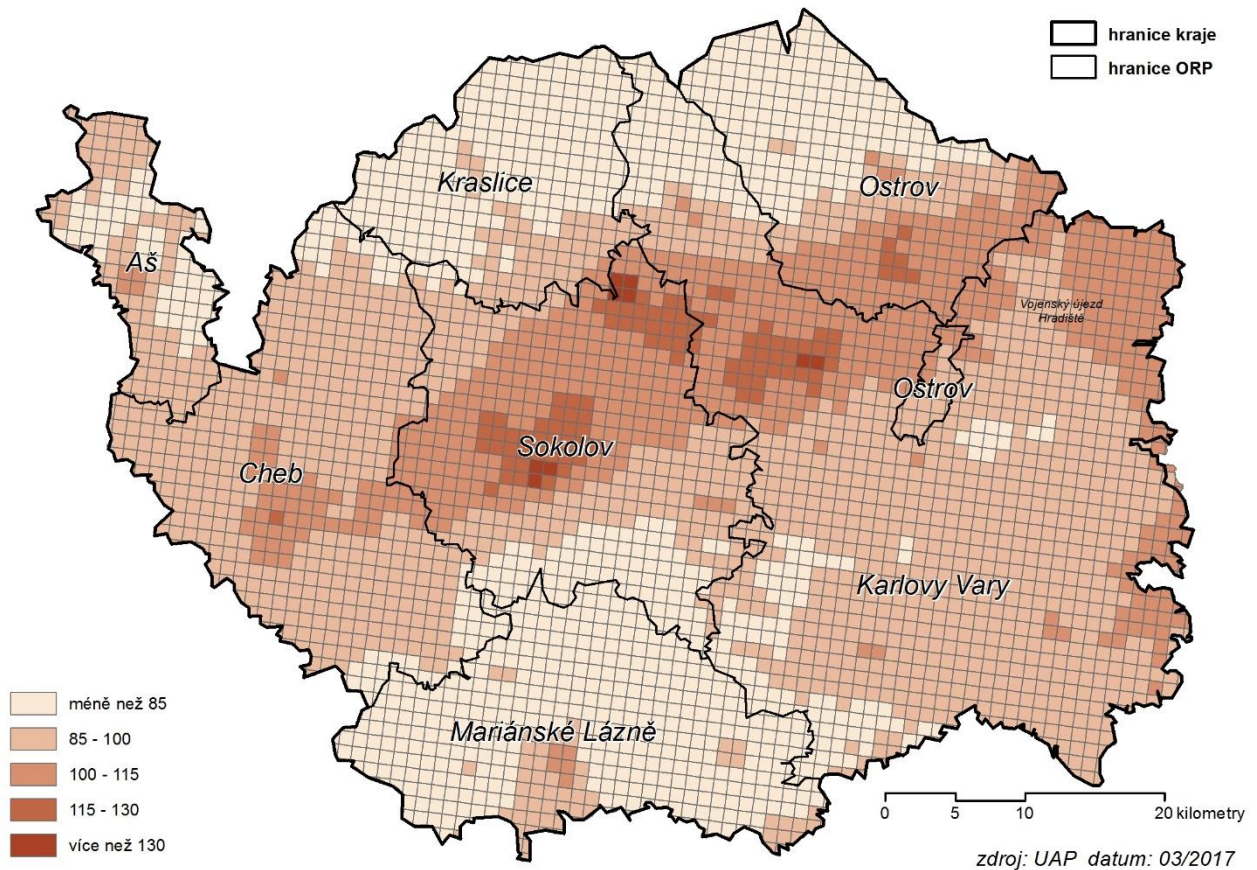
Významný pokles v množství emisí mezi roky 2007 a 2008 je spojen s odsířením elektrárny Tisová. Úroveň plošného znečištění (t/km²) je v porovnání s ostatními kraji nebo průměrem ČR uspokojující. V Karlovarském kraji je pouze nadprůměrná produkce oxidu siřičitého (SO₂), což souvisí zejména s umístěním zvláště velkých zdrojů znečištění, zejména v okrese Sokolov (např. elektrárna Tisová).

Nejvýznamnějšími liniovými zdroji znečišťování ovzduší jsou silnice I. třídy D/6 a I/13 mezi Ostrovem a Chebem včetně průtahu Karlovými Vary, silnice I/21 v úseku Cheb - Mariánské Lázně a Cheb - Františkovy Lázně, silnice I/6 Karlovy Vary směr Praha, silnice I/20 Doubí směr Plzeň a jejich dopravou nejzatíženější úseky.

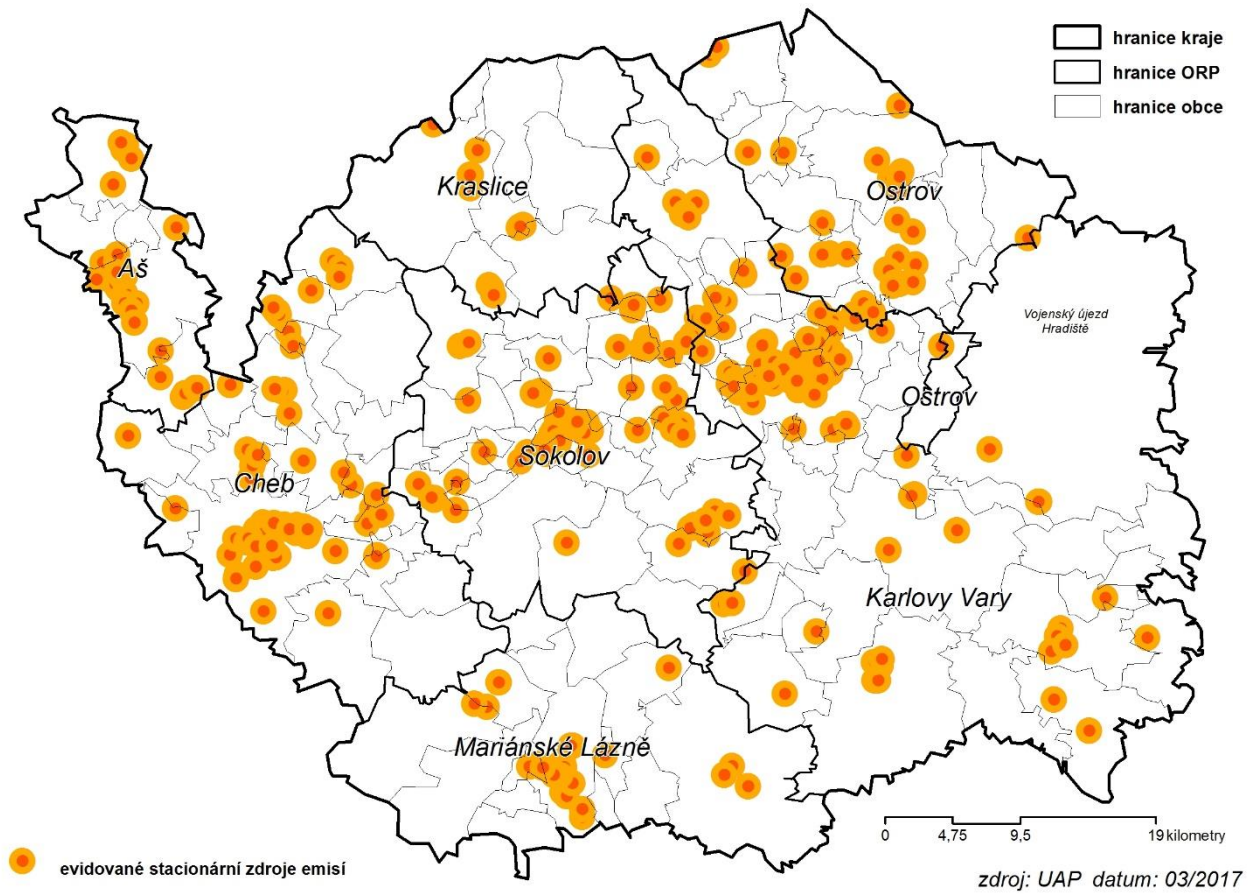
obrázek 18 – Kumulativní index znečištění ovzduší za rok 2009 – 2013

obrázek 19 - Kumulativní index znečištění ovzduší za rok 2011 – 2015

obrázek 20 - Evidované stacionární zdroje emisí

obrázek 21 - Koncentrace zdrojů emisí z dopravy

tabulka 14 - Územní rozložení největších stacionárních zdrojů emisí

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Největší stacionární zdroje emisí
Aš	44
Cheb	128
Karlovy Vary	136
Kraslice	22
Mariánské Lázně	40
Ostrov	45
Sokolov	87
celkem kraj	502

zdroj: ÚAP 2017

tabulka 15 - Vývoj emisí základních látek znečišťujících ovzduší v Karlovarském kraji

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Emise tuhé							
Celkem (REZZO 1-4)	2 087	2 037	2 134	1 679	1 737	1 745	1 659
Oxid siřičitý SO₂							
Celkem (REZZO 1-4)	9 869	9 161	9 673	8 888	9 375	9 516	9 559
Oxidy dusíku NO_x							
Celkem (REZZO 1-4)	11 804	11 010	10 610	9 199	8 315	7 311	6 482
Oxid uhelnatý CO							
Celkem (REZZO 1-4)	10 039	9 286	8 068	7 334	10 801	11 068	9 456

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 16 - Emise základních znečišťujících látek do ovzduší podle krajů v roce 2014

ČR, kraje	Emise tuhé		Oxid siřičitý (SO ₂)		Oxidy dusíku (NO _x)		Oxid uhelnatý (CO)	
	celkem (t)	t/km ²	celkem (t)	t/km ²	celkem (t)	t/km ²	celkem (t)	t/km ²
	REZZO 1-4							
Česká republika	43 530	0,6	127 197	1,6	170 573	2,2	461 952	5,9
Hl. m. Praha	879	1,8	253	0,5	6 315	12,7	11 045	22,3
Středočeský	7 231	0,7	19 890	1,8	25 850	2,3	62 111	5,6
Jihočeský	3 294	0,3	6 548	0,7	9 469	0,9	34 173	3,4
Plzeňský	2 928	0,4	6 512	0,9	7 900	1,0	25 632	3,4
Karlovarský	1 659	0,5	9 559	2,9	6 482	2,0	9 456	2,9
Ústecký	6 371	1,2	36 725	6,9	34 249	6,4	27 718	5,2
Liberecký	1 320	0,4	1 289	0,4	3 028	1,0	15 551	4,9
Královéhradecký	2 632	0,6	4 100	0,9	6 217	1,3	22 322	4,7
Pardubický	2 737	0,6	11 805	2,6	13 916	3,1	20 441	4,5
Vysočina	3 205	0,5	1 808	0,3	8 847	1,3	28 011	4,1
Jihomoravský	2 866	0,4	1 921	0,3	11 887	1,7	25 473	3,5
Olomoucký	2 003	0,4	3 794	0,7	7 984	1,5	22 478	4,3
Zlínský	1 438	0,4	4 234	1,1	5 771	1,5	17 611	4,4
Moravskoslezský	4 966	0,9	18 761	3,5	22 660	4,2	139 929	25,8

zdroj: ČSÚ, Ročenka 2016

3.3.3. Odpady

Produkce odpadů

Největší podíl odpadů v Karlovarském kraji pochází z těžební činnosti, dalšími významnými druhy odpadů jsou odpad komunální, odpad ze zpracovatelského průmyslu a odpad stavební a demoliční.

Celková produkce odpadu se v Karlovarském kraji v letech 2009 – 2013 pohybovala okolo 276 tis. tun. Celkově klesá produkce podnikového odpadu (vyjma roku 2013 a 2015) a je to pokračováním dlouhodobějšího trendu (od roku 2003). Na poklesu se nejvíce podílí těžba a dobývání, což je spojeno s ukončováním těžby hnědého uhlí a stagnací těžeb kaolínů. Pokles produkce odpadu ve zpracovatelském průmyslu je dán převážně celkovým útlumem této oblasti. Produkce komunálního odpadu rovněž klesla na úroveň cca 88 tis. tun.

Z pohledu produkce komunálních odpadů na obyvatele se Karlovarský kraj dlouhodobě pohybuje pod průměrem ČR.

Z hlediska prostorové diferenciaci se soustředí vyšší produkce odpadů do území s nejvyšší urbanizací a koncentrací těžby a výroby, to je v ORP Sokolov, Karlovy Vary a Cheb. Odlehlejší oblasti ORP Kraslice, Ostrov, Aš a Mariánské Lázně se spíše opačnými charakteristikami mají produkci odpadů i na výrazně nižších úrovních. Podíl komunálního odpadu na 1 obyvatele je nejvyšší v ORP Aš, podíl nebezpečných odpadů na 1 obyvatele je nejvyšší v ORP Karlovy Vary a ORP Sokolov díky stabilně zvýšené produkci nebezpečných odpadů v souvislosti s průmyslovou výrobou a těžbou - např. odtěžování dehtových kalů (stará ekologická zátěž).

Dalším aspektem ovlivňujícím množství odpadů ve stavebnictví je střídání období stagnace a rozvoje stavební činnosti v regionu.

tabulka 17 - Krátkodobý vývoj produkce odpadů v Karlovarském kraji (t)

Odvětví		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celková produkce		274 135	263 621	269 929	249 188	285 806	247 005	276 447
z toho komunální odpad		95 630	92 661	94 300	86 332	86 896	92 045	88 744
z toho:								
	běžný svoz	67 491	66 932	70 020	60 670	59 752	58 450	58 764
	svoz objemného odpadu	15 079	11 481	12 287	11 012	11 018	13 345	9 491
	odděleně sbírané složky	11 276	13 129	10 842	11 027	11 357	12 101	12 280
	odpady z komunálních služeb (z čištění ulic, tržišť, parků atd.)	1 785	1 118	1 151	554	557	887	853
z toho podnikový odpad		178 505	170 960	175 629	162 856	198 910	154 960	187 703
z toho:								
A	Zemědělství, lesnictví a rybnářství	1 227	1 128	879	964	760	764	580
B	Těžba a dobývání	15 995	11 387	8 271	8 271	12 305	13 050	21 307
C	Zpracovatelský průmysl	46 581	47 674	42 784	45 082	44 475	46 744	43 862
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	13 190	13 802	10 339	8 946	10 312	10 530	3 111
E	Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	47 319	47 595	51 291	44 343	53 236	45 388	42 829
F	Stavebnictví	44 893	41 999	54 153	42 286	66 132	25 672	66 011
G	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	547	815	1 074	5 078	2 125	1 157	918
H	Doprava a skladování	408	211	290	153	135	189	303
I	Úbytování, stravování a pohostinství	1 327	1 355	1 229	1 341	1 187	1 653	1 399
Q	Zdravotní a sociální péče	4 416	4 257	4 012	4 087	4 494	3 837	4 163
J+S	Ostatní činnosti	2 602	737	1 306	2 305	3 749	-	-
Komunální odpad na 1 obyvatele v kg		311	301	311	285	289	307	297
Podnikový odpad na 1 obyvatele v kg		580	556	579	540	662	518	630

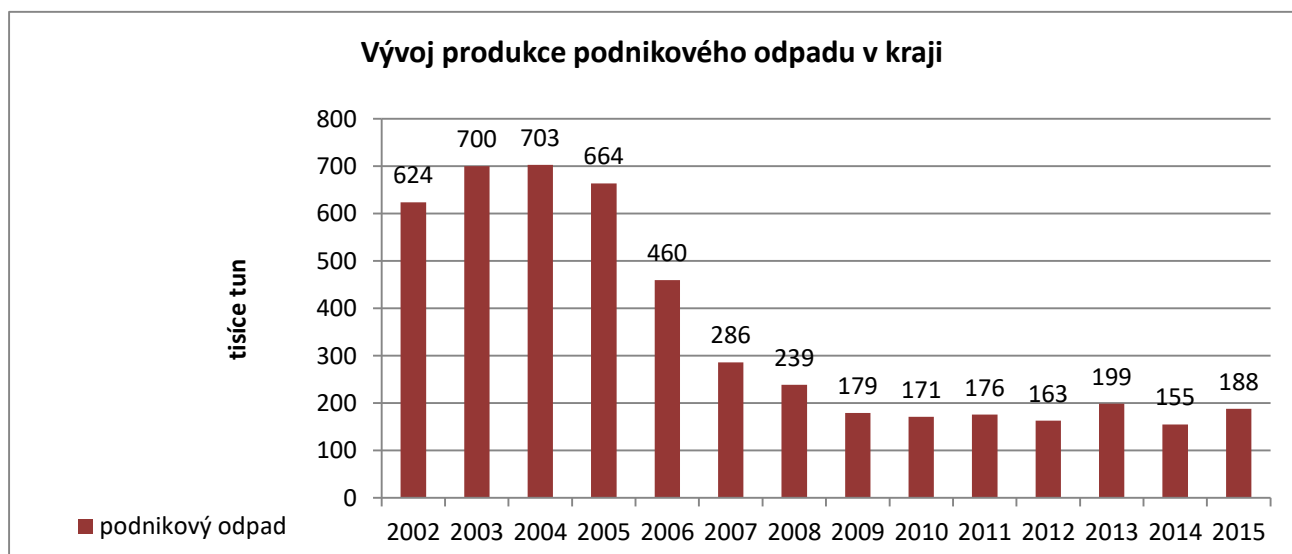
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 18 - Dlouhodobý vývoj produkce podnikových odpadů podle krajů ČR (tis. t)

Srovnání produkce podnikových odpadů krajů a ČR										
ČR, kraj	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Česká republika	21 264	21 651	22 244	20 514	20 423	19 919	19 939	20 127	20 236	23 248
z toho:										
Hl. m. Praha	5 129	6 297	7 015	6 293	7 105	5 752	6 003	6 261	6 285	6 197
Středočeský	1 699	1 669	1 711	1 311	1 502	1 882	1 901	2 031	1 759	1 876
Jihočeský	795	802	959	1 242	1 148	988	1 209	1 025	1 124	1 542
Plzeňský	1 908	1 271	1 310	1 142	1 058	987	931	971	1 293	1 158
Karlovarský	460	286	239	179	171	176	163	199	155	188
Ústecký	1 656	1 523	1 580	2 060	1 452	1 605	1 461	1 263	1 332	1 447
Liberecký	329	393	733	241	288	464	489	503	446	445
Královéhradecký	366	487	459	337	501	397	377	403	425	591
Pardubický	438	418	355	422	367	397	427	437	698	724
Vysočina	745	412	391	324	331	394	375	407	517	683
Jihomoravský	2 594	3 349	2 983	3 084	2 321	2 215	2 257	2 247	2 225	3 636
Olomoucký	643	681	665	571	544	618	712	741	648	990
Zlínský	774	1 001	675	594	989	928	564	864	713	995
Moravskoslezský	3 728	3 062	3 167	2 715	2 646	3 117	3 070	2 777	2 616	2 776

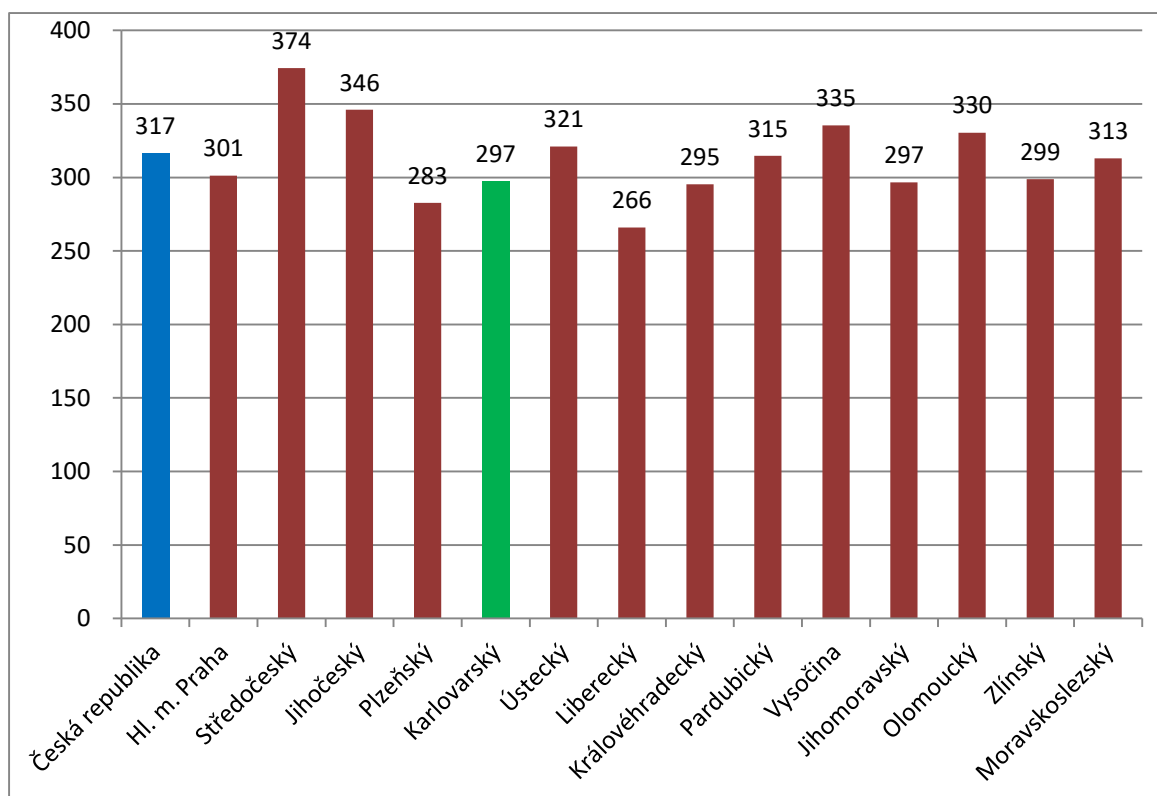
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 2 - Dlouhodobý vývoj produkce podnikového odpadu v Karlovarském kraji do roku 2015

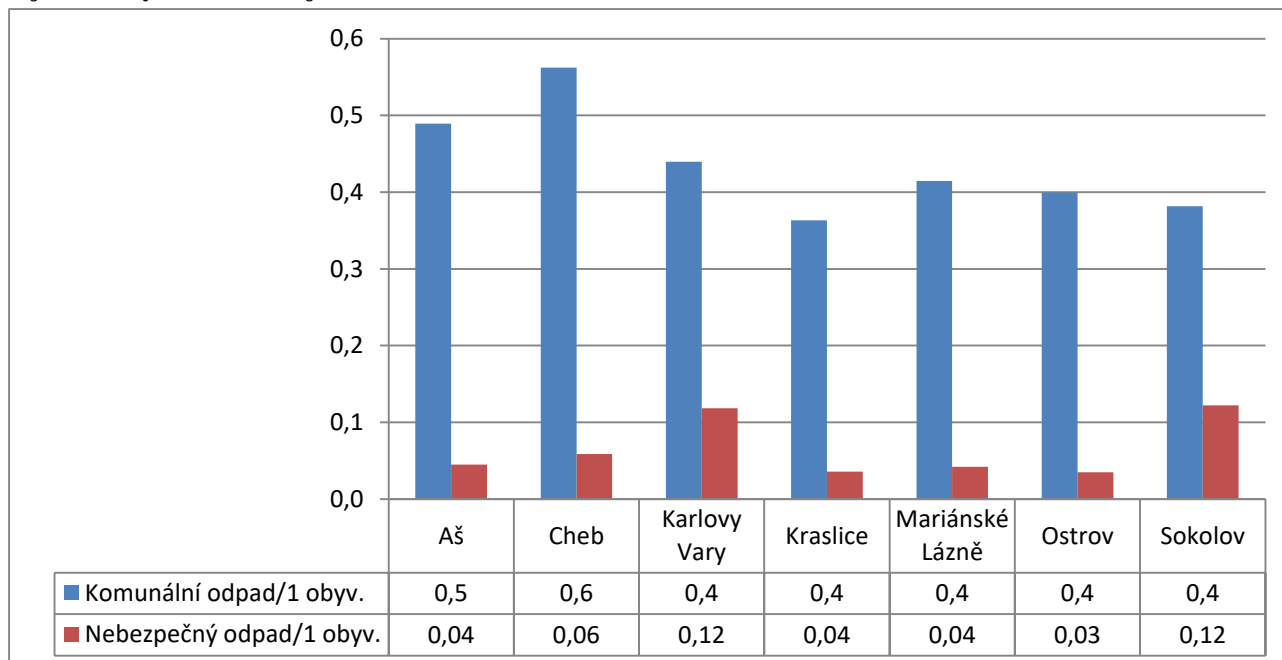
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 3 - Měrná produkce komunálního odpadu v krajích a ČR v roce 2015

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 4 – Porovnání produkce komunálního a nebezpečného odpadu na 1 obyvatele v roce 2015 v jednotlivých ORP kraje

zdroj: OŽP KÚKK 2017

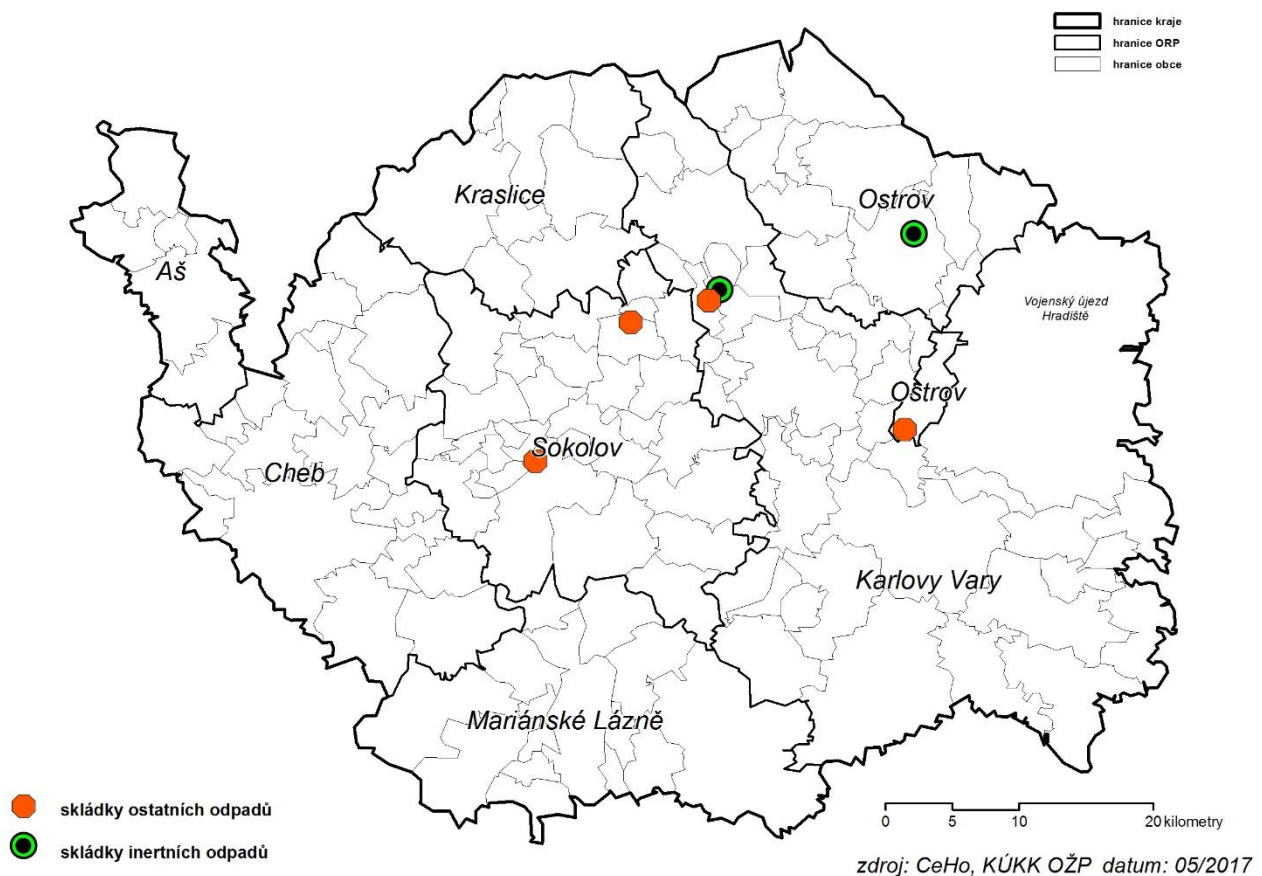
Nakládání s odpady

Současný stav nakládání s odpady v Karlovarském kraji lze charakterizovat fungujícím systémem svozu, skládkováním odpadu a postupně se rozvíjejícími způsoby využití odpadu.

Počet skládek odpadů na území Karlovarského kraje je poměrně nízký – nachází se zde celkem 5 lokalit skládek odpadu, a to v kategoriích skládky inertních odpadů a skládky ostatních odpadů. V kraji se nenachází žádná spalovna odpadů, ani zde není žádné velké zařízení na odstraňování nebezpečných odpadů. V roce 2013 byla navýšena kapacita skládky TKO Činov v Hradišti o 450 000 m³ na současnou kapacitu 1 222 594 m³, kapacita skládky v Nové Roli byla snížena o 100 000 m³, protože se část skládky zcela uzavřela.

Vedle toho v kraji provozuje 205 subjektů různá větší či menší zařízení na zpracování nebo likvidaci odpadu všech druhů (i nebezpečných).

obrázek 22 - Skládky v Karlovarském kraji

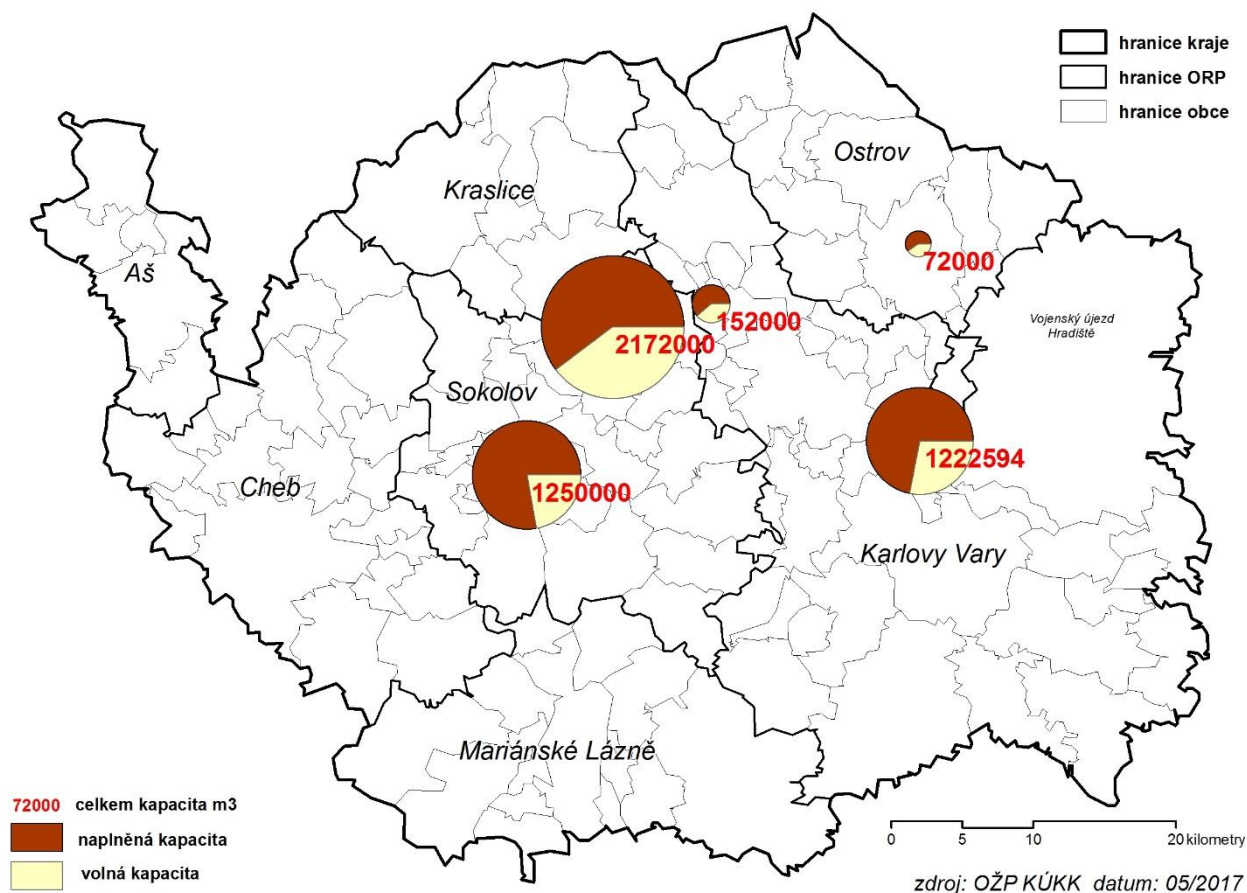

tabulka 19 - Údaje o aktuálně provozovaných skládkách v Karlovarském kraji

Oprávněná osoba	IČ	Název skládky	Obec	Kapacita skládky (m ³)	Typ skládky
SUAS - skládková, s.r.o.	62584961	Skládka TKO a PO Chodov	Vintířov	2 172 000	S-OO
AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	49356089	Skládka TKO Činov	Hradiště	1 222 594	S-OO
FCC Česká republika, s.r.o.	45809712	Regionální centrum pro nakládání s odpady Tisová (RECENT)	Březová	1 250 000	S-OO
Technická služba Nová Role, s.r.o.	26329883	Nová Role – skládka odpadů	Božičany	62000, 90 000	S-OO + S-IO
INVESTMENT LOFIDAMI GROUP, a.s.	28002849	Zařízení k odstraňování odpadů - skládka skupiny S - inertní odpad	Ostrov	72 000	S-IO

zdroj: OŽP KUKK 2017

obrázek 23 - Naplněnost velkých skládek odpadu

tabulka 20 - Počet oprávněných subjektů k nakládání s odpady v Karlovarském kraji

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Počet zařízení
Aš	11
Cheb	34
Karlovy Vary	54
Kraslice	6
Mariánské Lázně	12
Ostrov	14
Sokolov	74
Celkem	205

zdroj: OŽP KÚKK 2017

Staré ekologické zátěže a kontaminované plochy

Staré ekologické zátěže jsou lokality, ve kterých lze předpokládat nebo je zjištěn výskyt takové úrovně znečištění, jež může znamenat riziko pro životní prostředí. Sanací starých ekologických zátěží se snižuje riziko úniku nebezpečných látek do půdy a spodních vod.

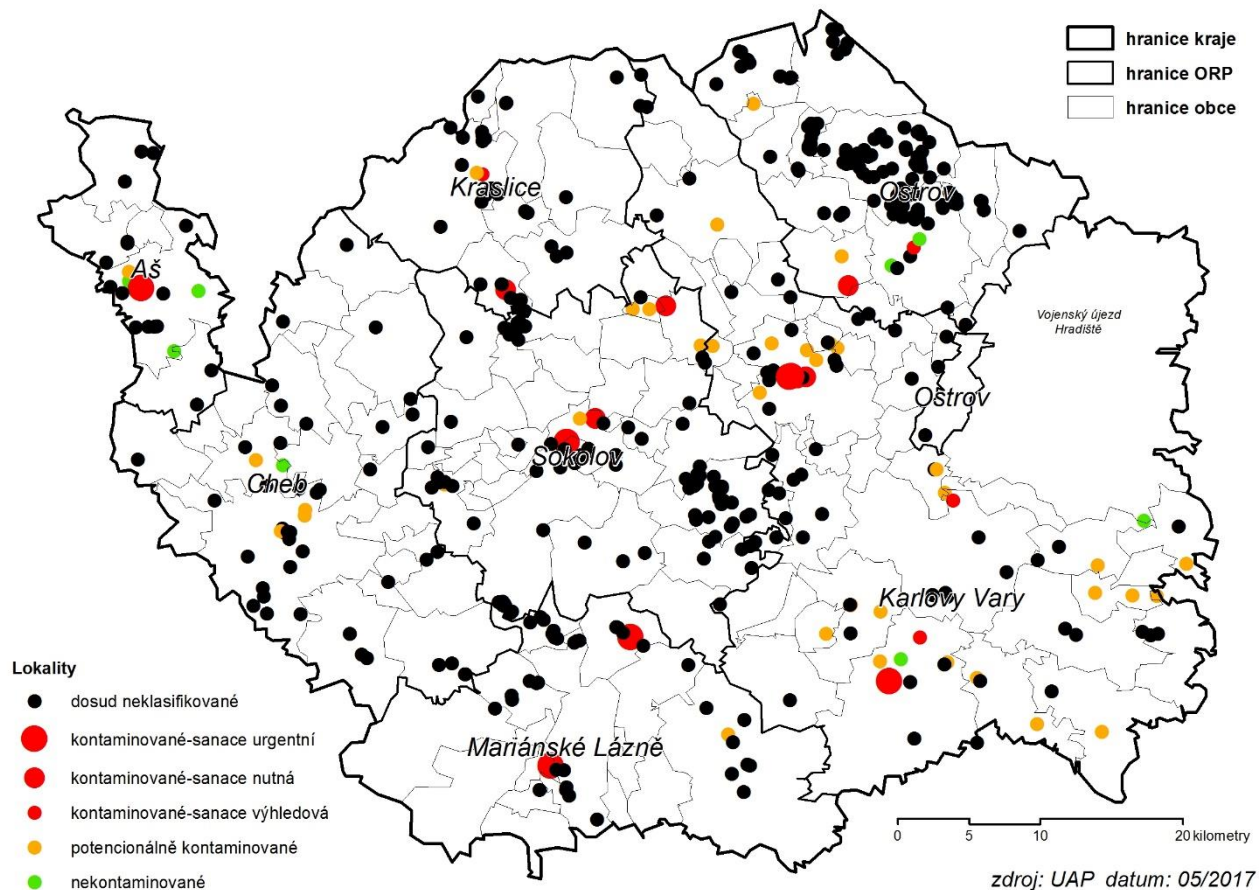
Problematika starých ekologických zátěží je na území Karlovarského kraje významná, postupně probíhá sanace jednotlivých zátěží, nicméně některé významné zátěže v území nejsou doposud vyřešeny. Celkový počet lokalit starých ekologických zátěží evidovaných v roce 2017 v Karlovarském kraji je 492. Dle nové metodiky MŽP jsou dodávány přesnější a zásadní informace k jednotlivým místům ekologických zátěží, tyto informace jsou ale zpracovány postupně a tudíž nejsou k dispozici ke všem místům zátěží.

Zátěž s kvalifikací rizika kategorie A - sanace urgentní představuje 7 míst, 6 míst se zátěží s kvalifikací – sanace nutná, sanace výhledová – zjištěna u 5 míst, u velké většiny míst ekologických zátěží klasifikace ještě neproběhla (428).

Ekologická zátěž je většinou spojena s minulou těžební a průmyslovou činností.

Kromě evidovaných starých ekologických zátěží se v území mohou nacházet i další areály a budovy potenciálně kontaminované, byť v menším rozsahu, nebo dokonce doposud nezjištěné. Může jít zejména o nevyužívané zemědělské areály, opuštěné lokality průmyslové výroby apod.

obrázek 24 - Staré ekologické zátěže dle míry rizika

tabulka 21 - Množství starých ekologických zátěží v jednotlivých ORP dle míry rizika

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Zátěže celkem	Kontamin.-sanace urgentní	Kontamin.-sanace nutná	Kontamin.-sanace výhledová	Potencion. kontamin.	Nekontamin.	Dosud neklasifikované
Aš	21	1	0	0	1	3	16
Cheb	46	0	0	0	4	1	41
Karlovy Vary	94	3	2	2	24	2	61
Kraslice	39	0	1	1	1	0	36
Mariánské Lázně	43	2	0	0	1	0	40
Ostrov	138	0	1	1	2	2	132
Sokolov	111	1	2	1	5	0	102
Karlovarský kraj	492	7	6	5	38	8	428

zdroj: ÚAP 2017

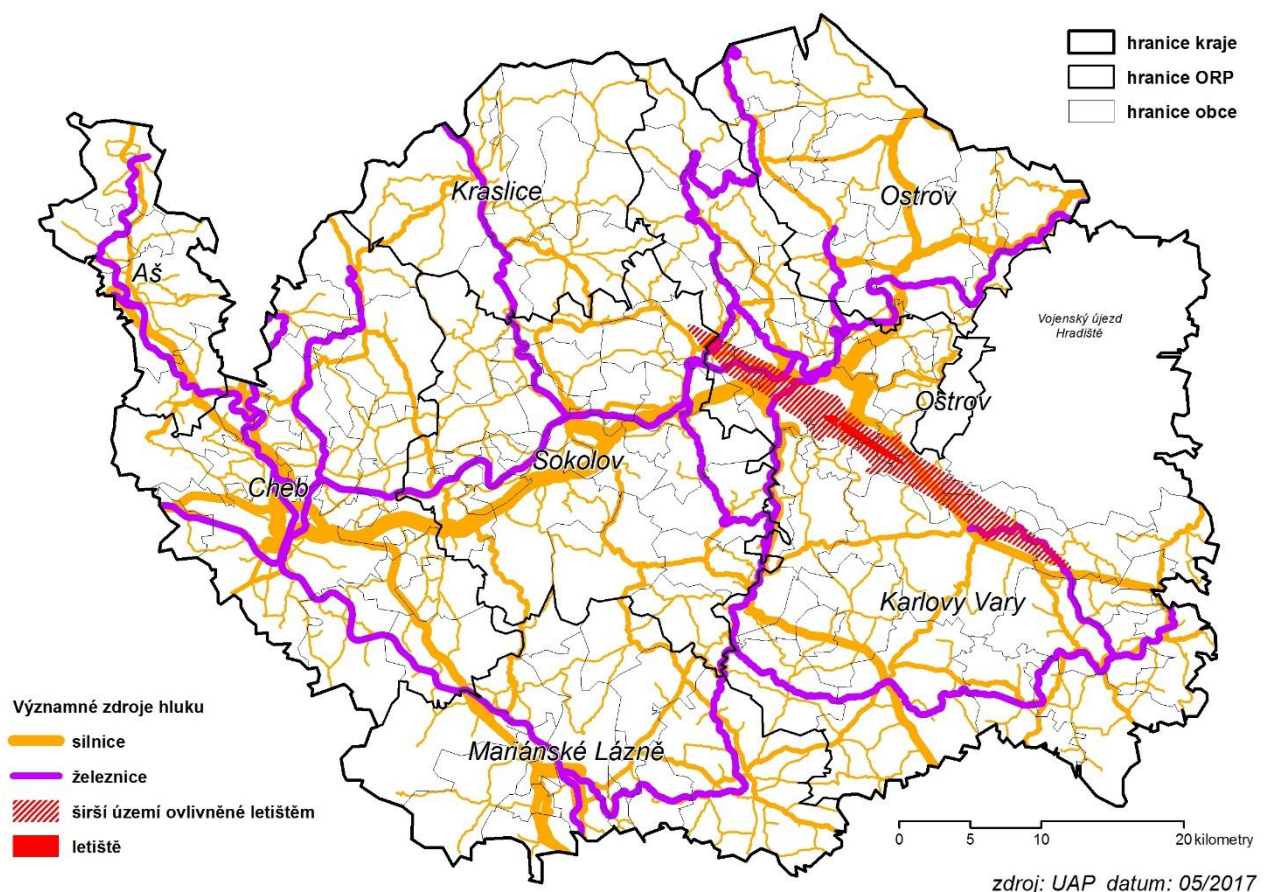
3.3.4. Hluk a vibrace

Nejvýznamnějším zdrojem hluku a vibrací v území je veřejná dopravní infrastruktura, zvláště silniční tranzitní doprava. Na území Karlovarského kraje jsou to především nejzatíženější rychlostní komunikace D/6, silnice I/6, I/13, I/20, I/21, I/25 a železniční tratě Chomutov-Karlovy Vary-Cheb a Cheb-Plzeň. Zvláště průchody zatížených silničních tahů tranzitní dopravy sídly jsou i z důvodů hlukové zátěže klasifikovány jako dopravní závady, které je nutno řešit jako součást celého dopravního systému.

Kromě okolí frekventovaných komunikací a železnic je exponovanou oblastí také okolí letiště Karlovy Vary. Hluková zátěž letiště Karlovy Vary se i pro předpokládaný rozvoj provozu v roce 2025 (500 000 cestujících za rok) projevuje přímo jen v bezprostředním okolí letiště. Vliv na všeobecné hlukové pozadí v širším území letiště nebude významněji narůstat. Problémy byly s hlukem z letecké akrobacie, která byla přemístěna na letiště k tomu určená – letiště Přílezy (Toužim) a letiště Cheb.

Hluk z netranzitní dopravy je především vázán na velká centra, kde intenzita dopravy stoupá se spádovostí obce, tedy dojížděnkou obyvatel za prací a vybaveností do těchto center. Hlukové dopady této dopravy jsou řešitelné až v úrovni ÚP.

obrázek 25 - Významné zdroje hluku

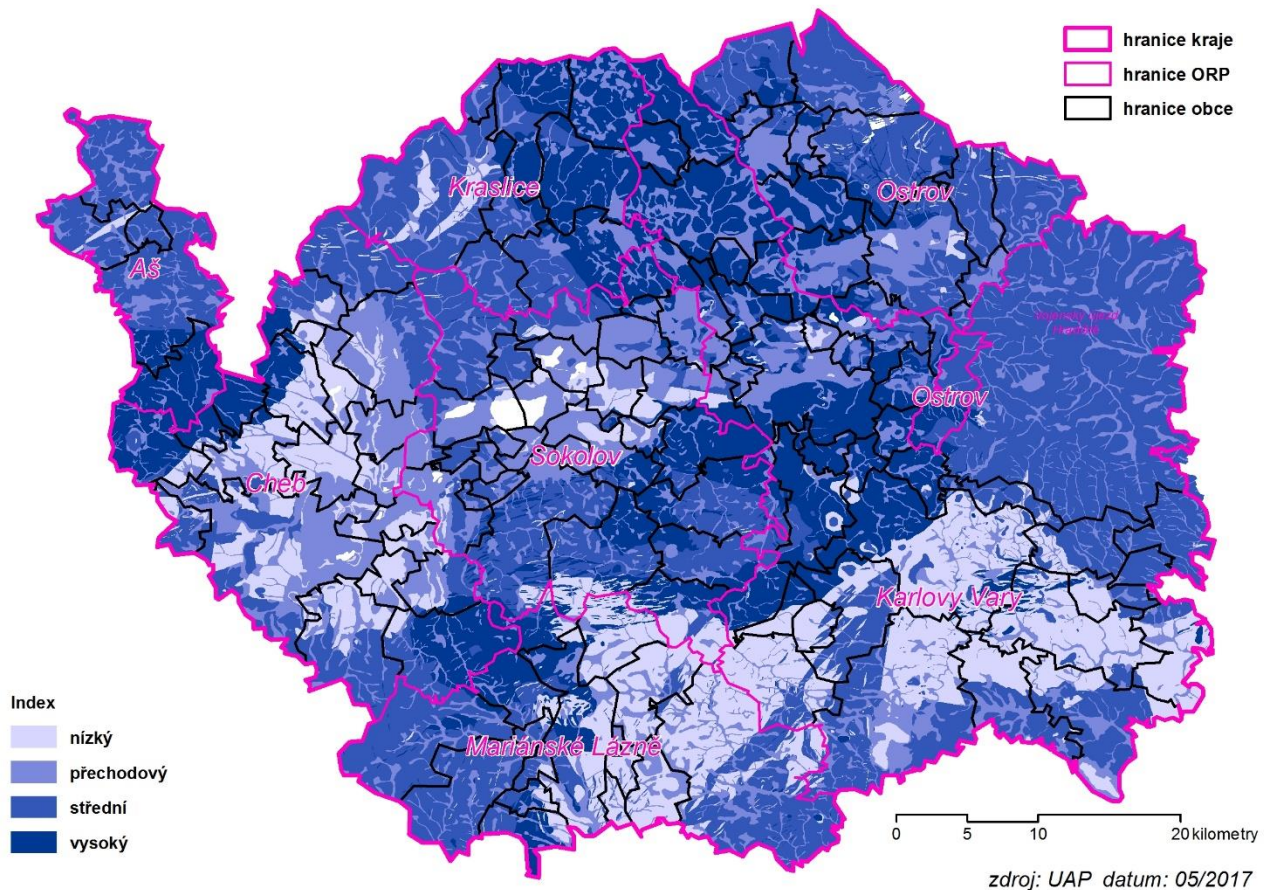

3.3.5. Radonové riziko

Na základě mapování radonového indexu lze území hodnotit ve čtyřech kategoriích – nízká, střední, vysoká a přechodná (ta se váže na nezpevněné kvartérní sedimenty a může obsahovat složky ze všech tří ostatních kategorií).

Území kraje se vyznačuje poměrně velkým podílem oblastí se středním a vysokým radonovým indexem (20,4 %), zastoupeny jsou však i ostatní kategorie. Mezi oblasti s vysokou mírou radonového indexu se řadí geologicky mladé oblasti v okolí Nejdku, Karlových Varů, Dolního Žandova a Hazlova.

obrázek 26 - Převažující kategorie radonového indexu geologického podloží

3.4. Ochrana přírody a krajiny

V oblasti ochrany přírody a krajiny nedošlo k zásadním změnám.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Karlovarský kraj je charakteristický vysokou kvalitou přírodního prostředí na rozhodující většině svého území. Lokálně opačná charakteristika daná intenzivní urbanizací pánevních oblastí a především důsledky povrchové těžby hnědého uhlí a kaolínu se s postupným ukončováním těžeb a rekultivacemi pozitivně proměňuje.

Rozloha zvláště chráněných území přírody je v Karlovarském kraji mírně nad průměrem ČR. Převážná část plochy ZCHÚ je tvořena územím CHKO Slavkovský les. Největší podíl plochy tvoří ZCHÚ v ORP Mariánské Lázně a ORP Sokolov. Karlovarský kraj má také jednu z největších rozloh ptačích oblastí mimo ZCHÚ.

Územní systém ekologické stability je ve svých vyšších úrovních stabilizován. Síť biokoridorů pokrývá celé území kraje s hustotou, která odpovídá diferencovaným přírodním podmínkám pánevních a horských oblastí. Řidší síť regionálního systému je patrná v oblastech Nejdku, Karlových Varů, Chebu, Plesné a Otročína.

Koeficient ekologické stability krajiny v Karlovarském kraji se pohybuje vysoko nad republikovým průměrem. To je dáno zejména vysokým zalesněním a nižší mírou zornění zemědělské půdy. Nejnížší KES mají ORP v pánevních oblastech Cheb, Sokolov a Karlovy Vary, nejvyšší ORP Kraslice. Navíc z hlediska dlouhodobého vývoje vykazuje Karlovarský kraj pozitivní trvale vzrůstající trend.

Hlavními předěly fragmentace území jsou silnice I. třídy. Migračně významná území velkých savců jsou soustředěna v pásu Krušných hor a Smrčiny a v pásu Český les, Slavkovský les a Doupovské hory.

Mimo hlavní rezervoáry flóry a fauny - území CHKO Slavkovský les a VVP Hradiště - se vyskytuje řada lokalit ohrožených druhů rostlin a zvířat.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat**3.4.1. Chráněná území***Zvláště chráněná území*

Zvláště chráněná území v kraji zaujímají celkem 66 660 ha, což je 20,1 % rozlohy Karlovarského kraje. Vzhledem k celorepublikovému průměru (15,4 %) lze situaci na území Karlovarského kraje označit jako nadprůměrnou. V tomto parametru je Karlovarský kraj na 4. místě mezi všemi kraji ČR. Převážná část plochy ZCHÚ je tvořena územím CHKO Slavkovský les (61 060 ha). Připravuje se vyhlášení CHKO „Doupovské hory“ a „Poohří“.

V jednotlivých ORP Karlovarského kraje se podíl zvláště chráněných území značně liší. Nejmenší podíl mají ZCHÚ v ORP Aš (1,2 %) a ORP Kraslice (3,3 %), naopak největší podíl plochy je v ORP Mariánské Lázně (52,9 %) a ORP Sokolov (41,1 %). Z hlediska počtu ZCHÚ lze sledovat dlouhodobý postupný nárůst zvláště chráněných území. Vedle jediného velkoplošného ZCHÚ (CHKO Slavkovský les) bylo k roku 2015 na území Karlovarského kraje evidováno 76 maloplošných zvláště chráněných území – z toho 7 národních přírodních památek, 5 národních přírodních rezervací, 34 přírodních památek a 30 přírodních rezervací.

NATURA 2000

Lokality soustavy NATURA 2000 – Evropsky významné lokality zaujímají v Karlovarském kraji téměř 18 % území (republikový průměr 10 %), což řadí kraj na druhé místo mezi kraji ČR (za Zlínský kraj). V Karlovarském kraji je vymezeno celkem 53 evropsky významných lokalit o celkové rozloze 58 951 ha – převážná většina je vymezena uvnitř již existujících ZCHÚ. Na území kraje zasahují dvě ptačí oblasti – oblast Doupovské hory (oblast zasahuje také na území Ústeckého kraje) a oblast Novodomská rašeliniště – Kovářská, jejíž hlavní část je vymezena v Ústeckém kraji. Celková rozloha ptačích oblastí na území Karlovarského kraje je 47 906 ha. Karlovarský kraj má také jednu z největších rozloh ptačích oblastí mimo ZCHÚ (46 651 ha).

tabulka 22 - Zvláště chráněná území přírody podle krajů ČR (počty) 2015

Kraj	Národní parky	Chráněné krajinné oblasti	Maloplošná chráněná území celkem	z toho			
				národní přírodní rezervace	přírodní rezervace	národní přírodní památky	přírodní památky
ČR	4	25	2 571	109	815	118	1 529
Hl. m. Praha	-	1	93	-	16	8	69
Středočeský	-	5	278	13	81	21	163
Jihočeský	1	3	345	11	113	13	208
Plzeňský	1	4	196	6	89	5	96
Karlovarský	-	1	76	5	30	7	34
Ústecký	1	4	173	12	56	13	92
Liberecký	1	5	126	8	36	9	73
Královéhradecký	1	3	140	5	37	3	95
Pardubický	-	3	108	3	43	1	61
Vysočina	-	2	197	7	72	3	115
Jihomoravský	1	3	344	17	96	16	215
Olomoucký	-	2	166	11	50	12	93
Zlínský	-	2	206	6	44	2	154
Moravskoslezský	-	3	162	11	76	7	68

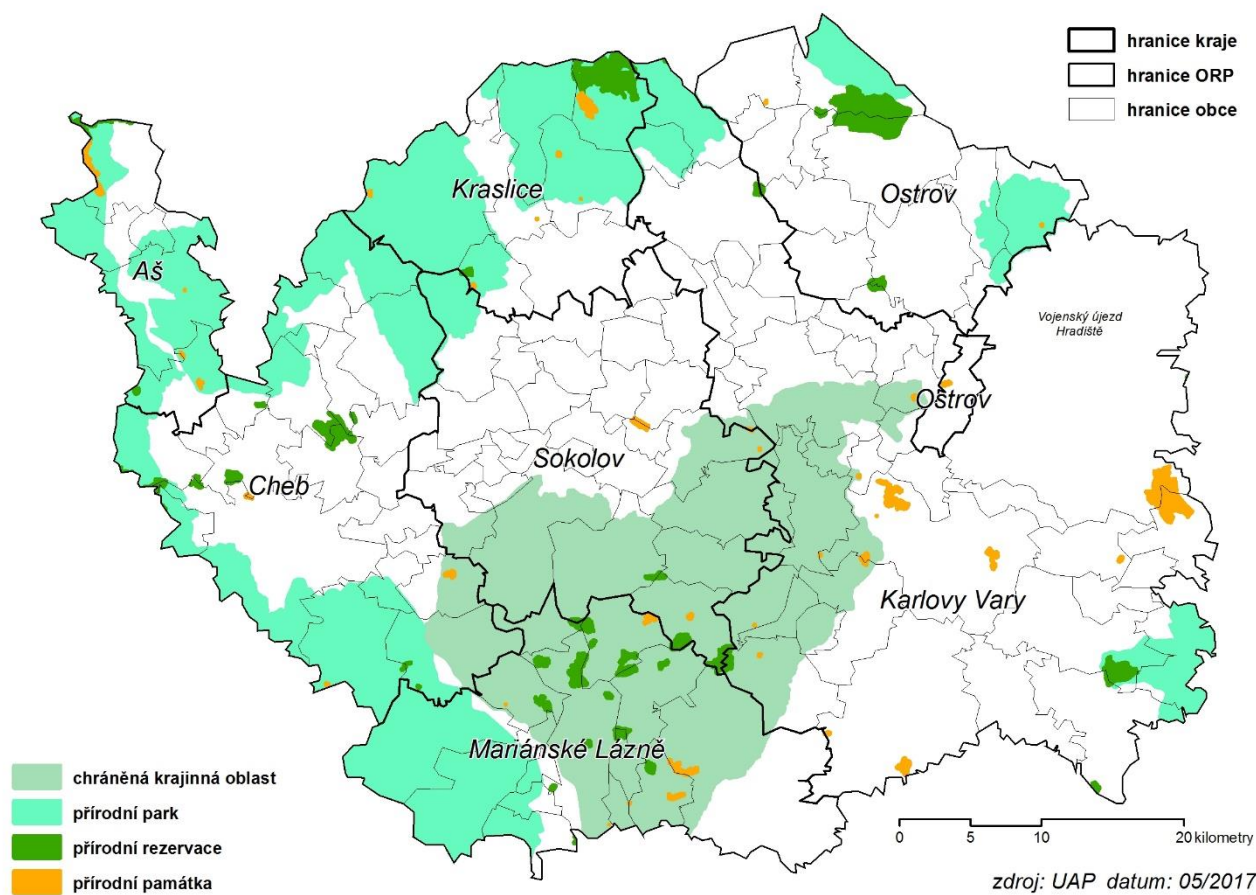
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 23 - Zvláště chráněná území přírody podle krajů ČR (plochy ha) 2015

Kraj	Národní parky	Chráněné krajinné oblasti	Maloplošná chráněná území celkem	z toho		národní přírodní památky	přírodní památky
				národní přírodní rezervace	přírodní rezervace		
ČR	119 489	1 100 774	114 374	28 706	42 302	5 814	37 551
Hl. m. Praha	-	517	2 328	-	1 065	149	1 114
Středočeský	-	88 641	14 133	4 191	6 384	613	2 944
Jihočeský	34 294	164 543	19 014	3 537	5 055	1 173	9 249
Plzeňský	34 736	84 782	11 003	782	3 184	227	6 809
Karlovarský	-	62 084	4 576	2 295	1 073	166	1 042
Ústecký	7 900	132 960	8 862	1 688	3 734	110	3 330
Liberecký	11 747	98 032	5 709	2 674	1 826	462	746
Královéhradecký	24 553	68 821	8 314	2 391	1 489	1 020	3 414
Pardubický	-	39 176	5 434	1 766	2 799	0	869
Vysočina	-	60 950	5 887	1 014	3 692	91	1 089
Jihomoravský	6 259	35 512	10 794	2 602	3 859	1 248	3 086
Olomoucký	-	55 809	7 600	3 336	2 624	129	1 512
Zlínský	-	117 167	2 442	414	1 158	29	840
Moravskoslezský	-	91 779	8 279	2 016	4 359	396	1 509

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

obrázek 27 - Velkoplošná a maloplošná zvláště chráněná území přírody

tabulka 24 - Významné krajinné prvky ze zákona

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Území ORP (ha)	VKP vodní toky (km)	VKP lesy (ha)	VKP jezera a rybníky (ha)	Celkem zábor ploch (ha)	% z území ORP
Aš	14 371	81	7 201	55	7 250	50,5
Cheb	49 679	307	13 689	1 386	15 059	30,3
Karlovy Vary	117 136	657	44 685	935	45 571	38,9
Kraslice	26 447	171	18 373	19	18 390	69,5
Mariánské Lázně	40 531	238	20 301	377	20 673	51,0
Ostrov	33 929	246	20 737	197	20 925	61,7
Sokolov	48 919	324	20 819	766	21 567	44,1
Karlovarský kraj	331 012	2 024	145 805	3 735	149 434	45,1

zdroj: ÚAP 2017

tabulka 25 - Významné krajinné prvky registrované

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	Registrované VKP (počet)	Plocha registr. VKP (ha)	% ze správního území
Aš	14 371	2	6	0,0
Cheb	49 679	12	57	0,1
Karlovy Vary	117 136	76	391	0,3
Kraslice	26 447	1	21	0,1
Mariánské Lázně	40 531	41	165	0,4
Ostrov	33 929	45	239	0,7
Sokolov	48 919	65	101	0,2
Karlovarský kraj	331 012	242	980	0,3

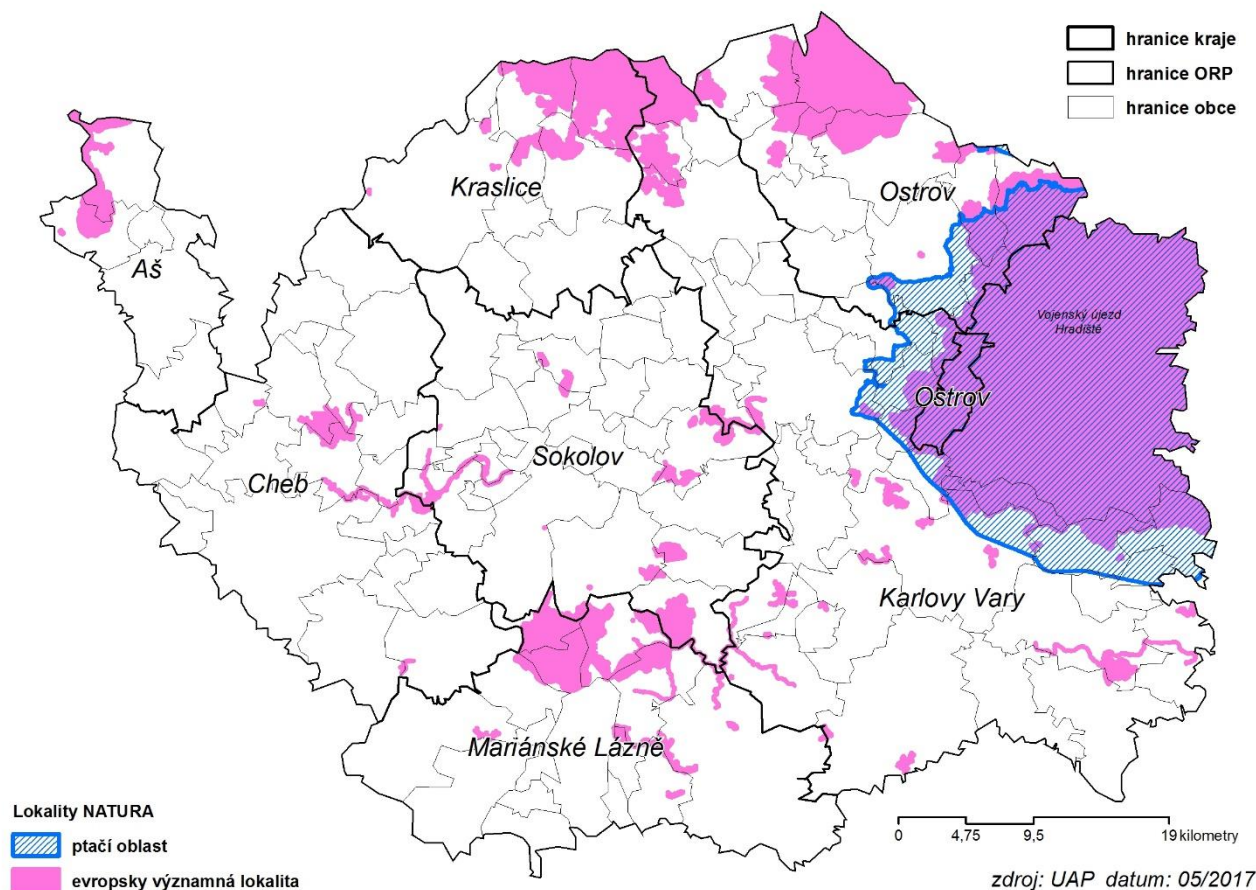
zdroj: ÚAP 2017

tabulka 26 - Chráněná území přírody, NATURA 2000

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	Plocha CHUP (ha)	Plocha EVL (ha)	Plocha PO (ha)	Plocha CHKO (ha)	Celkem zábor ploch (ha)	% ze správního území
Aš	14 371	178	1 126	0	0	1 145	8
Cheb	49 679	453	630	0	3 311	4 102	8,3
Karlovy Vary	117 136	1 122	35 319	40 374	15 281	57 237	48,9
Kraslice	26 447	874	4 202	0	0	4 229	16
Mariánské Lázně	40 531	641	3 479	0	20 799	20 842	51,4
Ostrov	33 929	1 270	12 814	7 532	0	14 927	44
Sokolov	48 919	257	1 381	0	19 834	20 186	41,3
Karlovarský kraj	331 012	4 795	58 951	47 906	59 225	122 668	37,1

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 28 - NATURA 2000

3.4.2. Ekologie

Územní systém ekologické stability (ÚSES)

Nadřazená síť ÚSES vyšších úrovní ve vydaných Zásadách územního rozvoje Karlovarského kraje z roku 2010 zahrnuje nadregionální a regionální biocentra a biokoridory. Celkem je vymezeno 21 nadregionálních biokoridorů a 11 nadregionálních biocenter, z toho reprezentativní jsou Amerika, Mnišský les, Studenec, Božidarské rašeliniště, Kladská, Svatošské skály, unikátní Soos a Mnichovské hadce. Dále je vymezeno 105 regionálních biocenter a 111 regionálních biokoridorů.

Síť ÚSES pokrývá celé území kraje s hustotou, která odpovídá diferencovaným přírodním podmínkám pánevních a horských oblastí. Řidší síť regionálního systému je patrná v oblastech Nejdku, Karlových Varů, Chebu, Plesné a Otročina.

Lokální ÚSES je vymezen (nebo bude vymezen) v územních plánech obcí. Dle „Koncepce ochrany přírody a krajiny Karlovarského kraje“ (2005) má zatím lokální ÚSES schválena jen menší část území v rámci územních plánů obcí a jen v několika katastrálních územích jsou již vyřešeny i vlastnické vztahy.

Koeficient ekologické stability

Ekologickou stabilitou se rozumí schopnost krajiny samovolnými vnitřními mechanismy vyrovnávat rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů. Koeficient ekologické stability (KES) je vyjádřen podílem ekologicky stabilních a nestabilních ploch.

Podle hodnoty KES jsou rozlišovány tři základní krajinné typy:

typ A - krajina zcela přeměněná člověkem

KES do 0,3 území nestabilní tj. nadprůměrně využívaná území s jasným porušením přírodních struktur
KES 0,4 – 0,8 území málo stabilní tj. intenzivně využívaná kulturní krajina s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků

typ B -: krajina intermediální

KES 0,9 – 2,9 území mírně stabilní tj. běžná kulturní krajina

typ C: krajina přírodní

KES 3,0 – 6,2 území stabilní, kde technické objekty jsou roztroušeny na malých plochách při převaze relativně přírodních prvků

KES 6,2 území s KES 6,2 značí území relativně přírodní.

Koeficient ekologické stability krajiny v Karlovarském kraji (2,02) se pohybuje vysoko nad republikovým průměrem (1,07). Karlovarský kraj zaujímá 2. místo mezi kraji v ukazateli průměrné hodnoty koeficientu ekologické stability kraje za Libereckým krajem (2,32). Z hlediska dlouhodobého vývoje vykazuje území Karlovarského kraje trvale vzrůstající pozitivní trend. K zásadnímu zlepšení koeficientu došlo ve druhé polovině 90-tých let, po roce 2000 koeficient ekologické stability narůstá – hlavní příčinou tohoto zlepšení je významný nárůst rozlohy trvalých travních porostů.

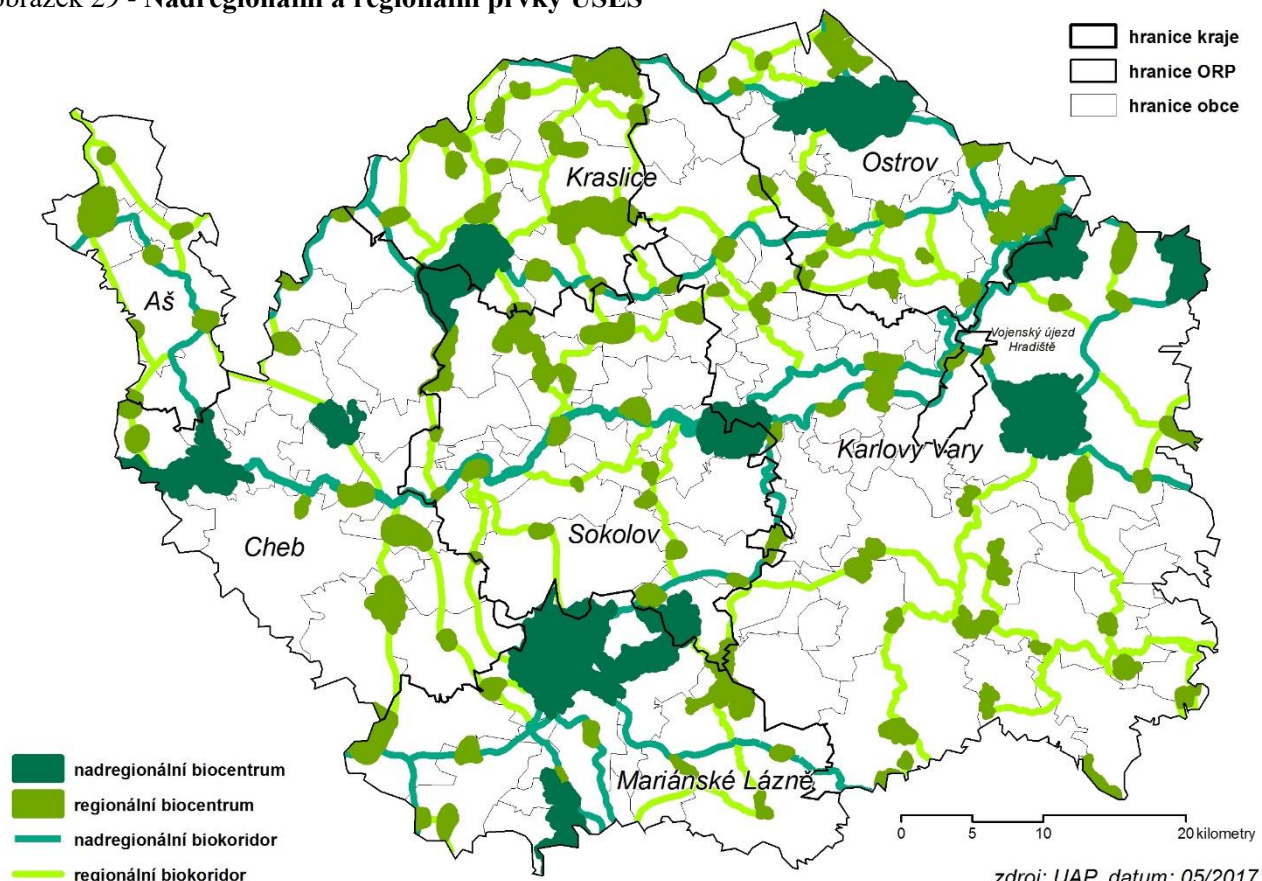
ORP Kraslice vykazuje výrazně vyšší hodnotu KES (11,15) v porovnání s ostatními ORP kraje. Z hlediska zařazení do krajinných typů náleží 3 ORP (Kraslice, Ostrov a Mariánské Lázně) do krajinného typu C a 4 ORP (Aš, Cheb, Sokolov, Karlovy Vary) do krajinného typu B. Žádný ORP nespadá do kategorie A (krajina zcela přeměněná člověkem).

tabulka 27 - Údaje o ÚSES v ZÚR

ORP	Území ORP (ha)	Plocha nadreg. biocenter (ha)	Plocha region. biocenter (ha)	Celkový zábor ploch biocenter (ha)	% z území ORP	Délka nadregion. biokoridorů (km)	Délka region. biokoridorů (km)	Celková délka biokoridorů (km)	Hustota biokoridorů (km/km ²)	Stupeň stability území dle KES
Aš	14 371	12	1 060	1 071	7,5	25	34	59	0,41	2,76
Cheb	49 679	2 055	2 053	4 108	8,3	50	47	96	0,19	1,08
Karlovy Vary	117 136	5 383	3 991	9 373	8,0	107	151	258	0,22	1,44
Kraslice	26 447	1 204	3 297	4 501	17,0	27	74	101	0,38	11,15
Mariánské Lázně	40 531	5 308	1 984	7 239	17,9	68	33	101	0,25	3,63
Ostrov	33 929	2 880	2 793	5 673	16,7	70	54	124	0,37	5,01
Sokolov	48 919	2 551	2 886	5 430	11,1	79	73	152	0,31	1,89
Karlovarský kraj	331 012	19 392	18 063	37 396	11,3	426	467	892	0,27	2,02

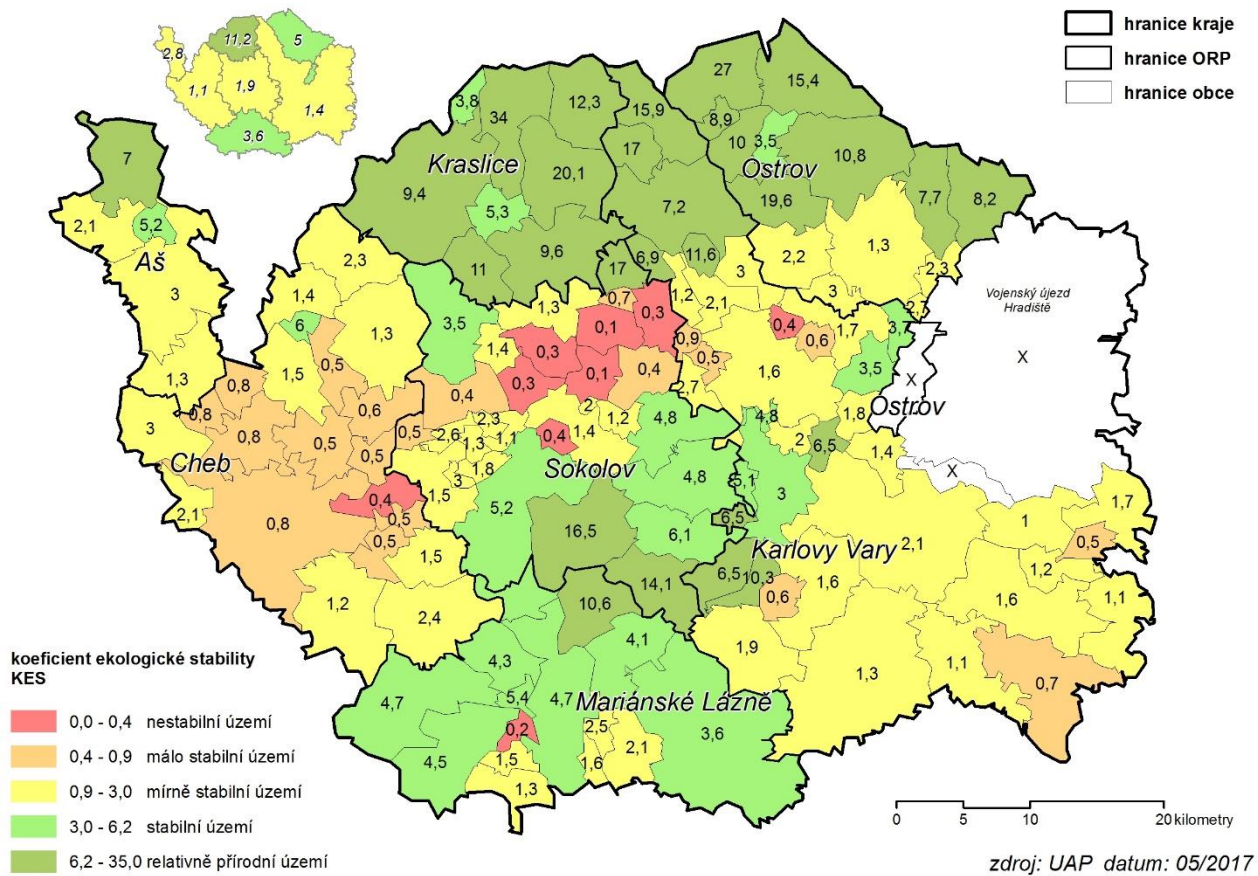
zdroj: ÚAP 2017

obrázek 29 - Nadregionální a regionální prvky ÚSES

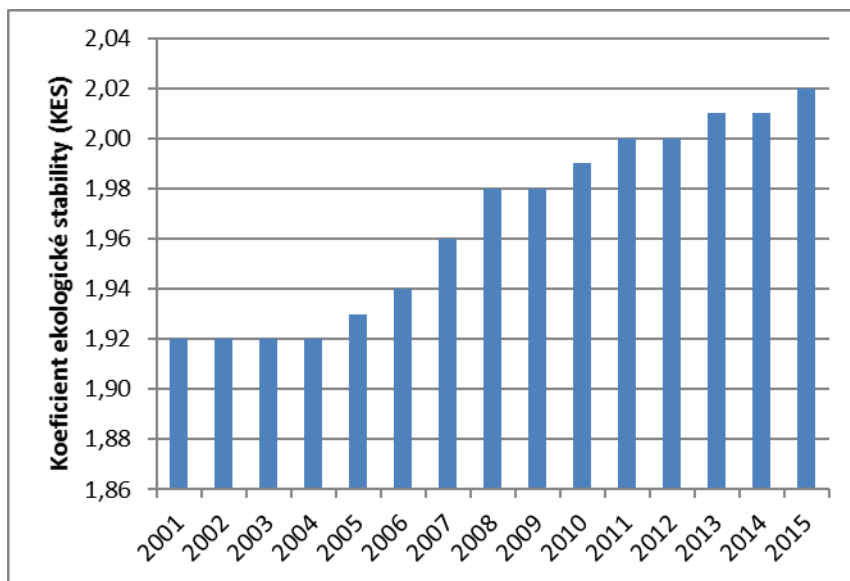

zdroj: ÚAP datum: 05/2017

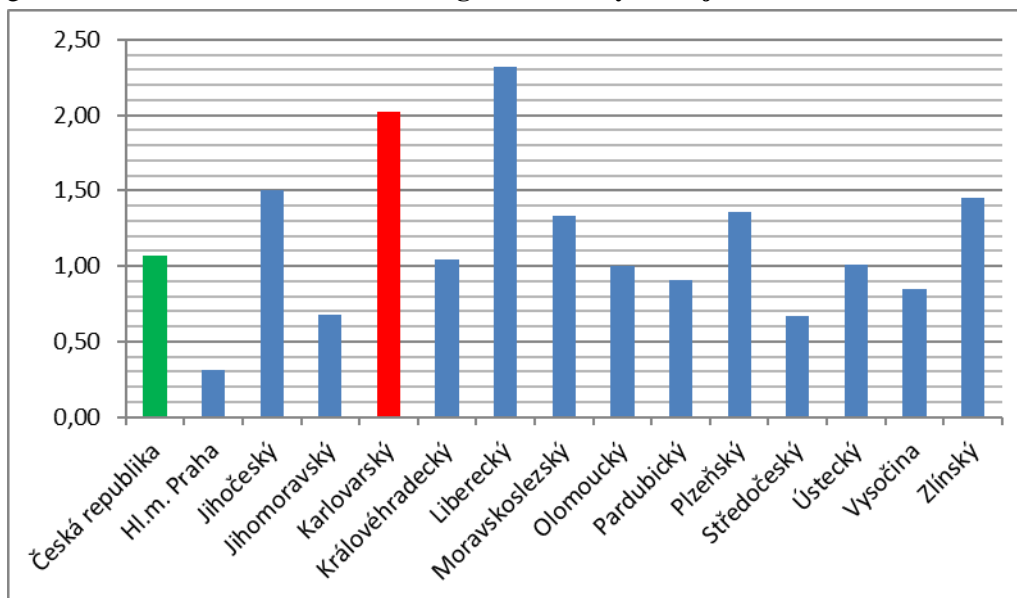
obrázek 30 - Koefficient ekologické stability KES

graf 5 - Vývoj koeficientu ekologické stability v kraji 2001 – 2015

graf 6 – Porovnání koeficientu ekologické stability v krajích

zdroj: ÚAP 2017

3.4.3. Krajina

Krajina Karlovarského kraje je velmi pestrá, s výraznými kontrasty, na významných částech území kraje je jen málo dotčena podstatnějšími negativními zásahy člověka (s výjimkou druhové, věkové a prostorové skladby lesů). Velkoplošné negativní devastující zásahy probíhají ještě pouze v místech povrchové těžby hnědého uhlí a některých dalších nerostných surovin (kaolinu).

Současným největším problémem krajiny je ještě stále rozvoj zástavby „na zelené louce“ (greenfields) pro účely komerčních center, logistických či průmyslových areálů, v některých případech i zón bydlení (suburbanizace). Výstavba je realizována ve volné krajině či na okraji sídel, dochází k nežádoucímu stírání rozdílu mezi městem a volnou krajinou, snižuje se prostupnost krajiny, ničí se krajinný ráz území.

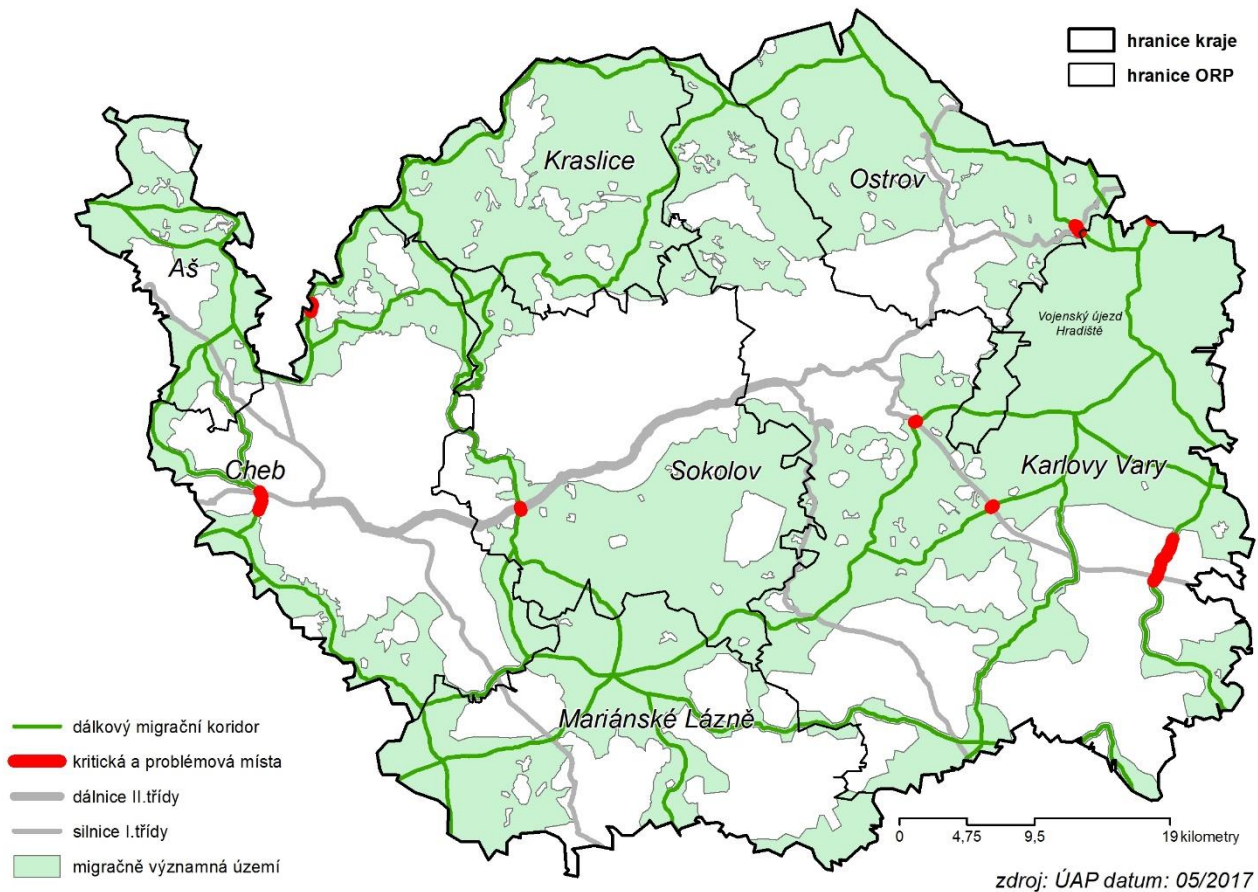
Významným problémem je narůstání „estetického znečištění“ krajiny v důsledku realizace vysokých staveb technického charakteru ve volné krajině (vedení VVN, věže operátorů GSM, vysoké větrné elektrárny apod.).

Fragmentace krajiny – migrace

S realizací velkých staveb dopravní infrastruktury dochází k narůstání nežádoucí fragmentace krajiny. Rozsáhlé terénní úpravy, šířka komunikací a vysoká intenzita provozu omezují migraci živočichů a vedou k nežádoucí fragmentaci populací volně žijících druhů.

Hlavními předěly jsou silnice I. třídy. Migračně významná území velkých savců jsou soustředěna v pásu Krušných hor a Smrčín a v pásu Český les, Slavkovský les a Doupovské hory. Obrázek č. 33 zobrazuje kritická a problémová místa na dálkových migračních koridorech, vyskytují se na silnici I/6 a I/13 a dále v sídelním území města Chebu a v oblasti obce Verušičky.

obrázek 31 - Fragmentace krajiny dopravou – migrace velkých savců

3.4.4. Flóra a fauna

Vysoký podíl lesů (43,5 %) a trvalých travních porostů (20,1 %) na území Karlovarského kraje, které se mimo intenzivně urbanizované území pánevních oblastí uplatňují ještě výrazněji, poskytuje výhodné podmínky pro život mnoha druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

Na území Karlovarského kraje jsou evidovány stanoviště zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Mezi nimi je řada kriticky ohrožených, silně ohrožených a ohrožených druhů.

Z kriticky ohrožených druhů živočichů jsou nejvýznamnější užovka stromová (*Elaphe longissima*), která se v ČR vyskytuje v jediné lokalitě na svazích údolí Ohře u Stráže nad Ohří, dále čolek hranatý, jehož výskyt na Kraslicku je jedinou populací v ČR.

Na druhé straně se na území Karlovarského kraje vyskytují i druhy invazních rostlin, mezi nimi se vyskytují také rizikové a silně rizikové druhy, které se neúměrně šíří do původních přírodních biotopů. Jedná se např. o bolševník velkolepý, křídlatku japonskou a křídlatku sachalinskou, či netýkavku žláznatou.

tabulka 28 - Podíl vhodného přírodního prostředí 2015

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Správní území (ha)	Lesy %	TTP %	Celkem %
Aš	14 376	49,3	21,5	70,8
Cheb	49 680	27,1	19,2	46,3
Karlovy Vary	119 642	38,3	18	56,3
Kraslice	26 460	69,3	20,6	89,9
Mariánské Lázně	40 542	49,7	26	75,7
Ostrov	31 811	60,3	19,4	79,7
Sokolov	48 919	41,3	20,9	62,2
Karlovarský kraj	331 430	43,5	20,1	63,6

zdroj: ÚAP 2017

tabulka 29 - Nadregionálně významné druhy chráněných rostlin

Druh
bahnička chudokvětá (<i>Eleocharis quinqueflora</i>)
bublinatka bledožlutá (<i>Utricularia ochroleuca</i>)
bříza zakrslá (<i>Betula nana</i>)
hořec hořepník (<i>Gentiana pneumonanthe</i>)
hořeček drsný Sturmův (<i>Gentianella obtusifolia</i> subsp. <i>sturmiana</i>)
chrastavec hadcový (<i>Knautia serpentinicola</i>)
jeřáb manětínský (<i>Sorbus rhodantha</i>)
kociánek dvoudomný (<i>Antenaria dioica</i>)
koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>)
kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>)
kropenáč vytrvalý (<i>Swertia perennis</i>)
plavuník (<i>Diphasiastrum</i> sp.)
prstnatec bezový (<i>Dactylorhiza sambucina</i>)
rdest rdesnolistý (<i>Potamogeton polygonifolius</i>)
rožec kuříčkolistý (<i>Cerastium alsinifolium</i>)
sleziník hadcový (<i>Asplenium cuneifolium</i>)
sleziník nepravý (<i>Asplenium adulterinum</i>)
tučnice obecná (<i>Pinguicula vulgaris</i>)
vítod douškolistý (<i>Polygala serpyllifolia</i>)
vřesovec pleťový (<i>Erica carnea</i>)
vstavač obecný (<i>Orchis morio</i>)
zběhovec jehlancovitý (<i>Ajuga pyramidalis</i>)

zdroj: OŽP KÚKK 2017

tabulka 30 - Nadregionálně významné druhy chráněných živočichů

Skupina	Druh
korýši	listonoh letní (<i>Triops cancriformis</i>)
	rak říční (<i>Astacus astacus</i>)
	žabronožka letní (<i>Branchipus schaefferi</i>)
hmyz	střevlík (<i>Carabus menetriesi pacholei</i>)
	hnědásek chrastavcový (<i>Euphydryas aurinia</i>)
	hnědásek rozrazilový (<i>Melitaea diamina</i>)
	modrásek stříbroskvrnný (<i>Vacciniina optilete</i>)
	perleťovec severní (<i>Boloria aquilonaris</i>)
	šídlatka kroužkovaná (<i>Sympecma paedisca</i>)
	šídlo rašelinné (<i>Aeshna subarctica</i>)
	vážka běloustá (<i>Leucorrhinia albifrons</i>)
	vážka jasnoskvrnná (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)
	žlutásek borůvkový (<i>Colias palaeno</i>)
měkkýši	perlorodka říční (<i>Margaritifera margaritifera</i>)
	velevrub tupý (<i>Unio crassus</i>)
kruhoústí a ryby	jelec jesen (<i>Leuciscus idus</i>)

	mník jednovousý (<i>Lota lota</i>)
	mihule potoční (<i>Lampetra planeri</i>)
	vranka obecná (<i>Cottus gobio</i>)
obojživelníci	čolek velký (<i>Triturus cristatus</i>)
	čolek hranatý (<i>Triturus helveticus</i>)
	ropucha krátkonohá (<i>Bufo calamita</i>)
	kuňka ohnivá (<i>Bombina bombina</i>)
	skokan krátkonohý (<i>Rana lessonae</i>)
	skokan ostronosý (<i>Rana arvalis</i>)
plazi	užovka stromová (<i>Elaphe longissima</i>)
	zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)
ptáci	orel křiklavý (<i>Aquila pomarina</i>)
	bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)
	chřástal polní (<i>Crex crex</i>)
	jeřáb popelavý (<i>Grus grus</i>)
	lejsek malý (<i>Ficedula parva</i>)
	luňák červený (<i>Milvus milvus</i>)
	pěnice vlašská (<i>Silvia nisoria</i>)
	tetřivek obecný (<i>Tetrao tetrix</i>)
savci	netopýr černý (<i>Barbastella barbastellus</i>)
	netopýr velký (<i>Myotis myotis</i>)
	netopýr vousatý (<i>Myotis mystacinus</i>)
	netopýr Brandtův (<i>Myotis brandtii</i>)
	plch zahradní (<i>Eliomys quercinus</i>)
	sysel obecný (<i>Spermophilus citellus</i>)

Zdroj: OŽP KÚKK 2017

3.5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Proti minulé aktualizaci nejsou v této kapitole zaznamenány výraznější odchylky.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

V Karlovarském kraji je nejnižší podíl zemědělské půdy ze všech krajů a naopak vyšší podíl lesních pozemků ve srovnání s ostatními kraji ČR, přitom podíl zemědělské půdy trvale klesá (2006 až 2016 o 0,1 %) a podíl lesů ve stejném období mírně stoupá (0,2 %). Podílem zastavěných ploch je Karlovarský kraj významně pod průměrem ČR, což svědčí o menší míře urbanizace kraje. Podíl ostatních ploch je naopak dvojnásobkem průměru ČR. Příčinou jsou především území zasažené těžbou. Podíl orné půdy ze zemědělské půdy kraje (43,4%) tvoří více jak polovinu průměrného podílu v ČR (70,6 %) a je s velkým rozdílem poslední mezi všemi kraji ČR. Kvalitu zemědělské půdy vyjadřuje zastoupení 1. a 2. třídy ochrany zemědělského půdního fondu, do kterých je zařazeno něco přes 11 % území kraje. Obecně nižší kvalita zemědělské půdy v kraji vyplývá z faktu, že úhrnný podíl 4. a 5. třídy ochrany činí téměř 21 % z výměry zemědělské půdy.

Rozloha lesní půdy v kraji je vysoce nad průměrem ČR. S výjimkou ORP Cheb jsou všechny ORP kraje nadprůměrné z hlediska lesnatosti v porovnání s průměrem ČR. Poměrně vysoké je zastoupení lesů zvláštního určení (zejména v ORP Aš a Mariánské Lázně – nad 34 % z celkové výměry ORP) jsou významné z hlediska

mimoprodukčních funkcí lesa. Jejich nejvýznamnější soustředění lze nalézt v zázemí lázeňských měst Mariánské Lázně, Karlovy Vary a Jáchymov a specificky i ve vojenském újezdu Hradiště.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

Půdní fond

Půdní fond členíme na zemědělskou půdu, lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a ostatní plochy. Analýza využití území se věnuje celkovému zhodnocení a porovnání situace v kraji a převážně plochám nezemědělské půdy bez lesních pozemků. Zemědělská půda a lesní pozemky jsou blíže popsány v části Zemědělský půdní fond a Pozemky určené k plnění funkcí lesa.

V Karlovarském kraji je nejnižší podíl zemědělské půdy ze všech krajů a naopak vyšší podíl lesních pozemků ve srovnání s ostatními kraji ČR, přitom podíl zemědělské půdy trvale klesá (2006 až 2016 o 0,1 %) a podíl lesů ve stejném období mírně stoupá (0,2 %). Podílem zastavěných ploch je Karlovarský kraj významně pod průměrem ČR, to svědčí o menší míře urbanizace kraje. Podíl ostatních ploch je naopak dvojnásobkem průměru ČR. Příčinou jsou především území zasažené těžbou.

Nejvyšší podíl vodních ploch je na území ORP Cheb, což je zapříčiněno existencí větších vodních děl Skalka a Jesenice, ale i rozsáhlými rybníčními soustavami na jeho území. Podíl vodních ploch se zvyšuje v ORP Sokolov. To souvisí s rekultivacemi bývalých těžebních ploch, jejichž součástí je i budování nových vodních nádrží.

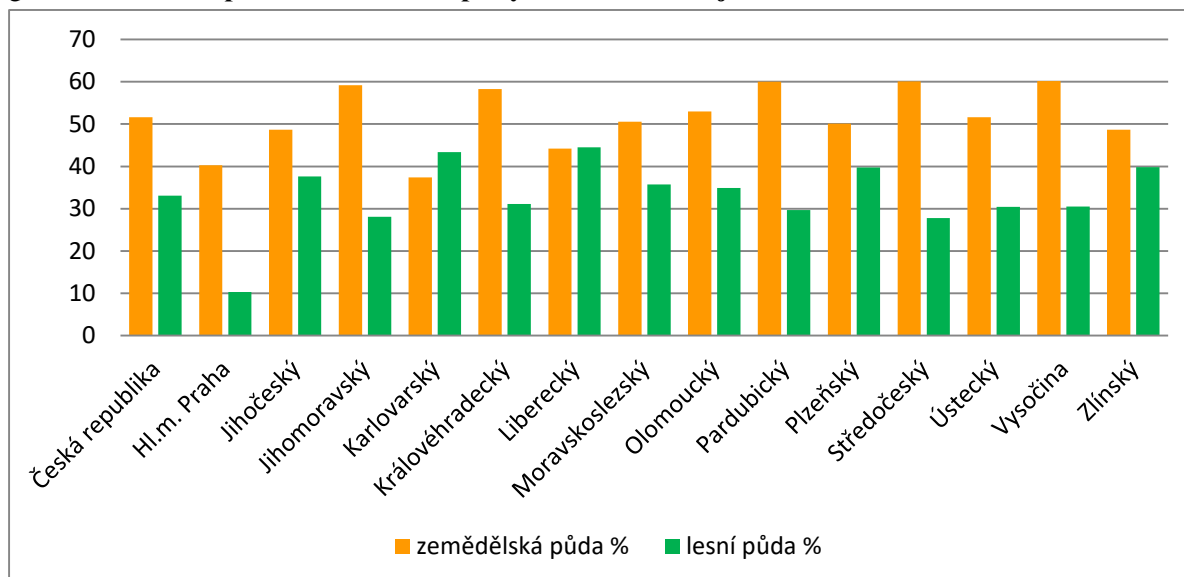
Nejvyšší podíl ostatních ploch vykazuje ORP Sokolov, zejména díky rozsáhlým plochám těžby v území. Vysoký podíl těchto ploch vykazuje také ORP Karlovy Vary (ovlivněno vojenským újezdem Hradiště), naopak nejnižší podíl ostatních ploch v ORP Kraslice.

tabulka 31 - Půdní fond 2015

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Území ORP (ha)	Zeměd. půda (ha)	Zeměd. půda (%)	Lesní půda (ha)	Lesní půda (%)	Vodní plochy (ha)	Vodní plochy (%)	Zastav. plochy (ha)	Zastav. plochy (%)	Ostatní plochy (ha)	Ostatní plochy (%)
Aš	14 371	5 534	38,5	7 088	49,3	147	1,0	164	1,1	1 442	10,0
Cheb	49 679	28 379	57,1	13 484	27,1	2 260	4,5	546	1,1	5 012	10,1
Karlovy Vary	117 136	44 449	37,9	45 777	38,3	1 975	1,7	1 014	0,9	26 427	22,6
Kraslice	26 447	6 053	22,9	18 329	69,3	329	1,2	149	0,6	1 599	6,0
Mariánské Lázně	40 531	16 336	40,3	20 144	49,7	832	2,1	343	0,8	2 887	7,1
Ostrov	33 929	8 625	25,4	19 190	60,3	677	2,0	299	0,9	3 020	8,9
Sokolov	48 919	14 588	29,8	20 227	41,3	870	1,8	598	1,2	12 637	25,8
celkem kraj	331 012	123 964	37,5	144 239	43,6	7 090	2,1	3 113	0,9	53 024	16,0
ČR			53,4	x	33,8	x	2,1	x	1,7	x	9,9

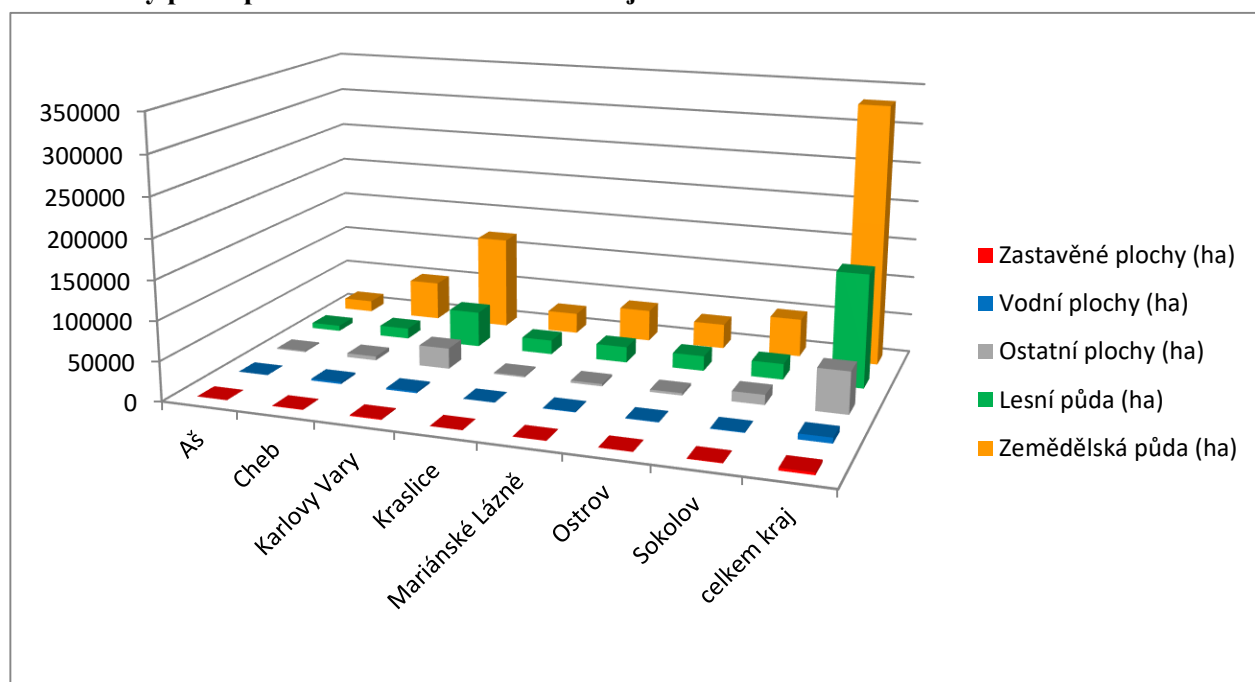
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 7 - Srovnání podílu zemědělské půdy a lesa mezi kraji ČR 2015

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 8 - Druhy ploch podle ORP Karlovarského kraje 2015

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

3.5.1. Zemědělský půdní fond

Výměra zemědělské půdy v Karlovarském kraji činí k roku 2015 plných 1 240 km², což je 37,5 % rozlohy kraje. Karlovarský kraj je v zastoupení zemědělské půdy v ČR výrazně podprůměrný, rozdíl mezi průměrným zastoupením zemědělské půdy v ČR (53,5 %) a v Karlovarském kraji je značný a činí 16,3 %. V Karlovarském kraji je menší podíl zemědělské půdy na výměře kraje než podíl lesních pozemků (37,5 : 44,1 % rozlohy kraje).

Výrazně nejvyšší podíl zemědělské půdy vykazuje ORP Cheb (57,1 %), kde zemědělská půda zaujímá více než polovinu území ORP – zároveň je zde podstatně nižší podíl trvalých travních porostů (19,2 %), hodnota (36,8%) vykazuje vysoký podíl zornění a intenzivní zemědělské výroby. Nejnižší podíl zemědělské půdy je vyhodnocen v ORP Kraslice (22,9 %) a ORP Ostrov (25,4 %), kde jsou podmínky pro zemědělství nejslabší.

Podíl zemědělské půdy v kraji od roku 2010 již neklesá a ustálil se na 37,5 %. Podíl zemědělské půdy klesal zároveň ve všech správních obvodech ORP, kromě ORP Sokolov, což souvisí s rekultivací území zatíženého těžbou.

Podíl orné půdy z území kraje (43,4 %) tvoří více než 60 % průměrného podílu v ČR (70,6 %) a je s velkým rozdílem na nejnižší úrovni mezi všemi kraji ČR. Nejvyšší podíl orné půdy vzhledem k výměře ORP s velkou převahou vykazuje ORP Cheb (36,8 %), další ORP vykazují méně než poloviční podíl orné půdy, ORP Ostrov a Sokolov méně než 8 % a ORP Kraslice pouze 1,6 % orné půdy.

Trvalé travní porosty zaujímají 20,9 % území Karlovarského kraje. Nejvyšší podíl trvalých travních porostů vykazuje ORP Mariánské Lázně (26,0 %), v ostatních ORP se podíl pohybuje kolem 20 %, nejnižší je v ORP Karlovy Vary (18,4 %).

Nejkvalitnější zemědělské půdy vyjadřuje zastoupení 1. a 2. třídy ochrany zemědělského půdního fondu. V Karlovarském kraji je do 1. třídy ochrany zemědělského půdního fondu zařazeno téměř 215,15 km² (6,5 %) území kraje, do 2. třídy ochrany necelých 175,43 km² (5,3 %) území kraje. Obecně nižší kvalita zemědělské půdy vyplývá z faktu, že úhrnný podíl 4. a 5. třídy ochrany činí téměř 21 % z výměry zemědělské půdy.

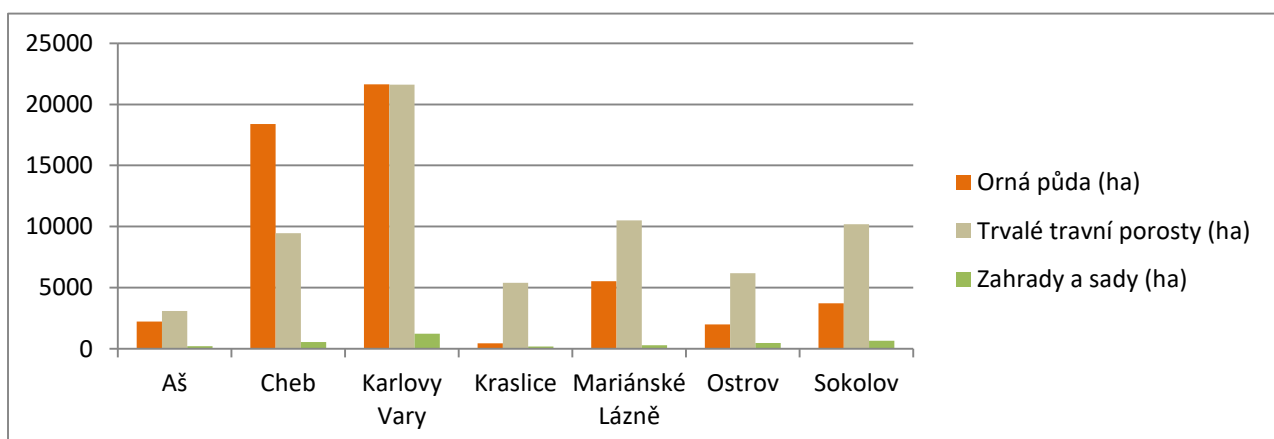
Vysoký podíl zastoupení 1. třídy ochrany je v ORP Aš (15,4 %) a Mariánské Lázně (13,8 %), v ostatních ORP je zastoupení výrazně nižší (do 5 %). Podíly zastoupení 2. třídy ochrany jsou poměrně vyrovnané v rozmezí 4 – 7 %.

tabulka 32 - Kultury zemědělské půdy 2015

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Území ORP (ha)	Zemědělská půda (ha)	Zemědělská půda (%)	Orná půda (ha)	Orná půda (%)	Trvalé travní porosty (ha)	Trvalé travní porosty (%)	Zahrady a sady (ha)	Zahrady a sady (%)
Aš	14 371	5 534	38,5	2 218	15,4	3 092	21,5	225,6	1,6
Cheb	49 679	28 379	57,1	18 298	36,8	9 539	19,2	540,9	1,1
Karlovy Vary	117 136	44 449	37,9	21 663	18,5	21 590	18,4	1 226	1,0
Kraslice	26 447	6 053	22,9	429	1,6	5 440	20,6	182,7	0,7
Mariánské Lázně	40 531	16 336	40,3	5 530	13,6	10 527	26,0	278,5	0,7
Ostrov	33 929	8 625	25,4	1 971	5,8	6 168	18,2	485,5	1,4
Sokolov	48 919	14 588	29,8	3 692	7,5	10 230	20,9	665,6	1,4
celkem kraj	331 012	123 964	37,5	53 801	16,3	66 586	20,1	3 605	1,1

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 9 - Kultury zemědělské půdy dle ORP 2015

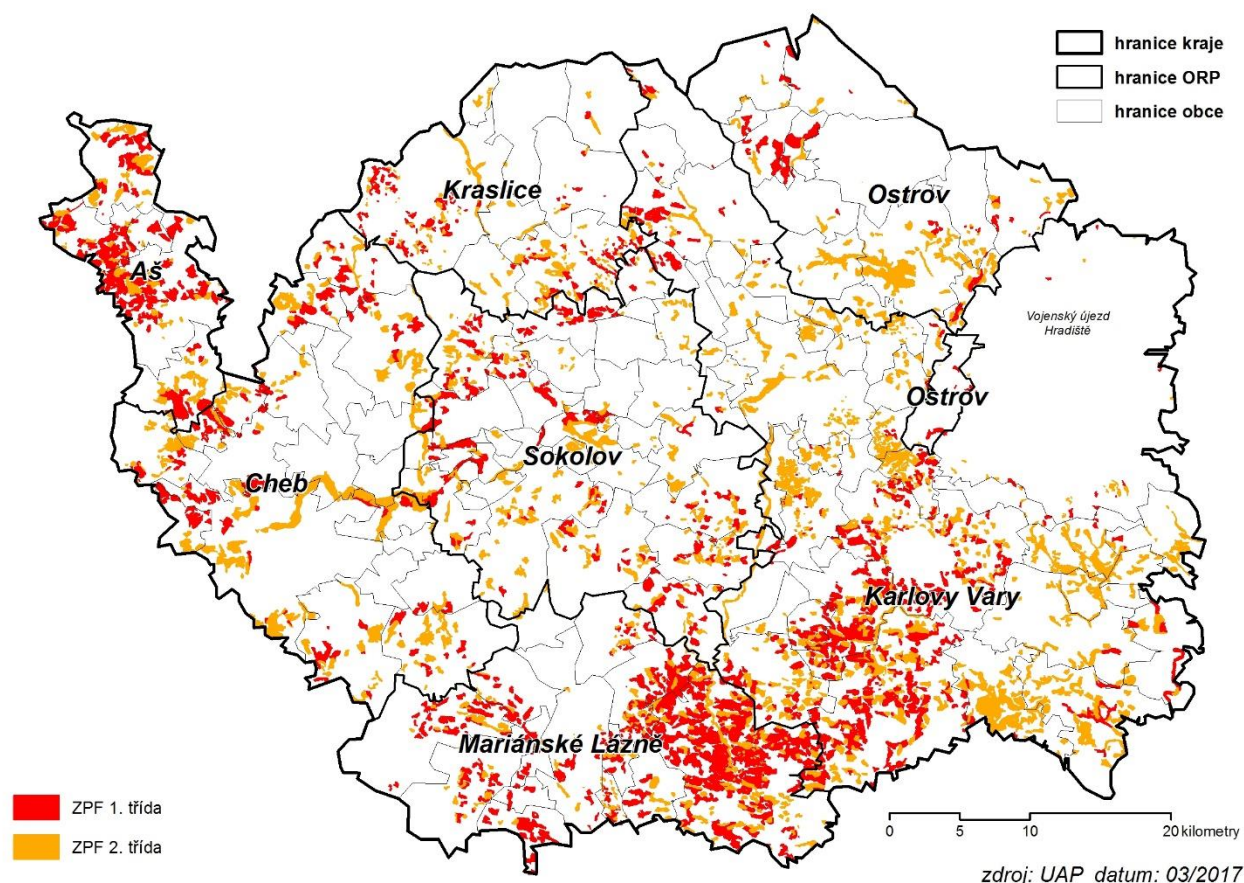
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 33 - Kvalita zemědělské půdy

Obec	Správní území obce s rozšířenou působností ORP (ha)	ZPF celkem (%)	Orná půda ze ZPF (%)	TTP ze ZPF (%)	1. třída ochrany (%)	2. třída ochrany (%)	3. třída ochrany (%)	4 - 5. třída ochrany (%)
Aš	14 371	38,6	40	56	15,4	6,4	8,9	17,9
Cheb	49 679	57,2	65	33,1	4,1	6,9	25,6	29,9
Karlovy Vary	117 136	37,2	48,7	48,6	4,4	6,7	12	20,7
Kraslice	26 447	22,8	8	89,1	2,4	3,3	5,7	15,6
Mariánské Lázně	40 531	40,2	34	64,2	13,8	4,3	13,6	14,3
Ostrov	33 929	27,2	23	71,4	2	4,8	6,9	21,7
Sokolov	48 919	29,8	25,5	70	4	4,9	9,9	24,2
součet	331 012	37,5	43,6	53,5	6,5	5,3	11,8	20,6

zdroj: ÚAP, datum: 27.4.2017

obrázek 32 - Nejzhorší zemědělská půda

3.5.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa

Lesní ekosystémy jsou důležitou složkou životního prostředí nejen ve vztahu k ochraně přírody a biodiverzity, ale i z hlediska retenční schopnosti krajiny, kvality půdy atd. Zároveň je lesnická produkce významnou složkou hospodářství ČR a důležitým krajinným prvkem pro rekreaci a cestovní ruch.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění, definuje tři kategorie lesa podle převažujících funkcí, tj. lesy ochranné, lesy zvláštního určení a lesy hospodářské.

Lesní půda zaujímá v Karlovarském kraji 1 458 km², což je 44,1 % území celého kraje. Tento podíl je v rámci ČR vysoce nadprůměrný. Průměrná lesnatost v ČR je 33,8 %. Kraj má jako jediný v republice plochu lesních pozemků větší než plochu zemědělské půdy. Karlovarský kraj je spolu s Libereckým krajem územím s nejvyšším podílem lesní půdy. Vysoká lesnatost odráží přírodní podmínky a koresponduje s relativně nízkým podílem zemědělské půdy.

Nejvyšší lesnatost se vyskytuje v ORP Kraslice (69,3 %) a Ostrov (61 %). Nejmenší lesnatost je v ORP Cheb (27,5 %). S výjimkou ORP Cheb jsou všechny ORP kraje z hlediska lesnatosti v porovnání s průměrem ČR nadprůměrné.

Poměrně vysoké je zastoupení lesů zvláštního určení, zejména v ORP Aš a Mariánské Lázně (34,6 % z celkové výměry ORP). Významné jsou z hlediska mimoprodukčních funkcí lesa. Jejich nejvýznamnější soustředění lze nalézt v zázemí lázeňských měst Mariánské Lázně, Karlovy Vary a Jáchymov a specificky i ve vojenském újezdu Hradiště.

Významná soustředění hospodářských lesů jsou v Krušných horách (ORP Kraslice 50,3 %, Karlovy Vary a Ostrov), Slavkovském lese (ORP Sokolov), Českém lese (ORP Mariánské Lázně), ale i na Tepelsku, Toužimsku, Bočovsku a Žluticku.

V Karlovarském kraji výrazně převládají jehličnany (přes 83 % lesních porostů), republikový průměr cca 72,9 %), listnaté lesy tvoří v kraji 15 % lesních porostů (republikový průměr 27,1 %). Nejvyšší podíl listnatých lesů vykazují ORP Karlovy Vary a Sokolov.

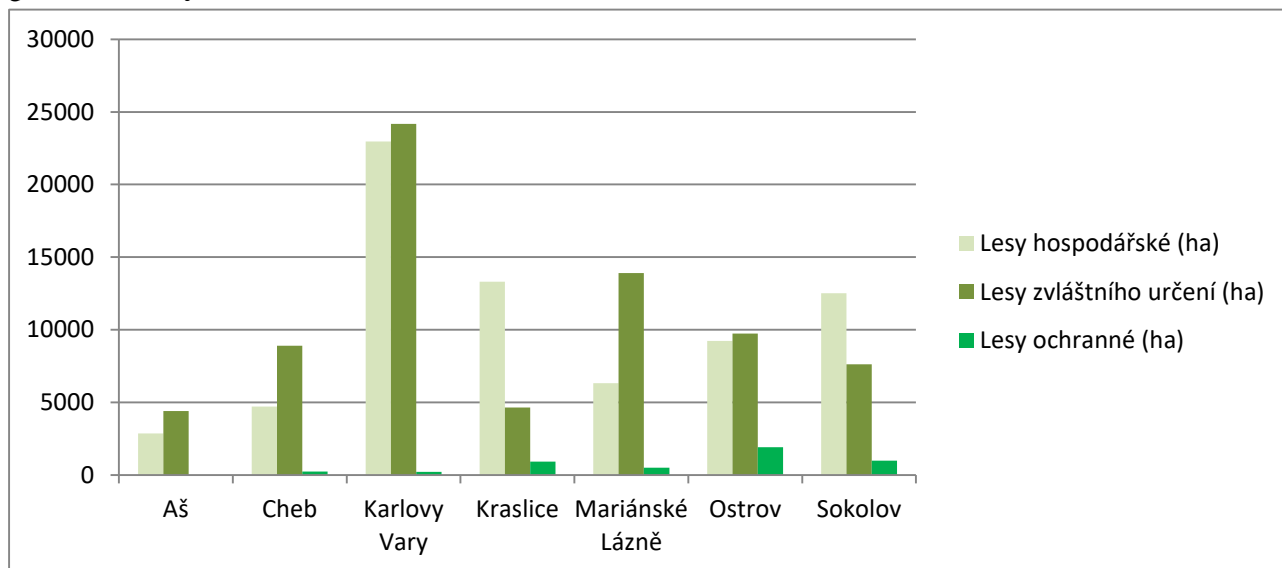
Zdravotní stav lesa je charakterizován především stupněm defoliace. Celkově v ČR dochází v posledních letech ke zpomalení nárůstu defoliace až k její stagnaci, což lze považovat za reakci lesních porostů na zlepšení imisních podmínek v uplynulých dvou desetiletích. V Karlovarském kraji nebyly imisní holiny tak rozlehlé, jako ve východní části Krušných hor. Všechny holiny jsou v současné době již zalesněny více či méně zapojenými porosty převážně náhradních dřevin a jsou v dobré kondici.

tabulka 34 - Druhy lesa

(ZPF a PUPFL) Výměra PUPFL, podíl kategorií lesa						
Obec	Správní území obce s rozšířenou působností ORP (ha)	Lesní půda (%)	Lesní půda (ha)	Lesy hospodářské (%)	Lesy ochranné (%)	Lesy zvláštního určení (%)
Aš	14 371	50,1	7 201	19,9	0	30,3
Cheb	49 679	27,5	13 689	9,6	0,2	18
Karlovy Vary	117 136	39,4	44 685	18,2	0,8	19,8
Kraslice	26 447	69,3	18 363	50,3	2,3	17,6
Mariánské Lázně	40 531	49,9	20 301	15,5	1,6	34,6
Ostrov	33 929	61	20 737	27,2	3,9	32,4
Sokolov	48 919	41,4	20 819	25,8	0,3	16,6
součet	331 012	44,1	145 805	23,7	1,7	24,1

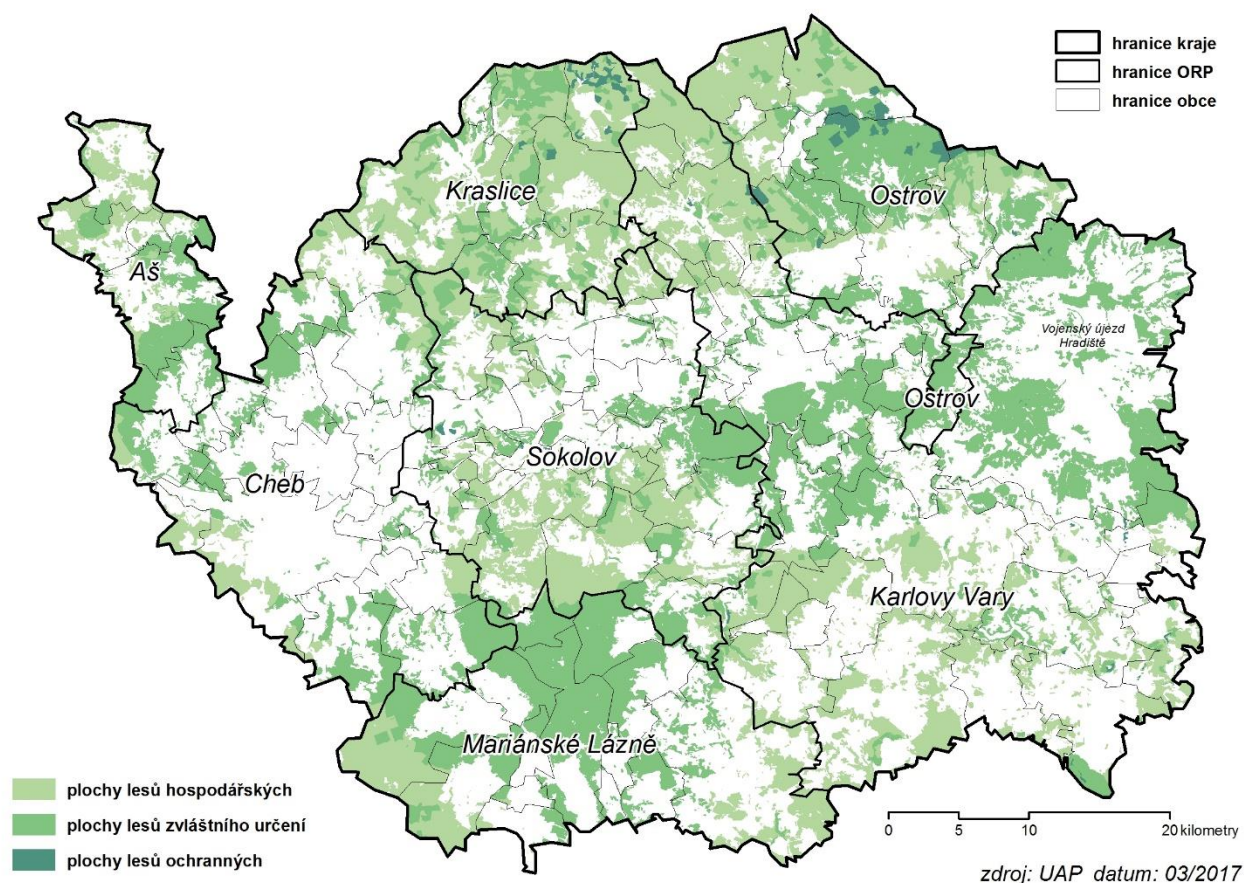
zdroj: ÚAP, datum: 27.4.2017

graf 10 - Druhy lesa v hektarech

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 33 - Druhy lesa

3.6. Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Zásadní změny proti minulé aktualizaci proběhly pouze v trasách běžeckého lyžování a to zafixováním a doznačením tras. Významnou změnou je vyhlášení nových ochranných pásem letišť Cheb a Toužim. V oblasti větrné energetiky proběhl přechod z režimu ověřovacího do plného výrobního režimu.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Dopravní infrastruktura

Silniční osu kraje tvoří rychlostní komunikace D6 (Cheb – Karlovy Vary) a I/13 (v úseku Karlovy Vary – Ostrov se jedná o čtyřpruhovou komunikaci zařazenou jako silnici I. tř.). Spojení Karlovarského kraje s hlavním městem ČR zajišťuje pokračování I/6 Karlovy Vary – Praha. Z pohledu délky silniční sítě patří Karlovarský kraj k méně vybaveným krajům ČR, také hustota silniční sítě v přepočtu k rozloze území patří k podprůměrným ve srovnání s ostatními kraji ČR. Nejvyšší hustotu silniční sítě dosahuje správní území ORP Cheb a ORP Sokolov. Intenzita dopravy na síti silnic nižších tříd není vysoká. Časová dostupnost většiny center ORP individuální automobilovou dopravou je přijatelná a nepřesahuje 30 minut, s výjimkou ORP Karlových Varů. Také časová dostupnost centra kraje, Karlových Varů je příznivá, neboť téměř 50 % území jsou dostupné do 30 minut.

Kostru železniční sítě Karlovarského kraje tvoří tratě č. 170 a 179 v trase (Praha-Plzeň)-Mariánské Lázně-Cheb-Pomezí-(SRN Marktredwitz), která je součástí III. tranzitního železničního koridoru, a celostátní dvojkolejná trať č. 140 (Chomutov)-Karlovy Vary-Cheb. Hustota železničních tratí je v Karlovarském kraji i přes členitý terén mírně vyšší než je průměr ČR.

Na území kraje se nachází mezinárodní letiště Karlovy Vary. Do roku 2025 se s ohledem na rozkolísanou politickou situaci v Ruské federaci počítá převážně s obnovou a rozvojem doprovodné technické infrastruktury a sezónními lety do Spolkové republiky Německo, Izraele a nově do Uzbekistánu.

Vedle mezinárodního letiště v Karlových Varech se na území kraje nachází další tři veřejná letiště vnitrostátní – Cheb, Toužim a Mariánské Lázně, sloužící především pro sportovní účely.

Hustota cyklotras na území Karlovarského kraje je v porovnání s ostatními kraji spíše nižší, což je dáno horšími terénními a klimatickými podmínkami. Tradiční je poměrně hustá síť turistických cest a vodácké trasy Ohře. V horských oblastech a areálech s vhodnými sněhovými podmínkami je v současnosti vyznačeno a udržováno přes 385 km běžeckých stop.

Na území Karlovarského kraje funguje Integrovaný dopravní systém Karlovarského kraje (IDOK). V pracovních dnech je do většiny obcí vedeno 8 i více párových spojů za 24 hodin. V průběhu nepracovních dnů je situace výrazně horší – do některých obcí není dostupnost zajištěna vůbec.

Technická infrastruktura

Na území Karlovarského kraje je nadprůměrný stav z hlediska zásobování vodou z veřejných vodovodů, v porovnání s ostatními kraji Karlovarský kraj zaujímá 3. místo. Nejlepší situace je v ORP Sokolov, naopak nejhorší v ORP Kraslice.

Hlavními zdroji pitné vody v kraji jsou zdroje podzemní i povrchové. Nejvydatnějším zdrojem podzemních vod je prameniště Nebanice, významné jsou povrchové zdroje, zejména u větších sídelních aglomerací. Kapacita vodních zdrojů na území Karlovarského kraje je dostatečná a s rezervou pokrývá potřeby kraje. Spotřeba vody v kraji je mírně nadprůměrná (132 l/os/den, průměr činí 90 - 110 l/os/den). Celkový objem vyrobené vody se v Karlovarském kraji i v ČR dlouhodobě snižuje. Karlovarský kraj patří k regionům s výrazně podprůměrnou ztrátovostí vody ve vodovodní síti. Většinu území kraje pokrývají systémy skupinových vodovodů z nichž většina je navzájem propojená, čím vzniká jádro celokrajského systému.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci je v Karlovarském kraji nadprůměrný, nejvyšší je v ORP Sokolov, nejhorší situace je v ORP Kraslice. Přibývá kanalizačních systémů, které obsluhují více obcí najednou.

Na území Karlovarského kraje připadá podíl 6,3 % na instalovaném výkonu v energetické soustavě ČR. Dominantním typem zdroje v Karlovarském kraji z hlediska podílu i z hlediska absolutní hodnoty instalovaného výkonu je parní elektrárna. Větrné elektrárny tvoří 17,7 % instalovaného výkonu, vodní 0,6 % a fotovoltaické 0,6 % celkového výkonu kraje. V sektoru výroby elektrické energie dominuje ORP Sokolov, na jejímž správním území se nacházejí všechny velké zdroje a na celkové výrobě elektrické energie v kraji se podílí více než 97 %. Spotřeba elektrické energie na obyvatele v kraji je mírně podprůměrná (5,1 MWh, pro ČR je hodnota 5,5 MWh).

Vybavení pro zásobování plynem je možné v Karlovarském kraji hodnotit jako dobré, všechna významná sídla již byla plynofikována.

V oblasti výroby tepelné energie dominuje kraji ORP Sokolov, což je dáno úzkou vazbou na výrobu elektrické energie. Sokolovsko vyrábí cca 85 % veškeré tepelné energie vyprodukované v kraji.

Na území kraje je vysoký podíl domácností vybavených PC (75,5 %), podíl domácností vybavených internetem je téměř na celostátním průměru (75,0 %). Dobrá situace je ve vybavení veřejné správy informačními technologiemi. Sektor informačních technologií zaznamenává v posledních 15-ti letech výraznou dynamiku růstu.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.6.1. Širší dopravní vztahy

Na území Karlovarského kraje se nachází dálnice II. třídy a silnice I. třídy ve čtyřpruhovém provedení. S hlavním městem Prahou ve vzdálenosti 130 km spojuje Karlovarský kraj silnice I/6 (E48), zařazená do sítě TEN-T. Dopravní vazby do Ústeckého kraje zajišťuje silnice I/13 (E442) a železniční koridor sítě TEN-T Cheb-Ústí n/Labem, do Plzeňského kraje silnice I/20 (E49) a I/21 a I. tranzitní železniční koridor, taktéž sítě TEN-T, Cheb-Plzeň-Praha.

Nejvýznamnější přeshraniční dopravní spojení představují v ose Cheb-Marktredwitz-A93 silnice I/6 (E48) a I. tranzitní železniční koridor.

Mezinárodní letiště Karlovy Vary zprostředkovává letecké spojení Karlovarského, sousedního Plzeňského a Ústeckého kraje, alternativně i blízkého území Saska a Bavorska.

3.6.2. Silniční doprava

Silniční síť

Silniční osu kraje tvoří dálnice II. třídy **D6** (Cheb – Karlovy Vary) a I/13 (v úseku Karlovy Vary – Ostrov se jedná o čtyřpruhovou komunikaci zařazenou jako silnici I. tř.). **D6** a čtyřpruhový úsek silnice **I/13** Karlovy Vary – Ostrov jsou součástí republikové rozvojové osy OS7 Ústí nad Labem – Chomutov – Karlovy Vary – Cheb a doplňují síť TEN-T ČR. Silnice I. třídy zajišťuje spojení Karlovarského kraje s hlavním městem Prahou, propojení dalších významných center osídlení kraje a spojení se sousedními kraji a SRN – jsou to silnice **I/6** (Praha) – Karlovy Vary, **D6** – Karlovy Vary – Sokolov – Cheb, **I/6** Vojtanov – (SRN Marktredwitz – A93), **I/13** Karlovy Vary – Ostrov – (Chomutov), **I/20** Karlovy Vary – Toužim – (Plzeň – D5), **I/21** (D5) – Mariánské Lázně – Cheb – Vojtanov – (SRN Plauen – A72), **I/25** Ostrov – Boží Dar – (SRN Chemnitz – A4) a **I/64** Františkovy Lázně – Aš – (SRN Selb – A93).

Silnice II. třídy tvoří doplňkovou síť pro napojení dalších významnějších sídel nebo oblastí na nadřazenou síť dálnice II. třídy a silnic I. třídy. Silnice III. třídy zajišťují základní silniční připojení všech ostatních sídel kraje.

Délka silniční sítě Karlovarského kraje činila v roce 2016 celkem 2 055 km, z toho úsek dálnice II. třídy tvoří pouze 37,5 km, což je 1,8 % z celkové délky silniční sítě na území kraje. Délka silnic I. třídy je 220 km, což je téměř 10,7 %, délka silnic II. třídy je 480 km, což je 23,4 % a délka silnic III. třídy činí 1 355 km, což je převažujících 65,9 % z celkové silniční sítě na území kraje.

Hustota silniční sítě v přepočtu k rozloze území patří v roce 2016 k podprůměrným, ve srovnání s průměrem ČR (70,6 km/100 km²) je jen 61,8 km/100 km².

Nepříliš dobré (i když došlo k zlepšení) postavení má Karlovarský kraj v hodnocení hustoty sítě komunikací dálničního typu (dálnice II. třídy), kde se hustotou 1,13 km/100 km², dosahuje necelých 74 % průměru ČR (1,53 km/100 km²).

Kvalita silniční sítě I. třídy (někde i II. třídy) je negativně ovlivněna existujícími průchody zatížených úseků silnic zastavěnou částí sídel (Jáchymov, Nejdeč, Stráž nad Ohří, Bečov nad Teplou, apod.), případně nedostatečnými šířkovými parametry vozovky.

Dostupnost center

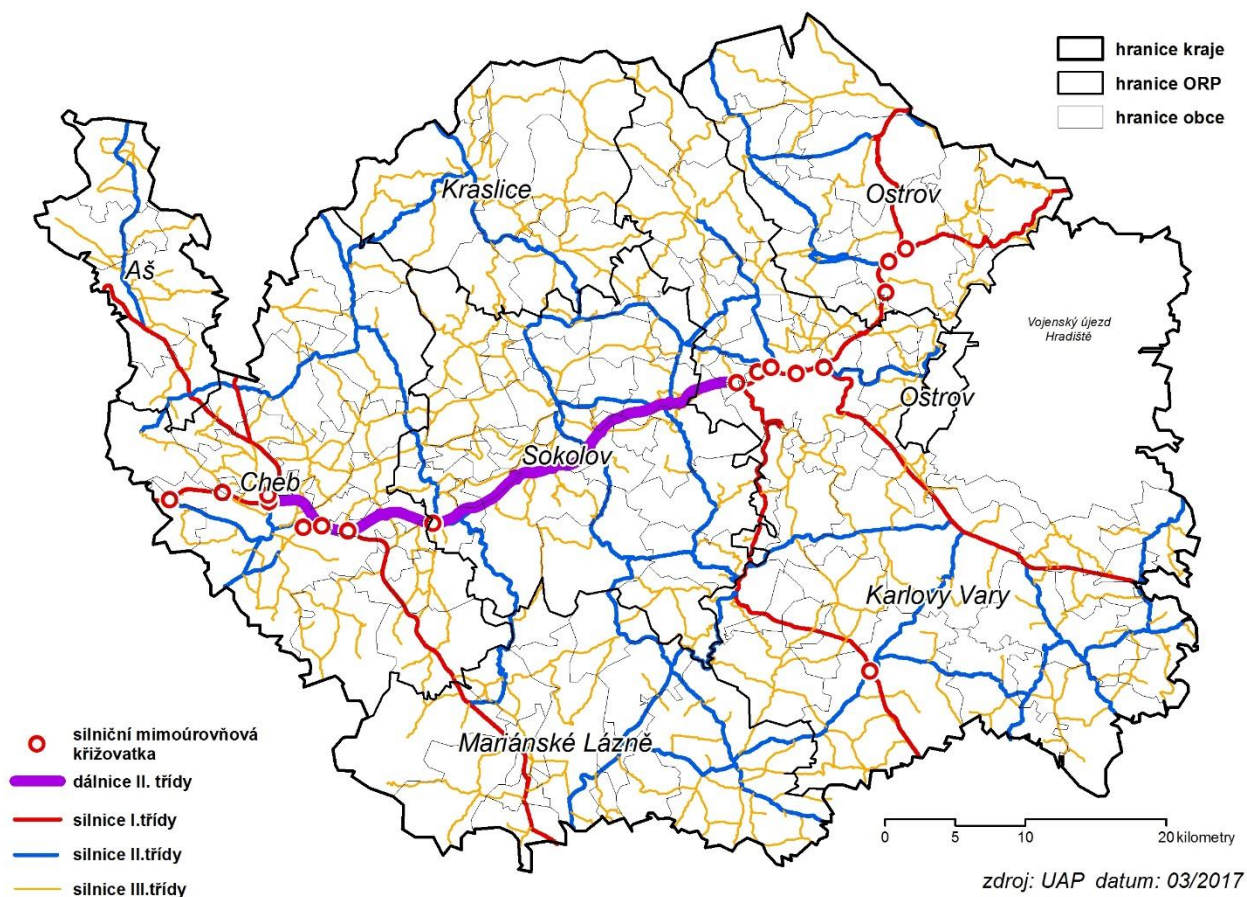
Časová dostupnost většiny center ORP individuální automobilovou dopravou je dobrá. V ORP Aš, Cheb, Mariánské Lázně, Kraslice, Sokolov a Ostrov výrazně nepřesahuje 30 minut. Nejhorší situace je v jihovýchodní části ORP Karlovy Vary s dostupností značné části území do 30 minut, deseti obcí do 40 minut a čtyř obcí do 50 minut. Také časová dostupnost centra kraje, Karlových Varů, je příznivá, neboť 3 % území jsou dostupná do 10 minut, 20 % do 20 minut, téměř 50 % území je dostupné do 30 minut, 76 % do 40 minut, 93 % území do 50 minut, a pouze úzké pásy hraničních oblastí, tj. 8 % rozlohy území kraje, nad 50 minut.

Místa přechodu státní hranice

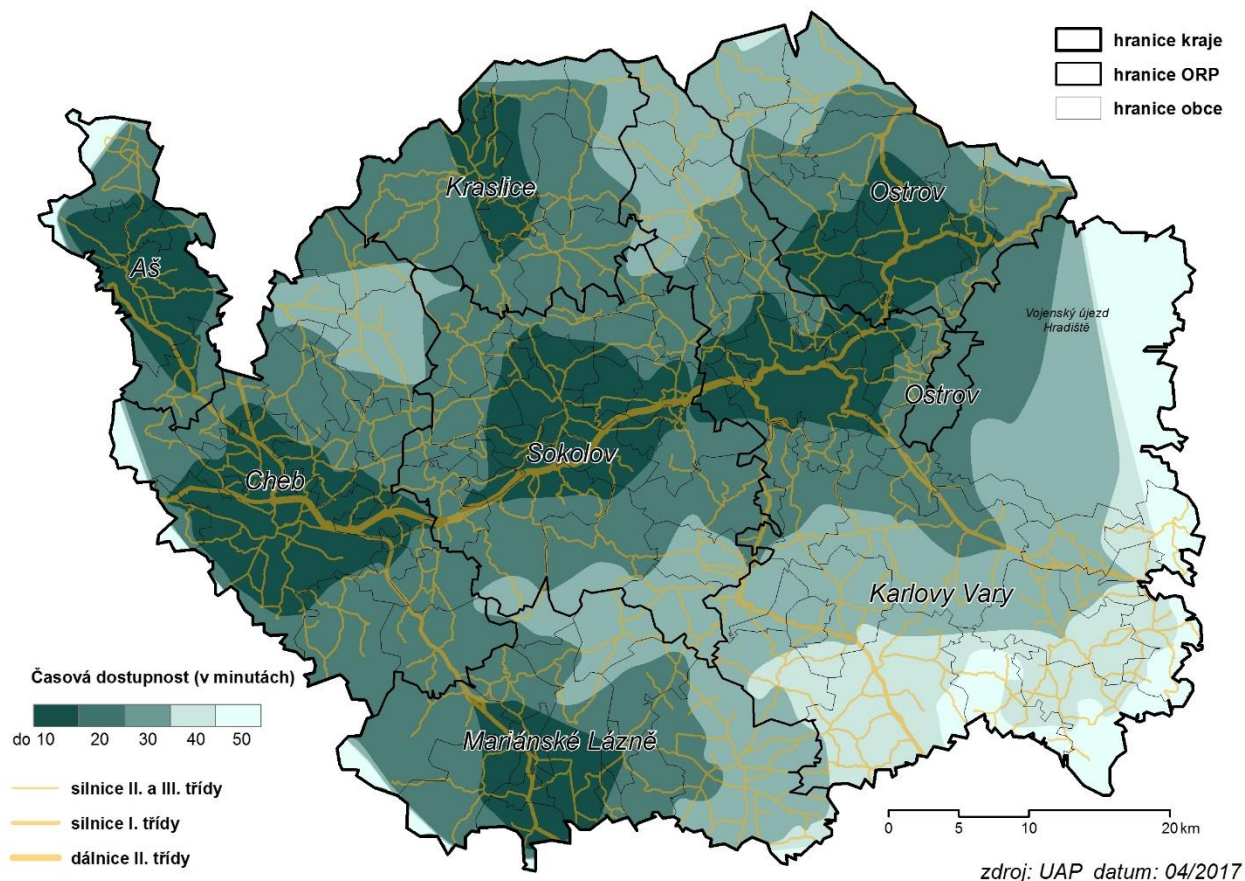
V Karlovarském kraji je čtveřice původních hraničních přechodů na silnicích I. třídy: Pomezí (na silnici I/6), Aš (I/64), Vojtanov (I/21) a Boží Dar (I/25). Další hraniční přechody se nacházejí na silnicích II. a III. třídy. Vedle toho je v kraji dalších 17 míst, původně jen turistických hraničních přechodů. Provozované železniční přechody do SRN jsou v současnosti Pomezí nad Ohří – Schirlding, Vojtanov – Schönberg, Kraslice – Klingenthal a Potůčky – Johangeorgenstadt, Aš – Selb.

V souvislosti s přistoupením České republiky k Schengenské dohodě (prosinec 2007) je možno překračovat vnitřní hranice EU na kterémkoliv místě bez hraničních kontrol. Jediným místem v Karlovarském kraji, kde i nadále probíhá hraniční kontrola je mezinárodní letiště Karlovy Vary (lety v rámci EU, mimo EU – Rusko).

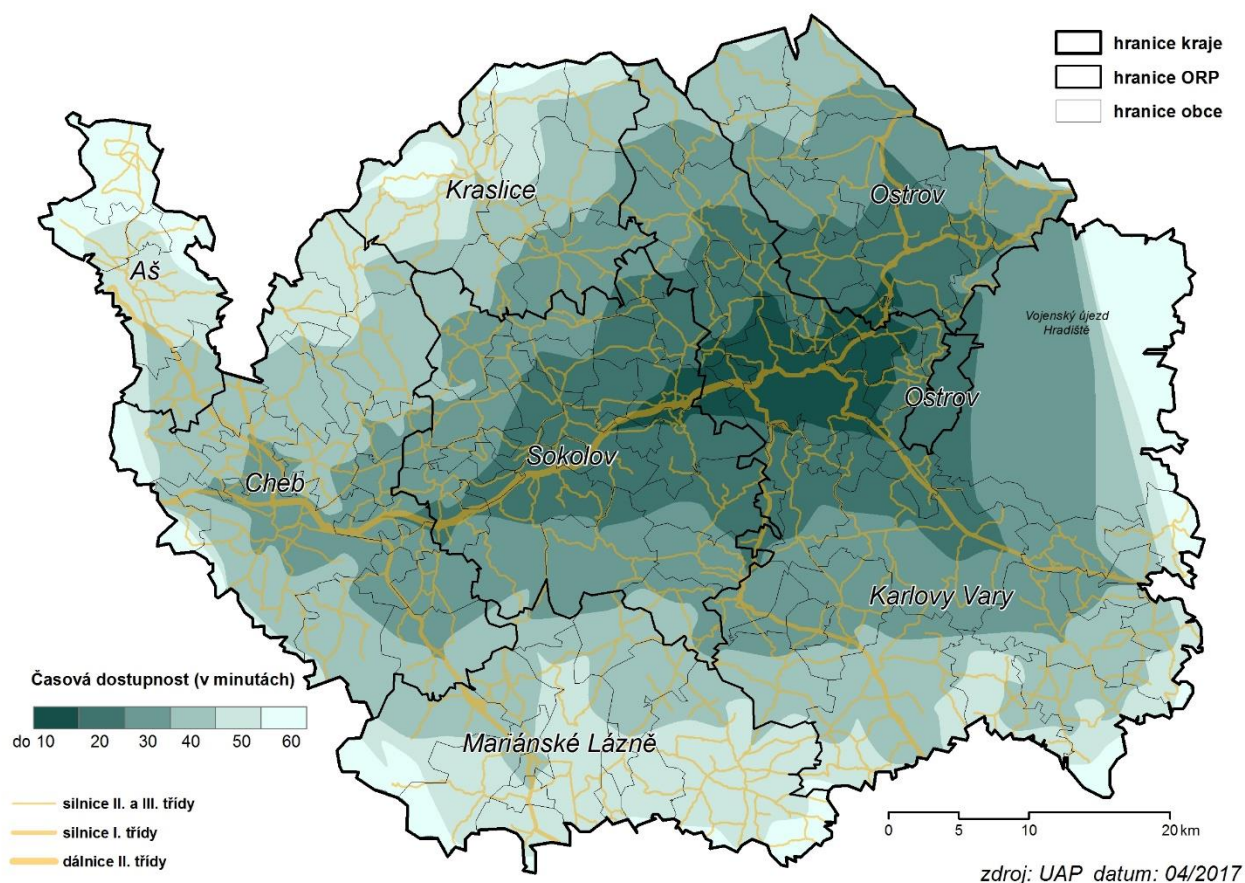
obrázek 34 - Silniční síť Karlovarského kraje

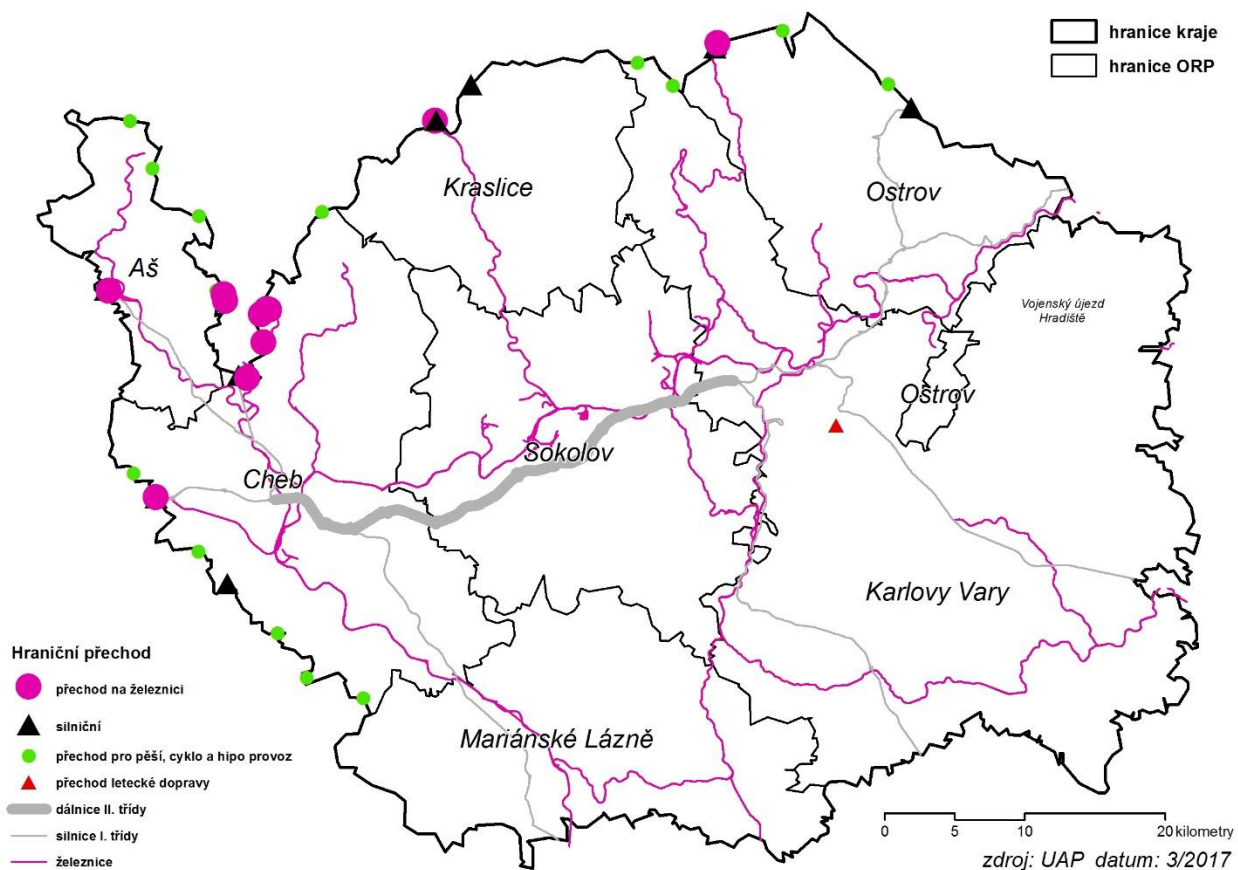
obrázek 35- Dostupnost center ORP individuální dopravou

obrázek 36 - Dostupnost krajského města Karlových Varů individuální dopravou

obrázek 37 - Místa přechodu státní hranice

3.6.3. Železniční doprava

Železniční síť

Železniční kostru Karlovarského kraje tvoří tratě č. **170** a **179** v trase (Praha – Plzeň) – Mariánské Lázně – Cheb – Pomezí – Schirnding(SRN) – Marktredwitz(SRN), která je součástí III. tranzitního železničního koridoru, (na území kraje v úseku Mariánské Lázně – Lipová u Chebu jednokolejná a v úseku Lipová u Chebu – Cheb dvoukolejná) a celostátní dvojkolejná trať č. **140** (Chomutov) Klášterec nad Ohří – Karlovy Vary – Cheb. Styčným bodem obou tras je železniční uzel Cheb. Tyto tratě jsou zahrnuty do tzv. Transevropské železniční sítě. Další spojení Chebu s evropským železničním systémem umožňuje ještě celostátní trať č. **147** Cheb – Františkovy Lázně – Vojtanov – Bad Brambach(SRN) – Plauen(SRN) a regionální trať č. **148** Cheb – Aš – Selb – Plösberg(SRN) – Hof(SRN).

Další regionální tratě doplňují přepravní potenciál železniční dopravy v kraji. Jde o jednokolejné tratě:

- 141 Dalovice – Merklín,
- 142 Karlovy Vary dolní nádraží – Potůčky – Johannegeorgenstadt(SRN),
- 144 Nová Role – Krásný Jez, úsek Horní Slavkov – Kounice – Locket předměstí (provoz dočasně zastaven). V současné době je provozován pro nákladní a sezónní osobní dopravu úsek Krásný Jez – Horní Slavkov – Kounice a pro pravidelnou osobní dopravu úsek Locket předměstí – Nové Sedlo – Chodov – Nová Role; (Trať 143 a 144 byly sloučeny pod jeden společný úsek 144),
- 145 Sokolov – Kraslice – Zwotenthal(SRN),
- 146 Tršnice – Luby,
- 147 Cheb – Vojtanov – Bad Brambach(SRN),
- 148 Cheb – Aš – Hranice v Čechách, Aš - Selb – Plösberg(SRN) – Hof(SRN),
- 149 Karlovy Vary dolní nádraží – Mariánské Lázně,
- 161 Rakovník – Bečov nad Teplou,
- 163 Protivec – Bochov (pouze pro nákladní dopravu).

Optimalizace III. tranzitního koridoru č. 170 na území Karlovarského kraje byla dokončena v roce 2010. Na trati č. 140 byla dokončena optimalizace s cílem dosažení zvýšení rychlosti a tím v Chebu navázání taktového jízdního řádu rychlíků ze směru od Ústí nad Labem na spěšné vlaky do Nürnbergu. Na této trati v současné době probíhají stavební úpravy kolejí stanic Karlovy Vary a Chodov, následovat by měla i stanice Cheb.

Cílem posílení železniční dopravy, zejména z důvodu přímého železničního spojení mezi krajskými městy Plzeň a Karlovy Vary je připravován záměr na propojení regionálních tratí č. 149 Karlovy Vary-Mariánské Lázně a č. 177 Pňovany-Bezručice dostavbou úseku Bezručice-Teplá. V roce 2012 byl znovu obnoven provoz na vlečce z Vojkovic do závodu Mattoni v Kyselce z důvodu odlehčení nákladní silniční dopravy na silnici III. třídy v úseku Kyselka-Karlovy Vary, v letošním roce 2017 bude na této trati zahájen sezónní víkendový provoz osobními vlaky.

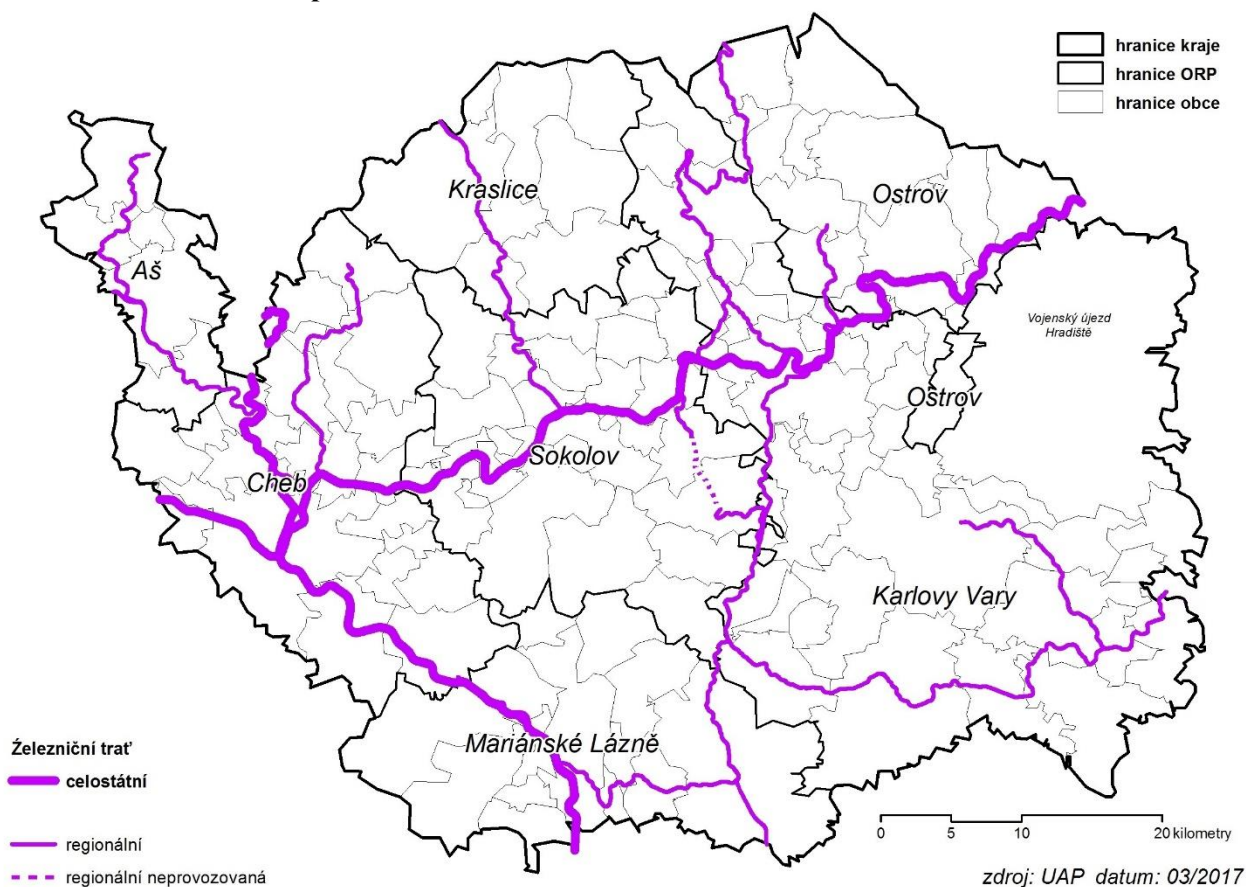
Délka sítě železničních tratí v Karlovarském kraji v roce 2015 činila 493 km. Z toho délka celostátních tratí 148 km, což je 30 % celkové délky železničních tratí, délka regionálních tratí 345 km (70 %). Provoz je zastaven na 8,3 km (1,7 %). Hustota železničních tratí v Karlovarském kraji (14,87 km/100 km²) je i přes nepříznivé terénní podmínky kraje mírně vyšší, zatímco průměrná hustota sítě železničních tratí v ČR je 12,1 km/100 km².

tabulka 35 - Intenzita osobní železniční dopravy

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Vlaková nádraží (počet)	Vlakové zastávky (počet)	os. vlaky po-pá (počet)	os. vlaky so/ne (počet)	rychlíky (počet)
Aš	4	4	40	34	0
Cheb	11	14	103	82	30
Karlovy Vary	21	28	77	63	14
Kraslice	3	2	44	38	0
Mariánské Lázně	6	3	70	64	17
Ostrov	7	2	22	16	14
Sokolov	9	11	60	50	14
Celkem kraj	61	64	416	347	89

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 38 - Železniční doprava

3.6.4. Letecká doprava

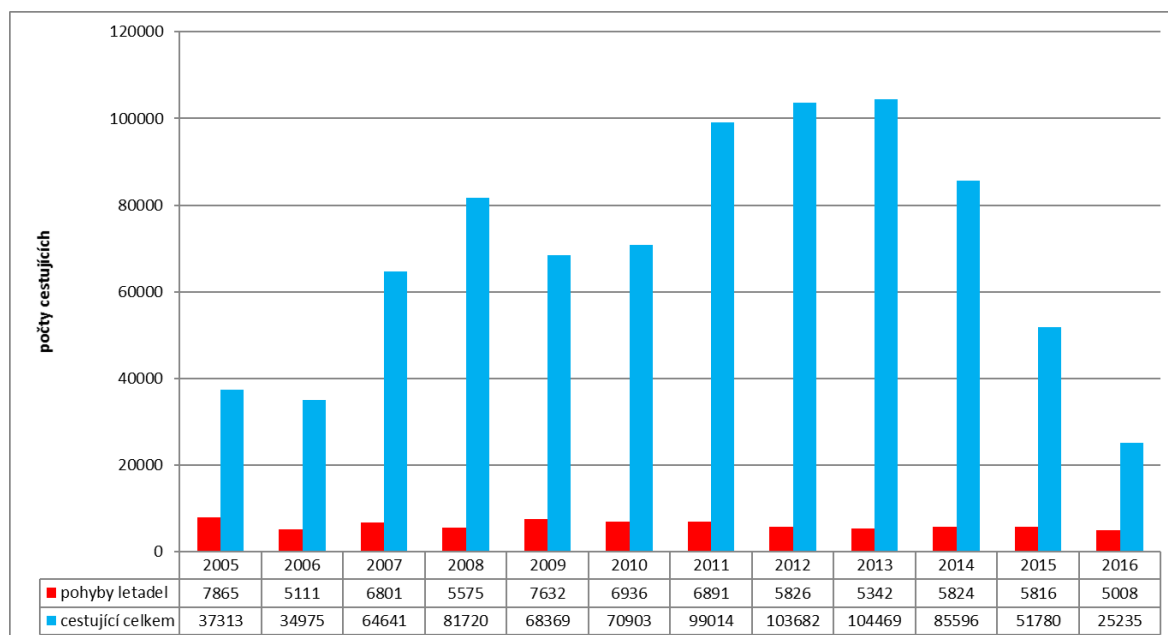
Největší letiště v Karlovarském kraji, letiště Karlovy Vary, je jedním z pěti mezinárodních letišť v ČR, která mají pravidelný provoz. V současnosti (letní letový řád 2017) je zajištěno pravidelné letecké spojení s Moskvou (frekvence letů 2x týdně), sezónně v letních měsících jsou realizovány lety do Tel Avivu (1x týdně) a Düsseldorfu (2x týdně). Charterové lety v letní sezóně jsou realizovány dle nasmlouvaných destinací.

V roce 2016 bylo přepraveno 25 235 cestujících, což představuje 5 008 komerčních startů a přistání. Tradiční ruská klientela zůstává nejvýznamnější ve struktuře cestujících Karlovarského letiště. V současné době operuje na Karlovarském letišti tři letecké společnosti: ČSA Czech Airlines, Travel Service, Germania. Po poklesu počtu cestujících v roce 2009 (-10,5 %), způsobeného hospodářskou a finanční krizí, se začal projevovat opětovný růst. Tento činí mezi lety 2010 a 2014 výrazných 32% přepravovaných osob. V současné době vlivem politických událostí zaznamenáváme mezi lety 2014 a 2016 významný pokles cestujících cca 75 %. Dále trvá propad v segmentu charterových sezónních letů. Z grafu provozních výkonů je zřetelný pokles přepravovaných osob. Počet pohybů letadel v období 2013 – 2016 klesá mírně, což je způsobeno zejména snížením počtu pohybů letadel všeobecného letectví a výcvikových letů a vyšším využitím strojů s větší přepravní kapacitou.

Od roku 2004 je vlastníkem letiště v Karlových Varech Karlovarský kraj. Koncem roku 2005 byla zahájena rozsáhlá modernizace. Hlavním cílem bylo dosažení vyšší úrovně technických parametrů vzletové a přistávací dráhy (především rozšíření a prodloužení), světelného a zabezpečovacího zařízení. V roce 2009 byl zprovozněn nový terminál a spolu s rekonstrukcí původního byly výrazně zlepšeny podmínky pro odbavení cestujících do zemí EU a mimo Schengenský prostor. V září 2011 bylo zprovozněno nové parkoviště pro návštěvníky a cestující. S ohledem na zvýšené kapacitní požadavky letiště byla v roce 2016 – 17 postavena nová hasičská stanice a ve výhledu je parkoviště s kapacitou cca 350 automobilů jihozápadně od terminálu. V roce 2014 byla Karlovarským krajem pořízena „Aktualizace územní studie rozvoje a využitelnosti letiště Karlovy Vary“, http://www.kr-karlovarsky.cz/region/uzem_plan/Stranky/dokum_kraj/Aktualizace_US.aspx.

Další tři veřejná vnitrostátní letiště, Cheb (nově od roku 2010), Toužim a Mariánské Lázně, slouží především pro sportovní letectví a klubovou činnost. První dvě letiště (Cheb – LKCB a Toužim – LKTO) mají od roku 2014 nově vymezená ochranná pásma.

graf 11 - Provozní výkony letiště Karlovy Vary v letech 2004 až 2016

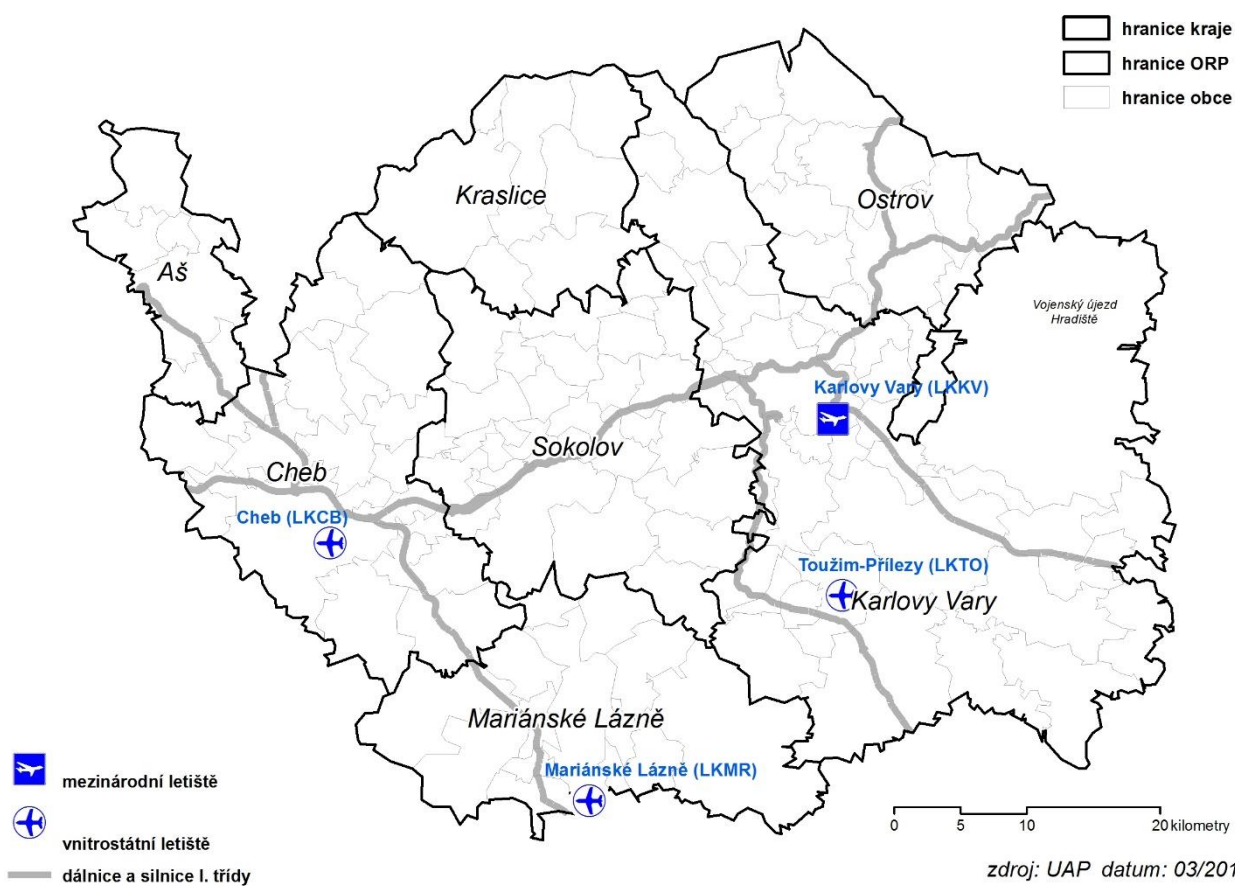
zdroj: ÚAP 2017

graf 12 - Letiště Karlovy Vary - počet odbavených cestujících podle destinací a dopravců v roce 2016

zdroj: ÚAP 2017

obrázek 39 - Letiště v Karlovarském kraji dle kategorií

3.6.5. Ostatní doprava

Věřejná doprava

Dobrá dostupnost obcí veřejnou dopravou je velmi významným aspektem pro jejich další rozvoj. V oblastech, kde není dopravní obslužnost zajištěna po všechny dny v týdnu a v dostatečném rozsahu, dochází k nucenému využívání osobních automobilů a postupnému odlivu obyvatel.

Systém veřejné hromadné dopravy v Karlovarském kraji zahrnuje:

- veřejnou hromadnou dopravu komerční (zahrnuje většinu tzv. dálkových autobusových linek a vybrané spoje na železnici),
- veřejnou hromadnou dopravu ve veřejném zájmu, která se podporuje z veřejných zdrojů úhradou prokazatelné ztráty,

c) systémy městských hromadných doprav ve městech Karlovy Vary, Cheb, Sokolov, Aš, Mariánské Lázně, Ostrov a Jáchymov.

Optimalizaci základní dopravní obslužnosti územního obvodu Karlovarského kraje, s důrazem na přepravu zejména do zaměstnání, škol, úřadů a na dostupnost zdravotnických zařízení, zajišťuje zejména veřejná doprava v závazku veřejné služby. V systému veřejné dopravy participují dva (plus jeden specifický) dopravci železniční (České dráhy, a.s., GW Train Regio a.s. plus MĚSTSKÁ DOPRAVA Mariánské Lázně s.r.o. – doprava trolejbusy) a osm dopravců provozujících příměstskou autobusovou dopravu (Autobusy Karlovy Vary, a.s., LIGNETA autobusy s.r.o., VV autobusy s.r.o., Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s., Cvinger bus, s.r.o., PECHOČIAKOVÁ – ZEPRA, s.r.o., Karel Vrbík, DPÚK, a.s.).

V průběhu pracovních dnů jsou do každé obce vedeny nejméně 4 spoje (s výjimkou obcí Poustka a Tuřany) a do většiny obcí 8 i více spojů za 24 hodin. O sobotách a nedělích je situace významně horší. Do některých obcí není dostupnost zajištěna vůbec (28 obcí 0 – 1 spoj/den), do některých jen v omezené míře (17 obcí 2 – 3 spoje/den). Čtyři a více spojů veřejné dopravy obsluhuje o víkendech 87 obcí, což představuje jen 65 % z celkového počtu obcí v Karlovarském kraji.

Kvalitní dopravní obslužnost je tak zajištěna především u obcí ležících v zázemí velkých měst (Karlovy Vary, Sokolov, Cheb) a na železničních tratích. Nejhůře obslužené obce leží logicky na periferiích kraje, ale i v oblastech Slavkovského lesa a části Tepelské vrchoviny.

tabulka 36 - Hromadná autobusová doprava

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Zastávky autobusu (počet)	Autobusové nádraží (počet)	Autobusové linky (počet)	Autobusové spoje prac.dny (počet)	Autobusové spoje SO,NE,sv. (počet)
Aš	64	-	3	73	25
Cheb	164	1	18	368	89
Karlovy Vary	335	1	55	857	150
Kraslice	58	1	7	74	17
Mariánské Lázně	89	1	13	171	26
Ostrov	40	-	13	272	55
Sokolov	161	2	41	674	141
Celkem kraj	911	6	-	-	-

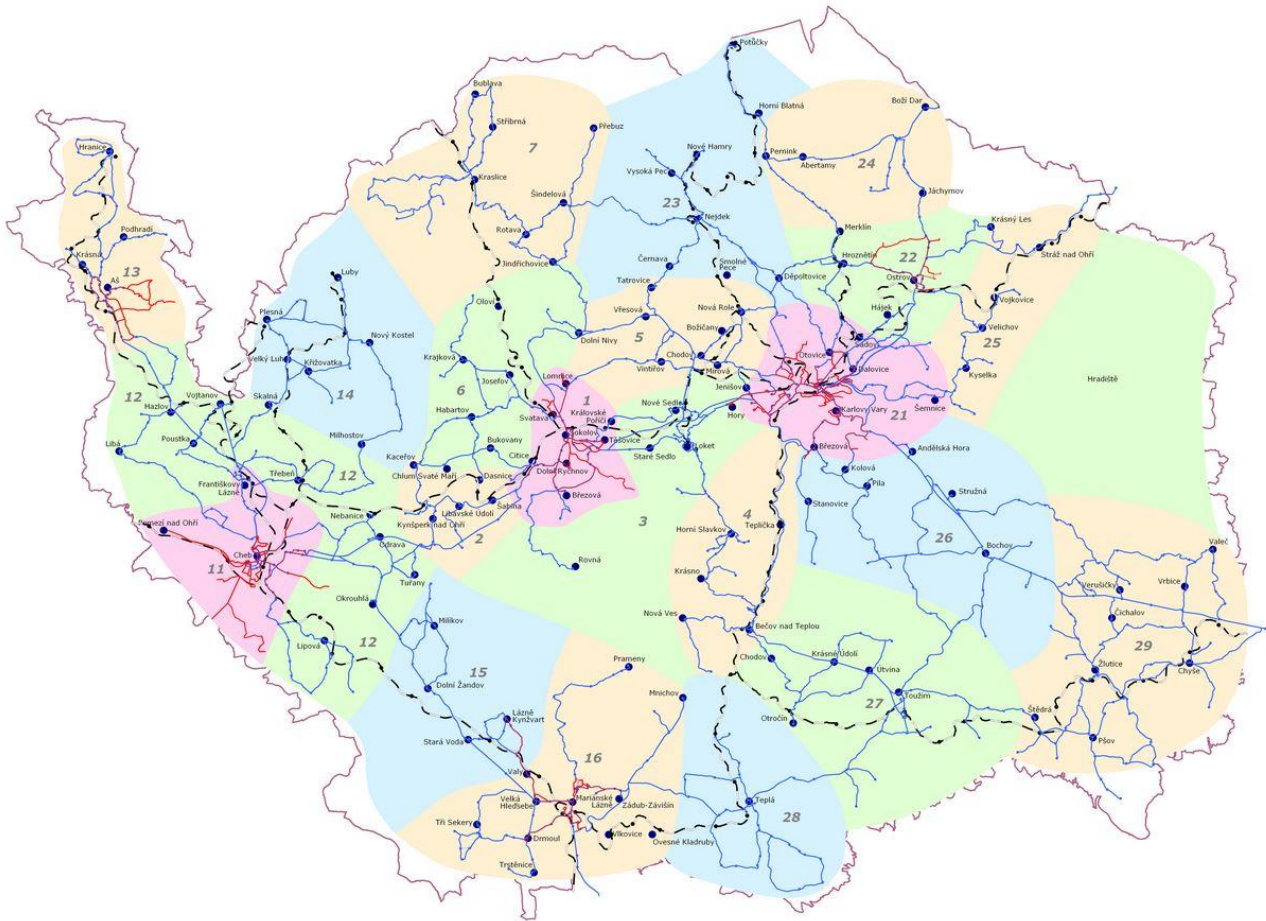
zdroj: IDOK, 2017

tabulka 37 - Dopravní výkony regionální veřejné dopravy v roce 2017 (odhad)

Doprava	km/rok
Příměstské autobusy	7 254 268
MHD	1 037 001
Železnice	2 773 373
Celkem systém IDOK	11 064 642
MHD mimo IDOK	2 468 369
Reg. Veřejná doprava celkem	13 533 011

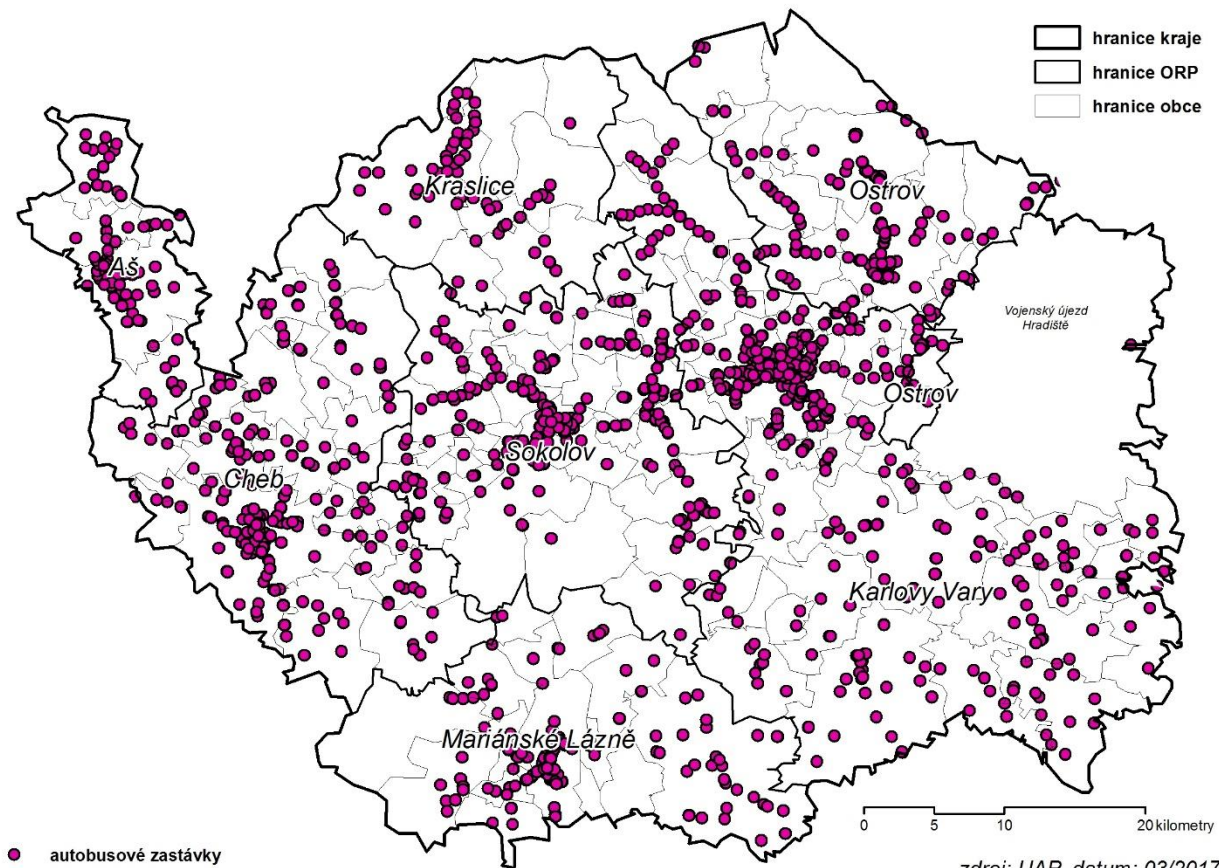
zdroj: IDOK, 2017

obrázek 40 - Zónování dopravního systému IDOK

zdroj: IDOK, 2017

obrázek 41 - Autobusové zastávky v kraji

Cykloturistické trasy

Cyklistika je jednou z dynamicky se rozvíjejících oblastí sportu a rekreace s vazbou na cestovní ruch.

Vedení hlavních cyklistických tras turistického charakteru (dle značení Klubu českých turistů (KČT) I. – III. třídy) zajišťuje propojení velkých měst ČR s vazbou na Německo a sousední kraje včetně propojení významných nadregionálních rekreačních cílů. Na ně pak navazují cyklistické trasy regionálního významu, které mají vazby i na některé hraniční přechody. S rozvojem cyklistické infrastruktury se zvyšuje i podíl cyklo dopravy v zapojení do dopravní obslužnosti.

Klíčovou cyklokomunikací je páteřní trasa podél Ohře. Cyklostezka Ohře je mezi Chebem a Karlovými Vary téměř dokončena. Úseky Státní hranice Pomezí nad Ohří – Cheb, Karlovy Vary, Dvory a Karlovy Vary – Dalovice – Boč – Perštejn, Lužný (hranice s Ústeckým krajem) se připravují k realizaci. Dálková trasa podél Ohře je značena jako č. 6 a je v Karlovarském kraji dlouhá 102 kilometry. Na tuto hlavní cyklokomunikaci města a obce napojují své místní projekty. Mezinárodně významný je vnitrostátní úsek cyklistického okruhu Českou republikou, Bavorskem, Durynskem a Saskem – trasa Euregio Egrensis (EE), o celkové délce 602 km, v ČR je trasa dlouhá 180 km. K 1. 1. 2003 byla celková délka značených cyklotras pouze 365 km, k 1. 1. 2011 již 1 553 km, k 1. 1. 2013 dokonce 2 006 km a k 1. 12. 2016 je to již 2 181 km. Jde o trasy značené Klubem českých turistů a sdružením Cesta z města.

Nadregionálně a regionálně významné jsou trasy:

- č. 6 Cyklostezka Ohře – Smrčiny (SRN) – Pomezí nad Ohří – Cheb – Karlovy Vary – Klášterec nad Ohří (ÚK) – Kadaň – Žatec – Louny – Litoměřice (soutok s Labem),
- č. 23 **Krušnohorská cyklistická magistrála Cheb – Děčín**, Cheb – Františkovy Lázně – Skalná – Luby – Kraslice – Horní Blatná – Boží Dar (rozcestí pod Klínovcem) – (ÚK),
- č. 35 Kadaň (ÚK) – Podbořanský Rohozec (ÚK) – Valeč – Chyše – Žlutice – Manětín (PK),
- č. 36 **Magistrála Český Les** – Cheb – Tři Sekery – Broumov (PK) dále směr Tachov – Všeruby,
- č. 39 Karlovy Vary – Bochov – Žlutice – Rabštejn nad Střelou (součást trasy EV 4),
- č. 352 Klášter Teplá – Úterý (Plzeňský kraj),
- č. 361 Klášter Teplá – Mariánské Lázně – Stará Voda – Mýtina – Slapany (CZ/D),
- č. 362 Klášter Teplá – Teplá – Bečov nad Teplou – Horní Slavkov – Loket (CS Ohře),
- č. 604 Kynšperk nad Ohří – Dolní Žandov – Velká Hleďsebe – Chodová Planá (PK),
- č. 2009 **Karlova stezka** (Aue – Karlovy Vary) Potůčky (CZ/D) – Nové Hamry – Nejdek – Nová Role – Karlovy Vary (CS Ohře),
- č. 2057 Hranice (CZ/D) – Aš (část trasy 2057 součástí „**Mostní stezky**“ Aš – Selb – Wunsiedel – Tröstau – Fichtelberg) – Polná – Ostroh – Skalka u Chebu,
- č. 2132 Luby (CZ/D) – Nový Kostel – Milhostov – Nebanice (CS Ohře),
- č. 2135 Mähring (SRN-Bavorsko) – Slatina (CZ/D) – Stará Voda – Lázně Kynžvart – Prameny – Krásno (část trasy součástí EV 13),
- EuroVelo 4** Roscoff (France) – Kiev (Ukraine) 4 000 km přes 7 států; v ČR – Cheb – Karlovy Vary – Žlutice – Greenway Berounka, Střela – Křivoklátsko – Kolín – Kutná Hora – Českomoravská vrchovina – Brno (Jihomoravský kraj) – Ostrava (Moravskoslezský kraj),
- EuroVelo 13** Stezka železné opony – Kirkenes (Norway) – Rezovo (Bulgaria) 10 400 km 20 států; Trojmezí – Hranice – Aš – Libá – Františkovy Lázně – Cheb – Tři Sekery – Mähring (SRN-Bavorsko) – Plzeňský – Jihočeský – Jihomoravský kraj,
- Valdštejnova stezka** – Cheb – Waldsassen – Mitterteich – Marktredwitz – Arzberg – Schirnding – Pomezí nad Ohří – Cheb.

Pěší turistické trasy

Karlovarský kraj je vybaven poměrně hustou sítí pěších turistických cest. Největší hustotu mají v turistických oblastech jako jsou Krušné hory, Smrčiny, Slavkovský Les, ale i v okolí lázeňských měst a ostatních středisech cestovního ruchu. V oblastech, kde je žádoucí cestovní ruch více rozvinout a podnitit, je třeba hustotu turistických cest doplňovat a stezky vybavovat potřebným zázemím pro turisty. Jedná se zejména o oblast rekultivací po těžbě hnědého uhlí na Sokolovsku a dále oblasti Tepelska, Toužimska, Žluticka a Valečska.

Lyžařské běžecké trasy

Běžecké lyžování je doménou horských oblastí Karlovarského kraje. Svým rozsahem navazuje na letní aktivity kraje. Trasou nadregionálního významu je Krušnohorská lyžařská magistrála, která propojuje všechna krušnohorská lyžařská střediska Karlovarského kraje v délce 57 km a pokračuje dále do kraje Ústeckého. Síť doplňujících běžeckých tras v okolí lyžařských středisek tvoří areály běžeckých okruhů a závodních tratí nebo připojují i vzdálenější sídla. Funkční je i propojení na paralelní systémy běžeckých tras na německé straně Krušných hor.

Izolované areály jsou i v dalších oblastech, kde jsou vhodné sněhové podmínky - Smrčiny (Aš), Slavkovský les (Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Březová u Sokolova).

Součástí rozsáhlého koncepčního materiálu připravovaného krajem je "Koncepce běžeckého lyžování v Karlovarském kraji" (realizovaného v několika etapách) je i návrh nového značení všech běžeckých tras. V současné době jsou vymezeny trasy převážně v Krušných horách, Smrčinách a Slavkovském lese a to v délce cca 385 km. Trasy jsou členěny do několika kategorií: trasy běžeckého lyžování hlavní, vedlejší a doplňkové běžecké spojky a dále dle údržby strojně udržované a pěší spojky.

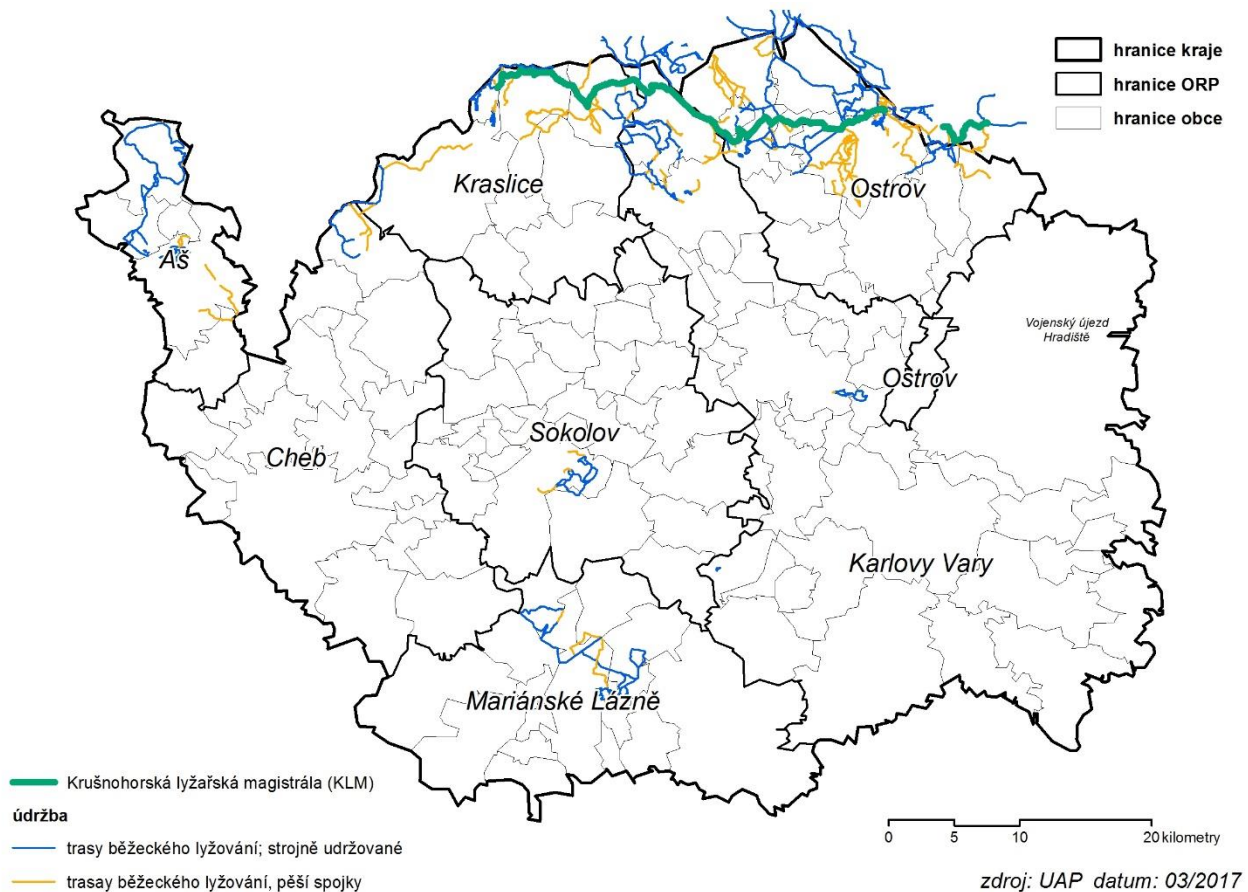
Vodácké trasy

Atraktivní vodáckou trasou Karlovarského kraje je v úseku Cheb – Kynšperk nad Ohří – Sokolov – Locket – Karlovy Vary – Stráž nad Ohří – (Kadaň) řeka Ohře. Většímu využití brání několik nebezpečných říčních úseků (např. nesjídné jezy Locket, Radošov) a dosud nedostatečné zázemí pro vodáky (počet tábořišť, jejich kapacita a vybavení). Jednou z významných investic do celé vodácké trasy byla revitalizace jezu v Karlových Varech – Tuhnicích, kde byl vytvořen i bezpečný průjezd pro vodáky a rybí přechod. V roce 2006 vznikla kolem vodácké části řeky Ohře Vodácká stezka s trojjazyčnými informačními tabulemi, která nemá dosud v České republice obdoby.

obrázek 42 - Cykloturistické trasy

obrázek 43 - Trasy běžeckého lyžování

3.6.6. Zásobování vodou

Zdroje

Hlavní zdroje pitné vody v kraji jsou podzemní i povrchové. Nejvydatnějším zdrojem podzemních vod je prameniště Nebanice (maximální vydatnost $Q_{\max} = 200$ l/s). U povrchových vod jsou z hlediska kvality vody výhodné především velké vodárenské nádrže, zejména Stanovice, Horka a Žlutice. Na ně jsou navázány největší úpravní vodárny a to ÚV Březová (KV) ($Q_{\max} = 650$ l/s), ÚV Horka ($Q_{\max} = 480$ l/s) a ÚV Žlutice ($Q_{\max} = 190$ l/s).

Kapacita vodních zdrojů na území Karlovarského kraje je dostatečná a pokrývá potřeby kraje. Současná spotřeba vody dosahuje jen asi 1/9 možností kapacity vodních zdrojů. Rezerva je tedy více než dostatečná i při případném výrazném nárůstu poptávky po dodávkách vody.

Spotřeba a přeprava

Celkový objem vyrobené vody se v Karlovarském kraji stejně jako v ČR dlouhodobě snižuje, klesá i měrná potřeba vody (na obyvatele a den). Přesto je spotřeba vody v kraji mírně nadprůměrná, měrná spotřeba vody na obyvatele a den je v Karlovarském kraji přibližně o 3 % vyšší než v ČR. Klesající spotřeba vody souvisí i se zvyšováním cen vodného a stočného a s růstem počtu obyvatel, kteří sice jsou napojeni na vodovod, ale používají pitnou a užitkovou vodu i z vlastních studní.

Rozvodná síť kraje zahrnuje systém 11 vzájemně propojených skupinových vodovodů. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů v roce 2011 činil v Karlovarském kraji 100 % a je (mimo Prahu a Moravskoslezský kraj) nejvyšší mezi kraji, průměr ČR činí 93,8 %. Přitom na 1 000 zásobovaných obyvatel připadá 2 210 km vodovodů, druhá nejmenší hodnota mezi kraji (mimo Prahu), což dokládá úspornost systému. O kvalitě rozvodné sítě v kraji vypovídá i podíl ztrát vody v síti (14,2 %), který je sedmý nejmenší v republice.

tabulka 38 - Vybavenost vodovodem

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	SLBD 2011			2005			
	Počet obydlených bytů	Počet zásobovaných bytů	Podíl zásobovaných bytů	Vodojem (počet)	Automatické tlakové stanice (počet)	Čerpací stanice (počet)	Úpravna vody (počet)
Aš	6659	5 778	86,8	9	2	4	-
Cheb	19 610	17 102	87,2	49	8	25	3
Karlovy Vary	35 778	31 662	88,5	85	12	30	9
Kraslice	5 361	4 789	89,3	20	2	1	3
Mariánské Lázně	9 695	8 577	88,5	26	3	4	5
Ostrov	11 147	9 924	89,0	34	2	8	5
Sokolov	31 153	28 574	91,7	45	16	6	4
celkem kraj	119 403	106 406	89,1	268	45	78	29

zdroj: SLBD 2011, PRVKKV, ÚAP 2017

tabulka 39 - Vývoj parametrů zásobování vodou

Kategorie	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Podíl obyvatel zásobovaných (%)	93	98,4	97,8	98,1	98,4	98,4	97,5	98,1
Voda vyrobená pitná (tis. m3)	24 055	25 108	24 586	23 771	23 718	22 865	22 399	21 648
Voda fakturovaná pitná (tis. m3)	17 751	18 246	18 308	17 692	17 520	17 119	16 638	15 878

Kategorie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podíl obyvatel zásobovaných (%)	98,3	99,7	100	100	100	100	100
Voda vyrobená pitná (tis. m3)	21 643	20 680	20 326	20 680	16 983	17 141	17 240
Voda fakturovaná pitná (tis. m3)	15 479	14 867	14 622	14 123	14 100	14 171	14 378

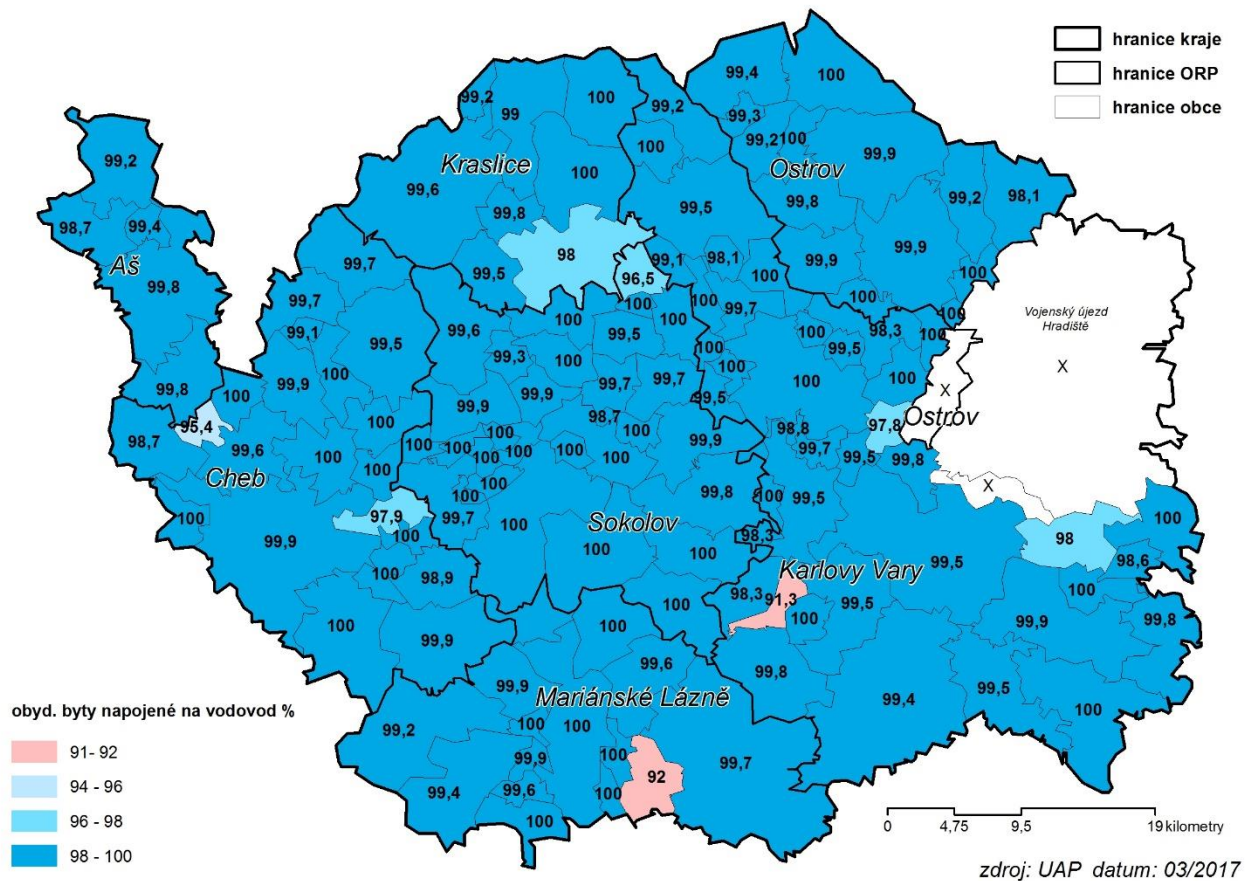
zdroj: ČSU Ročenka 2016

tabulka 40 - Parametry vodovodní sítě v porovnání krajů a ČR

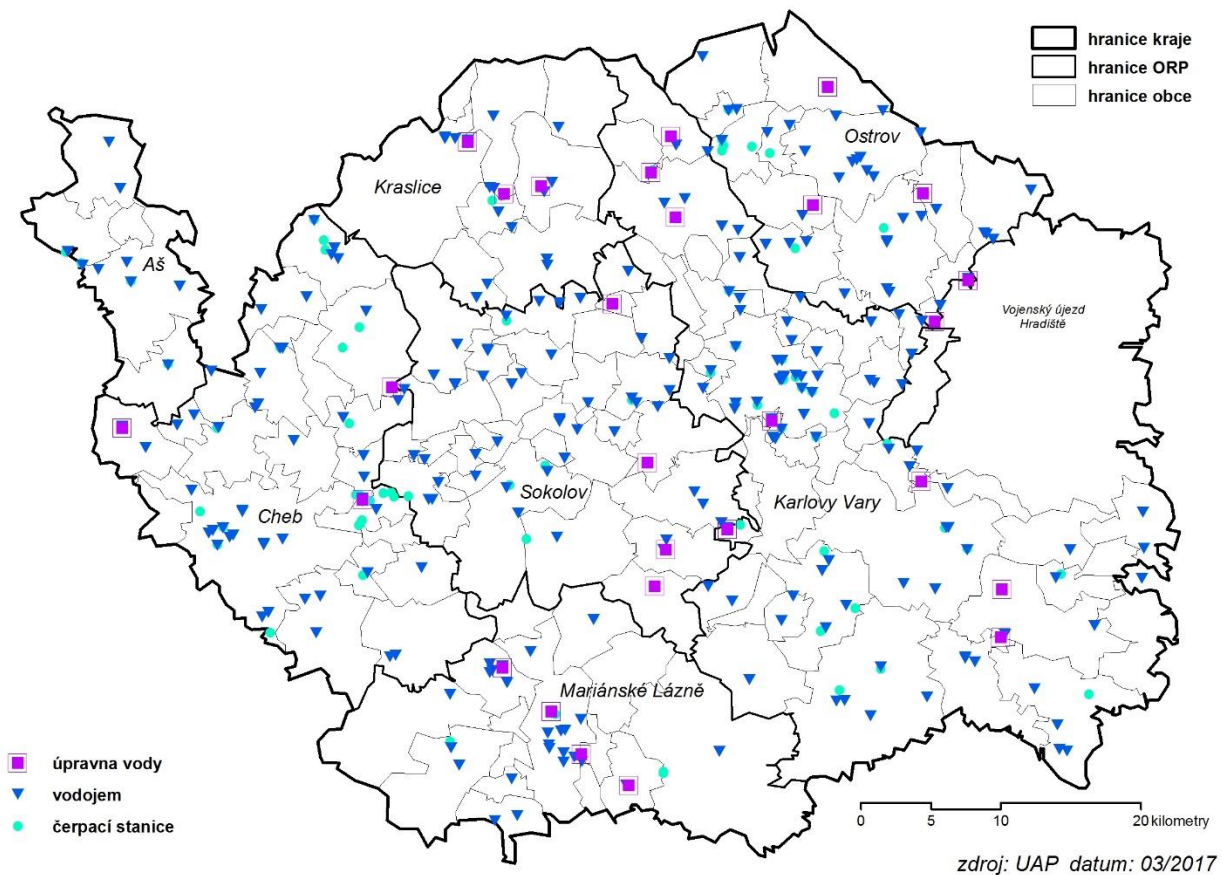
Území, kraj	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (%)	Voda vyrobená celkem (tis.m3)	Voda fakturovaná tis. m3	
			celkem	z toho domácnostem
Hlavní město Praha	100	94 384	79 653	50 273
Moravskoslezský kraj	99,9	69 253	57 542	39 777
Karlovarský kraj	100	17 240	14 378	9 199
Pardubický kraj	97,5	27 646	22 567	14 248
Ústecký kraj	97,5	50 566	37 048	26 478
Jihomoravský kraj	94,7	62 220	54 697	37 912
Kraj Vysočina	96,2	25 587	21 375	14 104
Královéhradecký kraj	94,9	31 042	23 174	15 157
Zlínský kraj	95,8	28 446	23 026	15 349
Jihočeský kraj	90,1	31 997	25 886	17 825
Olomoucký kraj	91,8	29 677	25 329	17 318
Liberecký kraj	92,7	25 794	18 517	12 927
Středočeský kraj	86	62 032	51 065	36 116
Plzeňský kraj	84,4	29 475	24 600	15 590
Česká republika	94,4	585 358	478 857	322 273

zdroj: ČSU Ročenka 2016

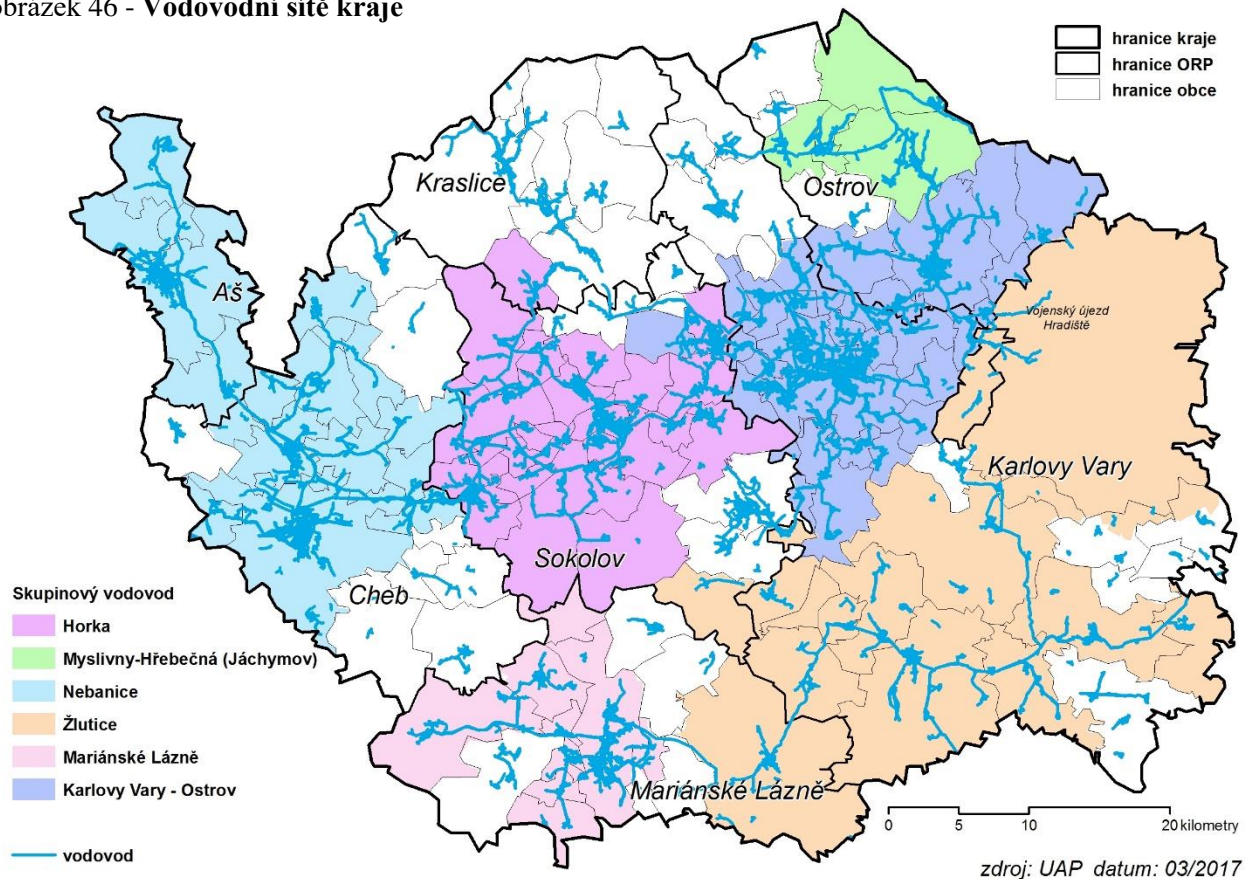
obrázek 44 - Podíl obydlených bytů napojených na vodovod – SLBD 2011

obrázek 45 - Vodovodní zařízení

obrázek 46 - Vodovodní síť kraje

3.6.7. Kanalizace a čištění odpadních vod

Rozsah vypouštěných splaškových vod se v Karlovarském kraji dlouhodobě snižuje. Ve všech obcích jsou vybudované částečné či kompletní kanalizační systémy. Nejčastěji se jedná o kanalizační síť jednotné kanalizace, která zajišťuje odvádění nejen splaškových vod, ale i dešťových vod. V řadě případů, především v menších částech obcí, jsou však tyto systémy příp. jejich části v nevyhovujícím technickém stavu, proto bude nezbytná jejich postupná rekonstrukce.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci je v Karlovarském kraji nadprůměrný. V roce 2011 žilo v Karlovarském kraji 91,4 % obyvatel v domech napojených na kanalizaci. V České republice byl tento podíl 81,9 %. V roce 2016 žilo v Karlovarském kraji 97 % obyvatel v domech napojených na veřejnou kanalizaci, z toho 96,6 % na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod. V České republice byl tento podíl 84,7 %. Nejvyšší podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci je v ORP Sokolov, zatímco nejhorší situace je v ORP Kraslice.

tabulka 41 - Vybavenost kanalizací Karlovarského kraje

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	SLBD 2011			2005	
	Počet obydlených bytů	Počet zásobovaných bytů	Podíl zásobovaných bytů	Čerpací stanice (počet)	ČOV (počet)
Aš	6659	5 648	84,8	10	4
Cheb	19 610	16 920	86,3	6	23
Karlovy Vary	35 778	30 345	84,8	30	33
Kraslice	5 361	4 234	79,0	2	6
Mariánské Lázně	9 695	8 572	88,4	3	10
Ostrov	11 147	9 629	86,4	8	12
Sokolov	31 153	28 488	91,4	28	33
Celkem kraj	119 403	103 836	87,0	87	121

zdroj: SLBD 2011, PRVKV 2005, ÚAP 2017

tabulka 42 - Vývoj parametrů odkanalizování Karlovarského kraje

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených (%)	83,2	89,9	91,4	91,5	91,6	92,8	90,4	91,1
Vypouštěné odpadní vody (tis. m3)	16 284	16 485	17 113	16 769	15 660	16 354	15 934	15 387
Čištěné odpadní vody (tis. m3)	15 893	16 475	17 053	16 732	15 562	16 173	15 869	15 285

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených (%)	91,4	93,3	93,3	94,2	95,7	96,2	97
Vypouštěné odpadní vody (tis. m3)	15 448	14 853	14 678	15 074	15 131	15 590	15 141
Čištěné odpadní vody (tis. m3)	15 386	14 793	14 625	14 424	13 828	13 936	13 077

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 43 - Parametry kanalizace v porovnání krajů a ČR

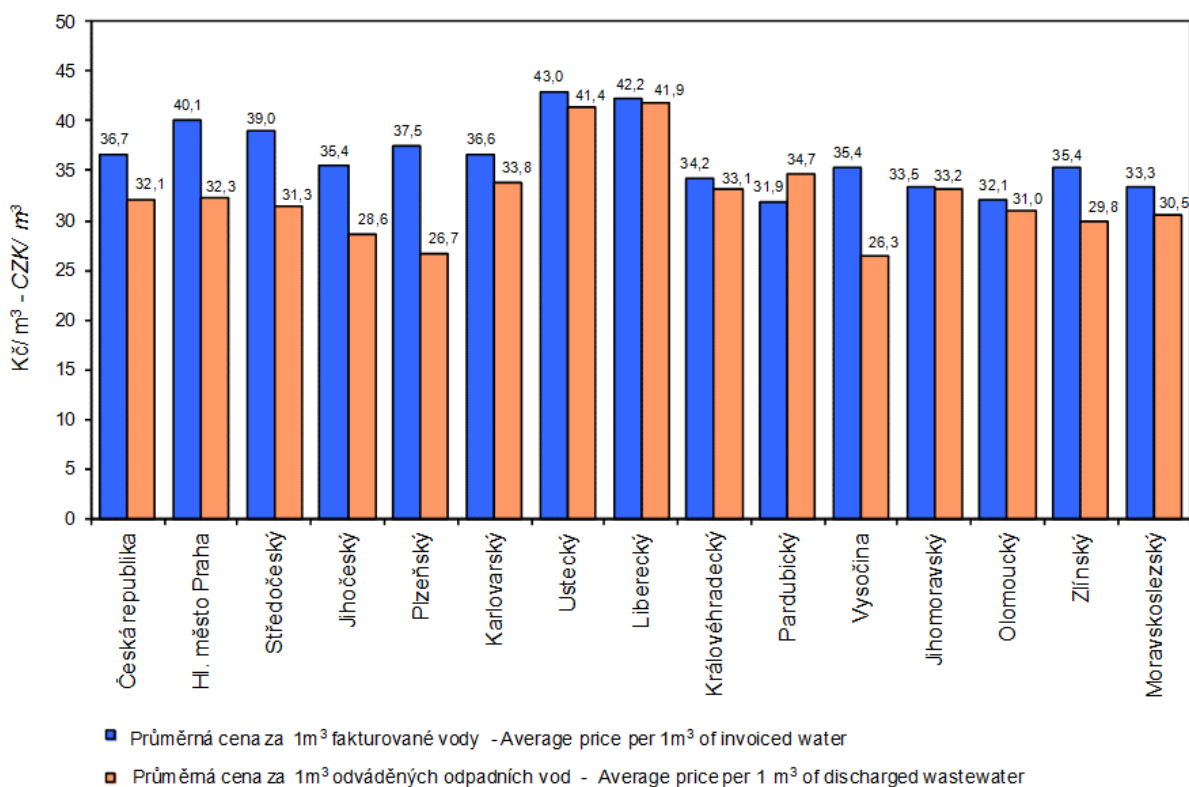
Území, kraj	Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci (%)	Vypouštěné odpadní vody do kanalizace celkem (tis.m3) [1]	Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace (%)	Voda vypouštěná do vodních toků (tis.m3)
Hlavní město Praha	99,1	78 621	100	119 211
Karlovarský kraj	97	13 077	100	30 651
Zlínský kraj	95,6	25 445	93,2	48 942
Jihomoravský kraj	89,5	51 582	98,5	80 256
Jihočeský kraj	85,9	27 407	95,5	54 989
Kraj Vysočina	88	18 683	88,1	38 260
Ústecký kraj	83,6	29 475	97,7	61 940
Moravskoslezský kraj	83,8	47 531	97,3	99 893
Plzeňský kraj	83,8	27 963	95,7	47 037
Olomoucký kraj	82,9	27 111	95	52 978
Královéhradecký kraj	78,5	19 534	95	48 817
Pardubický kraj	74,4	18 401	98,9	36 473
Liberecký kraj	69	14 091	98,5	37 625
Středočeský kraj	71,6	47 947	99,7	74 512
Ústecký kraj	83,6	29 475	97,7	61 940
Česká republika	84,7	446 868	97,3	831 585

Poznámky:

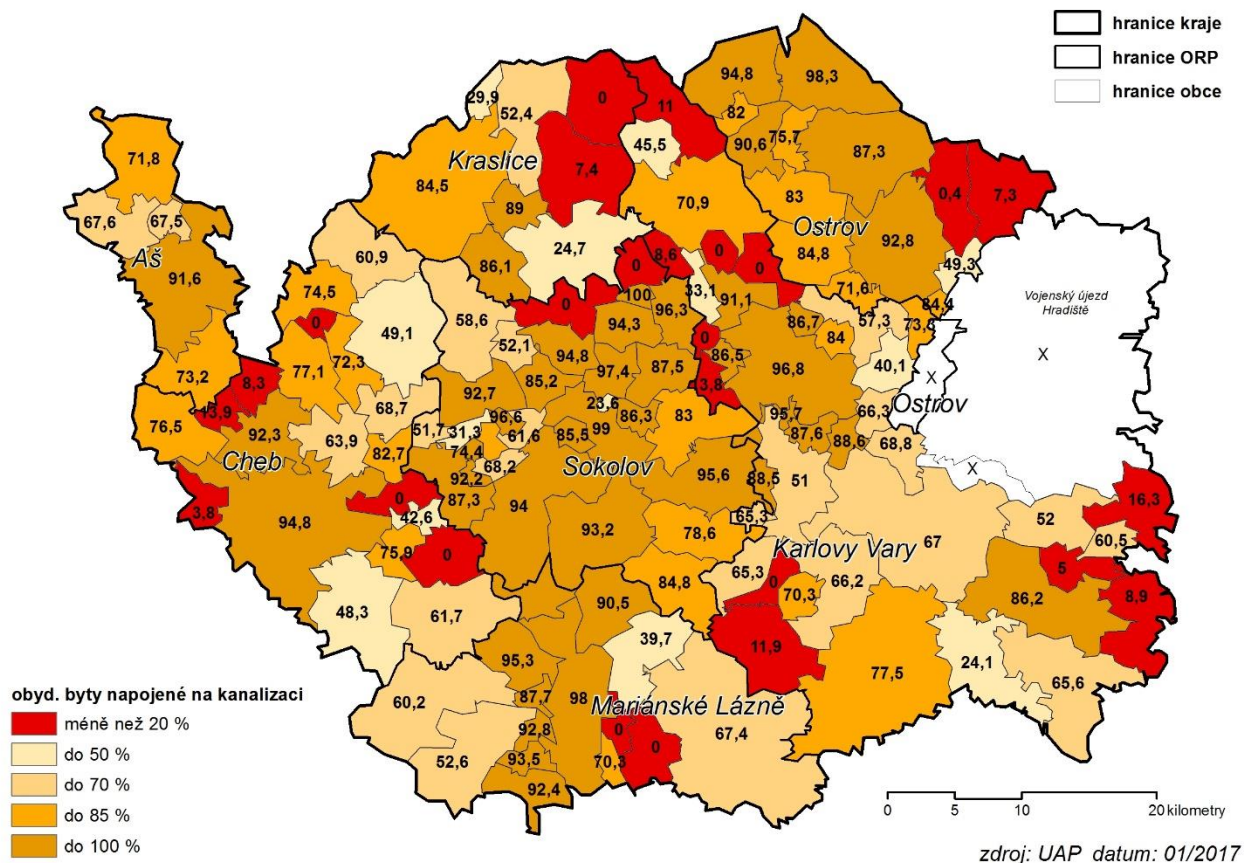
zdroj: ČSÚ Ročenka 2017

[1] bez vod srážkových

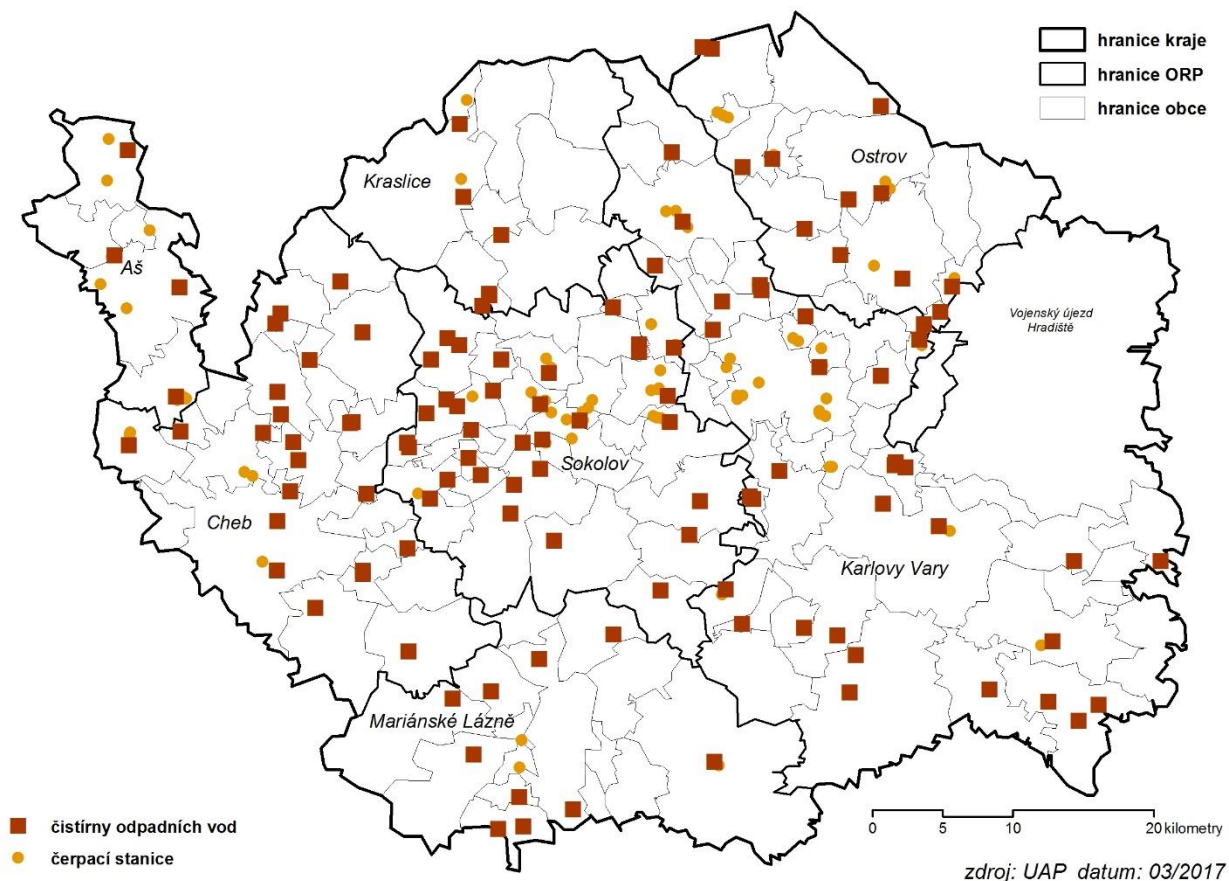
graf 13 – Průměrná cena za 1m³ fakturované vody a průměrná cena za 1m³ odpadních vod v ČR 2016

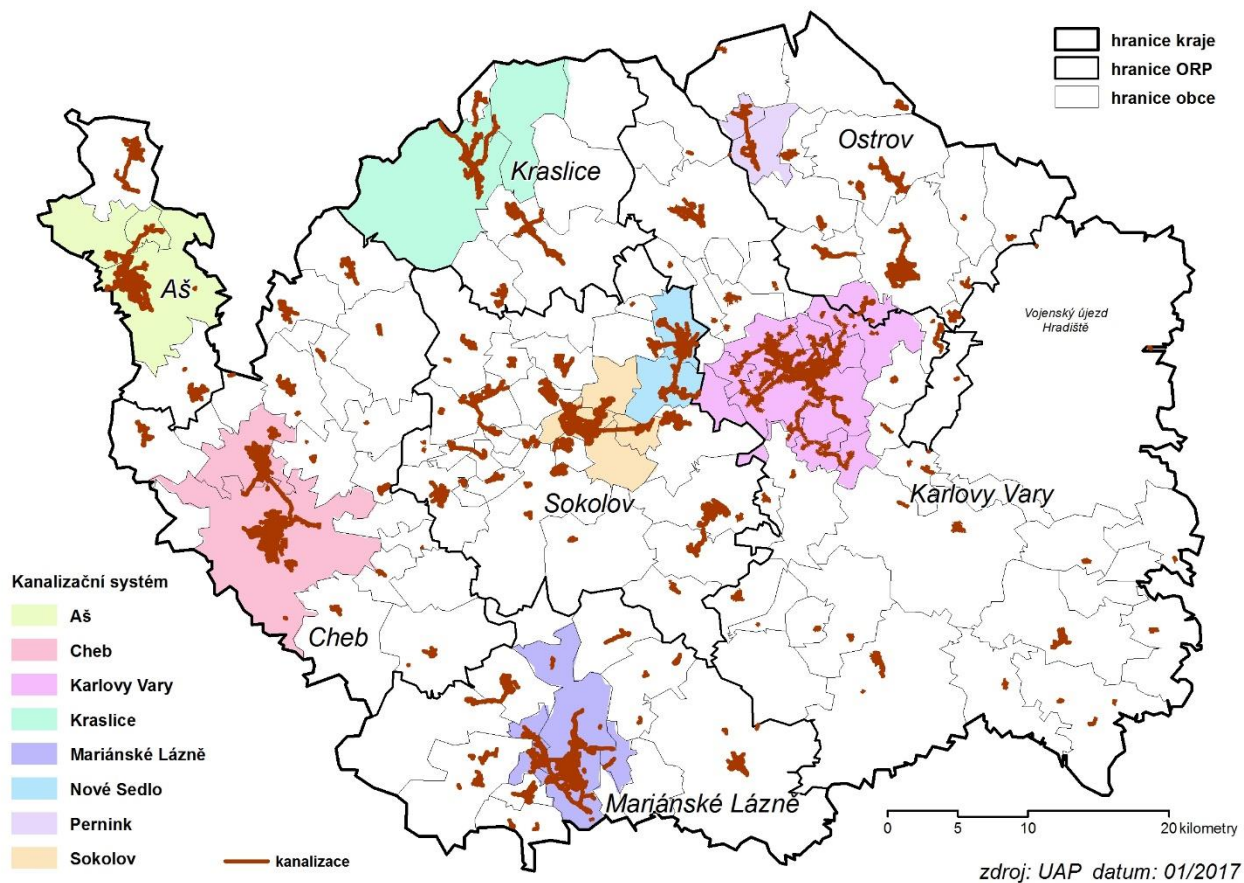
obrázek 47 - Podíl obydlených bytů napojených na kanalizaci – SLBD 2011

obrázek 48 - Kanalizační zařízení

obrázek 49 - Kanalizační sítě

3.6.8. Elektrická energie

Produkce

Karlovarský kraj nemá výrazně výhodné přírodní podmínky pro výrobu elektřiny. Výjimkou je na Sokolovsku těžené hnědé uhlí, které zajišťuje provoz tepelných elektráren (885,8 MW). Větší část území s podmínkami pro ekonomicky únosný provoz větrných elektráren není využitelná z důvodu ochrany přírody a krajiny, osídlení a nepříznivých klimatických podmínek. Poloha kraje v horních částech říčních toků snižuje možný potenciál využití vody. Dosud mizivé je využití geotermálního potenciálu území, který patří k nejvyšším v ČR. Zejména jde o oblasti Ohářeckého riftu a Doupovských vrchů, Karlovarského žulového masívu (oblast Jáchymov – Boží Dar – Potůčky) a Chebské pánve s masivem Smrčiny.

Karlovarskému kraji připadá podíl 6,3 % na instalovaném výkonu elektrizační soustavy ČR. Dominantním typem zdroje v Karlovarském kraji z hlediska podílu na instalovaném výkonu daného typu v ČR je paroplynová elektrárna (73,2 %), z hlediska absolutní hodnoty instalovaného výkonu v kraji parní elektrárna (590 MW). Větrné elektrárny tvoří 17,7 %, plynové spalovací 1,8 %, fotovoltaické 0,6 % a vodní 1,2 % instalovaného výkonu. V sektoru výroby elektrické energie dominuje ORP Sokolov, na jejímž správním území se nacházejí všechny velké zdroje a na celkové výrobě elektrické energie v kraji se podílí více než 97 %. V rámci republiky se Karlovarský kraj řadí na šesté místo výrobců elektrické energie.

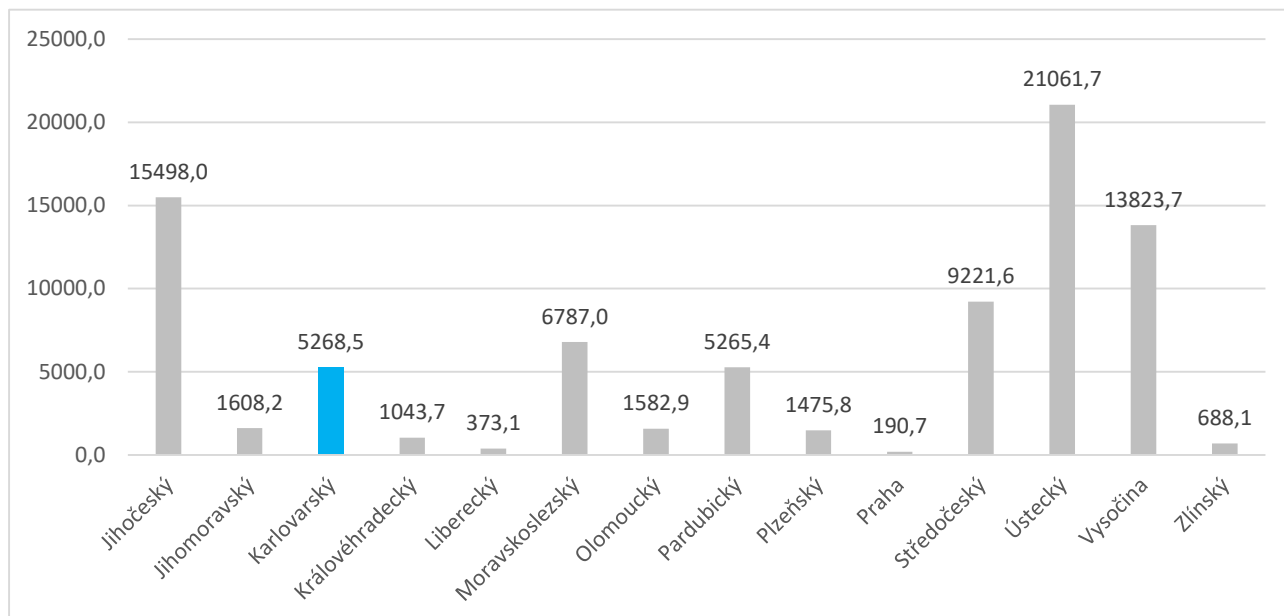
tabulka 44 - Měsíční instalovaný výkon krajů v energetické soustavě ČR v MW (k 31.12.2015)

Kraj	JE	PE	PPE	PSE	VE	PVE	VTE	FVE	Celkem
	[kW]	[kW]	[kW]	[kW]	[kW]	[kW]	[kW]	[kW]	[kW]
Celkem ČR	26 840 847,7	44 816 490,9	2 749 023,1	3 574 740,9	1 794 807,1	1 275 961,9	572 611,6	2 263 846,1	83 888 329,3
Jihočeský	14 232 842,5	542 952,1	0,0	272 815,2	184 812,4	0,0	0,0	264 530,4	15 497 952,7
Jihomoravsk	0,0	504 651,3	193 020,1	315 453,5	65 353,8	0,0	13 836,9	515 896,4	1 608 212,0
Karlovarsk	0,0	3 057 279,2	2 012 546,1	62 628,5	22 076,1	0,0	101 173,3	12 800,2	5 268 503,3
Královéhrad	0,0	539 989,8	0,0	307 559,3	83 756,7	0,0	14 881,9	97 474,2	1 043 661,8
Liberecký	0,0	30 792,7	0,0	113 994,0	60 439,2	0,0	53 009,2	114 860,9	373 095,9
Moravskosl	0,0	6 136 524,7	0,0	478 861,4	50 904,8	0,0	57 748,8	62 951,7	6 786 991,4
Olomoucký	0,0	398 226,3	0,0	240 360,9	30 859,2	704 373,7	87 365,1	121 758,9	1 582 944,1
Pardubický	0,0	4 768 562,6	0,0	325 272,2	54 375,3	0,0	16 870,9	100 270,6	5 265 351,6
Plzeňský	0,0	950 740,1	0,0	238 126,2	64 479,9	14,7	1 197,1	221 261,3	1 475 819,3
Praha	0,0	61 998,8	0,0	69 053,8	37 536,5	0,0	0,0	22 108,2	190 697,3
Středočeský	0,0	7 729 599,7	1 100,0	383 064,1	769 165,4	61 365,4	9 958,8	267 389,0	9 221 642,4
Ústecký	0,0	19 674 244,7	542 356,9	170 651,6	296 550,4	0,0	194 182,7	183 666,0	21 061 652,2
Vysočina	12 608 005,2	59 128,4	0,0	475 819,5	50 850,6	510 208,1	22 133,1	97 549,3	13 823 694,0
Zlínský	0,0	361 800,7	0,0	121 080,8	23 646,8	0,0	253,8	181 329,3	688 111,3
Karlovarský kraj (% ČR)	0,0	6,8	73,2	1,8	1,2	0,0	17,7	0,6	6,3

Výsvětlivky: AOE – jiná alternativní elektrárna; GOE – geotermální elektrárna; JE – jaderná elektrárna; PE – parní elektrárna; PPE – paroplynová elektrárna; PSE – plynová, spalovací elektrárna; FVE – fotovoltaická elektrárna; VE – vodní elektrárna; VTE – větrná elektrárna

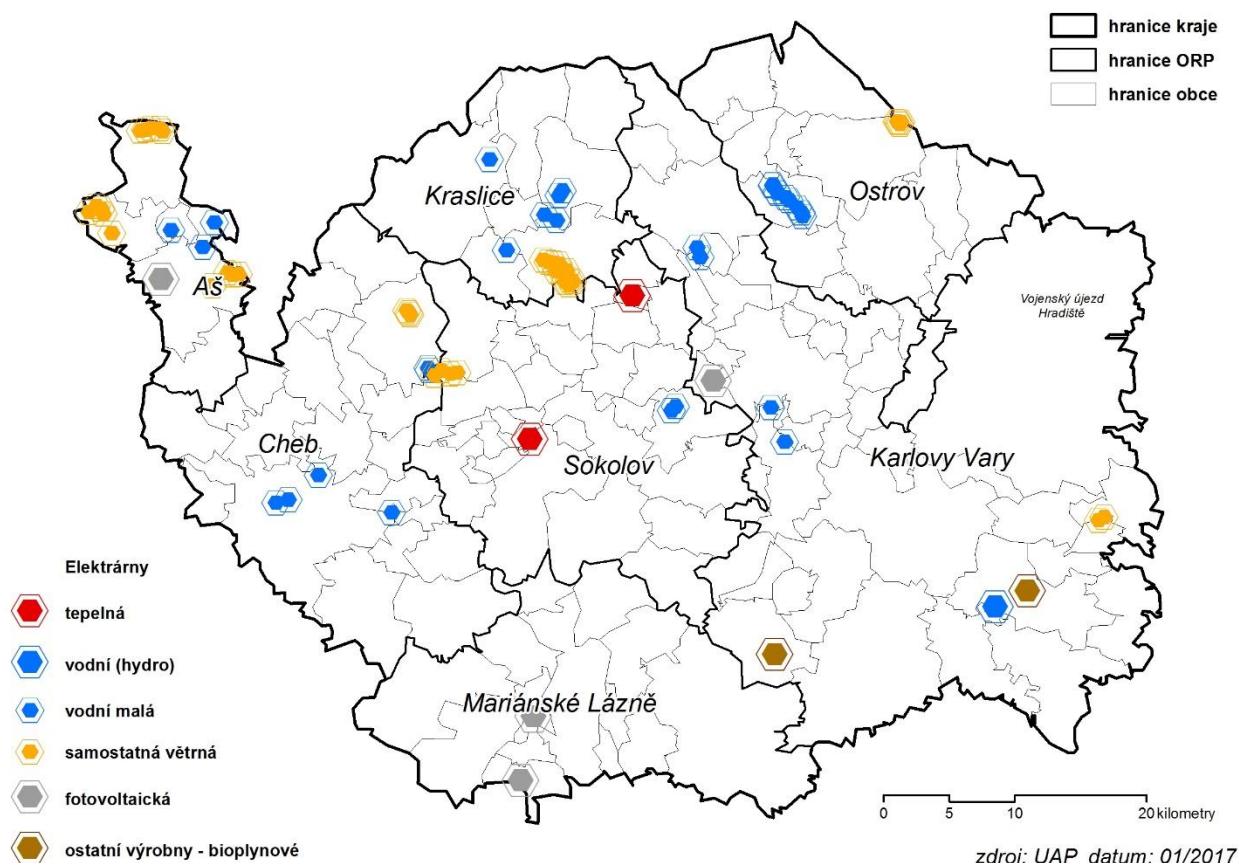
zdroj: Roční zpráva o provozu ES ČR, 2016

graf 14 - Měsíční instalovaný výkon krajů v energetické soustavě ČR (k 31.12.2015)

zdroj: Roční zpráva o provozu ES ČR, 2016

obrázek 50 - Zdroje elektrické energie

Spotřeba a přenos

Měrná spotřeba elektrické energie na jednoho obyvatele dosáhla v roce 2008 6,03 MWh a průměr za celou ČR byl 4,33 MWh. Měrná spotřeba elektrické energie za rok 2015 je v Karlovarském kraji 5,1 MWh a blíží se k republikovému průměru 5,51 MWh (mírný pokles), nicméně zřetelně vyšších hodnot dosahuje Ústecký (7,0 MWh) a Moravskoslezský (6,6 MWh) kraj. Na druhou stranu například v Jihomoravském kraji (4,4 MWh) je přibližně spotřeba o 13 % nižší než hodnota ČR (5,5 MWh).

Rozvody nízkého napětí (NN) zajišťují úplnou elektronizaci všech sídel kraje.

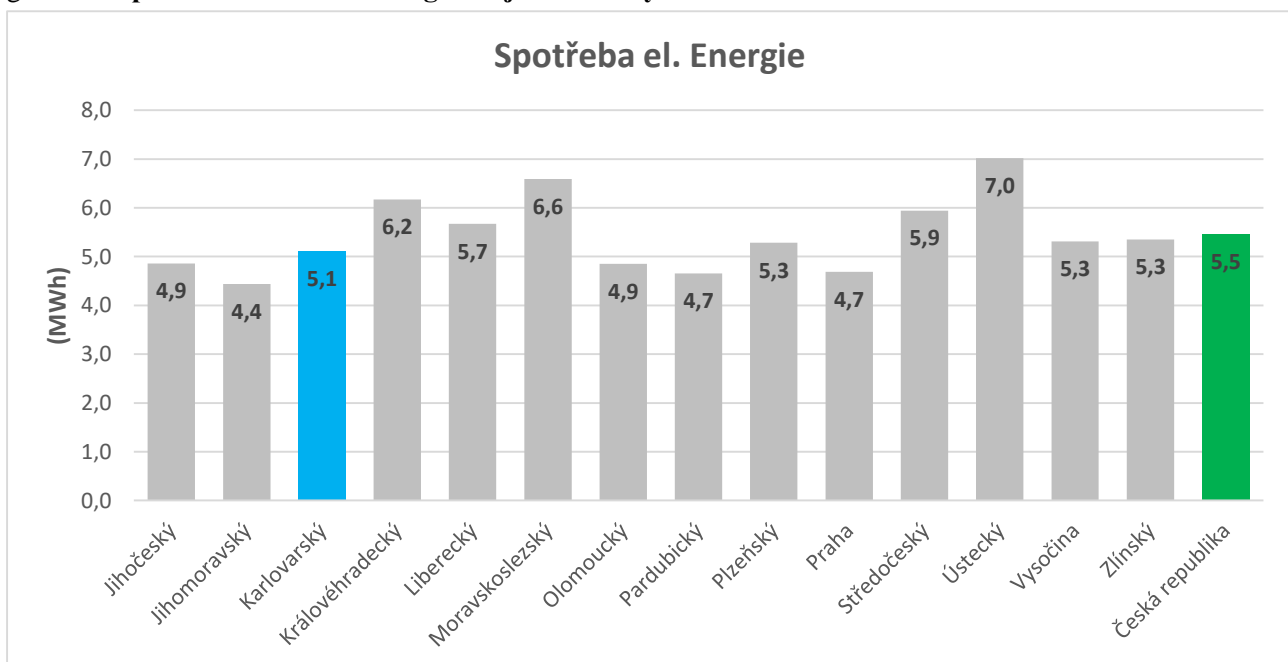
Stávající elektrizační soustava zabezpečuje potřeby přenosu elektrické energie v kraji prostřednictvím distribuční sítě 110kV, je napojena na nadřazený energetický systém 400kV přes rozvodnu Hradec s transformací 400/220/110kV a na systém 220kV přes rozvodnu Vítkov s transformací 220/110kV. Zajištění spolehlivosti systému zásobování elektrickou energií a další rozvoj osídlení a hospodářství kraje si vyžadají rozvoj v soustavách 400kV a 110kV.

tabulka 45 - Vedení elektrické energie v Karlovarském kraji

Obec s rozšířenou působností (ORP)	Území ORP (ha)	Počet obyvatel (2015)	Vedení ZVN a VVN (km)	Vedení VN (km)	Vedení NN (km)	Hustota km/100km ²
Aš	14 371	17 640	17	141	238	276
Cheb	49 679	50 072	51	459	643	232
Karlovy Vary	117 136	88 048	165	741	1261	185
Kraslice	26 447	13 408	14	171	264	170
Mariánské Lázně	40 531	24 139	41	252	372	164
Ostrov	33 929	28 316	63	268	433	225
Sokolov	48 919	76 205	296	439	732	300
Celkem kraj	331 012	297 828	647	2471	3943	213

zdroj: ČSÚ 2016, ÚAP 2017

graf 15 - Spotřeba elektrické energie na jednoho obyvatele

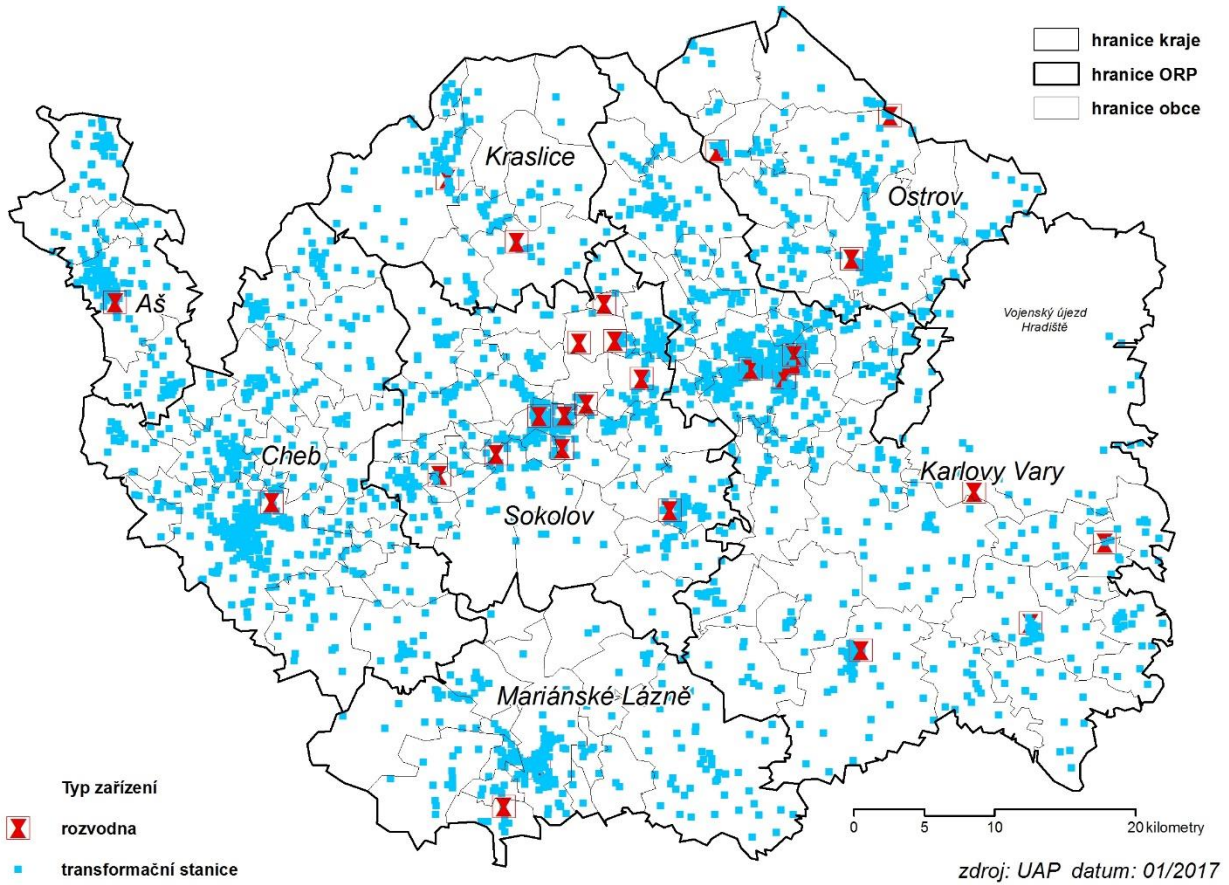
zdroj: ČSÚ 2016

tabulka 46 - Zařízení elektrické energie, malá (transformační stanice, rozvodna)

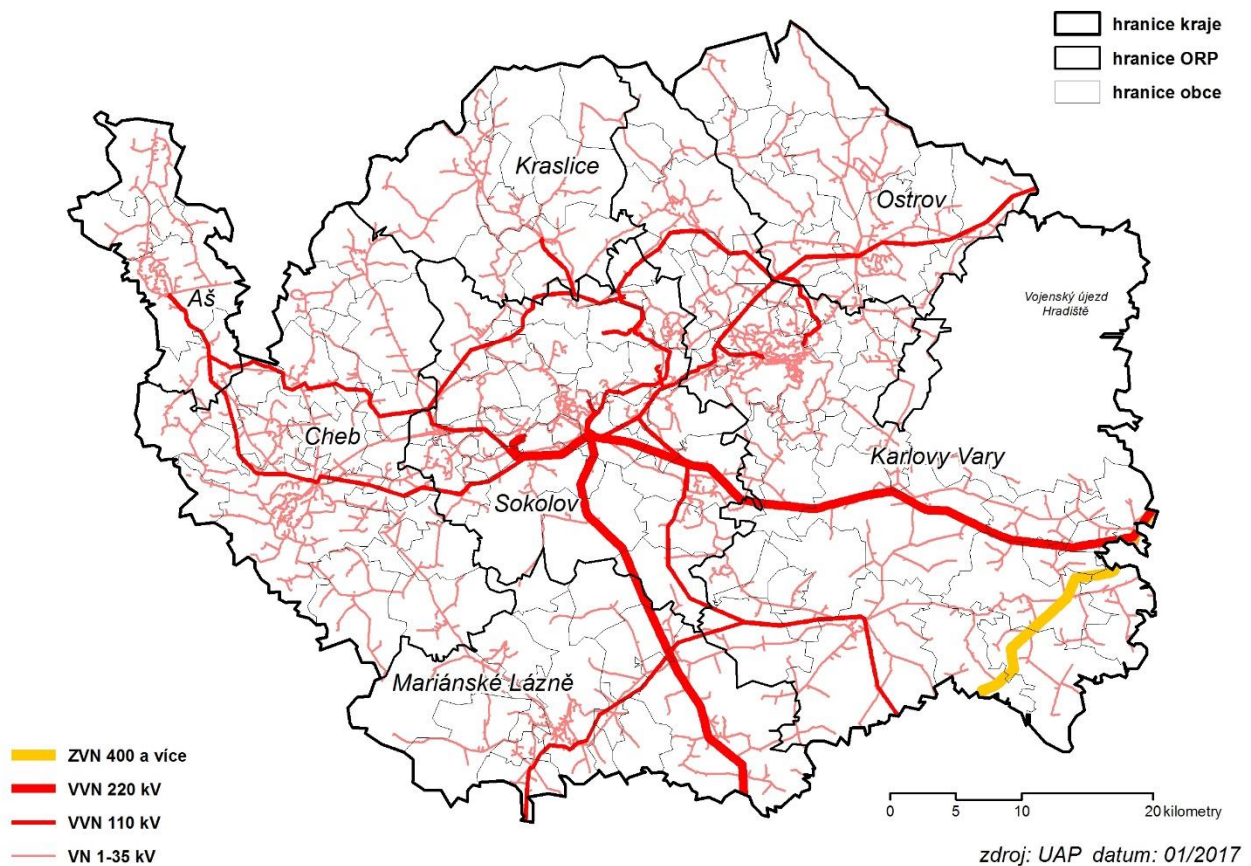
Obec s rozšířenou působností (ORP)	Trafo stanice (známý počet)	Malé zdroje - elektrárny (známý počet)
Aš	174	18
Cheb	519	8
Karlovy Vary	828	10
Kraslice	135	17
Mariánské Lázně	257	2
Ostrov	270	14
Sokolov	455	9
celkem kraj	2 638	78

zdroj: ÚAP 2016

obrázek 51 - Zařízení elektrické energie, malá (transformační stanice, rozvodna)

obrázek 52 - Přenosová soustava elektrické energie

3.6.9. Zásobování plynem

Z hlediska počtu napojených obydlých bytů je možné situaci v Karlovarském kraji hodnotit jako dobrou, neboť všechna významná sídla již byla plynofikována. Z pohledu celkového počtu napojených obcí se kraj nachází přibližně v úrovni průměru ČR. S ohledem na změnu metodiky ve sčítání SLBD 2011, je možné pouze konstatovat, že nejlepší podmínky v zásobování plynem jsou v ORP Sokolov, následuje ORP Aš, Ostrov, Kraslice, Mariánské Lázně, Karlovy Vary a Cheb.

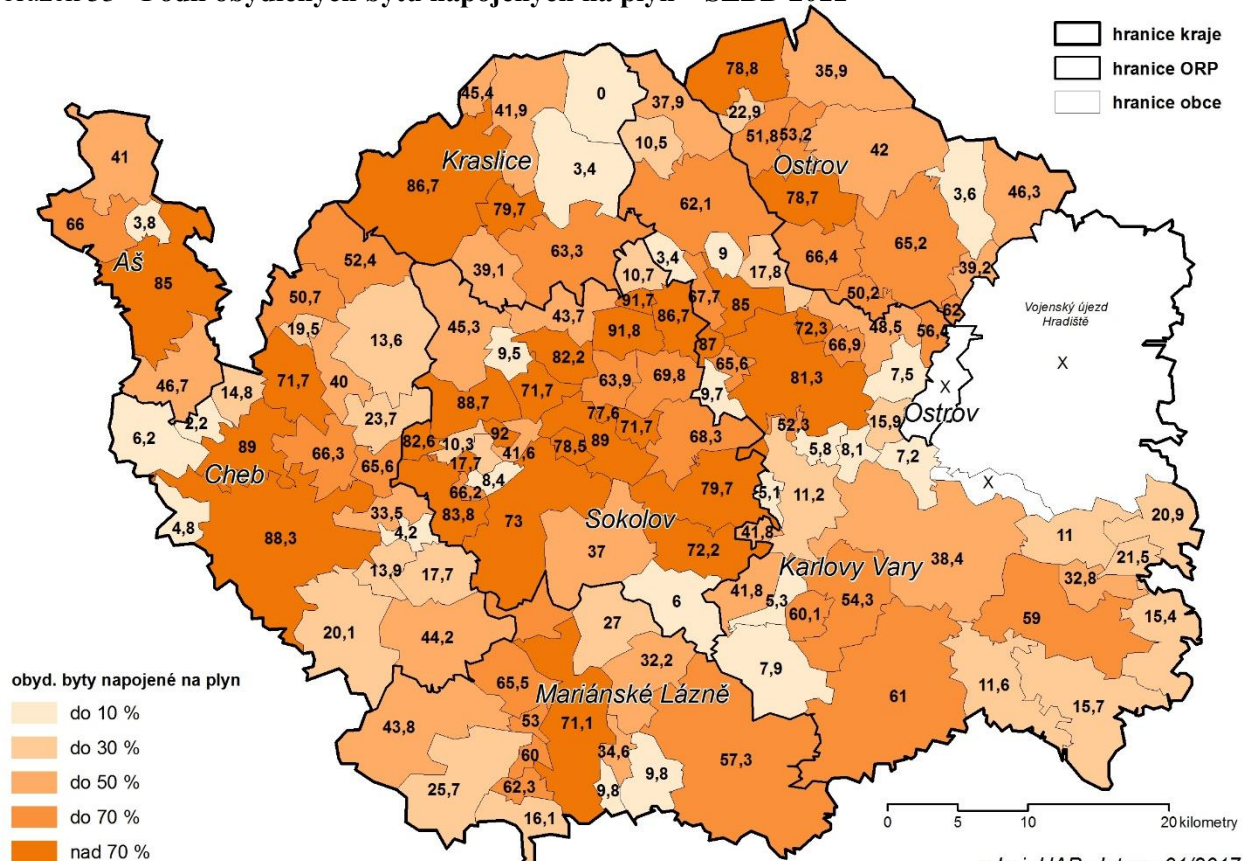
Obecně je patrné, že nejlépe jsou plynofikovány pánevní oblasti a velká města (Sokolov, Chodov, Cheb, Kraslice, Karlovy Vary, Kynšperk, Horní Slavkov) s výjimkou Mariánských Lázní, Ostrova a Nejdku. Území s výrazně nižší plynofikací jsou v horských polohách a na severu a v celé rozsáhlé jižní a východní části kraje s menšími sídly. Plynofikace těchto menších obcí, významná z důvodu omezování emisí z lokálních topenišť, naráží na jejich rozptýlení v území, kdy další rozšiřování plynovodů je finančně značně nákladné.

tabulka 47 - Kategorie plynovodní sítě v Karlovarském kraji 2016

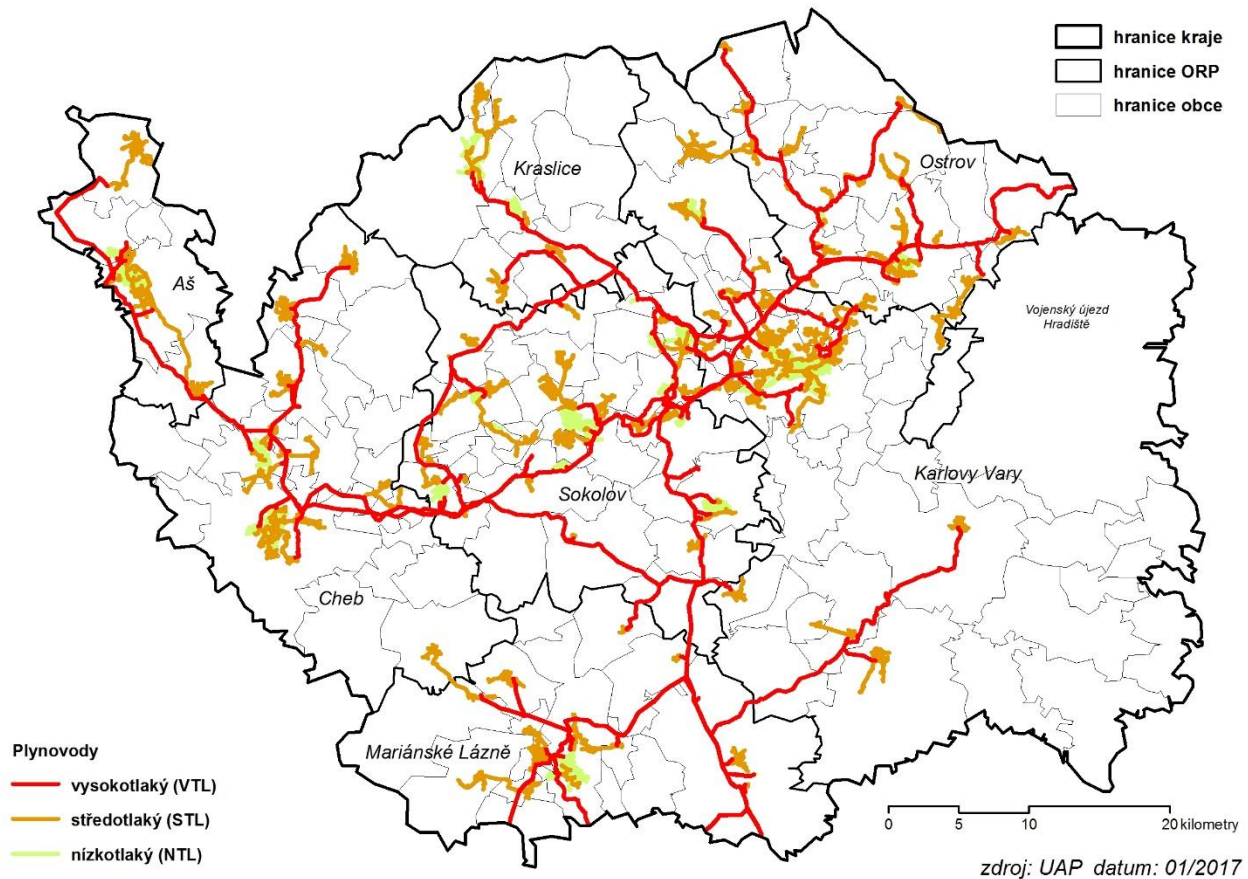
Správní území obce s rozšířenou působností	SLBD 2011						
	VTL (km)	STL (km)	NTL (km)	Celkem (km)	km/ 1 000 obyvatel	Počet obyvatel v obydlých bytech s plynem	% napoj. obyvatel
Aš	31	61	38	130	7,3	10 831	74,6
Cheb	75	122	67	264	5,2	32 925	77,6
Karlovy Vary	105	209	96	410	4,6	50 978	68,2
Kraslice	31	44	37	112	8,2	8 561	74,0
Mariánské Lázně	112	78	33	223	9,2	12 616	62,4
Ostrov	90	112	15	217	7,5	14 549	60,5
Sokolov	190	141	117	448	5,8	54 586	81,1
Celkem kraj	634	767	403	1804	6,0	185 046	71,21

zdroj: ČSÚ Ročenka 2011, ÚAP 2016

obrázek 53 - Podíl obydlých bytů napojených na plyn – SLBD 2011

obrázek 54 - Plynovodní síť kraje

3.6.10. Zásobování teplem

V oblasti výroby tepelné energie dominuje kraji ORP Sokolov, což je dáno úzkou vazbou na výrobu elektrické energie. Sokolovsko vyrábí cca 85 % veškeré tepelné energie vyprodukované v kraji. Prozatím velmi malý podíl, jen 0,2 %, vykazuje environmentálně příznivá technologie KVET (kogenerace). Silná pozice Sokolovska, jako převažujícího výrobce tepelné energie, znamenala nutnost výstavby paro- a horkovodů do významných okolních sídel – kromě Sokolova jde zejména o Karlovy Vary, Nejdek a Chodov. To se také odráží ve vysokém podílu ORP Sokolov a ORP Karlovy Vary na celkové délce sítě rozvodů zásobování tepelnou energií, která na území celého kraje dosahuje hodnoty 257 km. Centrální zásobování teplem (CZT) velkých sídel má výrazně příznivý dopad na životní prostředí, zejména s ohledem na lázeňství. Toto odvětví je nezanedbatelným odběratelem tepelné energie pro své provozování. V budoucnu lze očekávat propojování stávajících soustav do větších celků a postupnou modernizaci existujících systémů s cílem snížení nákladů na výrobu a distribuci tepla.

tabulka 48 - Instalovaný výkon pro výrobu tepelné energie v MW

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Parní	Horkovodní	Teplovodní	Kogenerace	Celkem	MW/1000 obyvatel	Podíl %
Aš	-	21	6,8	-	27,8	1,9	1,1
Cheb	37,9	-	79	6,3	123,2	2,5	4,9
Karlovy Vary	43,3	-	23,4	-	66,7	0,6	2,6
Kraslice	-	-	19,4	-	19,4	0,7	0,8
Mariánské Lázně	69,7	-	4	-	73,7	1,8	2,9
Ostrov	79,8	-	10,5	-	90,3	2,8	3,6
Sokolov	1 963,0	48,4	121,1	-	2 132,50	43,6	84,2
Celkem kraj	2 193,70	69,4	264,2	6,3	2 533,60	7,6	100
Podíl %	86,6	2,7	10,4	0,2	100		

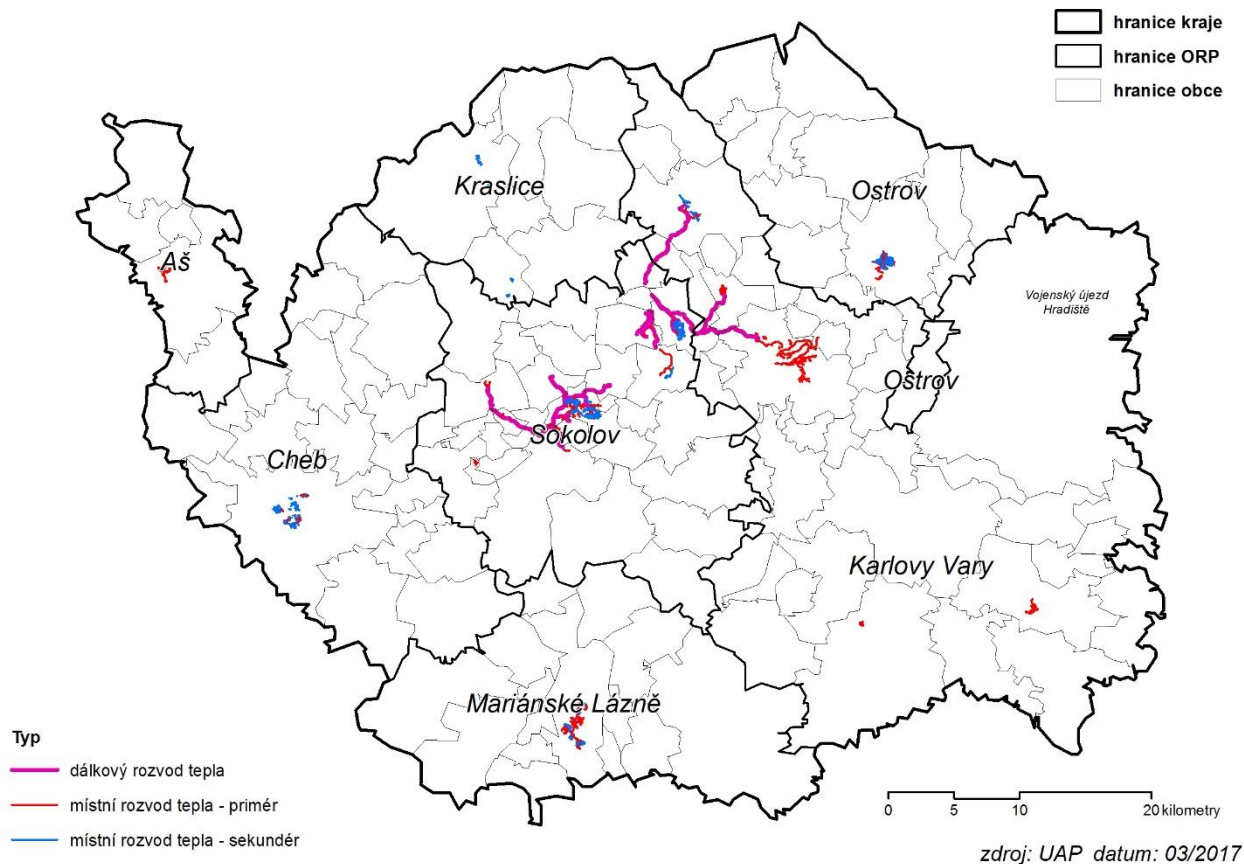
Zdroj: Licence udělené ERU

tabulka 49 - Délka rozvodů tepelné energie v km

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Dálkový napájecí rozvod tepla nadzemní (km)	Primární rozvod tepla nadzemní (km)	Dálkový napájecí rozvod tepla podzemní (km)	Primární rozvod tepla podzemní (km)	Sekundární rozvod tepla podzemní (km)	Rozvod tepla, bez rozlišení (km)	Celkem (km)	Podíl %
Aš	0	0	0	5,53	0	0,0	5,53	1,5
Cheb	0	0	0	5,06	11,07	0,0	16,13	4,5
Karlovy Vary	10,43	0	5,5	58,77	7,82	0,1	82,59	23,1
Kraslice	0	0	0	0	0	3,0	3,00	0,8
Mariánské Lázně	0	0	0	38,71	32,64	0,0	71,35	20,0
Ostrov	0	0	0	12,33	43,6	0,0	55,93	15,7
Sokolov	41,98	4,06	7,85	30,86	38,01	0,0	122,76	34,4
Celkem ORP	52,41	4,06	13,35	151,26	133,14	3,1	357,29	100,0
Celkem kraj	357,29							

Zdroj: ÚAP 2017

obrázek 55 - Zásobování teplem

3.6.11. Telekomunikace

Přístup k elektronickým komunikacím se dnes stává natolik standardem, že oblasti, kde není kvalitní a finančně dostupná možnost připojení na internet nebo dostatečný signál mobilních operátorů, lze považovat za znevýhodněné. Dostupnost těchto technologií představuje jednu z nutných podmínek úspěšného rozvoje regionů.

V průběhu 90. let proběhla masivní výstavba pevných telefonních sítí, která pokryla většinu obcí Karlovarského kraje. Podíl vybavenosti jednotlivců mobilním telefonem činí 96,6 %. V současnosti probíhá intenzifikace mobilních sítí (přechod na rychlejší technologii LTE). Tímto dochází k navýšení zájmu o bezdrátové telefonické sítě, které přenášejí i data. Využití radiokomunikací se v Karlovarském kraji rozšiřuje, počet pokrytí kvalitním signálem roste.

V Karlovarském kraji je poměrně vysoký podíl domácností vybavených počítači (75,5 %, průměr ČR činí 79 %), ale podíl domácností vybavených internetem (75,0 %) je mírně pod celostátním průměrem (79 %). Trendem posledních let je přechod na vysokorychlostní internet. Veřejná správa je v Karlovarském kraji poměrně dobře vybavena informačními technologiemi, ve srovnání s kraji ČR nadprůměrně.

tabulka 50 - Zařízení telekomunikací

Obec s rozšířenou působností (ORP)	Televizní vysílač (počet)	Základová stanice (počet)	Stanice na radiové síti (počet)	Telefonní ústředna (počet)
Aš	4	16	11	0
Cheb	3	59	27	43
Karlovy Vary	11	142	50	0
Kraslice	7	12	8	0
Mariánské Lázně	3	28	14	0
Ostrov	8	24	25	0
Sokolov	11	53	23	0
celkem kraj	47	334	158	43

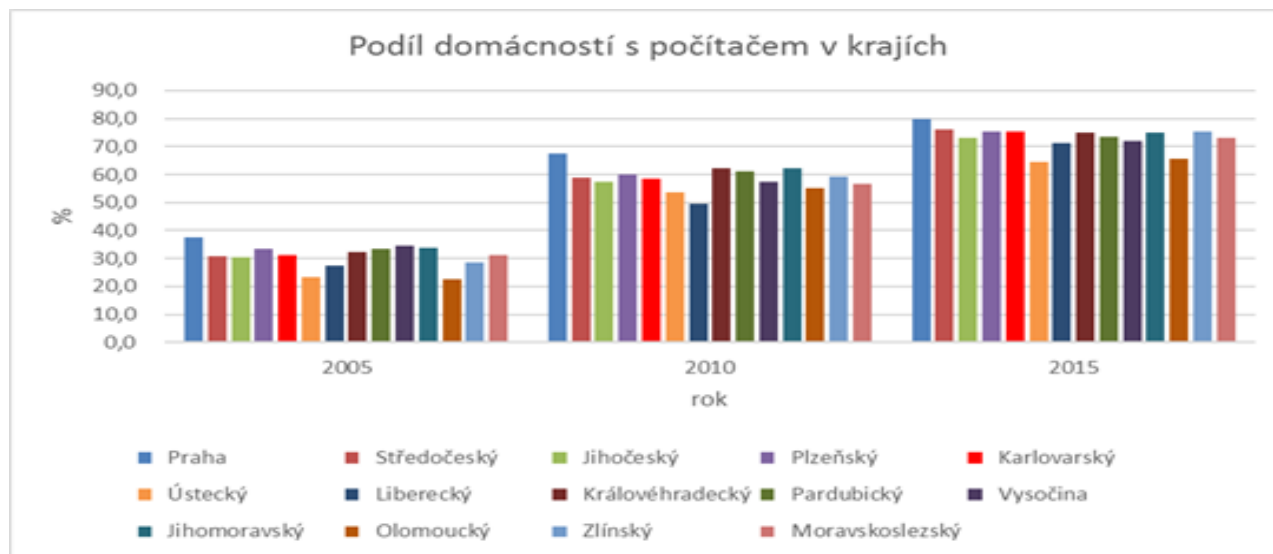
zdroj: ÚAP 2017

tabulka 51 – Podíl domácností vybavených počítačem podle krajů ČR

Kraj	rok / podíl vybavení PC		
	2005	2010	2015
Praha	37,5	67,6	79,7
Středočeský	31,0	58,8	76,1
Jihočeský	30,5	57,4	73,0
Plzeňský	33,4	59,9	75,3
Karlovarský	31,2	58,4	75,5
Ústecký	23,3	53,7	64,6
Liberecký	27,5	49,4	71,2
Královéhradecký	32,4	62,3	74,9
Pardubický	33,5	61,1	73,6
Vysočina	34,4	57,5	71,9
Jihomoravský	33,8	62,4	75,1
Olomoucký	22,5	55,2	65,6
Zlínský	28,7	59,2	75,2
Moravskoslezský	31,2	56,7	72,9

* Pro vyšší reprezentativnost jsou údaje v krajském členění počítány jako tříleté klouzavé průměry (např. údaj uvedený u roku 2015 je vypočten z hodnot za roky 2014 až 2016) Zdroj: ČSÚ 2017

graf 16 – Podíl domácností s počítačem v krajích

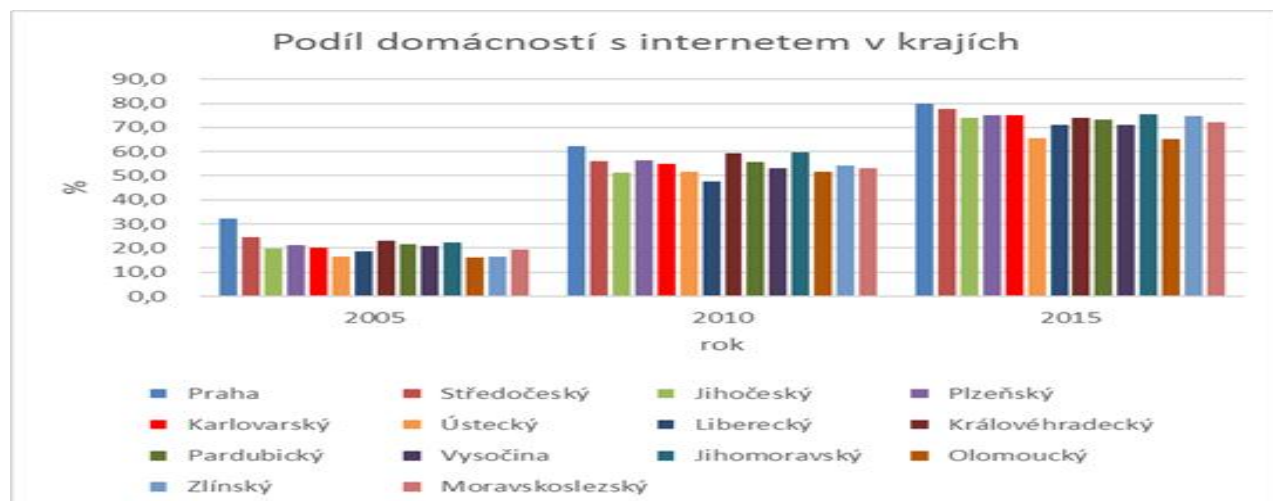
zdroj: ČSU 2017

tabulka 52 – Podíl domácností vybavených počítačem podle krajů ČR

Kraj	rok / podíl vybavení internetem		
	2005	2010	2015
Praha	32,1	62,2	79,8
Středočeský	24,4	55,9	77,8
Jihočeský	19,8	51,5	73,8
Plzeňský	21,2	56,6	75,1
Karlovarský	20,2	54,7	75,0
Ústecký	16,4	51,7	65,5
Liberecký	18,8	47,6	71,2
Královéhradecký	23,2	59,5	73,8
Pardubický	21,6	55,7	73,3
Vysočina	20,7	53,0	71,1
Jihomoravský	22,4	59,6	75,6
Olomoucký	16,1	51,6	65,2
Zlínský	16,4	54,2	74,7
Moravskoslezský	19,6	53,1	72,0

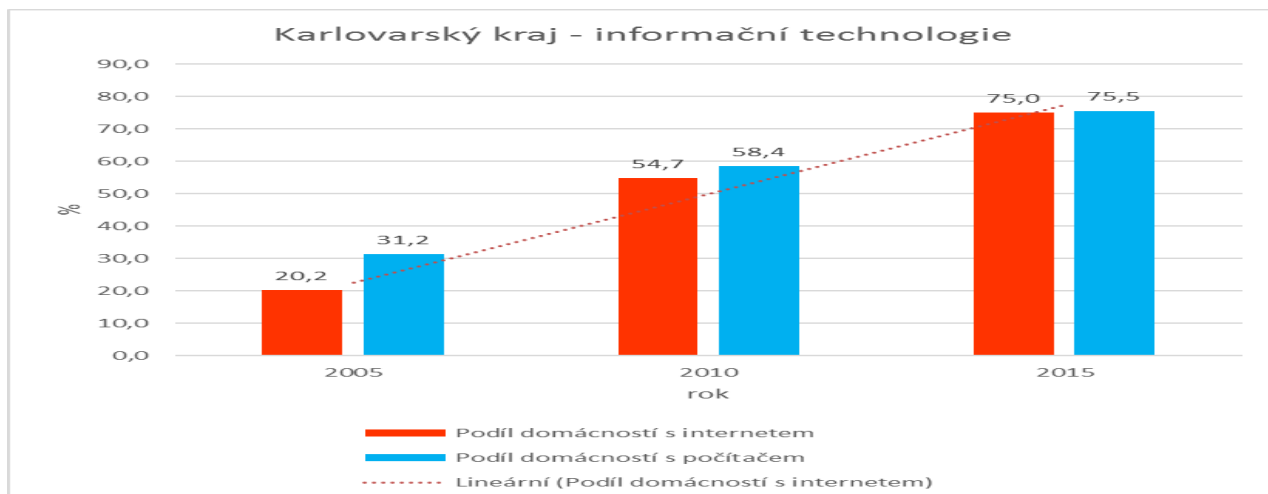
* Pro vyšší reprezentativnost jsou údaje v krajském členění počítány jako tříleté klouzavé průměry (např. údaj uvedený u roku 2015 je vypočten z hodnot za roky 2014 až 2016) Zdroj: ČSÚ 2017

graf 17 – Podíl domácností s internetem v krajích

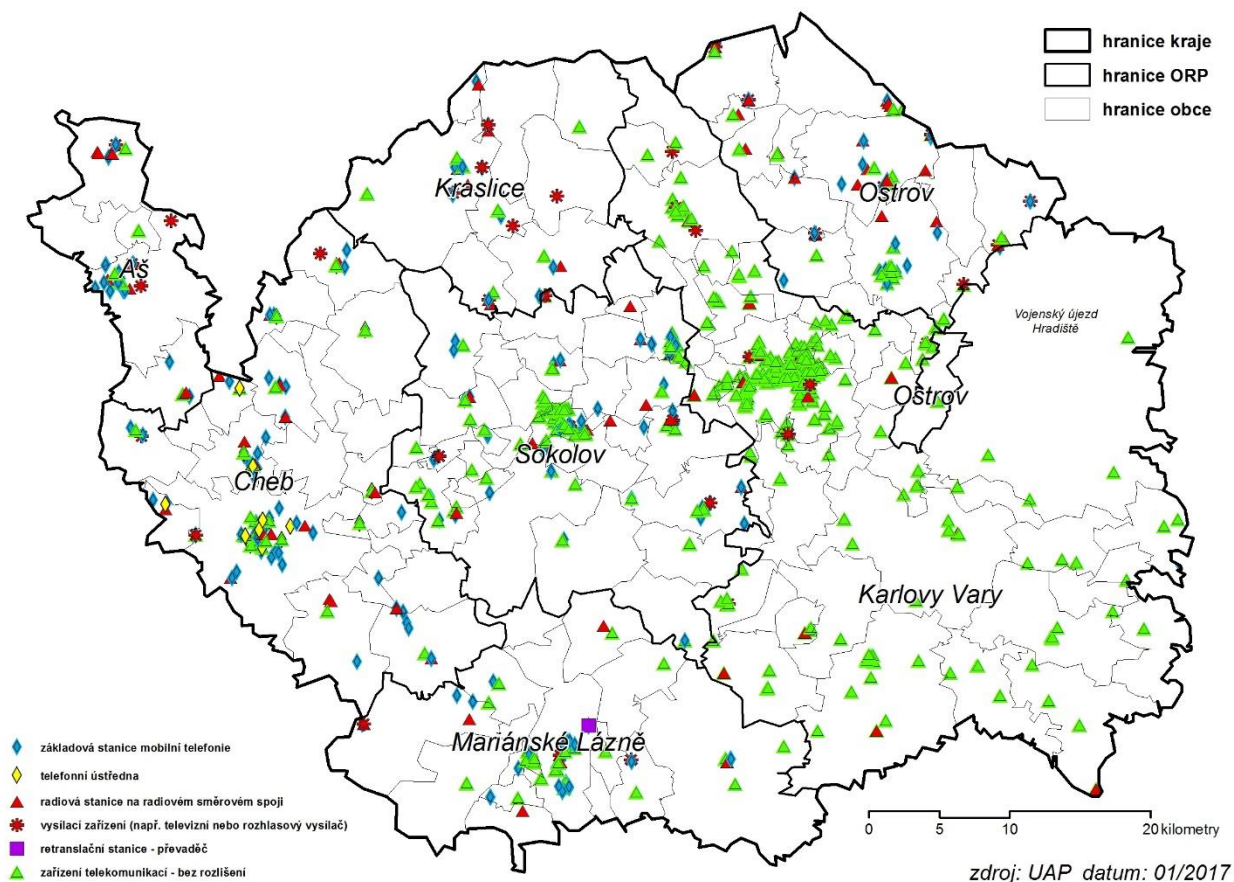
zdroj: ČSU 2017

graf 18 – Informační technologie v Karlovarském kraji

zdroj: ČSU 2017

obrázek 56 - Zařízení elektronické komunikace

3.7. Sociodemografické podmínky

Sledované jevy se v oblasti sociodemografických podmínek od předchozího období významně neměnily. Data byla aktualizována a čerpána převážně ze Statistické ročenky 2016 a ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Je sledována struktura a vzájemné vztahy sídel, vývoj počtu obyvatel a jejich věková struktura. Dále se kapitola zabývá vzdělanostními charakteristikami a školstvím, zdravotnictvím a vybaveností veřejné správy.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Karlovarský kraj se vyznačuje nižší hustotou zalidnění (89,9 obyvatel/km²) oproti hodnotě České republiky. V současné době obyvatelstvo kraje žije ve 134 obcích. Většina obyvatel Karlovarského kraje se soustředí ve městech, a to především v pánevních oblastech kraje. Oproti tomu má kraj i velký počet menších sídel, převažujících na Chebsku, jihovýchodě Karlovarska a na Kraslicku. Ve struktuře osídlení se tak vytváří výraznější polarizace. Význam měst pánevních oblastí v osídlení kraje je v současnosti posílen rozvojem jejich vzájemných vztahů.

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel Karlovarského kraje byl výrazně nevyrovnaný. V 70. letech došlo k výraznému přírůstku, od 80. let počet obyvatel Karlovarského kraje klesal. V posledním sledovaném roce došlo k poklesu počtu obyvatel na hodnotu 297 828. Rozhodující vliv na vývoj celkového přírůstku obyvatel Karlovarského kraje má migrace. Přírůstek počtu obyvatel ve sledovaném období zaznamenaly především obce v zázemí větších měst. Významnější úbytek počtu obyvatel je zřejmý ve větších městech a západní části Krušných hor, v sokolovské pánvi s přesahem do Slavkovského lesa a v okolí Žlutic, a to vzhledem k suburbanizaci a nepříznivým demografickým podmínkám odlehlejších oblastí.

V současné době je v Karlovarském kraji podíl obyvatelstva v produktivním věku (tj. ve věku 15 až 64 let) téměř srovnatelný s průměrným podílem ČR (67,7 %). Podíl obyvatelstva v produktivním věku se významně neliší ani mezi jednotlivými územními ORP. Podíl dětí ve věku 0 – 14 let (14,8 %) a podíl seniorů starších 65 let (16,8 %) se ve sledovaném roce pohyboval mírně pod průměrem ČR. Z hlediska územní diferenciaci ORP se podíl dětí a podíl seniorů odlišuje.

Vzdělanost obyvatelstva Karlovarského kraje se dlouhodobě zlepšuje, nicméně výsledky porovnání s údaji za celou ČR ukazují v Karlovarském kraji na celkově nejnižší vzdělanost, což souvisí především s chybějícími pracovními příležitostmi pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele, absencí vysoké školy a nedostatečnou návazností školství a zaměstnavatelů.

Zdravotnictví v Karlovarském kraji je územně dlouhodobě stabilizováno. Klesající je počet praktických lékařů a stomatologů. Pět nemocnic v největších městech kraje je umístěno v centrech soustředění obyvatel a jejich služby pokrývají rovnoměrně pánevní oblasti. Obdobně jsou rozmístěny i ordinace stálých lékařů.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.7.1. Historický vývoj osídlení

Počátky historie osídlení tohoto kraje jsou již z doby kamenné. V mladší době kamenné – neolitu osídlili Poohří zemědělci a pastevcí. Pravděpodobně nejstaršími známými obyvateli byli v období 2 – 3. stol. před n. l. Keltové. Slované začali osídlovat zdejší oblast v 5. a 6. století n. l.

Ve druhé polovině 12. století začíná v horských oblastech kraje německá kolonizace. V tomto období vzniklo nejvíce nových osad právě pro příchozí německé osadníky, kteří se zabývali především těžbou nerostných surovin. Takto byla vytvořena základní struktura osídlení kraje.

Výrazné změny ve struktuře osídlení (hlavně rozvoj sídelních center Chebu, Sokolova a Karlových Varů) přinesla na přelomu 19. a 20. století industrializace, hlavně pak těžba nerostných surovin a výstavba železnice. Řada dalších sídel svůj význam ztrácí (Loket, Jáchymov a Horní Slavkov). V tomto období se tak utvořil základ pro současnou sídelní hierarchii Karlovarského kraje.

K významnému zásahu do sídelní struktury v historii kraje došlo v období po II. světové válce. Veškeré německé obyvatelstvo bylo ze zdejších obcí odsunuto za hranice tehdejší ČSR. Rozsáhlé pohraničí se tak téměř okamžitě vylidnilo a zůstaly zde jen opuštěné domy. Mnohá odlehlá sídla, především v horských oblastech, zcela zanikla. Zánik postihl především venkovské osídlení, ale i celé rozsáhlé oblasti vojenských prostorů (Slavkovský les, Doupov) a hraničních pásem. Od roku 1945 zaniklo kolem 130 sídel. Dosídlení probíhalo postupně přistěhováním obyvatel z vnitrozemí, především do větších měst. Významný podíl dosídlených obcí mělo Sokolovsko, kde vznikala pracovní místa pro dělníky těžby, zpracování uhlí a strojírenství v 60. a 70. letech. Po roce 1989 se již velikost sídel a jejich postavení v sídelní hierarchii neměnilo.

3.7.2. Současné osídlení

V současné době obyvatelstvo kraje žije ve 134 obcích. Průměrná rozloha obce je 25,1 km². Nejmenší rozlohu mají obce na Sokolovsku (v průměru 16,3 km²/obec), kde je na relativně menším území mnoho obcí. Naopak nejvyšší průměrná rozloha obce (33,1 km²/obec) je na Kraslicku (tabulka 53).

Karlovarský kraj se vyznačuje nižší hustotou zalidnění (89,9 obyvatel/km²) oproti hodnotě České republiky. Z tabulky 53 a obrázku 57 jsou patrné velké rozdíly hodnoty hustoty zalidnění mezi jednotlivými územími ORP. Větší koncentrace obyvatelstva je v pánevních částech ORP Aš, Cheb, Sokolov, Karlovy Vary a Ostrov. Téměř o polovinu nižší hodnotou hustoty zalidnění se vyznačuje Mariánskolázeňsko, Kraslicko a jihovýchodní část Karlovarska. Příčinami nízké hustoty zalidnění je zejména periferní poloha kraje v rámci ČR, historické vysídlování pohraničí po 2. světové válce a do roku 1989 existence železné opony.

Sídelní struktura Karlovarského kraje je velice specifická. Většina obyvatel Karlovarského kraje žije ve městech, a to především v pánevních oblastech kraje. Oproti tomu má kraj i velký počet menších sídel, převažujících na Chebsku, jihovýchodě Karlovarska a na Kraslicku. Ve struktuře osídlení se tak vytváří výraznější polarizace. Význam měst pánevních oblastí v osídlení kraje je v současnosti posílen rozvojem jejich vzájemných vztahů.

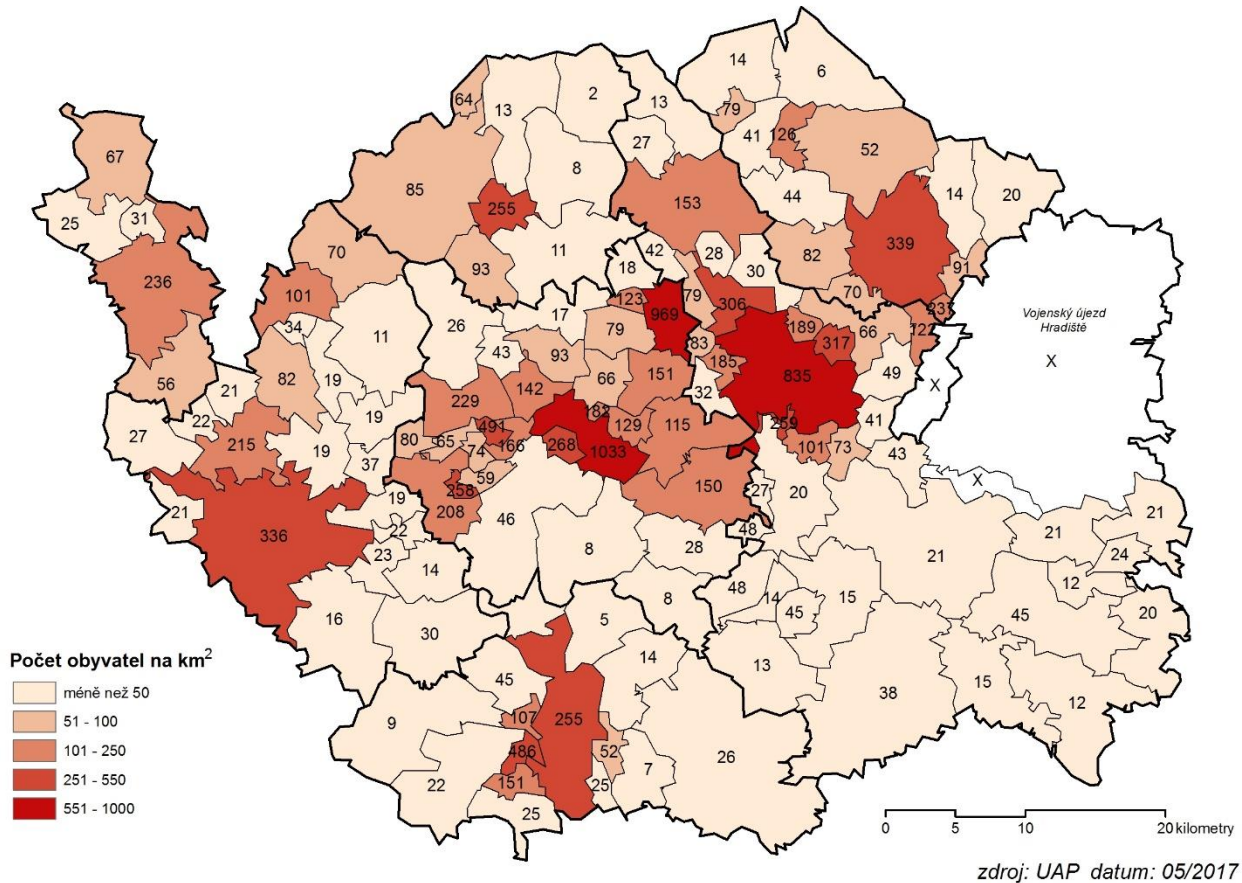
Vzájemné prostorové vztahy měst Karlovarského kraje, založené na denní dojíždě, znázorňuje obrázek 58. Nejvýznamnější dojížděkové vazby se svým zázemím mají Karlovy Vary, což poukazuje na jejich posilující význam jako krajského města (např. Karlovy Vary – Ostrov: 1 544 dojíždějících). Silné vazby se začínají utvářet i mezi Sokolovem a jeho zázemím. Naopak slabší propojení zaznamenáváme v Chebu a Mariánských Lázních. Lze tvrdit, že Mariánské Lázně a také Kraslice nemají významné vazby s krajským městem. Hlavní příčinou posilování prostorových vazeb v pánevních oblastech v okolí větších měst je rozvoj individuální dopravy, změna životního stylu a také suburbanizace do menších obcí a měst v zázemí větších center. V souvislosti s posilováním vzájemných vazeb osídlení hovoříme také o kvalitativním rozvoji Karlovarského metropolitního areálu. Lze také předpokládat, že v současné době se oproti roku 2011 zvýšil počet dojíždějících mezi Chebem, Sokolovem a Karlovými Vary, a to díky dokončení úseku dálnice D6. Funkční vztahy mezi sídly Karlovarského kraje tak budou mít v dalších letech stále větší význam.

tabulka 53 – Základní charakteristiky osídlení v roce 2015

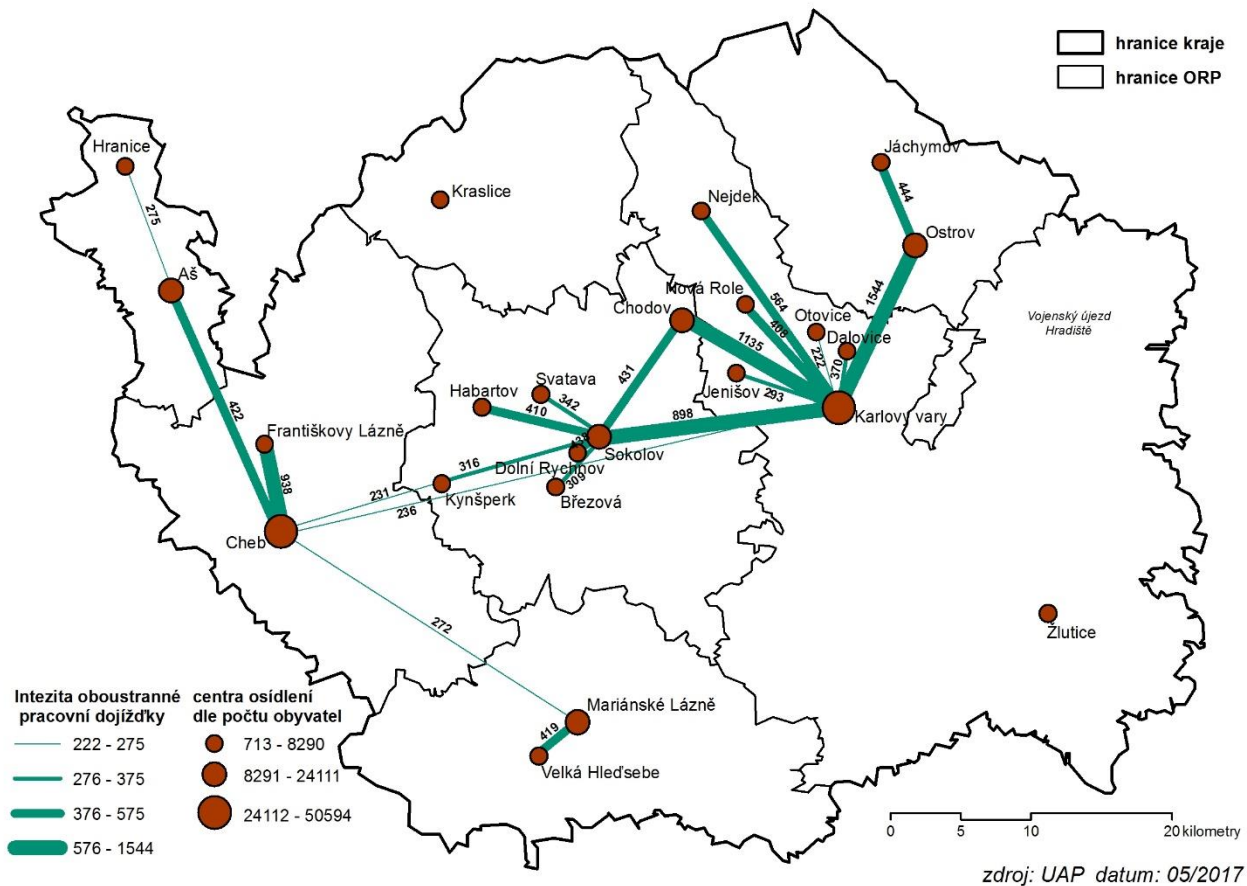
Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Území ORP (ha)	Počet obcí	Průměrná rozloha obce (ha)	Části obce (počet)	Průměrná rozloha částí obce (ha)	Trvalých obyvatel ORP (počet)	Hustota zalidnění (obyv./km ²)
Aš	14 376	5	2 875	22	654	17 640	122,7
Cheb	49 680	21	2 366	105	473	50 072	100,8
Karlovy Vary	119 642	41	2 918	178	672	88048	73,6
Kraslice	26 460	8	3 308	29	912	13 408	50,7
Mariánské Lázně	40 542	14	2 896	56	723	24 139	59,5
Ostrov	31 811	15	2 121	54	589	28 316	89,0
Sokolov	48 919	30	1 631	74	661	76 205	155,8
Karlovarský kraj	331 429	134	2 473	518	640	297 828	89,9
Česká republika	7 886 525	6 253	1 261	22 699	347	10 553 843	133,8

zdroj: ÚAP 2017, Statistická ročenka 2016

obrázek 57 - Hustota zalidnění Karlovarského kraje v roce 2015

obrázek 58 – Významné vztahy sídel Karlovarského kraje v roce 2011

3.7.3. Obyvatelstvo

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel Karlovarského kraje byl výrazně nevyrovnaný (graf 19). V 70. letech došlo k výraznému přírůstku. Vrcholem populační vlny byl rok 1979. Od roku 1980 počet obyvatel postupně klesal, což zapříčinil nižší přirozený přírůstek a také stěhování obyvatel mimo kraj. V roce 2010 byl zaznamenán mírný nárůst počtu obyvatel. V posledním sledovaném roce ale došlo k poklesu počtu obyvatel na hodnotu 297 828. Vývoj počtu obyvatel Karlovarského kraje ve střednědobém období posledních deseti let byl v porovnání s celkovým vývojem v České republice poměrně specifický. Vývoj celkového přírůstku je v kraji značně kolísavý.

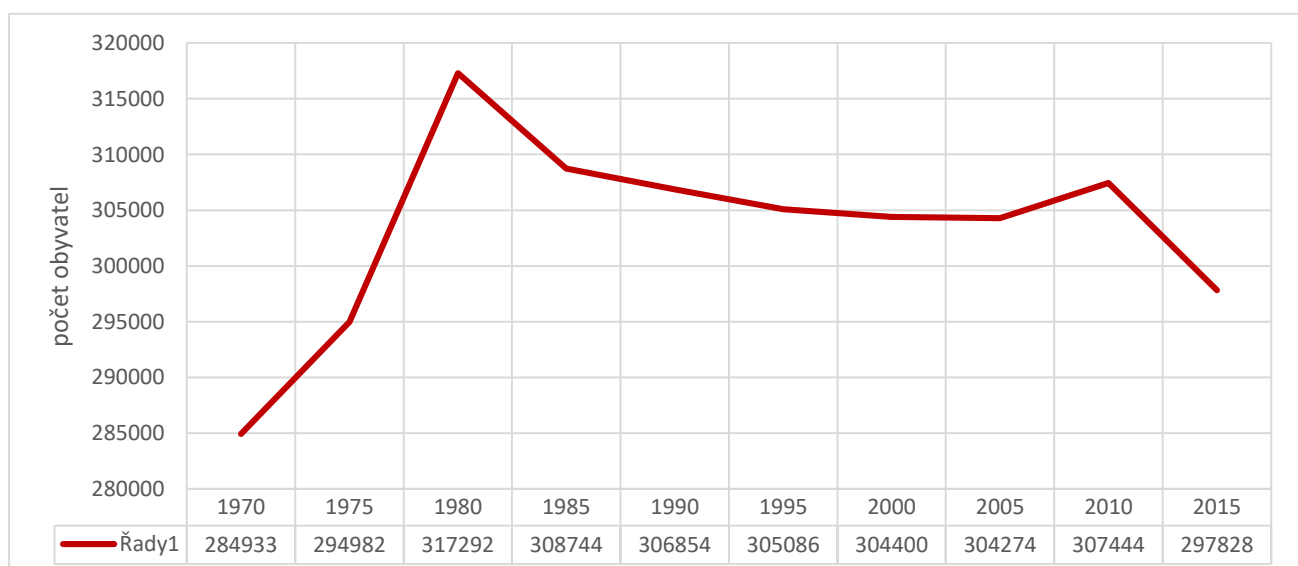
Vývoj přírůstku počtu obyvatel Karlovarského kraje mezi lety 2004 – 2015 je znázorněn v grafu 20. Je patrné, že přirozený přírůstek měl v kraji pozvolný vývoj a v letech 2007 – 2008 dosahoval nejvyšších kladných hodnot (539 v roce 2008). Poté postupně jeho hodnota klesla a od roku 2011 dochází k přirozenému úbytku (-66 obyvatel). Nejnižší hodnoty přirozený přírůstek dosahuje v současné době (-537). Hlavní příčina úbytku obyvatel je malá atraktivita regionu pro mladé rodiny a stárnutí obyvatel.

Rozhodující vliv na vývoj celkového přírůstku obyvatel Karlovarského kraje má migrace, která v průběhu sledovaného období značně kolísá (graf 20). Od roku 2009 počet vystěhovaných z kraje značně převyšuje počet přistěhovaných, což patrně zapříčinily dopady ekonomické recese a nedostatek pracovních příležitostí. V roce 2013 opět mírně přibylo nově přistěhovaných obyvatel. V kraji roste především počet přistěhovaných cizinců. Karlovarský kraj má po hlavním městě Praha druhý největší podíl cizinců na obyvatelstvu kraje celkem. Obyvatelstvo kraje je v rámci ČR nejméně národnostně homogenní.

Z tabulky 54 je patrná územní diferenciaci přírůstku obyvatel Karlovarského kraje. Nejvíce se lidé stěhovali z ORP Karlovy Vary a Sokolov, a právě migrace má současně v těchto ORP vliv na největší úbytek obyvatel v Karlovarském kraji. Také v dalších ORP se projevil především úbytek obyvatel. V ORP Aš a Mariánské Lázně je zaznamenána nejmenší hodnota úbytku obyvatel. Tato hodnota je ale ve srovnání s ostatními ORP zanedbatelná.

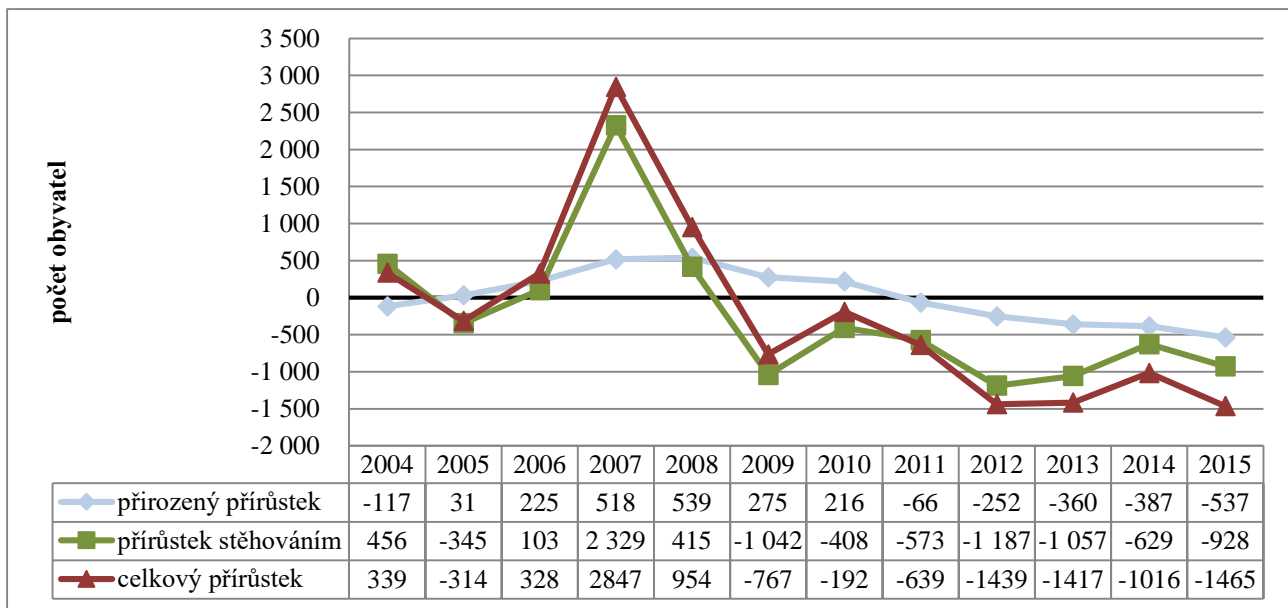
Střednědobý vývoj počtu obyvatel v obcích ukazuje zajímavé poznatky o jemnější územní diferenciaci (obrázek 59). Přírůstek počtu obyvatel ve sledovaném období zaznamenaly především obce v zázemí Chebu a Karlových Varů. Nejvyšší přírůstek obyvatel mají obce Pomezí nad Ohří a Jenišov, a to v souvislosti se suburbanizačním trendem. Přírůstek obyvatel vlivem suburbanizace se v menší míře ukazuje i v obcích Krušných hor, a to v ORP Ostrov a Karlovy Vary. Nižší přírůstek pak lze sledovat v severní části ORP Sokolov. Zaznamenány jsou poklesy počtu obyvatel většiny velkých měst - Karlovy Vary, Sokolov, Cheb, Mariánské Lázně. To potvrzuje již zmíněná suburbanizační tendence v jejich okolí. Naopak významnější úbytek počtu obyvatel je zřejmý v západní části Krušných hor, v sokolovské pánvi s přesahem do Slavkovského lesa a v okolí Žlutic, a to vzhledem k nepříznivým demografickým podmínkám těchto odlehlejších oblastí.

graf 19 - Vývoj počtu obyvatel Karlovarského kraje v letech 1970 až 2015

Zdroj: ÚAP 2017, Statistická ročenka 2016

graf 20 – Vývoj přírůstku obyvatel Karlovarského kraje v letech 2004 – 2015

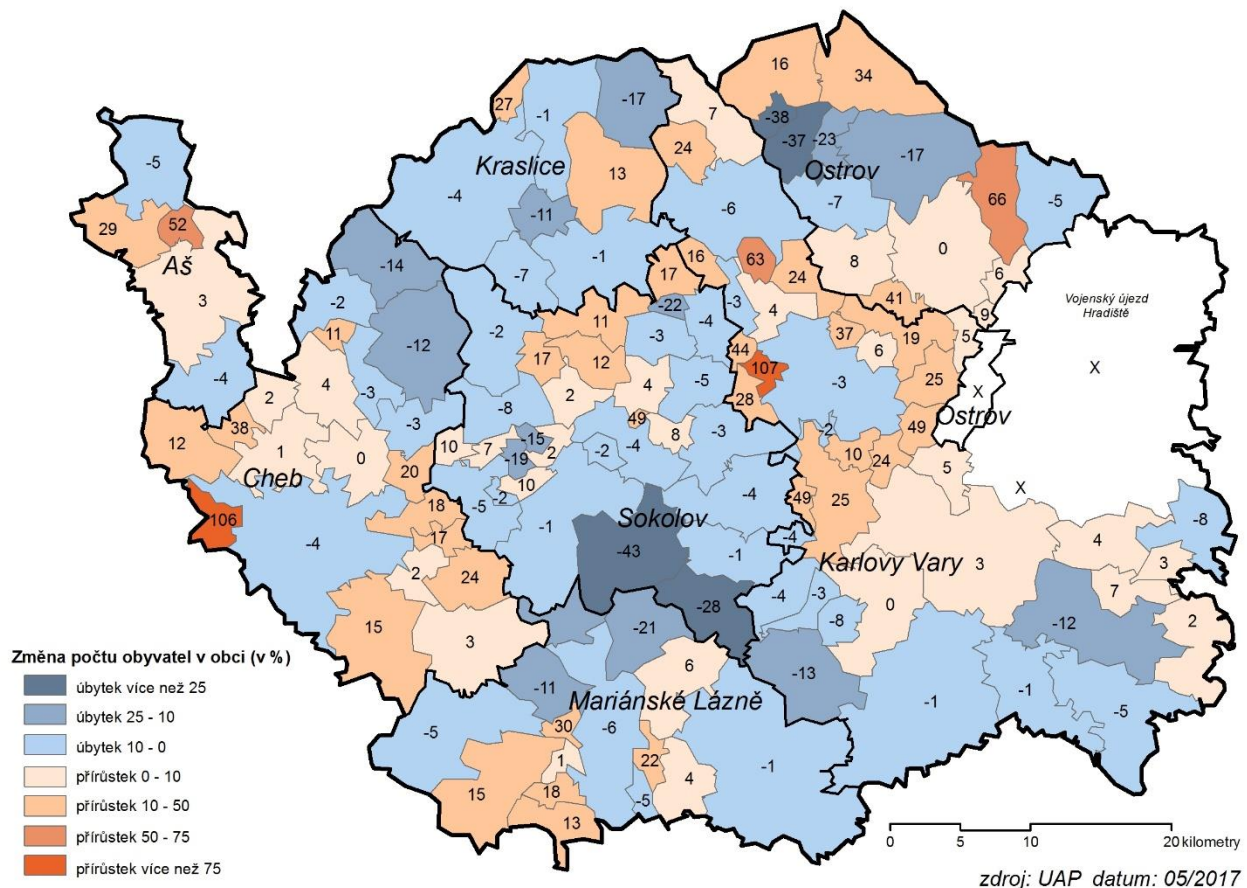
zdroj: ÚAP 2015,2017, Statistická ročenka 2016

tabulka 54 – Základní charakteristiky přírůstku obyvatel v roce 2015

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Počet obyvatel	Přirozená měna obyvatel (počet)	Saldo migrace (počet)	Celkem přírůstek (počet)	Celkem přírůstek (%)
Aš	17 640	-1	-12	-13	-0,07
Cheb	50 072	-18	-65	-83	-0,17
Karlovy Vary	88048	-221	-323	-544	-0,62
Kraslice	13 408	-49	-72	-121	-0,90
Mariánské Lázně	24 139	-71	-1	-72	-0,30
Ostrov	28 316	-34	-74	-108	-0,38
Sokolov	76 205	-143	-381	-524	-0,69
Karlovarský kraj	297828	-537	-928	-1465	-0,49
Česká republika	10 553 843	-409	15 977	15568	0,15

zdroj: Statistická ročenka 2016

obrázek 59 – Vývoj počtu obyvatel obcí v letech 2005 - 2015

3.7.4. Věková struktura

Věkovou strukturu obyvatelstva na území Karlovarského kraje znázorňuje tabulka 55. V současné době je v Karlovarském kraji podíl obyvatelstva v produktivním věku (tj. ve věku 15 až 64 let) téměř srovnatelný s průměrným podílem ČR (67,7 %). Podíl obyvatelstva v produktivním věku se významně neliší ani mezi jednotlivými územními ORP. Podíl dětí ve věku 0 – 14 let (14,8 %) a podíl seniorů starších 65 let (16,8 %) se ve sledovaném roce pohyboval mírně pod průměrem ČR. Z hlediska územní diference ORP se podíl dětí a podíl seniorů odlišuje (tabulka 55). Nejnižší podíl dětí a nejvyšší podíl seniorů mají shodně ORP Karlovy Vary a Mariánské Lázně (13,9 % dětí a 20 % seniorů). Starší populaci má i ORP Kraslice. Příznivá věková struktura je naopak v ORP Aš, Cheb a Ostrov, kde je podíl dětí na obyvatelstvu nejvyšší.

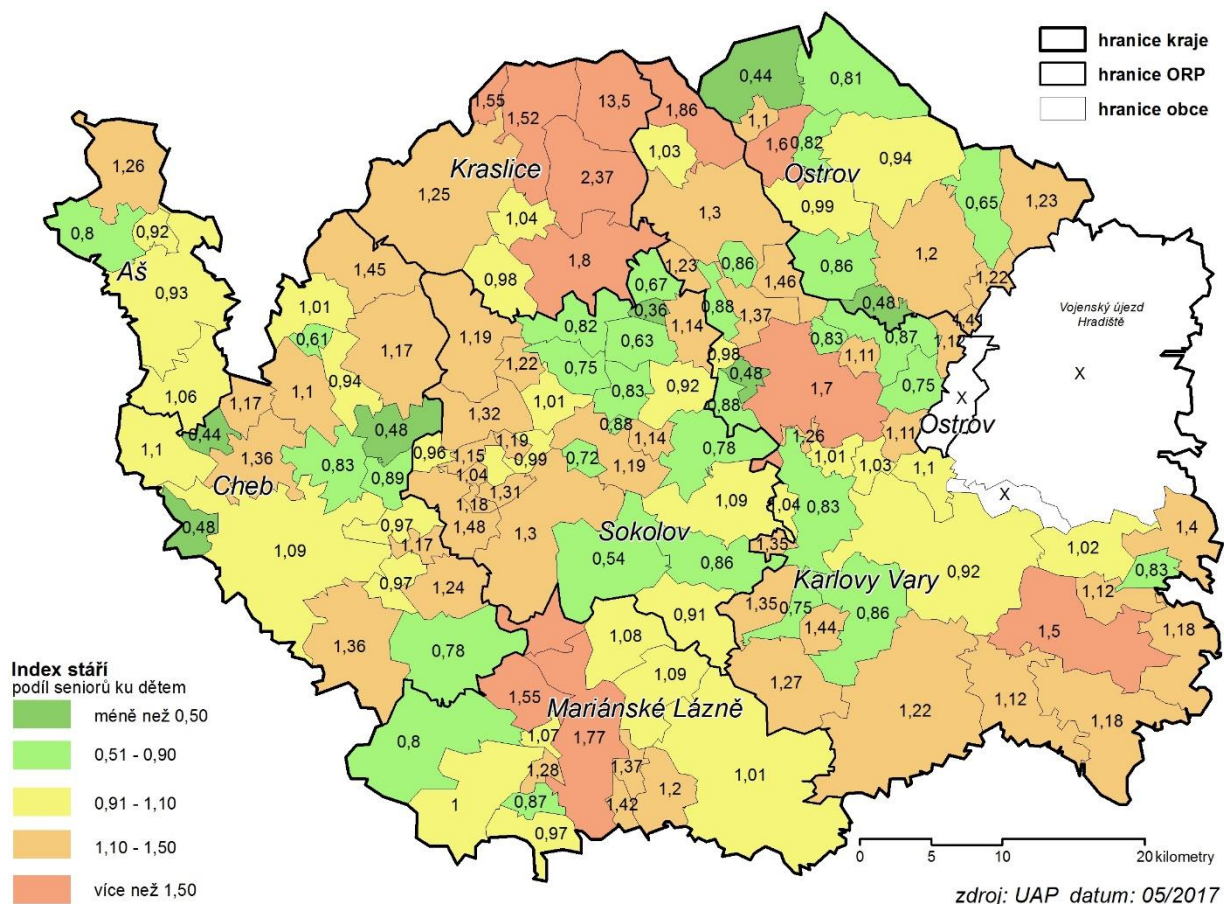
Tomu odpovídá i podrobnější územní diference indexu stárí (počet seniorů 65 a více let ku počtu dětí 0 až 14 let) znázorněného na obrázku 60. Je vidět, že podle obcí jsou zřejmé oblasti s vyšším indexem stárí v Karlových Varech a v jejich severním okolí, v okolí západně od Sokolova a v Mariánských Lázních a okolí. Výrazným extrémem s vyšším podílem seniorů jsou obce na Kraslicku a také obce v jihovýchodní části kraje (Chyše). Vyšší podíl starších obyvatel v těchto částech kraje lze vysvětlit především nižší atraktivitou podmínek pro mladé, ekonomicky aktivní rodiny (např. dostupnost pracovních příležitostí, bydlení a služeb).

tabulka 55 - Věková struktura obyvatel v roce 2015

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Počet obyvatel	Obyvatel	Obyvatel	Obyvatel	Průměrný věk
		0-14 let (%)	15-64 let (%)	65-x let (%)	
Aš	17 640	16,7	67,0	16,2	39,3
Cheb	50 072	15,7	68,3	17,4	42,8
Karlovy Vary	88048	13,9	67,7	19,9	44,6
Kraslice	13 408	15,0	68,3	18,3	43,5
Mariánské Lázně	24 139	13,9	67,7	20,0	44,8
Ostrov	28 316	15,4	69,2	16,8	42,9
Sokolov	76 205	15,2	69,1	17,0	42,6
Karlovarský kraj	297828	14,9	68,4	18,2	42,1
Česká republika	10 553 843	15,4	67,7	18,3	41,9

zdroj: Statistická ročenka 2016

obrázek 60: Index stáří v obcích v roce 2015

3.7.5. Vzdělanost

Vzdělanost obyvatelstva Karlovarského kraje se dlouhodobě zlepšuje, nicméně výsledky porovnání s údaji za celou ČR ukazují v Karlovarském kraji na celkově nejnižší vzdělanost. V neprospěch kraje ve srovnání s ČR hovoří současný vyšší podíl obyvatel se základním a neukončeným vzděláním (o 7,6 %) a zároveň nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných (o 5,5 %) (tabulka 56). Nejnižší úroveň vzdělanosti najdeme v ORP Aš, Kraslice a Sokolov.

Z vyhodnocení vysokoškolské vzdělanosti v obcích dle obrázku 61 je patrná koncentrace vzdělanějších obyvatel ve větších městech (nejvíce v Karlových Varech), která jsou centrem správy a administrativy a umožňují snadnější přístup vysokoškoláků k zaměstnání. Vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných je i v nejbližším zázemí těchto měst.

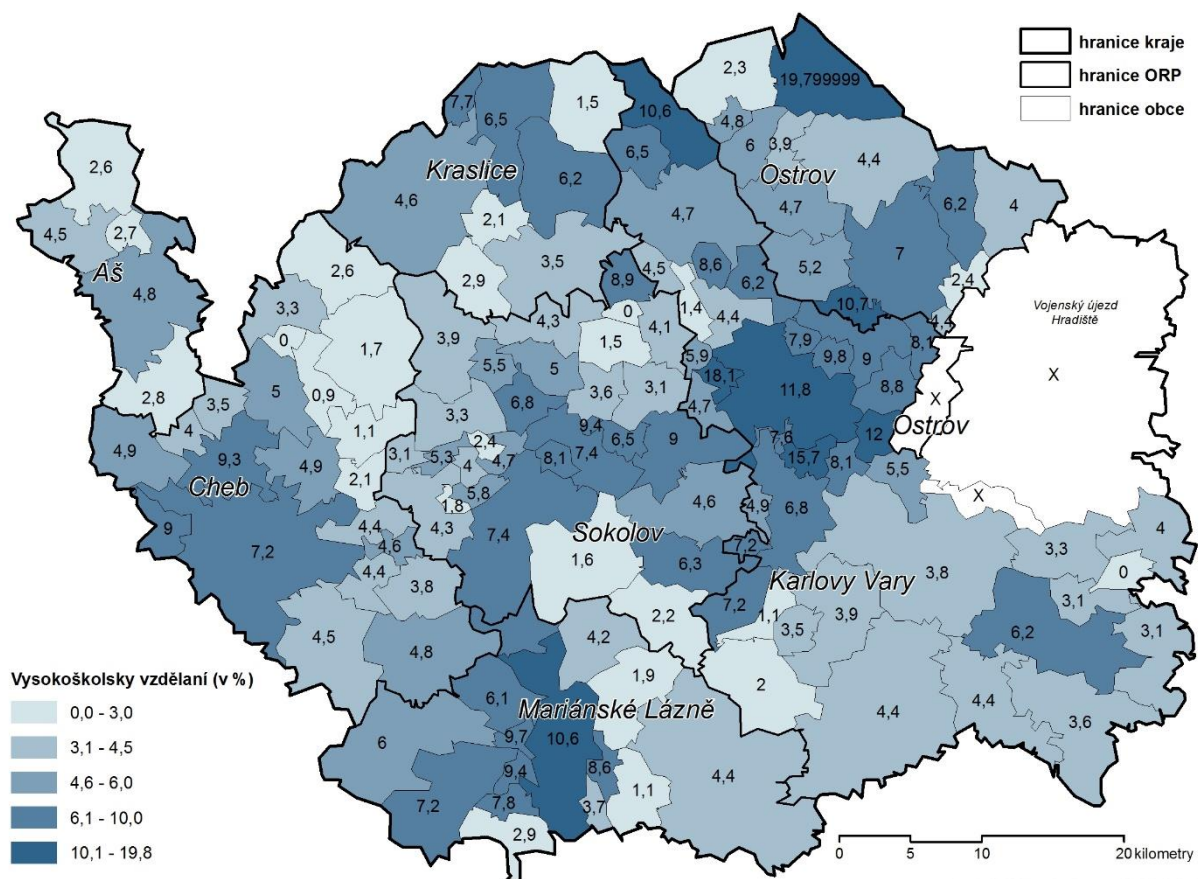
S dosaženou úrovní vzdělanosti Karlovarského kraje souvisí především chybějící pracovní příležitosti pro vysokoškolsky vzdělané, absence vysoké školy a nedostatečná návaznost školství a zaměstnavatelů. Hlavně pak v technických oborech se kraj potýká s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků. V této oblasti dochází pomalu ke zlepšování situace díky cílené podpoře spolupráce firem a škol, a to hlavně ve středním školství. Situaci ve vysokém školství by měl výrazně napomoci připravovaný projekt Vědecko technického parku (VTP KK), který řeší podporu spolupráce firem, subjektů kraje, univerzit a vědecko-výzkumných organizací. Na podporu vzdělanosti v kraji je také zaměřen připravovaný projekt výstavby Univerzitního kampusu, který poskytne prostorové, technické a materiální zázemí pro integrované centrum vzdělanosti kraje.

tabulka 56 - Vzdělanost obyvatel v roce 2011 dle SLBD

ORP	Počet obyvatel	Obyvatelé 15-x let	Nejvýše základní škola (%)	Nejvýše střední škola (%)	Dokončená vysoká škola (%)
Aš	16 994	14 282	35,9	59,8	4,3
Cheb	49 743	42 311	32,4	60,9	6,6
Karlovy Vary	86 294	74 793	28	62,7	9,3
Kraslice	13 155	11 189	34	62,2	3,9
Mariánské Lázně	23 451	20 317	26,8	64,4	8,8
Ostrov	29 152	25 119	32,8	61	6,2
Sokolov	76 806	65 425	32,4	62,1	5,5
Karlovarský kraj	295 595	253 436	31,0	62,0	7,0
Česká republika	10 436 560	8 947 632	23,4	64,2	12,5

zdroj: SLBD 2011

obrázek 61 – Vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo v obcích v roce 2011

3.7.6. Školství

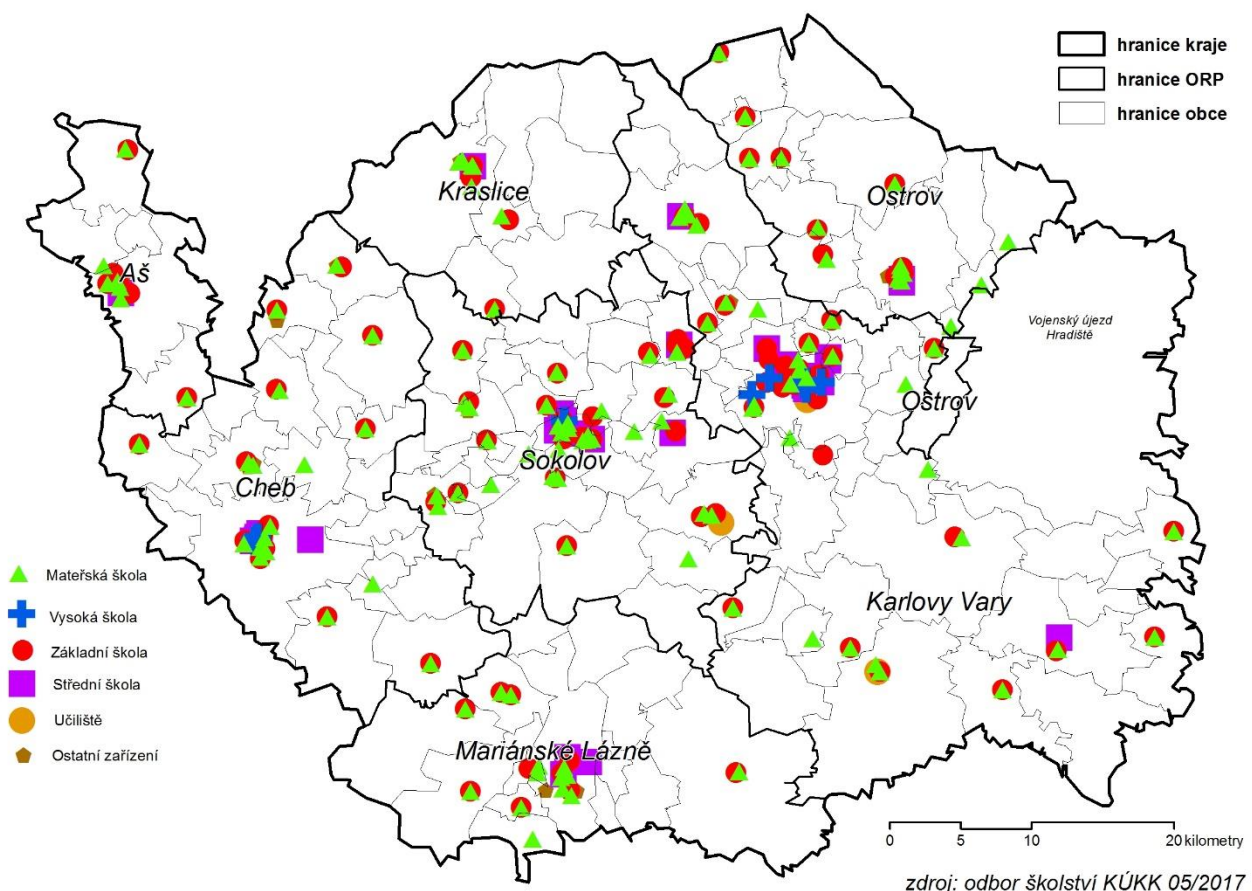
Rozmístění a počet škol v Karlovarském kraji znázorňuje obrázek 62. Základní školou je vybavena alespoň třetina ze 134 obcí Karlovarského kraje. Nejvíce obcí je pak vybaveno mateřskou školou. Souvislejší území obcí bez jakékoliv školy jsou v horské oblasti ORP Kraslice, mezi Kynšperkem a Chebem v ORP Cheb, severovýchodně od Mariánských Lázní a v okolí vojenského újezdu Hradiště. Vysoké provozní náklady a nedostatek kvalifikovaných pedagogů mohou vést k další postupné redukci škol v menších obcích, což snižuje jejich sídelní atraktivitu především pro mladé rodiny s dětmi.

Klesající počet studentů v Karlovarském kraji (graf 21) by mohl v budoucnu ovlivnit počet středních a vysokých škol. Nižší počet studentů je patrně způsoben nižším počtem obyvatel v ročníku (věku) vstupujícím do dalšího vzdělávání, ale také odlivem studentů na střední a vysoké školy do jiných krajů.

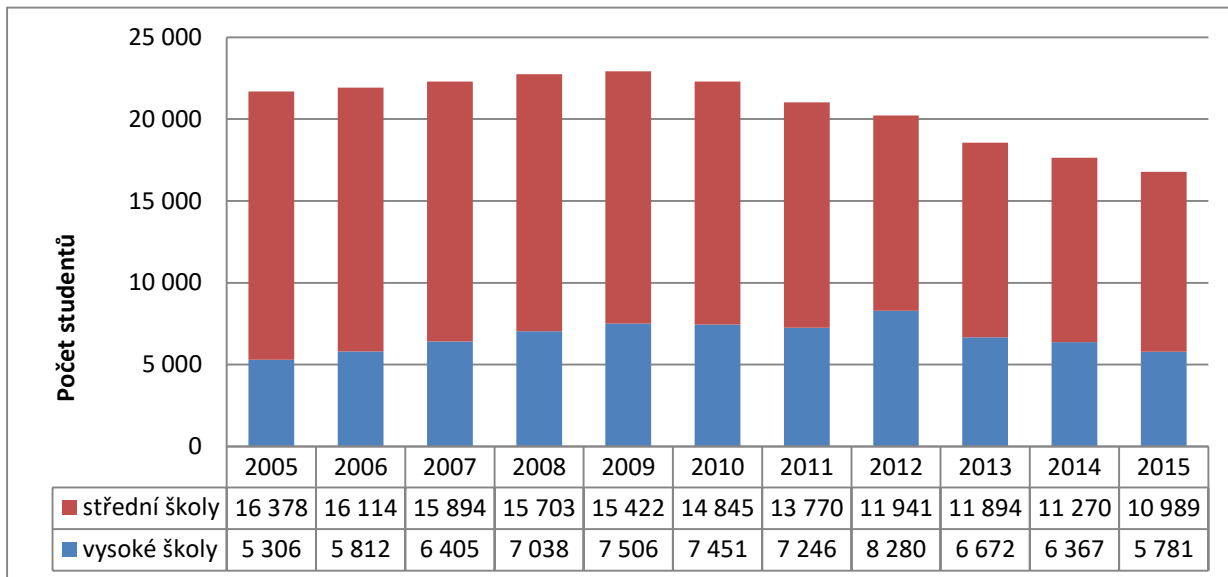
V kraji jsou při středních školách čtyři vyšší odborné školy (Cheb 1x, Karlovy Vary 3x) se 7 studijními obory, 10 gymnázií (2x 8-leté, 6x 4- a 8-leté, 2x 4-leté) a celkem 38 středních škol a odborných učilišť, která poskytují střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem, střední vzdělání s maturitní zkouškou Z toho 27 škol je zřizovaných krajem, 9 soukromých, 1 obcí a 1 škola je zřízena MŠMT. Většina těchto škol je rozmístěna ve velkých městech (Karlovy Vary, Cheb, Sokolov, Mariánské Lázně), historických průmyslových centrech (Ostrov, Aš, Nejdek, Chodov) nebo v tradičních lokalitách (Žlutice, Dalovice).

Na území Karlovarského kraje vzdělávají vysokoškolské studenty 4 fakulty 2 universit (10 studijních oborů) a 2 další vysoké školy, (tabulka 57). V roce 2015 to bylo 5 781 studentů ve všech formách studia.

obrázek 62 – Školy v Karlovarském kraji v roce 2017

graf 21 - Vývoj počtu studentů v kraji v letech 2005 – 2015

zdroj: ČSÚ Ročenka 2003 – 2016

tabulka 57 - Vysoké školy v Karlovarském kraji v roce 2017

Vysoká škola	fakulta	studijní obory	sídlo	pobočka
Západočeská universita v Plzni	ekonomická	6	Plzeň	Cheb
	strojní	2		Sokolov
Česká zemědělská universita v Praze	životního prostředí	1	Praha	K.Vary
	provozně ekonomická	1		Cheb
Vysoká škola finanční a správní	-	4	K.Vary	-
Bankovní institut vysoká škola	-	12	Praha	K.Vary
celkem kraj	6	26		

zdroj: KUKK 2017

3.7.7. Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotnictví v Karlovarském kraji je jak kapacitně, tak územně dlouhodobě stabilizováno.

V tabulce 58 a grafu 22 je kolísavý počet lékařů. Klesající je počet praktických lékařů a stomatologů, což může způsobovat problémy v dostupnosti základní lékařské péče v odlehlých obcích. Problém s klesajícím počtem praktických lékařů a stomatologů je obdobný v celé České republice a je to především problém nedostatku kvalifikovaných lékařů a odchodu lékařů do zahraničí.

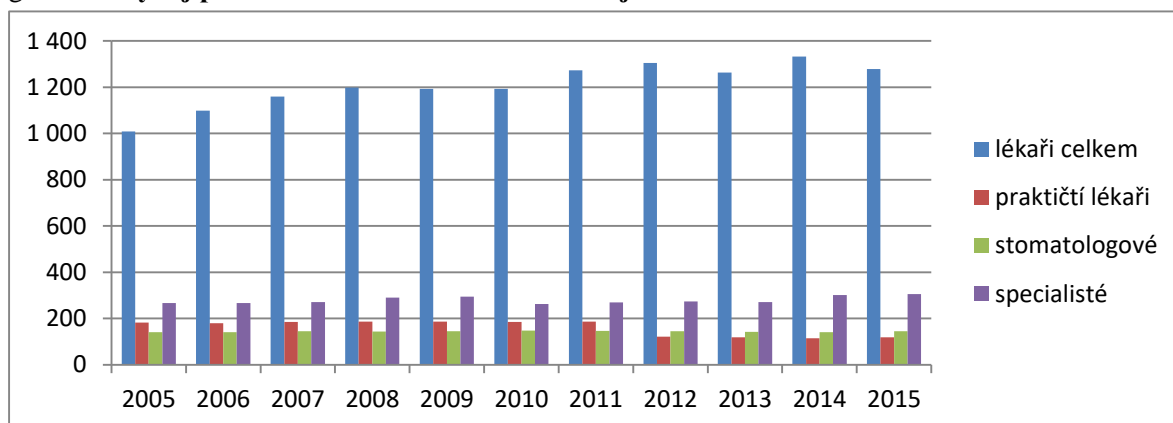
V Karlovarském kraji výrazně stabilizován počet nemocnic, jejich lůžek a počet lékáren. Pět nemocnic v největších městech kraje je umístěno v centrech soustředění obyvatel a jejich služby pokrývají rovnoměrně pánevní oblasti (obrázek 63). Obdobně jsou rozmístěny i stálé ordinace praktických lékařů. Ty jsou rozmístěny i v dalších větších městech kraje, tedy blíže potenciálním pacientům. Lékař základní péče nemá zřízenou ordinaci v některých obcích na Chebsku, Kraslicku, Mariánskolázeňsku a Žluticku. Dostupnost lékařské péče v těchto obcích je nutno zajišťovat funkčními dopravními službami (veřejná doprava, záchranná služba).

tabulka 58 - Vývoj charakteristik zdravotnictví Karlovarského kraje v letech 2007 – 2015

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
lékaři celkem	1 159	1 198	1 193	1 193	1 273	1 305	1 263	1 333	1 278
obyvatel na 1 lékaře	264	258	258	258	238	232	238	225	233
nemocnic	5	5	5	5	5	5	5	5	5
lůžek v nemocnicích	1 678	1 667	1 656	1 613	1 514	1 487	1 827	1 397	1 348
lékárny	81	90	88	89	89	88	96	91	95

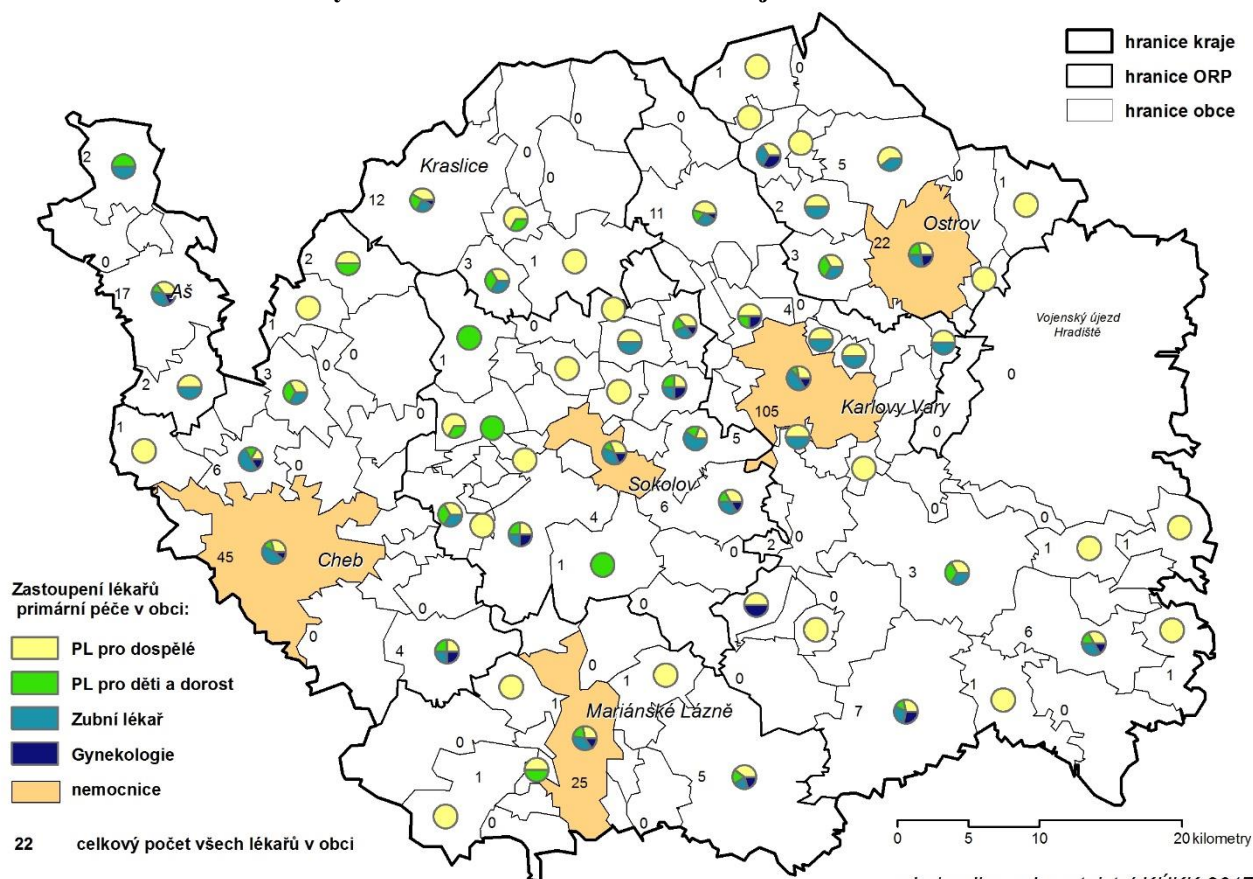
zdroj: Statistická ročenka 2016

graf 22 - Vývoj počtu lékařů v Karlovarském kraji v letech 2005 – 2015

Zdroj: Statistická ročenka 2016

obrázek 63 - Zdravotnické vybavení území Karlovarského kraje v roce 2017

zdroj: odbor zdravotnictví KÚKK 2017

3.7.8. Veřejná správa

Lokalizace úřadů

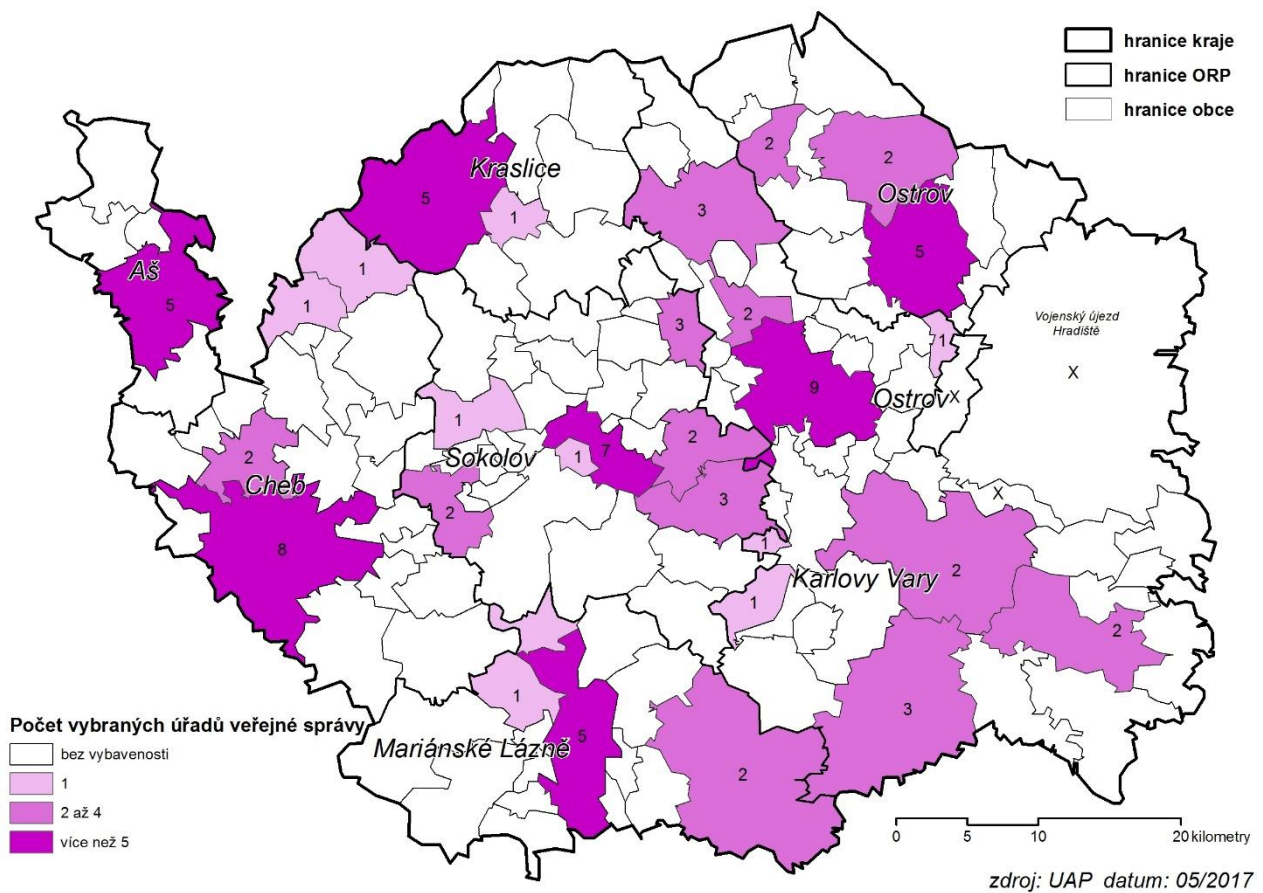
Veřejná správa je lokalizována v každé obci prostřednictvím obecních úřadů. Další správní úřady jsou pak umístěny ve větších městech s tím, že poloha a vymezení jejich správních obvodů je historicky předmětem řady reorganizací státní správy a ne vždy odpovídá také požadavkům snadné dostupnosti pro obyvatele. Z územního rozložení vybraných úřadů je zřejmé vcelku rovnoměrné pokrytí většiny území Karlovarského kraje s výjimkou jeho jihovýchodní části, kde schází větší správní centrum. Lokalizace jednotlivých úřadů je uvedena v tabulce 59 a na obrázku 64.

tabulka 59 - Lokalizace vybraných úřadů veřejné správy

Obec	Finanční úřad	Úřad práce	Živnostenský úřad	Stavební úřad	Policie	Celkem
Aš	1	1	1	1	1	5
Bečov nad Teplou					1	1
Bochov				1	1	2
Dolní Rychnov					1	1
Františkovy Lázně				1	1	2
Habartov					1	1
Horní Slavkov		1		1	1	3
Cheb	1	1	1	1	4	8
Chodov		1		1	1	3
Jáchymov				1	1	2
Karlovy Vary	1	1	1	2	4	9
Kraslice	1	1	1	1	1	5
Kynšperk nad Ohří				1	1	2
Kyselka				1		1
Lázně Kynžvart				1		1
Loket				1	1	2
Luby				1		1
Mariánské Lázně	1	1	1	1	1	5
Nejdek		1		1	1	3
Nová Role				1	1	2
Ostrov	1	1	1	1	1	5
Pernink				1	1	2
Plesná					1	1
Rotava					1	1
Sokolov	1	1	1	1	3	7
Teplá				1	1	2
Toužim		1		1	1	3
Žlutice				1	1	2
Celkem kraj	7	10	7	24	33	81

zdroj: internetové portály 2017

obrázek 64 – Počet vybraných úřadů veřejné správy v roce 2017

3.8. Bydlení

Do tématu bydlení se významně promítly výsledky Sčítání lidu, domů a bytů (SLBD 2011), které proběhlo k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 25. na 26. března 2011.

Definitivní výsledky SLBD 2011 jsou poprvé zpracovány a publikovány za obvykle bydlící obyvatelstvo, resp. tříděny podle **místa obvyklého pobytu osob**. Oproti tomu při sčítání v předchozích letech probíhalo veškeré zpracování a publikování podle místa **trvalého pobytu** osob. Zároveň nejsou sledovány další, s tím související ukazatele.

Při porovnávání obou sčítání je tedy nutno mít na zřeteli, že údaje **nejsou plně srovnatelné**.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Stav bytového fondu a rozvoj bytové výstavby jsou významnými indikátory celkového rozvoje území. Úroveň bydlení je pak důležitým faktorem životní úrovně, který se dotýká kvality života obyvatel.

Celkový počet obydlených domů se proti sčítání obyvatel z roku 2001 v kraji zvýšil o 11,7 %. Z toho rodinné domy tvoří 73 % (při nárůstu počtu o 14,3 %). Bytové domy se na celkovém počtu obydlených domů podílejí 23,6 %, v porovnání s rokem 2001 vzrostl jejich počet o 386, ale jejich podíl klesl o 1,7%. V kraji se upouští od výstavby panelových a bytových domů a naopak výrazně narůstá výstavba nových rodinných domů v blízkosti měst.

V porovnání situace domovního fondu s ostatními kraji Karlovarský kraj dosahuje podprůměrných hodnot (kraj má nejméně rozsáhlý domovní fond ze všech krajů). V Karlovarském kraji je po Praze druhý nejnížší podíl rodinných domů. Průměrné stáří obydlených rodinných domů je druhé nejvyšší v ČR po Ústeckém kraji, stáří bytových domů je druhé největší po hlavním městě Praze.

Průměrná obsazenost bytů v kraji dle SLBD 2011 činila 2,4 obyvatel na byt a byla téměř homogenní ve všech ORP (průměr ČR 2,5).

V roce 2015 byla hodnota 1,4 bytu na 1000 obyvatel podprůměrná, republikový průměr se pohybuje 2,4 bytu na 1000 obyvatel.

V rozmezí let 2004 – 2015 bylo dokončováno významně více bytů v rodinných domech než v bytových domech. V porovnání roku 2015 s ostatními kraji a ČR je patrný nižší objem i intenzita bytové výstavby rovněž i oproti předchozím rokům, hodnota je pod průměrem ČR.

V letech 2004 až 2015 bylo dokončeno 7 696 bytů. Meziroční přírůstky kolísají v rozmezí 400 – 600 bytů ročně, výjimkou je extrém 1 149 bytů v roce 2005. Více než polovina bytů (56 %) byla vystavěna v rodinných domech a více než čtvrtina (26 %) v bytových domech (zbytek ostatní domy 18 %).

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.8.1. Domovní fond

Karlovarský kraj dosáhl v desetiletí 2001 až 2011 přírůstku obydlých domů +11,7 %, tj. třetí nejvyšší z krajů ČR (průměr byl 10,4, %). Přesto je Karlovarský kraj nadále charakteristický nízkým podílem rodinných domů. To je dáno dřívější preferencí bytové výstavby, především v oblastech těžby uhlí.

K sčítání obyvatel roku 2011 byl domovní fond Karlovarského kraje tvořen 44 979 domy, z toho 88,6 % bylo obydlých a 11,4 % domů bylo neobydlých. V porovnání s rokem 2001 byl zaznamenán nárůst o 5 113 domů (tj. o 12,8 %). Z celkového počtu 39 845 obydlých domů, tvoří rodinné domy 73 % při absolutním nárůstu počtu rodinných domů o 3 644 (o 14,3 %). Bytové domy se na celkovém počtu obydlých domů podílejí 23,6 % (v porovnání s rokem 2001 vzrostl jejich počet o 386, ale jejich podíl klesl o 1,7 %). Přes tyto trendy byl v roce 2011 podíl obydlých rodinných domů z celkového počtu domů Karlovarského kraje druhý nejnižší v ČR (po hlavním městě Praze).

Nejvyšší celkový přírůstek domů byl v ORP Karlovy Vary (1 331 domů), nejnižší v ORP Kraslice (112 domů). Nejvyšší přírůstek rodinných domů byl v ORP Karlovy Vary (1 240 domů), nejnižší v ORP Kraslice (104 domů), v celém kraji 3 644 rodinných domů. Relativní přírůstek byl největší v Chebu (19,9 %), nejnižší v Kraslicích (5,7 %).

Ve všech ORP rostl počet bytových domů, nejvíce v ORP Sokolov (108), nejméně v ORP Kraslice, v celém kraji o 386 bytových domů, relativně nejvíce rostl v ORP Aš (7,9 %) a nejméně v ORP Kraslice (2,4 %).

Průměrné stáří obydlých rodinných domů v Karlovarském kraji (58,1 roku) je nad průměrem ČR (49,3 roku). Průměrné stáří obydlých bytových domů je 59,7 roku a je také rovněž nad průměrem ČR.

Také rozdíly mezi jednotlivými ORP jsou výrazné a překračují 10 %. Nejstarší rodinné domy jsou v ORP Kraslice (70,9 roku), nejmladší v ORP Cheb (51,9 roku). Průměr ČR je 49,3 roku. Nejstarší bytové domy najdeme v ORP Karlovy Vary (67,1 roku), nejmladší v ORP Sokolov (49,2 roku), průměrné stáří bytových domů v ČR je 52,4 roku.

Největší podíl nejstarších domů postavených do roku 1970 byl v roce 2011 v ORP Kraslicích (66,3 %), naopak nejmenší v ORP Mariánské Lázně (51,2 %). Podíl nových domů postavených od roku 1971 do roku 1990 byl naopak nejvyšší v ORP Mariánské Lázně (24 %), nejnižší v ORP Aš (12,9 %). V posledních dvou desetiletích (1991-2000, 2001-2011) je vývoj stavby nových bytů obdobný, nejrychleji roste výstavba v ORP Cheb (11,1 % a 13,1 %) a zpomaluje se výstavba v ORP Kraslice (8,5 % a 6 %).

tabulka 60 - Domovní fond v krajích ČR (SLBD 2011)

Kraj/ČR	Domy celkem	Obydlené domy	Přírůstek obydlenců h domů proti roku 2001	Přírůstek obydlenců h domů proti roku 2001 v %	Podíl obydlenců h rodinných domů v %	Průměrné stáří obydlenců h rodinných domů	Průměrné stáří obydlenců h bytových domů	Neobydlené domy s byty
Česká republika	2 158 119	1 800 075	169 370	10,4	86,4	49,3	52,4	356 933
Hl. m. Praha	99 949	92 927	10 767	13,1	61,7	48,8	61,3	6 985
Středočeský	353 037	286 780	47 227	19,7	91,6	48,7	45,4	66 126
Jihočeský	163 889	123 048	11 504	10,3	88,1	48,8	47,1	40 727
Plzeňský	131 052	105 835	10 297	10,8	85,9	51,2	50,0	25 141
Karlovarský	44 979	39 845	4 179	11,7	73,0	58,1	59,7	5 086
Ústecký	135 999	115 679	10 438	9,9	78,9	61,7	55,3	20 218
Liberecký	92 345	73 380	7 033	10,6	83,3	58,0	58,9	18 900
Královéhradecký	137 051	109 736	8 074	7,9	87,5	51,4	56,2	27 218
Pardubický	128 618	104 850	8 170	8,5	89,7	48,0	46,3	23 695
Vysočina	136 766	108 062	4 506	4,4	91,1	46,0	44,0	28 639
Jihomoravský	259 567	225 006	19 713	9,6	89,7	46,6	49,6	34 479
Olomoucký	137 345	118 882	8 314	7,5	88,4	49,9	52,1	18 397
Zlínský	141 852	120 444	5 868	5,1	92,2	44,9	41,7	21 346
Moravskoslezský	195 670	175 601	13 280	8,2	84,0	45,3	51,1	19 976

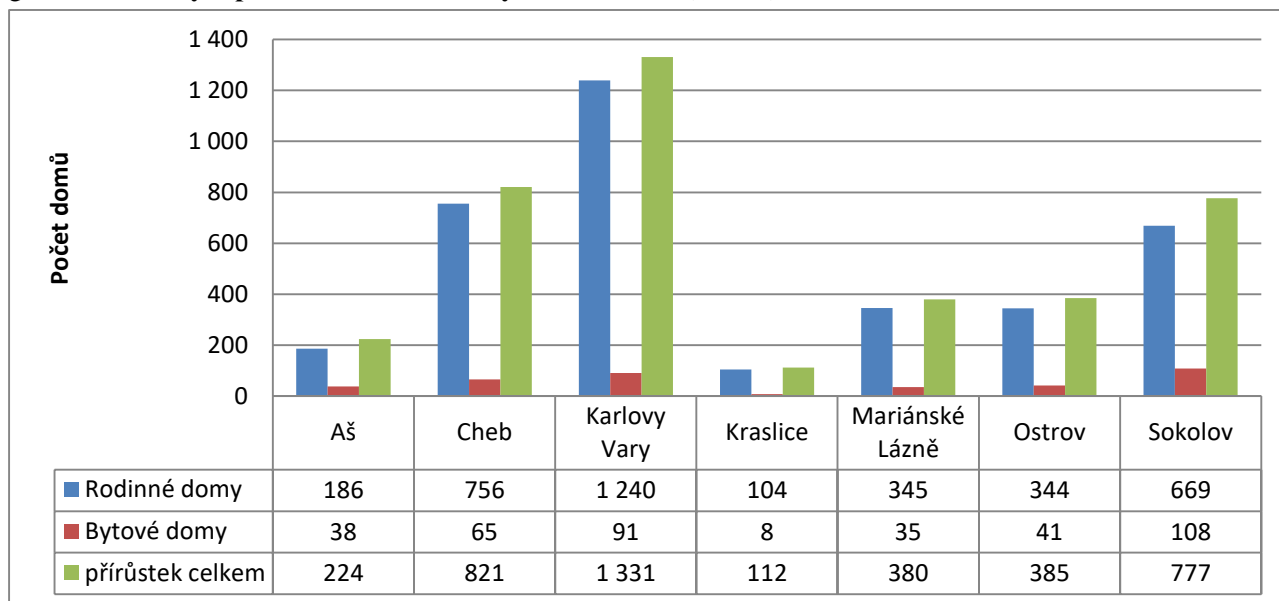
zdroj: SLBD 2011

tabulka 61 - Vývoj domovního fondu v letech 2001 – 2011 (SLBD 2011)

ORP	domy celkem			obydlené domy		z toho					
	2001	2011	rozdíl [%]	2001	2011	rodinné domy			bytové domy		
						2001	2011	rozdíl [%]	2001	2011	rozdíl [%]
Aš	2 926	3 299	12,7	2 669	2 916	2 101	2 287	8,9	484	522	7,9
Cheb	6 191	7 220	16,6	5 631	6 454	3 806	4 562	19,9	1 597	1 662	4,1
Karlovy Vary	12 018	13 686	13,9	10 629	12 014	7 422	8 662	16,7	2 867	2 958	3,2
Kraslice	2 662	2 860	7,4	2 224	2 351	1 826	1 930	5,7	336	344	2,4
Mariánské Lázně	3 861	4 309	11,6	3 455	3 820	2 491	2 836	13,8	821	856	4,3
Ostrov	3 942	4 409	11,8	3 417	3 800	2 380	2 724	14,5	896	937	4,6
Sokolov	8 266	9 196	11,3	7 641	8 490	5 422	6 091	12,3	2 030	2 138	5,3
Celkem kraj	39 866	44 979	12,8	35 666	39 845	25 448	29 092	14,3	9 031	9 417	4,3

zdroj: SLBD 2011

graf 23 - Změny v počtu domů mezi roky 2001 a 2011 (SLBD)

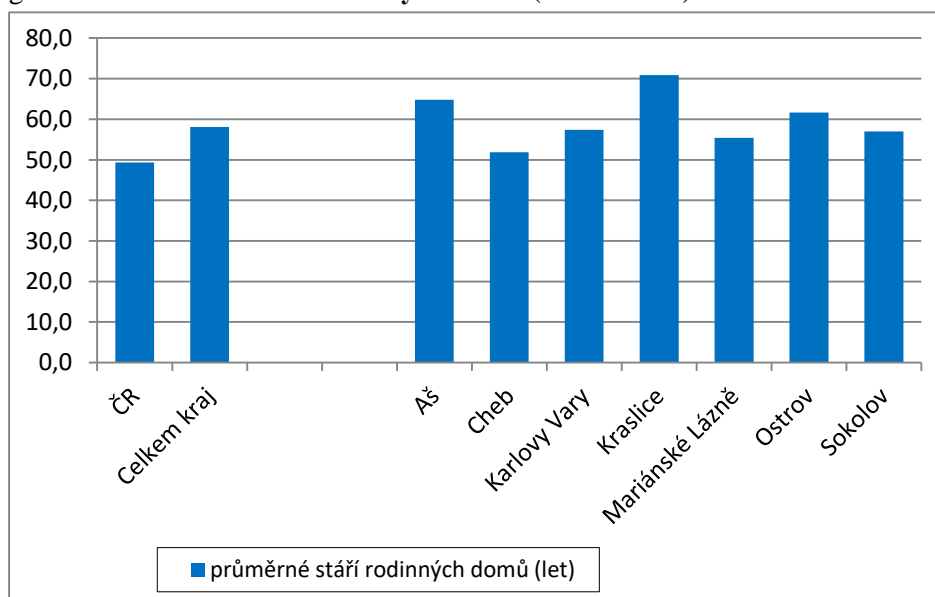
zdroj: SLBD 2011

tabulka 62 - Stáří domovního fondu dle ORP (SLBD 2011)

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Domy obydl. celkem 2011	obydlené domy podle období výstavby [%]						průměr. stáří rod. domů (let)	průměr. stáří byt. domů (let)
		do r. 1919	1920-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2001	2001-2011		
Aš	2 916	516	1 317	163	214	318	249	64,8	59,0
Cheb	6 454	1 025	2 312	705	606	716	846	51,9	62,6
Karlovy Vary	12 014	2 498	4 279	1 089	1 025	1 236	1 432	57,4	67,1
Kraslice	2 351	575	984	182	177	199	141	70,9	56,5
Mariánské Lázně	3 820	787	1 168	459	459	407	405	55,4	62,3
Ostrov	3 800	742	1 610	253	246	406	380	61,6	54,5
Sokolov	8 490	1 151	3 857	647	719	908	920	57,0	49,2
Celkem kraj	39 845	7 294	15 527	3 498	3 446	4 190	4 373	58,1	59,7

zdroj: SLBD 2011

graf 24 - Průměrné stáří rodinných domů (SLBD 2011)

zdroj: SLBD 2011

3.8.2. Bytový fond

Průměrná obložnost bytů v kraji dle SLBD 2011 činila 2,4 obyvatel na byt a byla téměř homogenní ve všech ORP (průměr ČR 2,5).

Podíl neobydlených bytů v Karlovarském kraji (11,6 %) byl pod průměrem ČR (13,7 %), nejnižší byl v ORP Sokolov (8,3 %), nejvyšší v ORP Kraslice (15,3 %). Z diferenciaci podle obcí je zřejmé, že nejvyšší podíly byly ve venkovských oblastech v okrajových částech kraje (Krušnohoří, Valečko, Český les, Tepelská vrchovina) a nejnižší v řadě obcí v pánevní oblasti na Sokolovsku.

Podíl obydlých bytů v rodinných domech byl v Karlovarském kraji v roce 2011 mezi všemi kraji nejnižší (28,1 %) a hluboko pod průměrem ČR (43,7 %). V rámci kraje byl nejvyšší v ORP Aš a Kraslice.

Nejvyšší podíl bytů postavených v období socialistické výstavby (1946 – 1980) byl charakteristický pro ORP Sokolov z důvodu soustředěné výstavby v důsledku těžby hnědého uhlí v Sokolovské pánvi a přílivu pracovních sil. Podíl nových bytů, vystavěných v letech 1991 – 2001, byl ve všech ORP poměrně vyrovnaný (5,0 – 9,1 %), nejmenší podíl vykazoval ORP Kraslice. Obdobné postavení měly ORP i v podílu bytů v rodinných domech. ORP Aš měl nejvyšší podíl (37,6 %) a ORP Sokolov nejmenší (20,2 %). Stejně byly i důvody - důsledky těžby uhlí.

Stáří obydlých bytů k roku 2011 není v posledním SLBD 2011 k dispozici, tento údaj je vztahován pouze k obydlým domům (kapitola 3.8.1).

tabulka 63 - Krajské srovnání charakteristik bytového fondu (SLBD 2011)

Kraj	Byty celkem 2011	Z toho obydlé byty	Počet obyv. na byt	Neobydl. byty (%)	Obydlé byty v RD (%)	Sloužící k rekreaci
ČR	4 756 572	4 104 635	2,5	13,7	43,7	169 468
Hl. město Praha	587 832	542 168	2,2	7,8	13,4	638
Středočeský	582 294	482 860	2,6	17,1	60,5	32 854
Jihočeský	308 712	247 608	2,5	19,8	50,0	24 459
Plzeňský	268 963	226 298	2,4	15,9	46,6	12 223
Karlovarský	135 091	119 403	2,4	11,6	28,1	1 645
Ústecký	377 133	330 981	2,4	12,2	32,1	7 898
Liberecký	205 187	171 328	2,5	16,5	42,7	14 201
Královéhradecký	259 995	215 277	2,5	17,2	52,1	15 309
Pardubický	233 798	196 288	2,5	16,0	55,5	12 722
Vysočina	230 025	188 191	2,6	18,2	59,8	17 079
Jihomoravský	503 489	443 358	2,6	11,9	50,5	11 056
Olomoucký	279 323	243 624	2,5	12,8	50,3	5 793
Zlínský	252 396	217 093	2,6	14,0	58,0	6 943
Moravskoslezský	532 334	480 158	2,5	9,8	38,0	6 648

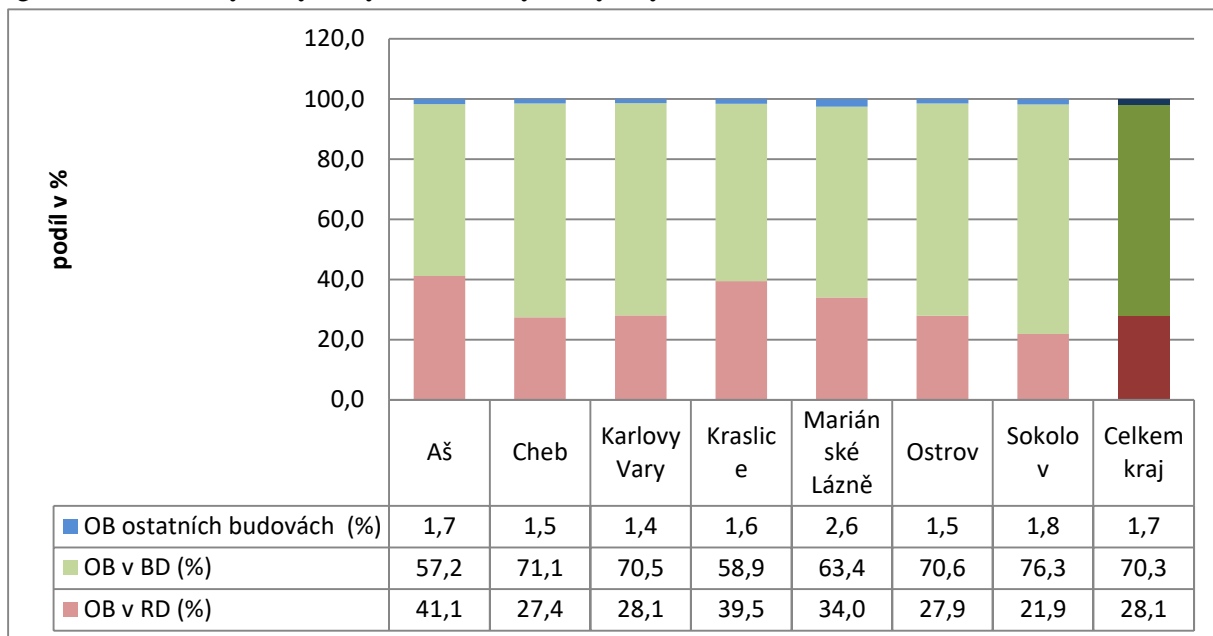
zdroj: SLBD 2011

tabulka 64 - Charakteristiky bytového fondu (SLBD 2011)

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Byty celkem (počet)	Obydlé byty	Počet obyv. na byt	Neobydlé byty (%)	Obydlé byty v RD (%)
Aš	7 741	6 659	2,5	14,0	41,1
Cheb	21 932	19 610	2,4	10,6	27,4
Karlovy Vary	41 178	35 778	2,3	13,1	28,1
Kraslice	6 333	5 361	2,4	15,3	39,5
Mariánské Lázně	11 385	9 695	2,3	14,8	34,0
Ostrov	12 562	11 147	2,4	11,3	27,9
Sokolov	33 960	31 153	2,4	8,3	21,9
Celkem kraj	135 091	119 403	2,4	11,6	28,1
ČR	4 756 572	4 104 635	2,5	13,7	43,7

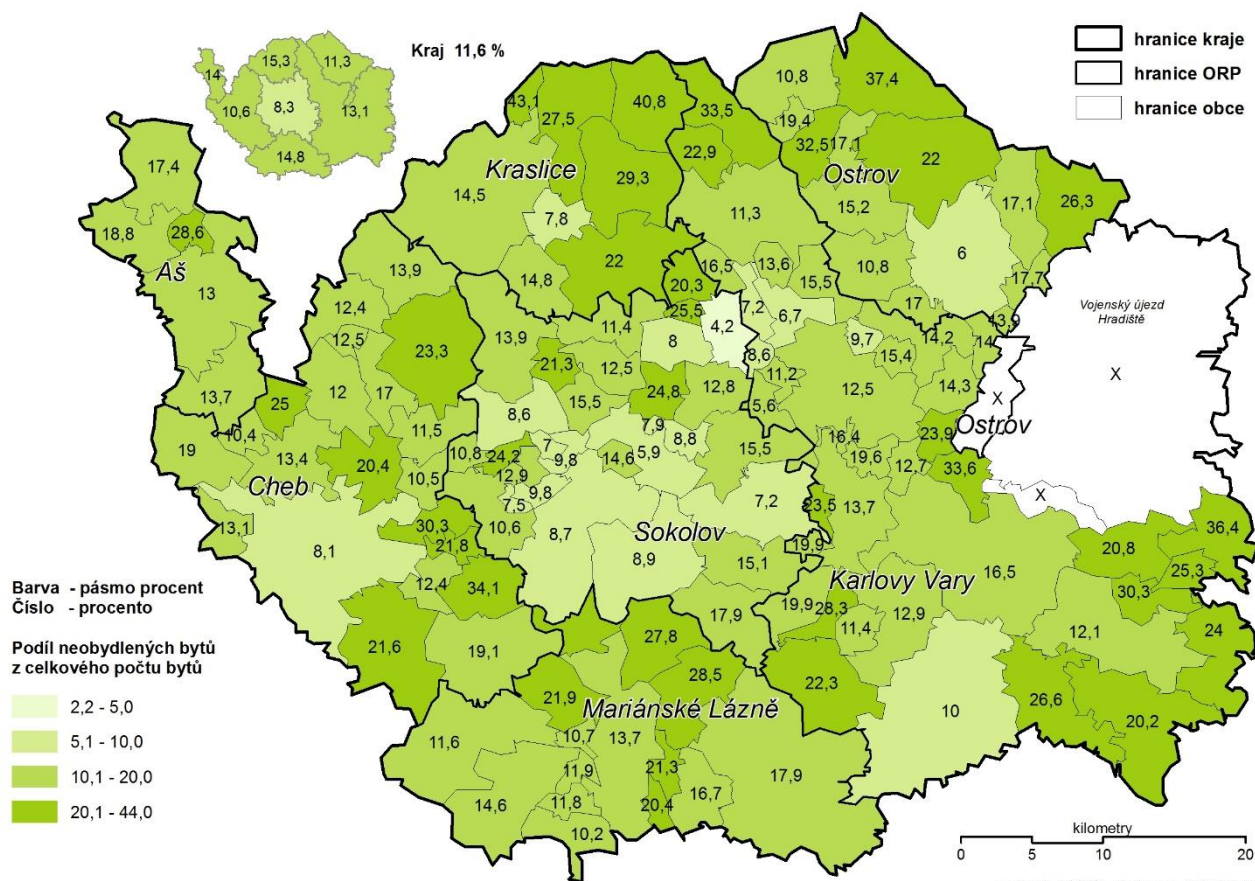
zdroj: SLBD 2011

graf 25 - Podíl obydlených bytů v rodinných, bytových domech a ostatních budovách dle ORP

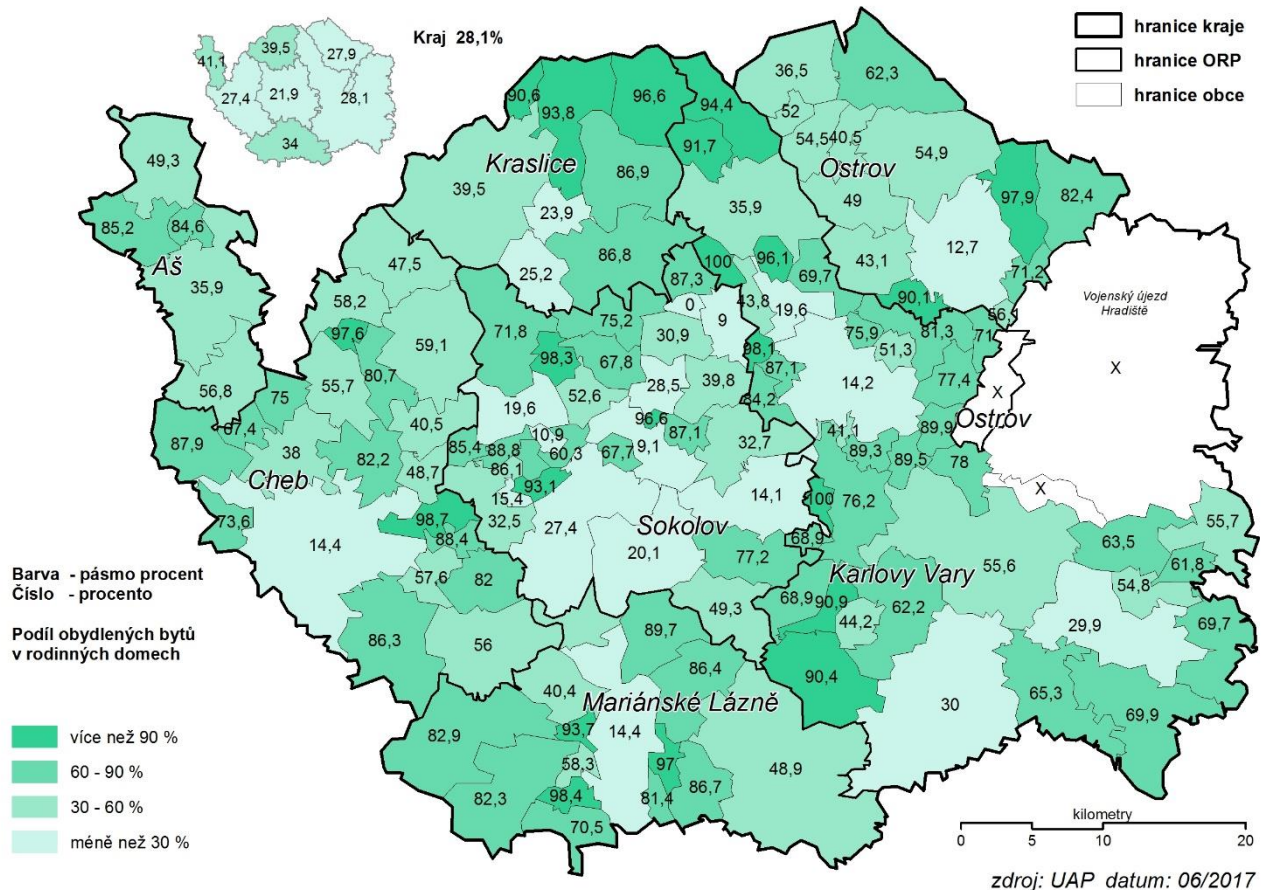

zdroj: SLBD 2011

obrázek 65 - Podíl neobydlených bytů z celkového počtu bytů – SLBD 2011

obrázek 66 - Podíl obydlých bytů v rodinných domech – SLBD 2011

3.8.3. Výstavba

V posledních letech v Karlovarském kraji vzrůstá výstavba rodinných domů. V rozmezí let 2000 - 2015 bylo s výjimkou roku 2005 dokončováno významně více bytů v rodinných domech než v bytových domech. V porovnání roku 2015 s ostatními kraji a ČR je patrný nižší objem i intenzita bytové výstavby, (492 bytů, 1,4 bytu na 1 000 obyvatel), hodnota je pod průměrem ČR (2,4 %). Nejhůře je na tom Ústecký kraj (1), stejně jako Karlovarský kraj je na tom kraj Liberecký.

Pozitivem v krajském srovnání je průměrná obytná plocha dokončovaných bytů (82,3 m²), patří mezi nejvyšší mezi kraji a o téměř 10 % vyšší než průměr ČR (74,7 m²).

V letech 2004 až 2015 bylo dokončeno 7 696 bytů, za poslední tři roky to je v průměru 1,3 bytu na 1 000 obyvatel kraje ročně. Meziroční přírůstky kolísají v rozmezí 400 – 600 bytů ročně, výjimkou je extrém 1 149 bytů v roce 2005. Více než polovina bytů (56 %) byla vystavěna v rodinných domech a více než čtvrtina (26 %) v bytových domech.

Výstavba posledních tří let je územně výrazně diferencována. Nejmenší počet bytů absolutně i relativně byl dokončen v ORP Kraslice a Aš (18 a 28 bytů; 0,4 a 0,5 bytu na 1 000 obyvatel). V ORP Mariánské Lázně a ORP Karlovy Vary se pohybují nejvyšší hodnoty 1,9 bytu na 1 000 obyvatel.

tabulka 65 - Výstavba bytů v roce 2015 dle krajů

Kraj	Byty zahájené	Byty dokončené						
		celkem	bytů na 1.000 obyvatel	z toho v rodinných domech	z toho v bytových domech	z toho v ostatních domech	Obytná plocha 1 bytu	Dtto v rodinných domech
ČR	26 378	25 095	2,4	13 890	7 356	3 849	74,7	93,0
Hl. město Praha	5 227	5 211	4,1	528	3 996	687	60,5	114,3
Středočeský	4 706	4 872	3,7	3 668	680	524	80,8	91,8
Jihočeský	1 312	1 246	2,0	874	307	65	87,1	99,6
Plzeňský	1 548	1 208	2,1	820	175	213	77,8	90,0
Karlovarský	492	408	1,4	239	98	71	82,3	101,6
Ústecký	1 031	816	1,0	604	14	198	84,2	94,7
Liberecký	704	628	1,4	501	24	103	90,8	99,1
Královéhradecký	874	1 059	1,9	764	122	173	82,0	93,0
Pardubický	1 045	1 096	2,1	738	158	200	75,1	90,5
Vysočina	970	997	2,0	804	61	132	84,8	92,2
Jihomoravský	3 841	3 338	2,8	1 654	1 233	451	70,8	92,2
Olomoucký	1 468	1 095	1,7	647	209	239	71,9	88,5
Zlínský	1 043	934	1,6	649	135	150	81,5	92,9
Moravskoslezský	2 117	2 187	1,8	1 400	144	643	72,6	86,7

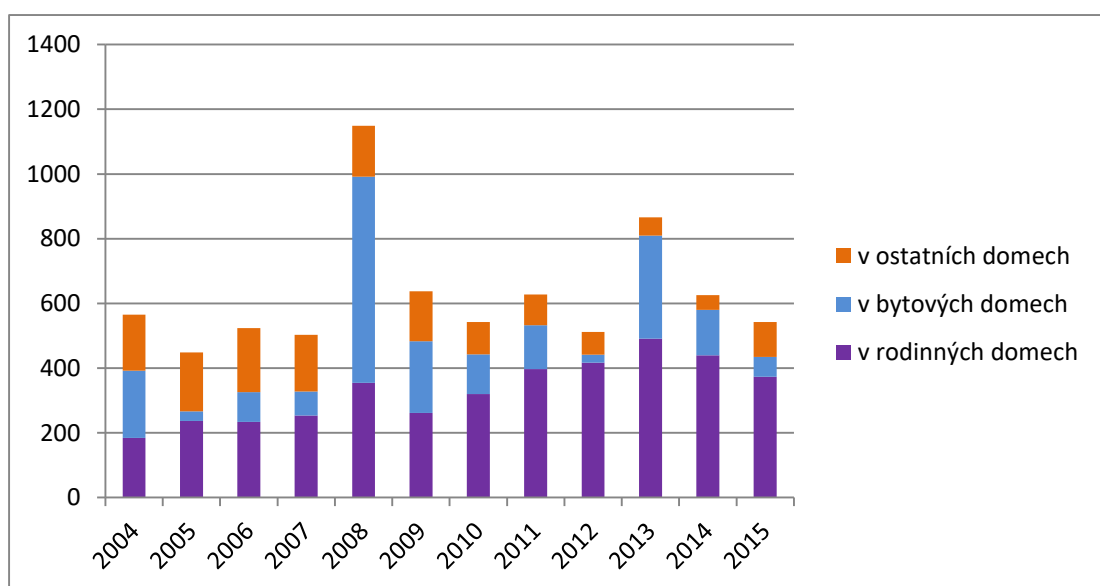
zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 66 - Výstavba bytů v letech 2004 až 2015 v kraji

Byty	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem	%
Dokončené celkem	503	1 149	638	543	628	512	866	626	543	430	326	408	7 696	100
na 1 000 obyvatel	1,6	3,7	2,1	1,8	2	1,7	2,8	2,1	1,8	1,4	1,1	1,4		
v rodinných domech	254	355	262	320	397	417	491	440	373	265	251	239	4 298	56
v bytových domech	74	637	221	123	136	25	319	140	62	86	4	98	2 017	26
v ostatních domech	175	157	155	100	95	70	56	46	108	79	71	71	1 381	18

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 26 - Výstavba bytů v letech 2004 až 2015 dle druhu domů

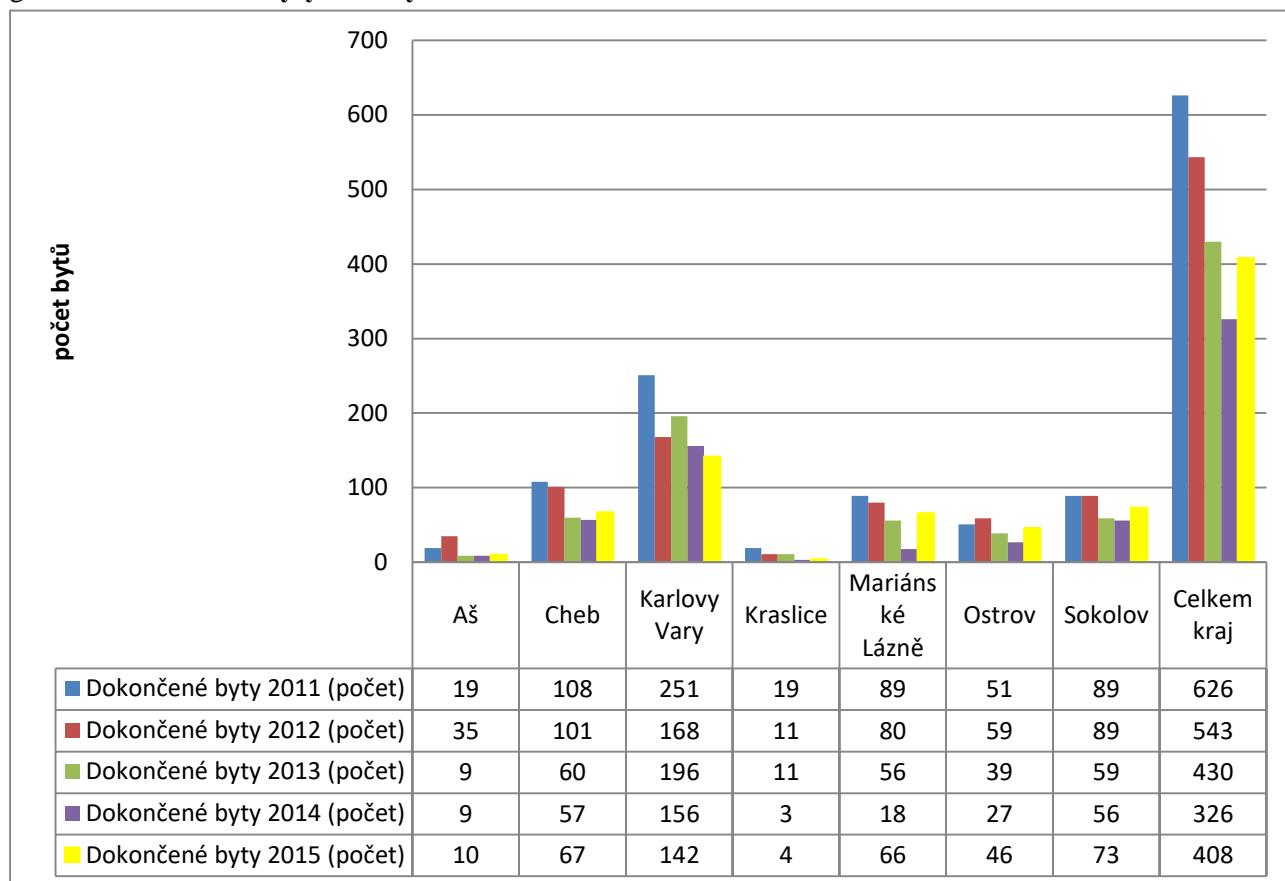
zdroj: CSU Ročenka 2016

tabulka 67 - Výstavba bytů v ORP

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Dokončené byty 2009 (počet)	Dokončené byty 2010 (počet)	Dokončené byty 2011 (počet)	Dokončené byty 2012 (počet)	Dokončené byty 2013 (počet)	Dokončené byty 2014 (počet)	Dokončené byty 2015 (počet)	Celkem za tři roky	Průměr bytů za rok	bytů na 1.000 obyvatel a rok
Aš	7	47	19	35	9	9	10	28	9	0,5
Cheb	126	110	108	101	60	57	67	184	61	1,2
Karlovy Vary	187	451	251	168	196	156	142	494	165	1,9
Kraslice	12	6	19	11	11	3	4	18	6	0,4
Mariánské Lázně	49	41	89	80	56	18	66	140	47	1,9
Ostrov	39	67	51	59	39	27	46	112	37	1,3
Sokolov	92	144	89	89	59	56	73	188	63	0,8
Celkem kraj	512	866	626	543	430	326	408	1 164	388	1,3

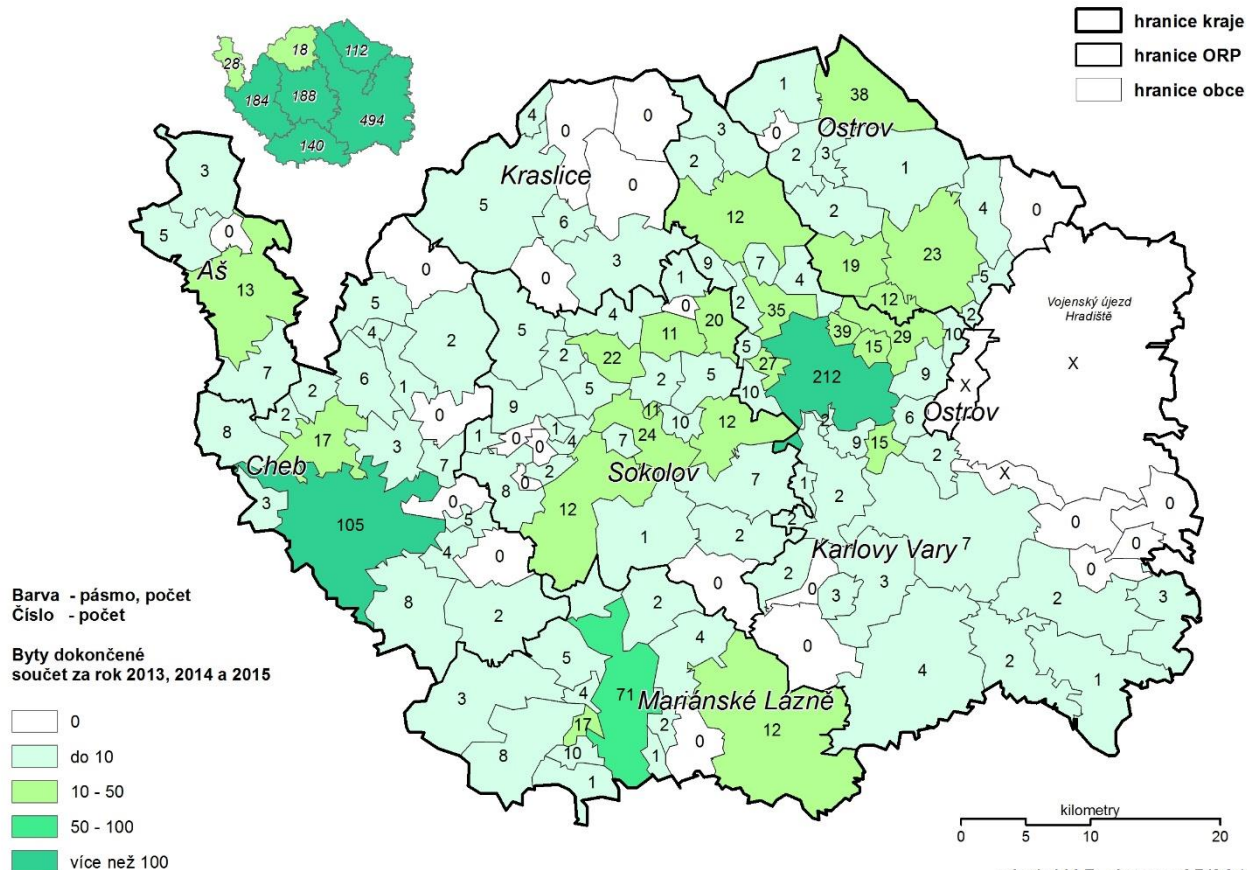
Zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 27 - Dokončené byty za roky 2011 až 2015 dle ORP

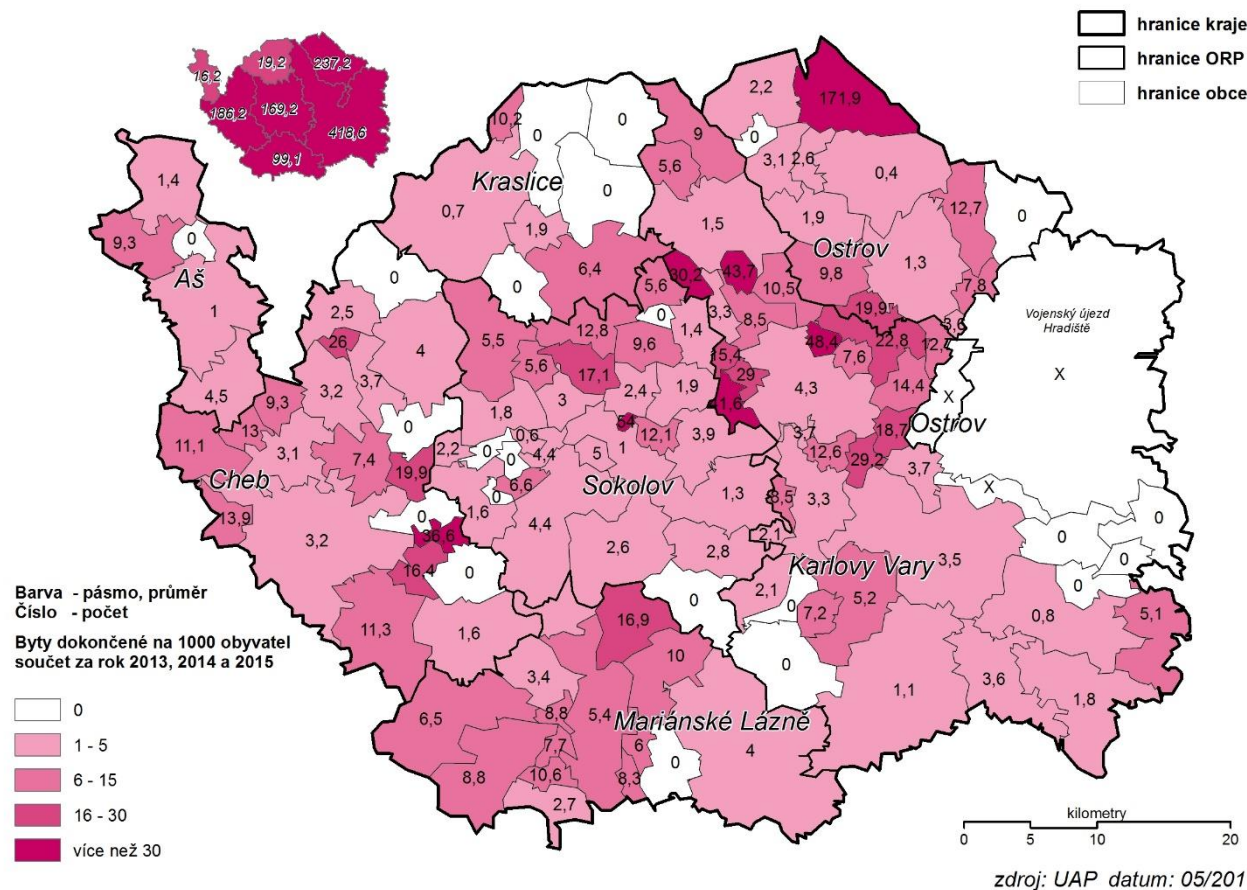

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

obrázek 67 - Byty dokončené

obrázek 68 - Byty dokončené na 1000 obyvatel

3.9. Rekreace

V posledních dvou letech došlo k úbytku zahraničních návštěvníků Karlovarského kraje (převážně rusky hovořící klientely) vlivem nestability politické situace a jako důsledek hospodářských sankcí Evropské unie namířené proti Rusku. V oblasti lázeňství probíhá nominace zápisu „lázeňského trojúhelníku“ na seznam UNESCO.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Karlovarský kraj patří k nejnavštěvovanějším krajům ČR. Charakteristický je velký podíl cizinců v návštěvnosti kraje. Využití ubytovacích kapacit patří k nejvyšším v ČR. V Karlovarském kraji jsou regionálně významné tři typy rekreačních středisek - střediska lázeňského cestovního ruchu, střediska kulturně orientovaného cestovního ruchu a střediska zimní rekreace.

Na území Karlovarského kraje se nachází mnoho kulturních a historických památek, je zde 5 památkových rezervací a 18 památkových zón, 10 národních a téměř 1 066 ostatních nemovitých památek. Jejich potenciál v cestovním ruchu však není dostatečně využíván.

Karlovarský kraj má vysoký počet hromadných ubytovacích zařízení (16 na 10 000 obyvatel). Využití lůžek výrazně převyšuje celorepublikový průměr. Průměrná cena za ubytování je druhá nejvyšší v ČR a odvíjí se od charakteru poskytovaných služeb v regionu. Celkový počet ubytovacích zařízení se v období 2004 – 2013 zvyšuje (o 2 %) a narůstá počet pokojů (20 %) a stoupající tendenci zaznamenáváme v počtu lůžek (o 11 %). Zároveň roste počet ubytovacích zařízení vyšších kategorií. V počtu přenocování na 1 000 obyvatel (15 261) je Karlovarský kraj v rámci České republiky na prvním místě. Tato situace vyplývá z hlavního motivu návštěvníků regionu, kterým je lázeňská péče, která vyžaduje všeobecně déletrvající pobyty než ostatní formy cestovního ruchu.

Střediska lázeňského cestovního ruchu Karlovarského kraje jsou města Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Jáchymov a Lázně Kynžvart. Lázeňství představuje významný podíl na celkovém cestovním ruchu kraje jak v počtu návštěvníků (54,3 %), tak v počtu přenocování (80 %). Významným trendem ve vývoji návštěvnosti za poslední desetiletí je celkový nárůst počtu lázeňských hostů (160 %) a z toho nárůst počtu cizinců (159 %). Obdobně se vyvíjel i počet lázeňských přenocování (121 %). U tuzemských návštěvníků došlo k poklesu (88 %). Dlouhodobě vysoká převaha cizinců nad domácími návštěvníky se v posledním desetiletí dále zvyšuje a dosahuje už plných 3/4.

Sportovní vybavení krajského významu zahrnuje areály zimních sportů v Krušných horách, 10 golfových areálů, síť turistických a cyklistických tras (cyklotrasa Euroregio Egrensis a cyklostezka Ohře), vodáckou řeku Ohři, řadu koupacích míst (přehrady Skalka a Jesenice, Michal), agroturistická zařízení zaměřená na jezdeckví a ve větších městech i kryté bazény a zimní stadiony. Největší potenciál rozvoje mají zvláště zimní sporty, golf a jezdeckví.

Individuální rekreace v rekreačních chatách a domcích je soustředěna v Krušných horách, zvláště na Kraslicku a na jihovýchodě kraje mezi Bečovem nad Teplou a Valčí. Individuální rekreace významně přispívá ke stabilizaci sídelní struktury.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

3.9.1. Oblastí cestovního ruchu

V Karlovarském kraji jsou regionálně významné tři typy rekreačních středisek - střediska lázeňského cestovního ruchu, střediska kulturně orientovaného cestovního ruchu s převahou poznání historie a památek a střediska zimní rekreace. Další významné rekreační atraktivita představují golf, hipoturistika, vodáctví a postupně se rozvíjející kongresová turistika.

Často navštěvovaná jsou všechna střediska lázeňského cestovního ruchu - Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Jáchymov i Lázně Kynžvart. Podrobněji v části Lázeňství.

Významná lázeňská města, zejména Karlovy Vary a Mariánské Lázně, jsou atraktivními lokalitami s velkým potenciálem pro obchodní a kongresovou turistiku. Disponují lokalitami s kapacitou od 50 do 1 200 účastníků a celkovou kapacitou až 8 000 účastníků. Jsou pro tento typ cestovního ruchu vybaveny z hlediska dopravy,

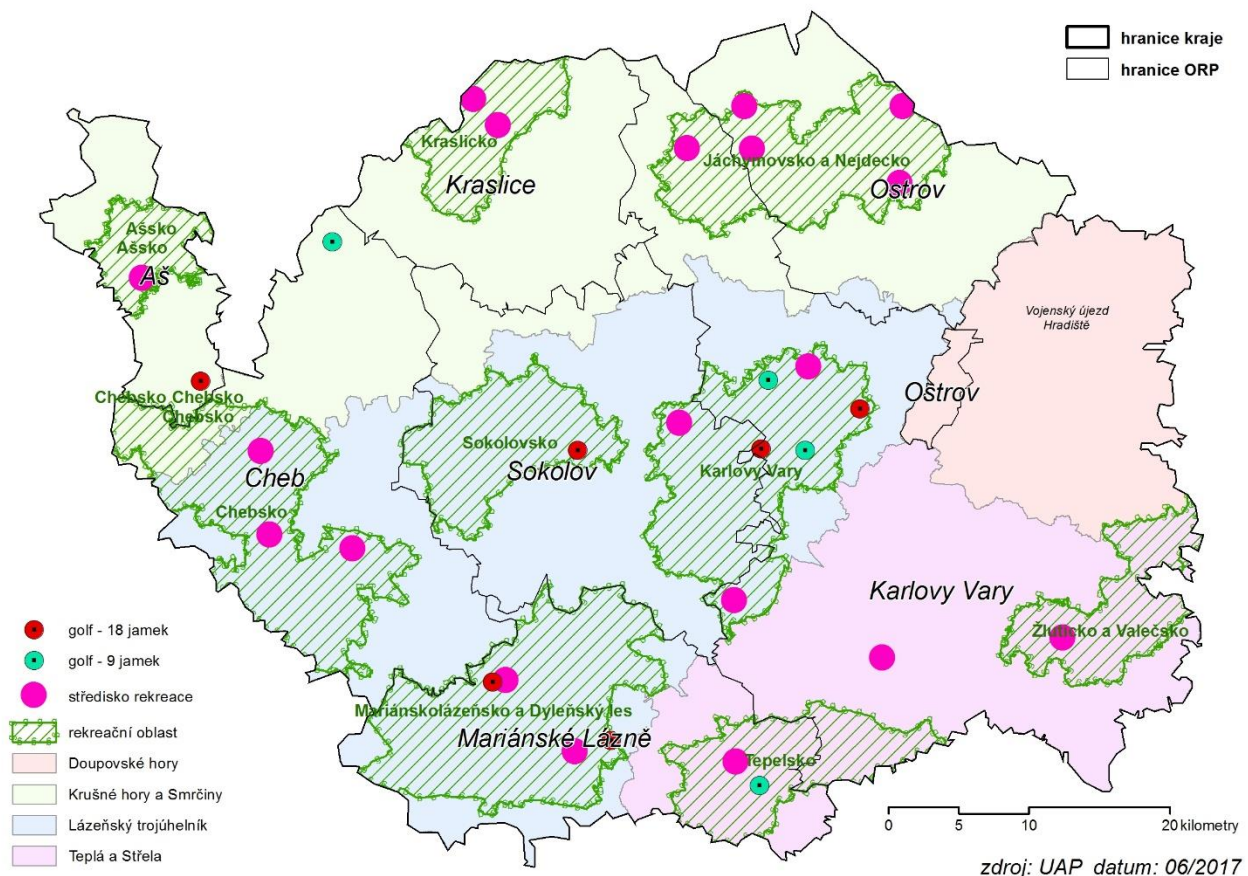
ubytování, zázemí, doplňkových aktivit (lázeňství a wellness), sportovního, kulturního a dalšího společenského využití.

Středisky kulturně orientovaného cestovního ruchu jsou města s bohatstvím památek (Karlovy Vary, Locket, Bečov nad Teplou, Cheb, Františkovy Lázně, Mariánské Lázně, Teplá, Žlutice).

Zimní rekreace má svoje střediska především v Krušných horách (Klínovec – Boží Dar, Pernink, Abertamy – Plešivec, Horní Blatná, Nové Hamry, Bublava – Stříbrná), ale i ve Smrčinách (Aš) a v okolí Mariánských Lázní. K dispozici jsou sjezdovky, běžecké tratě (Krušnohorská magistrála) a další zařízení.

Letní rekreace s vazbou na koupání a vodní sporty (surfování, plachtění, rybaření, potápění) má svoje nejvýznamnější středisko na přehradě Jesenice. K dispozici je doprovodná infrastruktura i ubytovací zařízení (kempy, penziony, bungalovy).

obrázek 69 - Rekreční oblasti

3.9.2. Památky

V Karlovarském kraji jsou všechny druhy památek – hrady (nebo jejich zříceniny), zámky, historická městská architektura (městské domy, kolonády, lázeňské objekty), stavby lidové architektury, technické památky, drobná městská i venkovská architektura (kamenné plastiky, boží muka, kapličky atd.). K výrazným a v rámci ČR ojedinělým architektonickým celkům patří lázeňská architektura postavená v Karlových Varech, Mariánských Lázních a Františkových Lázních.

Na území Karlovarského kraje jsou tři městské památkové rezervace (Františkovy Lázně, Cheb a Locket) a jedna archeologická památková rezervace (Tašovice), chránící mezolitické sídliště a slovanské hradiště. Mezi nejvýznamnější střediska městského a kulturně orientovaného cestovního ruchu s převahou poznání historie a památek patří Cheb, Locket, Teplá, Kraslice, Nejdek, Chodov, Ostrov, Andělská Hora, Bečov nad Teplou a Horní Slavkov. Ke střediskům tohoto typu náleží i dále zmiňovaná lázeňská města (zejména Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně).

Kraj se aktivně zapojuje do podpory procesu nominace transnacionálního sériového statku Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří a nadnárodní nominace evropských lázeňských měst včetně „Lázeňského trojúhelníku“ na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Z mezikrajského srovnání vyplývá, že zatím není dostatečně využíván potenciál kulturních památek kraje v cestovním ruchu. Příležitosti spočívají ve zpřístupnění dalších objektů a násobně vyšším využití doprovodných kulturních akcí.

Největším a nejpálčivějším problémem je havarijní stav komplexu lázeňských budov v Kyselce a mnohých domů v historickém jádru města Jáchymov, zapříčiněný jejich dlouhodobou nedostatečnou údržbou ze strany vlastníků.

tabulka 68 - Evidované nemovité památky

Obec s rozšířenou působností (ORP)	Památky národní (počet)	Památky ostatní (počet)	Archeol. naleziště (počet)	Archeol. naleziště (ha)
Aš	0	64	19	83
Cheb	0	352	121	1 599
Karlovy Vary	3	280	381	5 532
Kraslice	0	29	20	50
Mariánské Lázně	11	142	68	580
Ostrov	4	79	86	3 888
Sokolov	1	138	112	444
Celkem kraj	19	1 084	807	12 176

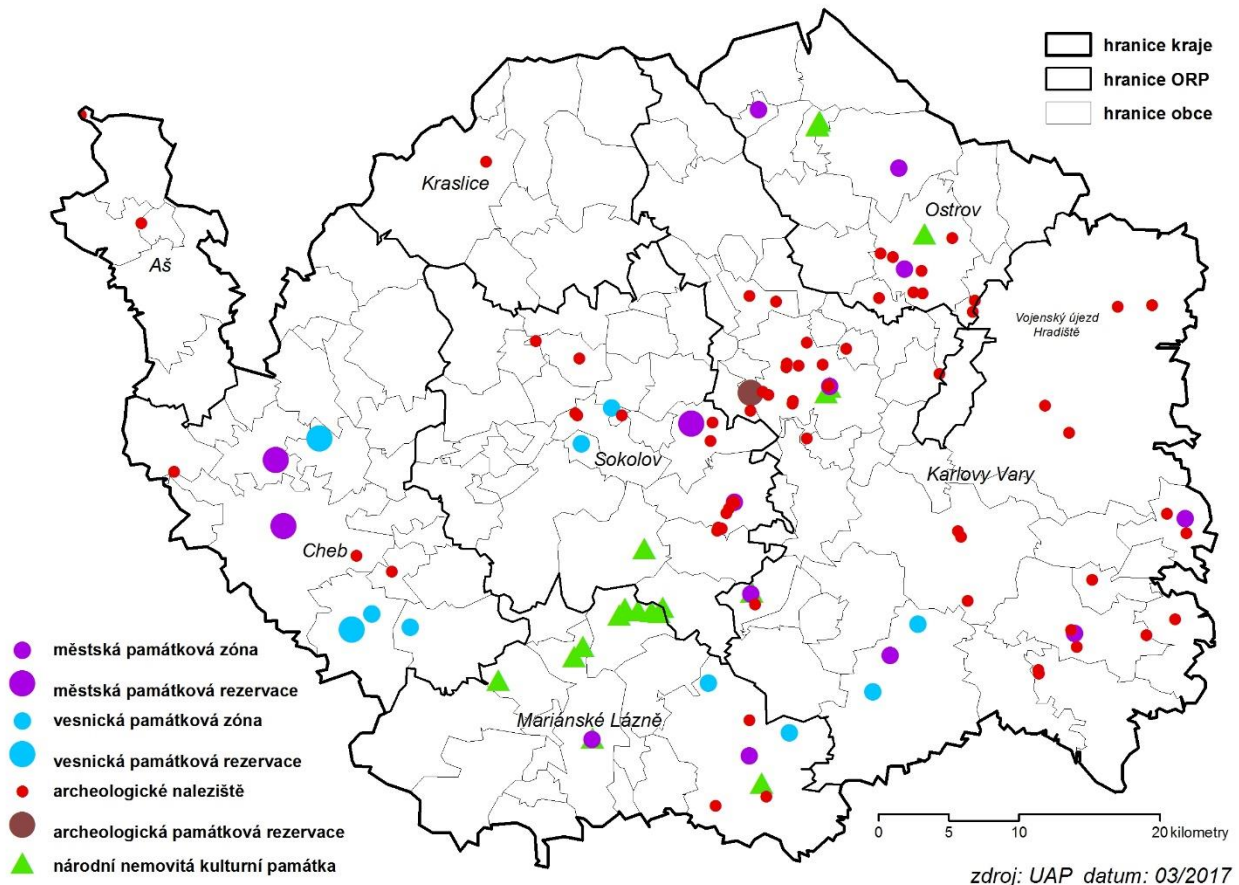
zdroj: ÚAP 2017

tabulka 69 - Využití památek v cestovním ruchu ve srovnání krajů

ČR, kraje	Památky zpřístupněné	Památky zpřístupněné na 10.000 obyvatel	Návštěvníci celkem (tis. osob)	Průměrná návštěvnost (tis. osob)	Pořádané kulturní akce
Česká republika	315	3,0	13006	12,3	15768
Hl. město Praha	18	1,4	3752	29,6	975
Středočeský	46	3,5	2369	17,9	2776
Jihočeský	37	5,8	1336	20,9	739
Plzeňský	27	4,7	551	9,6	1052
Karlovarský	10	3,4	261	8,8	140
Ústecký	36	4,4	439	5,3	1434
Liberecký	17	3,9	597	13,6	416
Královéhradecký	23	4,2	880	16,0	3363
Pardubický	13	2,5	302	5,8	170
Vysočina	20	3,9	326	6,4	254
Jihomoravský	29	2,5	1155	9,8	936
Olomoucký	12	1,9	269	4,2	2772
Zlínský	16	2,7	460	7,9	368
Moravskoslezský	11	0,9	311	2,6	373

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

obrázek 70 - Nejvýznamnější regionální památkové hodnoty

3.9.3. Lázeňství

Těžiště lázeňství v Karlovarském kraji spočívá v léčebném využívání přírodních léčivých zdrojů - minerálních pramenů. Lázeňství se uplatňuje jak v tradičních (pooperačních) léčebných programech, tak i v preventivních zdravotnických programech, nově zaměřených i na rehabilitaci „civilizačních“ onemocnění.

Lázeňství a lázeňský (zdravotní) cestovní ruch je jednou z významných konkurenčních výhod Karlovarského kraje a tvoří rozhodující podíl na cestovním ruchu v kraji.

Středisky lázeňského cestovního ruchu Karlovarského kraje jsou města Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Jáchymov a Lázně Kynžvart. Z toho nejnavštěvovanější je tzv. Západočeský lázeňský trojúhelník – lázně Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně.

Vzhledem k léčivým vlastnostem minerálních pramenů a velké různorodosti jejich chemického složení se jednotlivá lázeňská místa postupně specializovala na určité indikace. Karlovy Vary se proslavily léčbou chorob zaživačích ústrojí a poruchy látkové výměny, v Jáchymově vznikly první radioaktivní lázně na světě se zaměřením na nemoci pohybového aparátu, v Mariánských Lázních se léčí nemoci močových cest a obezita, Františkovy Lázně jsou vyhledávány hosty s indikací onemocnění srdce a krevního oběhu a s gynekologickými onemocněními. Lázně Kynžvart jsou nejvýznamnějším lázeňským zařízením v ČR pro děti s onemocněním dýchacího ústrojí. V posledních letech však jednotlivá lázeňská místa ustoupila od úzké specializace a rozšířila spektrum léčebných indikací (zvláště v oblasti civilizačních chorob).

Lázeňství představuje významný podíl na cestovním ruchu jako celku. V počtu návštěvníků rostl jeho podíl mezi roky 2007 – 2016 z 44 % na 55 %, v počtu přenocování se drží na 50%.

Významnými trendy ve vývoji lázeňské návštěvnosti za poslední desetiletí jsou celkový nárůst počtu hostů (44 %) a nárůst počtu cizinců (112 %), počet tuzemských návštěvníků zaznamenává růst (166 %). Obdobně se vyvíjel i počet přenocování cizinců, kde došlo k poklesu na 91,6 % a u tuzemských návštěvníků došlo k nárůstu na 125 %.

Tyto dlouhodobé trendy zaznamenaly vrchol v roce 2012, následující rok zaznamenal snížení, které je způsobeno sankcemi proti Rusku a nižší návštěvností ruský mluvící klientely všech lázní.

tabulka 70 - Lázeňská místa, lázeňská území, léčivé zdroje

Obec s rozšířenou působností (ORP)	Území ORP (ha)	Lázeňské místo	Vnější lázeňské území (ha)	Vnitřní lázeňské území (ha)	Léčivé zdroje (počet)
Aš	14 371	-	0	0	1
Cheb	49 679	lázeňské místo Františkovy Lázně	2 341	227	71
Karlovy Vary	117 136	lázeňské místo Karlovy Vary	5 908	539	108
Kraslice	26 447	-	0	0	0
Mariánské Lázně	40 531	lázeňské místo Lázně Kynžvart; lázeňské místo Mariánské Lázně	8 135	305	56
Ostrov	33 929	lázeňské místo Jáchymov	5 047	27	24
Sokolov	48 919	-	0	0	9
celkem kraj	331 012	-	21 431	1 098	269
% z území kraje	-	-	6,5	0,3	-

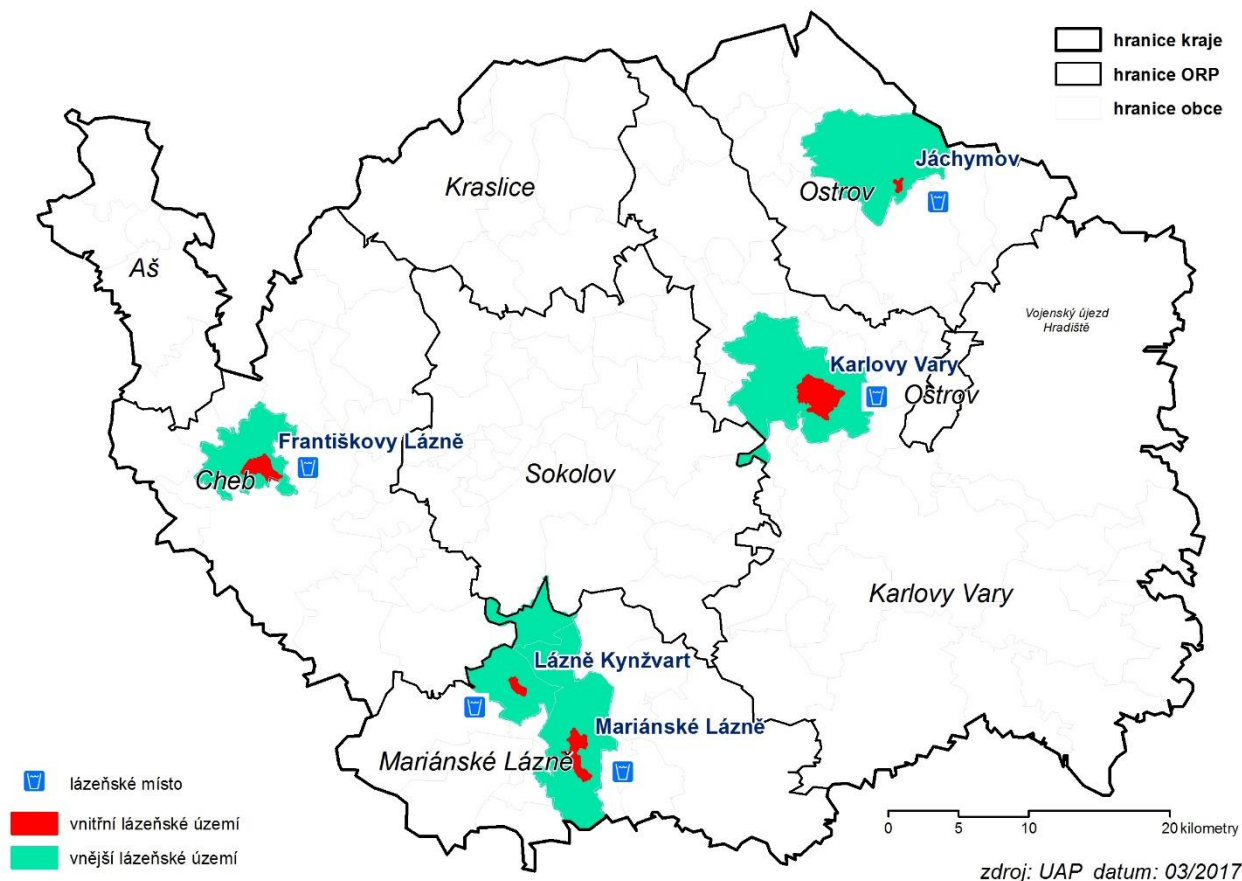
zdroj: ÚAP 2017

tabulka 71 - Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních

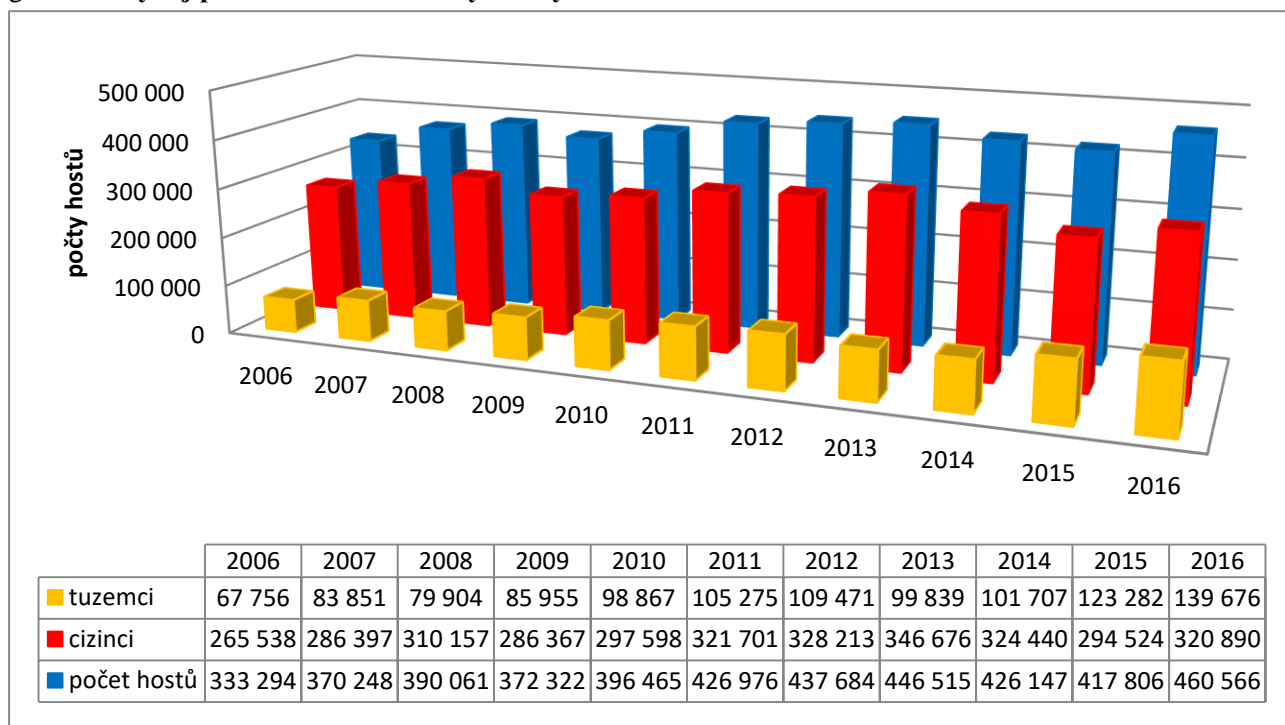
Rok	Karlovarský kraj					
	Počet hostů	cizinci	tuzemci	Počet přenocování	cizinci	tuzemci
	2006	333 294	265 538	67 756	3 303 128	2 494 286
2007	370 248	286 397	83 851	3 464 588	2 596 003	868 585
2008	390 061	310 157	79 904	3 581 447	2 784 456	796 991
2009	372 322	286 367	85 955	3 307 988	2 483 647	824 341
2010	396 465	297 598	98 867	3 382 010	2 541 254	840 756
2011	426 976	321 701	105 275	3 551 482	2 71 2088	839 394
2012	437 684	328 213	109 471	3 639 607	2 841 218	798 389
2013	446 515	346 676	99 839	3 480 502	2 853 064	627 438
2014	426 147	324 440	101 707	3 400 716	2 678 608	722 108
2015	417 806	294 524	123 282	3 300 359	2 317 621	982 738
2016	460 566	320 890	139 676	3 467 843	2 378 937	1 088 906

zdroj: ČSU Ročenka 2016

obrázek 71 - Lázeňská místa

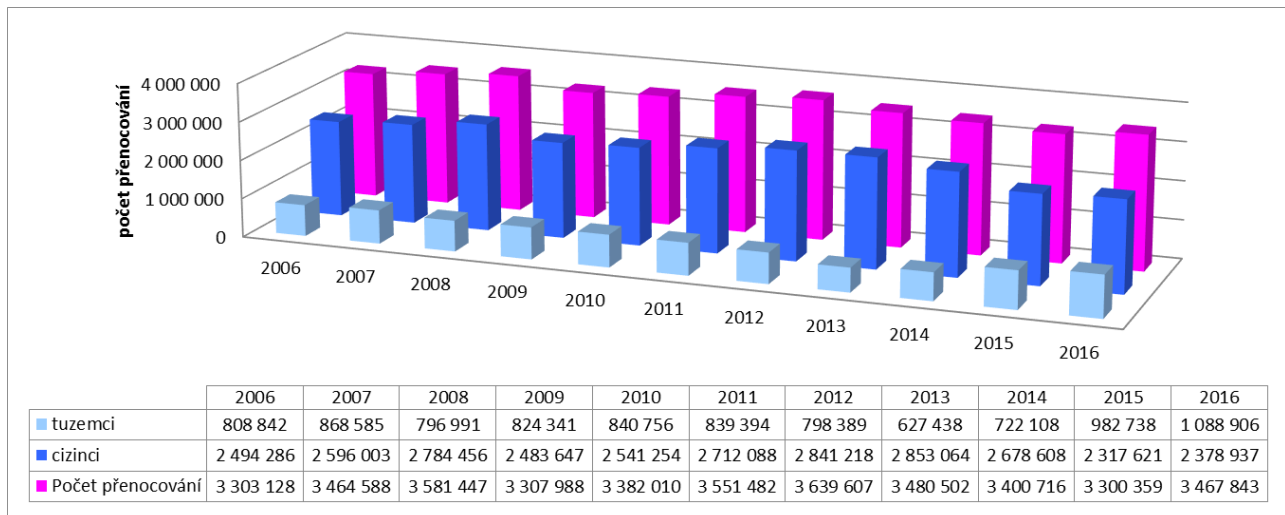

graf 28 - Vývoj počtu hostů v lázeňských ubytovacích zařízeních

zdroj: ČSU Ročenka 2016

graf 29 - Vývoj počtu přenocování v lázeňských ubytovacích zařízeních

zdroj: ČSU Ročenka 2016

3.9.4. Ubytování a stravování (včetně lázeňství)

Karlovarský kraj má vysoký počet hromadných ubytovacích zařízení (16 na 10 000 obyvatel). Využití lůžek je druhé nejvyšší v republice po hlavním městě Praha a výrazně převyšuje celorepublikový průměr. Průměrná cena za ubytování je druhá nejvyšší v ČR a odvíjí se od charakteru poskytovaných služeb v regionu.

Kapacity již nerostou takovým tempem jako v 90. letech, ale dochází spíše ke kvalitativním změnám v jejich struktuře. Celkový počet ubytovacích zařízení se v období 2009 – 2016 zvyšuje (o 9 %), narůstá počet pokojů (o 6 %) a stoupající tendenci zaznamenáváme v počtu lůžek (o 6 %). Zároveň roste počet ubytovacích zařízení vyšších kategorií. Karlovarský kraj je dlouhodobě nadstandardně vybaven kvalitními hotely vyšších kategorií ve srovnání s průměrem ČR a koresponduje se zaměřením cestovního ruchu v kraji.

V krajském srovnání se Karlovarský kraj v podílu zahraničních turistů umísťuje na 2. místě těsně za hlavním městem Praha a výrazně tak převyšuje celorepublikový průměr. Podíl cizinců, kteří navštívili v roce 2016 Karlovarský kraj, byl 69,6 % z celkového počtu návštěvníků. Hlavním motivem návštěvnosti je lázeňská péče, která vyžaduje všeobecně déletrvající pobyty než ostatní formy cestovního ruchu. V hodnocení krajů podle počtu hostů byl Karlovarský kraj pátým nejnavštěvovanějším krajem. Více hostů zavítalo do hlavního města Prahy, Královéhradeckého, Jihomoravského a Jihočeského kraje. Nejčastějšími zahraničními hosty byli turisté z Německa (52 % podíl na celkovém počtu zahraničních hostů), druzí v pořadí se umístili hosté z Ruska (16 %), třetí Izrael (2 %). Domácí turisté z hlediska návštěvnosti v Karlovarském kraji hrají menší roli, i když také pro ně disponuje kraj dostatečnou nabídkou atraktivit cestovního ruchu. Příčinou je zejména většinové zaměření na lázeňství vysoké kvality s vyšší kvalitou ubytování za vyšší ceny a tím zejména zaměření na zahraniční klientelu.

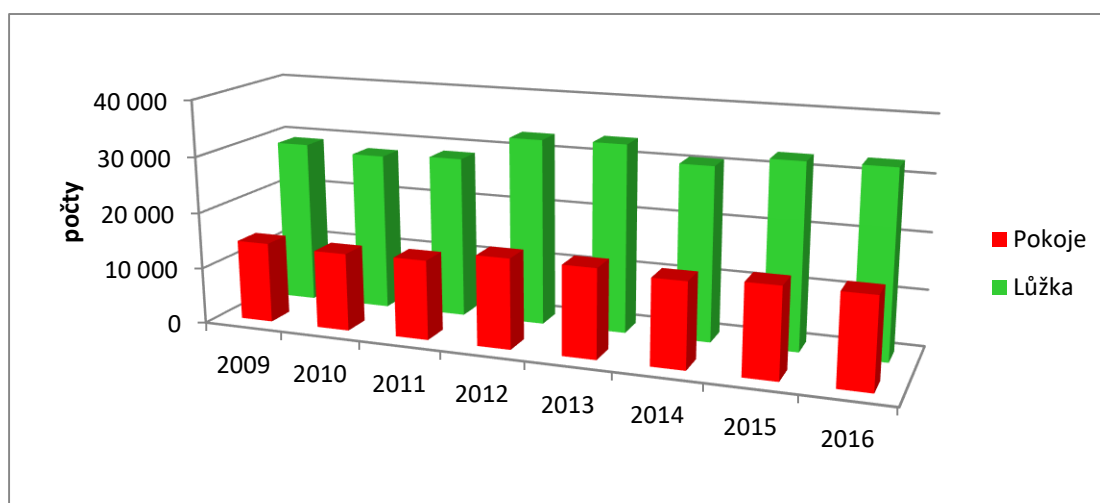
Ve sledovaném období se v hromadných ubytovacích zařízeních Karlovarského kraje ubytovalo 787 084 hostů. Zahraničních hostů přijelo méně 0,3 % a u domácích hostů došlo k nárůstu o 27,1 %. Nejvyšší nárůst počtu hostů vykázal Královéhradecký kraj (21,8 %) a na druhém místě v pomyslném žebříčku byly kraje Ústecký a Liberecký (shodně 21,4 %).

tabulka 72 - Souhrnné údaje o cestovním ruchu Karlovarského kraje

kategorie / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hromadná ubytovací zařízení celkem	400	387	398	504	488	439	471	473
Pokoje	14 299	13 850	14 133	15 967	15 799	15 105	15 929	15 979
Lůžka	29 149	28 095	28 678	33 132	33 412	30 786	32 706	32 828
Hosté	666 094	670 457	709 733	809 043	787 084	776 671	850 891	948 871
Hosté - z toho cizinci	456 726	458 499	484 828	515 255	526 089	517 323	534 115	586 469
Přenocování	4 189 554	4 219 001	4 371 379	4 776 815	4 583 144	4 502 589	4 617 361	4 846 451
Přenocování z toho cizinci	3 040 195	3 063 977	3 220 407	3 458 006	3 484 586	3 338 609	3 106 372	3 189 061
Průměrný počet přenocování (dny)	6,3	6,3	6,2	5,9	5,8	5,8	5,4	5,1
Průměrný počet přenocování - cizinci (dny)	6,7	6,7	6,6	6,7	6,6	6,4	5,8	5,4
Průměrná doba pobytu (dny)	7,3	7,3	7,2	6,9	6,8	6,8	6,4	6,1
Průměrná doba pobytu - cizinců (dny)	7,7	7,7	7,6	7,7	7,6	7,4	6,8	6,4

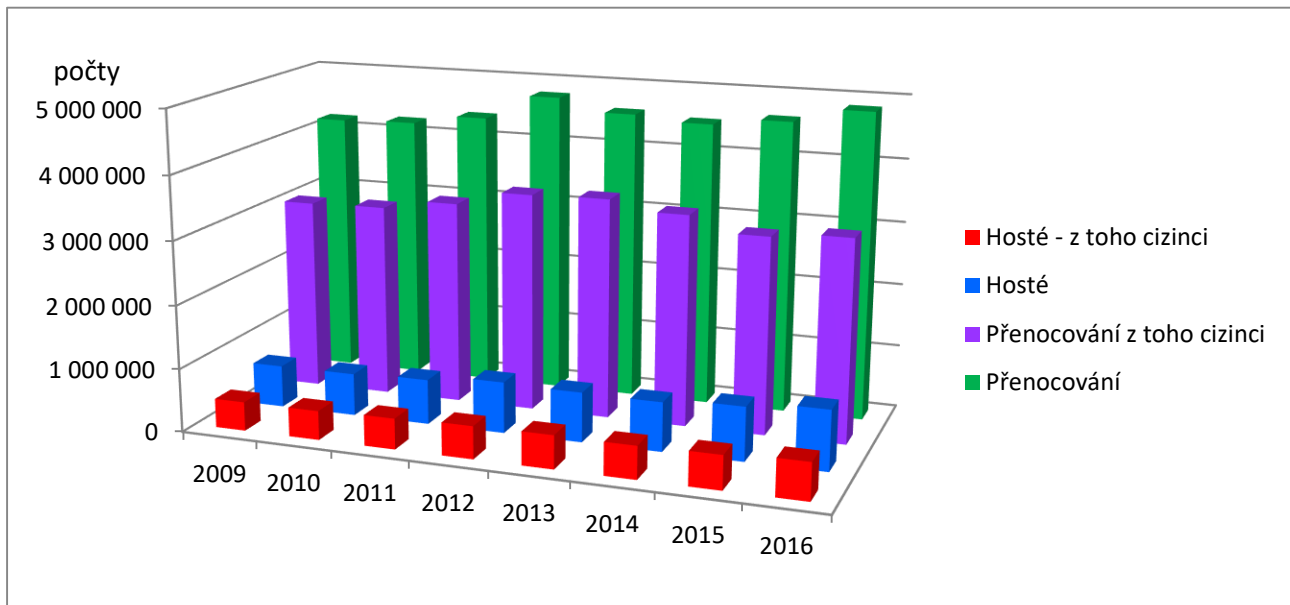
zdroj: ČSU Ročenka 2016

graf 30 - Vývoj počtu pokojů a lůžek v Karlovarském kraji

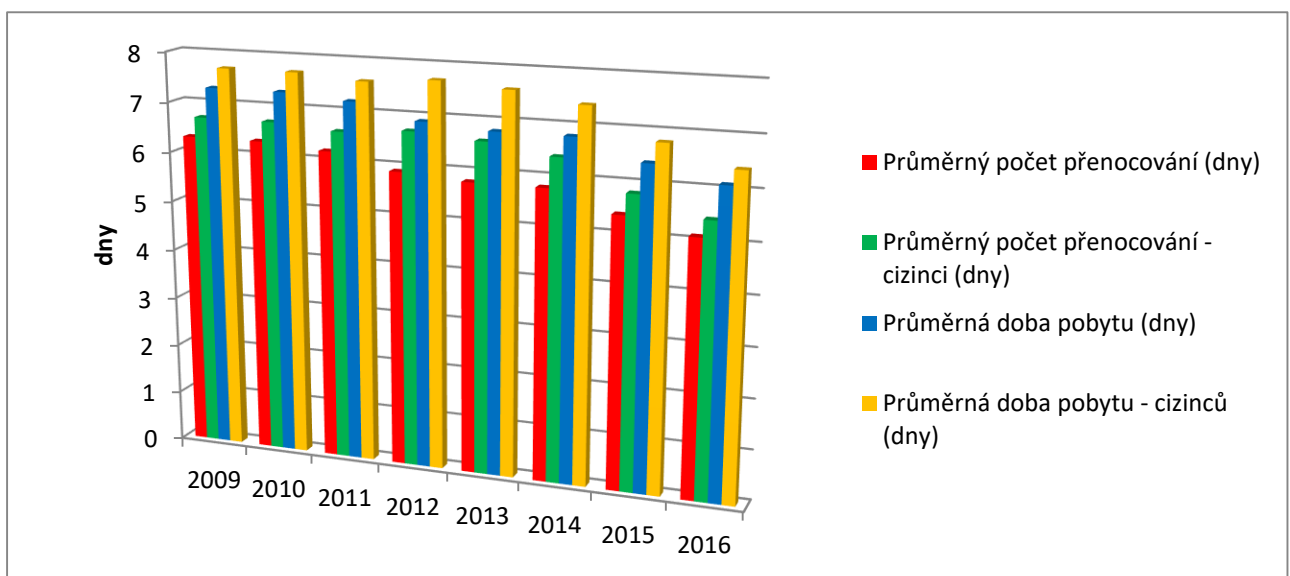
zdroj: ČSU Ročenka 2016

graf 31 - Vývoj počtu přenocování v Karlovarském kraji

zdroj: ČSU Ročenka 2016

graf 32 - Vývoj průměrné doby pobytu návštěvníka v Karlovarském kraji

zdroj: ČSU Ročenka 2016

3.9.5. Tělovýchova a sport

Tradičním sportovním odvětvím Karlovarského kraje jsou zimní sporty v Krušných horách. Sedm velkých sjezdových lyžařských areálů doplňuje řada lokálních zařízení. Stále oblíbenější běžecké lyžování má svojí páteř v Krušnohorské lyžařské magistrále, která pokračuje i do sousedního Ústeckého kraje.

V Karlovarském kraji má dlouhou tradici golf (od roku 1904) a dnes je zde 10 golfových areálů. Jeho vzrůstající obliba nalézá v kraji velký potenciál dalšího rozvoje (v rámci studie je prověřeno dalších 37 možných lokalit).

V Karlovarském kraji se rychle rozvíjí síť cyklistických tras. Páteří systému jsou regionální trasy, cyklotrasa Euroregio Egrensis a cyklostezka Ohře. Kraj také disponuje hustou sítí značených turistických tras pro pěší turistiku.

V regionu je významná i vodácká turistika. Řeka Ohře je vyhledávanou trasou s pokračováním i v Ústeckém kraji. Počet vodáků na Ohři se neustále zvyšuje, přestože vodácké zázemí (počet, kapacita a kvalita tábořišť,

parkoviště) je dosud nedostatečné a to z důvodu nemožnosti vydání stavebních povolení, protože tato zařízení se zpravidla nacházejí v záplavové zóně.

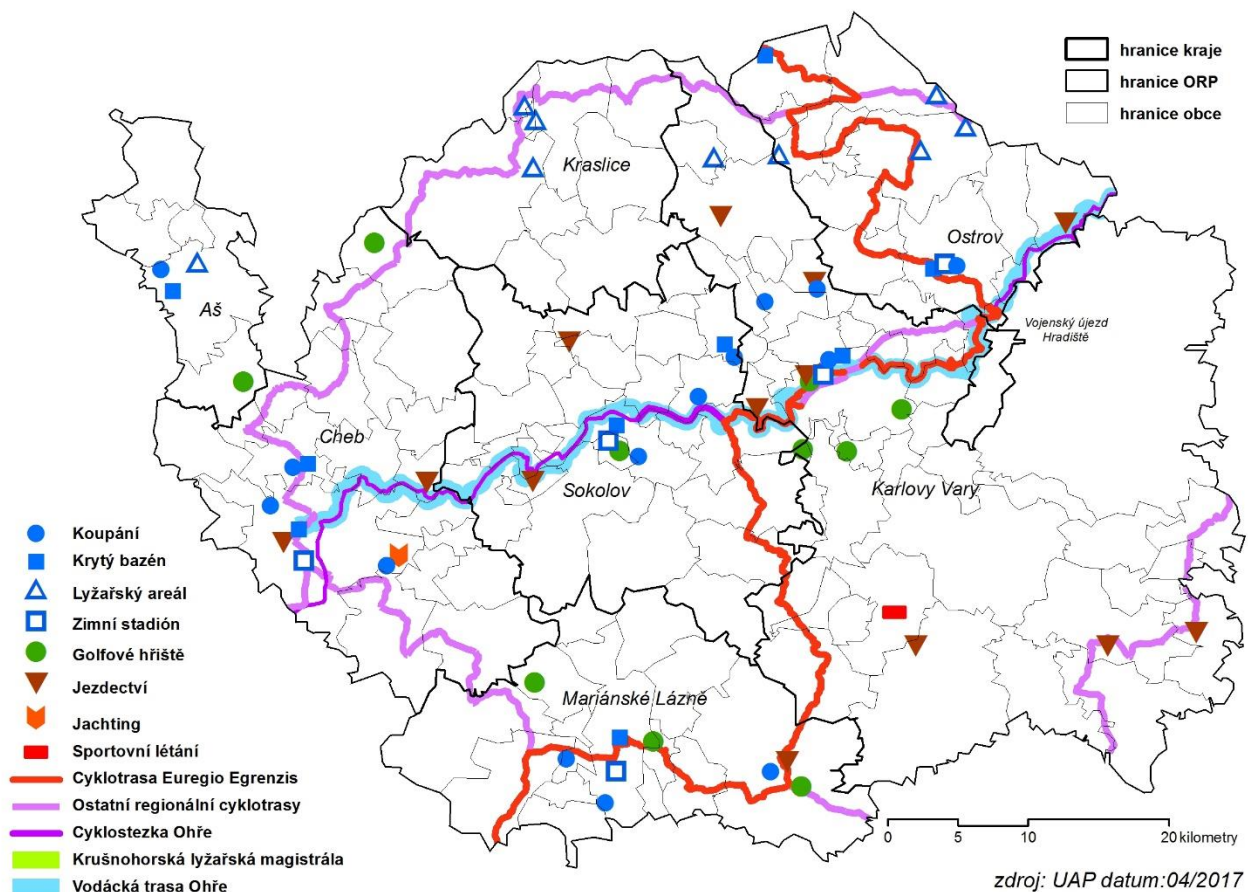
V Karlovarském kraji je řada koupacích míst. Současně nejvýznamnější jsou přehrady Skalka a Jesenice na Ohři. Jejich využití, ale i využití řady menších koupališť, je nepříznivě omezováno výskytem sinic. Významným potenciálem rozvoje koupání a vodních sportů je nová vodní nádrž Medard.

Poměrně velký potenciál má v Karlovarském kraji agroturistika. Podmínky pro její rozvoj jsou dobré zejména v Krušných horách a jejich podhůří, ale i v oblastech Tepelska, Toužimska a Žluticka. Existuje zde již řada agroturistických zařízení, která jsou zaměřena zejména na jezdectví. Agroturistika představuje velký potenciál pro vyrovnání sezónní návštěvnosti Krušných hor.

Větší města disponují i krytými bazény nebo aquaparky pro celoroční plavání a zimními stadiony pro bruslení. Hřiště pro závodní i rekreační sportování jsou ve větší nebo menší míře vybaveny všechny obce. V rámci revitalizace území vznikají nové sportovní areály pro volnočasové aktivity, vybavené in-line dráhami, hřištěmi na míčové hry, lezeckými stěnami a nezbytným sociálním zázemím.

Výrazný posun nastává v rozvoji zimních sportů a to jak v rámci stávajících historických středisek, tak rozšiřováním a výstavbou nových zimních středisek v Krušných horách (okolí Klínovce, okolí Plešivce, Nové Hamry, Bublava a Stříbrná), uvažováno je i s nižšími polohami na Ašsku a v Českém a Slavkovském lese. V posledních dvou letech byl proveden podrobný průzkum v rámci „Územní studie horských oblastí“, následné vytýčení, doznačení a zpřesnění tras pro běžecké lyžování jak ve sportovních areálech, tak ve volné přírodě. Zásadou je respektování přírodních a kulturních hodnot v území, ale i možnost letního využití tras jako značených cyklotras.

obrázek 72 - Sportovní vybavenost

3.9.6. Individuální rekreace

Rozsah individuální rekreace v Karlovarském kraji je indikován byty využívanými k rekreaci. Podíl rekreačních bytů na bytovém fondu činí v kraji 1,38 %, to je výrazně méně než průměr ČR (4,0 %). V porovnání ORP je nejvyšší podíl v ORP Kraslice (5,3 %), nejnižší v ORP Sokolov (0,42 %).

Z vyhodnocení obcí je zřejmé, že individuální rekreace je soustředěna v Krušných horách, zvláště v okolí Perninku, Horní Blatné, Božího Daru, dále na Kraslicku, a na jihovýchodě kraje mezi Bečovem nad Teplou a Valčí. Relativně málo rekreačních bytů je ve Slavkovském lese, což je dáno destrukcí osídlení po II. světové válce a následně i režimem ochrany v CHKO.

Individuální rekreace významně přispívá ke stabilizaci sídelní struktury.

tabulka 73 - **Individuální rekreace dle ORP**

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Obyvatel	Celkem obydlené byty	Z toho rekreační byty	Podíl rekreačních bytů	rekr.bytů na 1000 obyvatel
Aš	17 592	6 659	53	0,80	3
Cheb	50 992	19 610	138	0,70	3
Karlovy Vary	89 409	35 778	608	1,70	7
Kraslice	13 801	5 361	284	5,30	21
Mariánské Lázně	24 405	9 695	134	1,38	5
Ostrov	29 043	11 147	297	2,66	10
Sokolov	77 923	31 153	131	0,42	2
celkem kraj	303 165	119 403	1 645	1,38	5

zdroj: ČSU, SLBD 2011

3.10. Hospodářské podmínky

Hospodářství celé ČR bylo v minulých letech ovlivněno nejdelší recesí od roku 1993 a je jasné, že se tato situace projevila i ve výsledcích hospodaření Karlovarského kraje. V současnosti dochází již k mírnému zlepšení dosahovaných hodnot hospodářství. Avšak v celorepublikovém srovnání stále Karlovarský kraj zaostává, což je dáno setrvačností strukturálních problémů spojených s probíhajícím útlumem těžby hnědého uhlí na Sokolovsku, nestabilitou zpracovatelského průmyslu a cestovního ruchu a absencí inovativních odvětví hospodářství.

Karlovarský kraj nemá dosud kvalitní napojení na republikovou dálniční síť, což se projevuje malým zájmem investorů o region.

A. Souhrn vyhodnocení podtémat

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (Kč) v Karlovarském kraji plynule rostl až do roku 2008. Následně vlivem hospodářské krize hodnota HDP stagnovala až do roku 2014. Tento trend je v souladu s vývojem na úrovni České republiky, resp. EU. Významným trendem je však pomalejší tempo růstu kraje oproti HDP České republiky. Rozdíly mezi ČR a Karlovarským krajem se neustále zvyšují.

Dynamika ekonomického růstu v kraji je dlouhodobě podprůměrná, a to i přes relativně příznivé ekonomické podmínky ve střední Evropě v uplynulých letech. Jedním z důvodů byl předpoklad, že Karlovarský kraj bude těžit z výhodné geografické polohy (blízkost hlavního města a sousedního Německa) a že ekonomické problémy regionu strukturálního charakteru budou dostatečně vyváženy příjmy z lázeňství, resp. cestovního ruchu obecně. Tento předpoklad se nepotvrdil a zejména srovnání se strukturálně postiženými regiony (kraj Moravskoslezský a Ústecký) ukazuje na hluboké ekonomické problémy Karlovarského kraje. V lázeňství se nepříznivě projevil odliv ruských hostů, který nastal díky politické situaci v Evropě.

Vysoká koncentrace tradičních ekonomických oborů omezuje možnosti ekonomického rozvoje kraje. Tyto obory jsou mnohem zranitelnější ve srovnání s moderními progresivními průmyslovými obory, založenými na výzkumu a vývoji s vysokou mírou inovace. Konkurování vyspělým ekonomikám pomocí levné pracovní síly a nikoliv pomocí inovací a kvality je z dlouhodobého hlediska neudržitelné. Tuto skutečnost dokládá i nejnižší podíl zaměstnanců v odvětví výzkumu a vývoje v Karlovarském kraji.

Podnikatelská aktivita v Karlovarském kraji rostla do roku 2012. V roce 2012 mírně klesla a dále stagnuje. V roce 2015 mělo v kraji sídlo více než 75 tis. subjektů, což je oproti roku 2012 pokles téměř o 8 tis. subjektů. Ze statistických zjišťování však vyplývá, že ve skutečnosti z registrovaného počtu ekonomických subjektů je

opravdu aktivních méně než 50 %. Z celkového počtu aktivních ekonomických subjektů v kraji tvoří převážnou část (77 %) fyzické osoby.

Míra ekonomické aktivity obyvatelstva Karlovarského kraje se v roce 2014 pohybovala těsně nad hodnotou ČR. V mezikrajském srovnání je kraj na předních místech v míře ekonomické aktivity, což je do jisté míry ovlivněno mladší věkovou strukturou obyvatelstva. Do budoucna však lze očekávat spíše stagnaci či dokonce mírný pokles, a to vzhledem ke stárnutí a poklesu počtu obyvatel v kraji.

Počet zaměstnaných v Karlovarském kraji od roku 2008 klesal. Od roku 2013 je zaznamenán opět mírný nárůst. Podíl zaměstnaných v primárním sektoru je na stabilní úrovni. Počet zaměstnanců v sekundéru dlouhodobě klesal, od roku 2013 je viditelný mírný nárůst.

Nezaměstnanost v Karlovarském kraji v podstatě kopíruje trend ČR a sousedních krajů. Za celostátním průměrem však zaostává míra registrované nezaměstnanosti v Karlovarském kraji v celém sledovaném období. V roce 2015 nezaměstnanost v krajích ČR klesla na úroveň roku 2008, podobně tak v Karlovarském kraji, kde nezaměstnanost v současnosti dosahuje na hodnotu 7,6 % a již se přibližuje k hodnotě ČR - 6,24 %. V rámci kraje je situace nejhorší v ORP Sokolov (8,7 %), což je dáno strukturou hospodářství s převažujícím průmyslem, kdy dochází k jeho úpadku, a nízkou úrovní kvalifikace pracovních sil.

B. Významná zjištění o stavu a vývoji území - dle podtémat

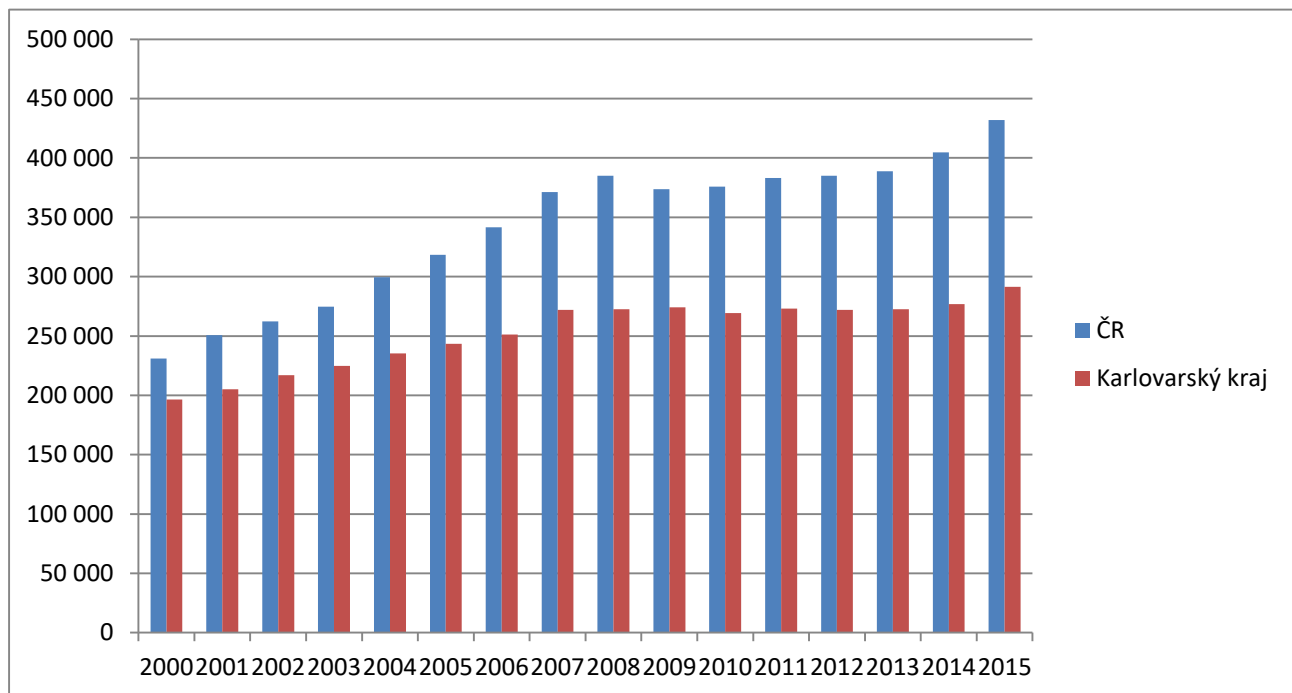
3.10.1. Hospodářská charakteristika

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (Kč) v Karlovarském kraji plynule rostl až do roku 2008. Následně vlivem hospodářské krize hodnota HDP stagnovala až do roku 2014. Tento trend je v souladu s vývojem na úrovni České republiky, resp. EU. Významným trendem je však pomalejší tempo růstu kraje oproti HDP České republiky. Rozdíly mezi ČR a Karlovarským krajem se neustále zvyšují.

Dynamika ekonomického růstu v kraji je dlouhodobě podprůměrná, a to i přes relativně příznivé ekonomické podmínky ve střední Evropě v uplynulých letech. Jedním z důvodů byl předpoklad, že Karlovarský kraj bude těžit z výhodné geografické polohy (blízkost hlavního města a sousedního Německa) a že ekonomické problémy regionu strukturálního charakteru budou dostatečně vyváženy příjmy z lázeňství, resp. cestovního ruchu obecně. Tento předpoklad se nepotvrdil a zejména srovnání se strukturálně postiženými regiony (kraj Moravskoslezský a Ústecký) ukazuje na hluboké ekonomické problémy Karlovarského kraje. V lázeňství se nepříznivě projevil odliv ruských hostů, který nastal díky politické situaci v Evropě.

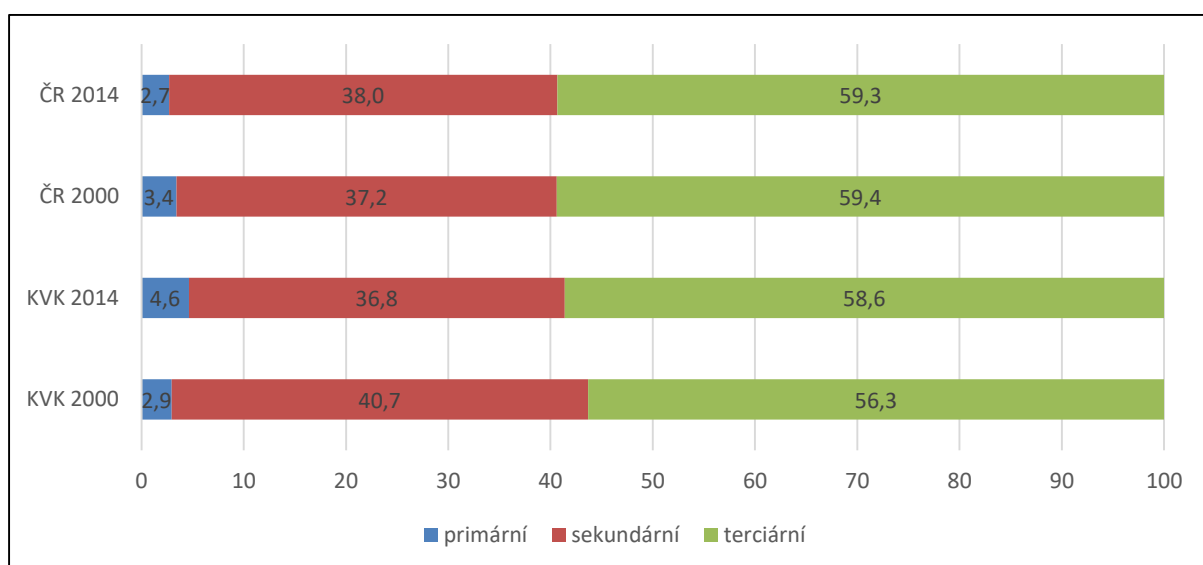
Dalším hodnotícím ukazatelem místní ekonomiky je vývoj podílů ekonomických sektorů mezi lety 2000 a 2014. Nejvíce se na ekonomice Karlovarského kraje podílí sektor služeb a od roku 2000 má rostoucí tendenci. V souvislosti s potenciálem rozvoje regionu v oblasti lázeňství, resp. cestovního ruchu, by se mohl za určitých podmínek očekávat další růst. Významnou roli v roce 2014 hraje také primární sektor. V porovnání s ČR Karlovarský kraj dosahuje nižších podílů v průmyslu, a to vlivem snižujícího se podílu především těžebního a zpracovatelského průmyslu. Což je zapříčiněno zvláště strukturální krizí a pro Karlovarský kraj typickou vysokou koncentrací tradičních průmyslových oborů (sklo, keramika, porcelán, stavební hmoty, výroba kovových konstrukcí).

graf 33 - Porovnání vývoje hrubého domácího produktu na 1 obyvatele Karlovarského kraje vůči ČR v Kč

zdroj: Statistická ročenka ČSÚ 2015,2016

graf 34 - Vývoj podílů ekonomických sektorů v Karlovarském kraji a ČR v roce 2000 a 2014 (v %)

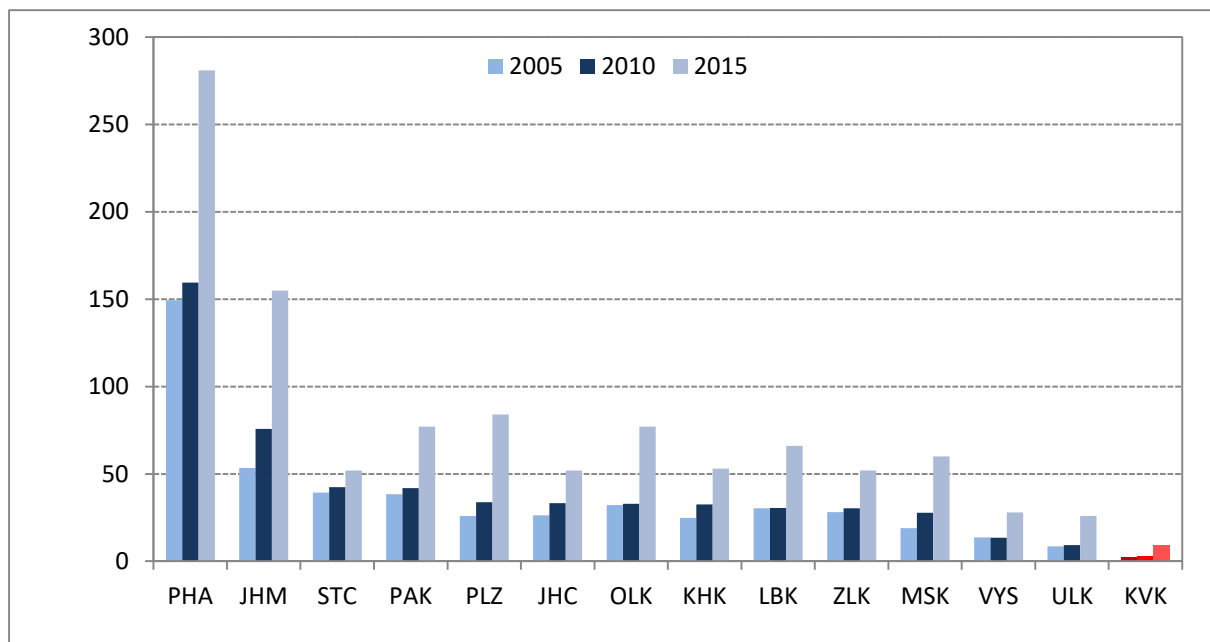
Zdroj: PRK KK 2015

Vysoká koncentrace tradičních ekonomických oborů omezuje možnosti ekonomického rozvoje kraje. Tyto obory jsou mnohem zranitelnější ve srovnání s moderními progresivními průmyslovými obory, založenými na výzkumu a vývoji s vysokou mírou inovace. Konkurování vyspělým ekonomikám pomocí levné pracovní síly a nikoliv pomocí inovací a kvality je z dlouhodobého hlediska neudržitelné. Tuto skutečnost dokládá i nejnížší podíl zaměstnanců v odvětví výzkumu a vývoje v Karlovarském kraji. Z grafu 35 je patrný mírný nárůst zaměstnanců výzkumu a vývoje, ale oproti dalším krajům ČR je tento podíl stále velmi nízký. Současné podnikatelské aktivity ve výzkumu a vývoji v Karlovarském kraji jsou podporovány inovačními vouchery a dalšími nástroji především v oblasti regionálního rozvoje a školství.

Úroveň hospodářské vyspělosti udává také podíl přímých zahraničních investic v území (PZI). Karlovarský kraj má mezi lety 2010 a 2014 nejnížší podíl PZI (0,8 % v roce 2014) ve srovnání s ostatními krajemi. Jejich podíl

ve sledovaném období stagnoval, podobně jako ve většině krajů ČR. V současnosti dochází k územnímu vymezování průmyslových ploch a zvyšuje se snaha po jejich naplnění různými investory, především se zahraničním, ale i s domácím podílem.

graf 35 - Počet zaměstnanců ve Výzkumu a vývoji na 10 tisíc obyvatel kraje v letech 2005, 2010 a 2015

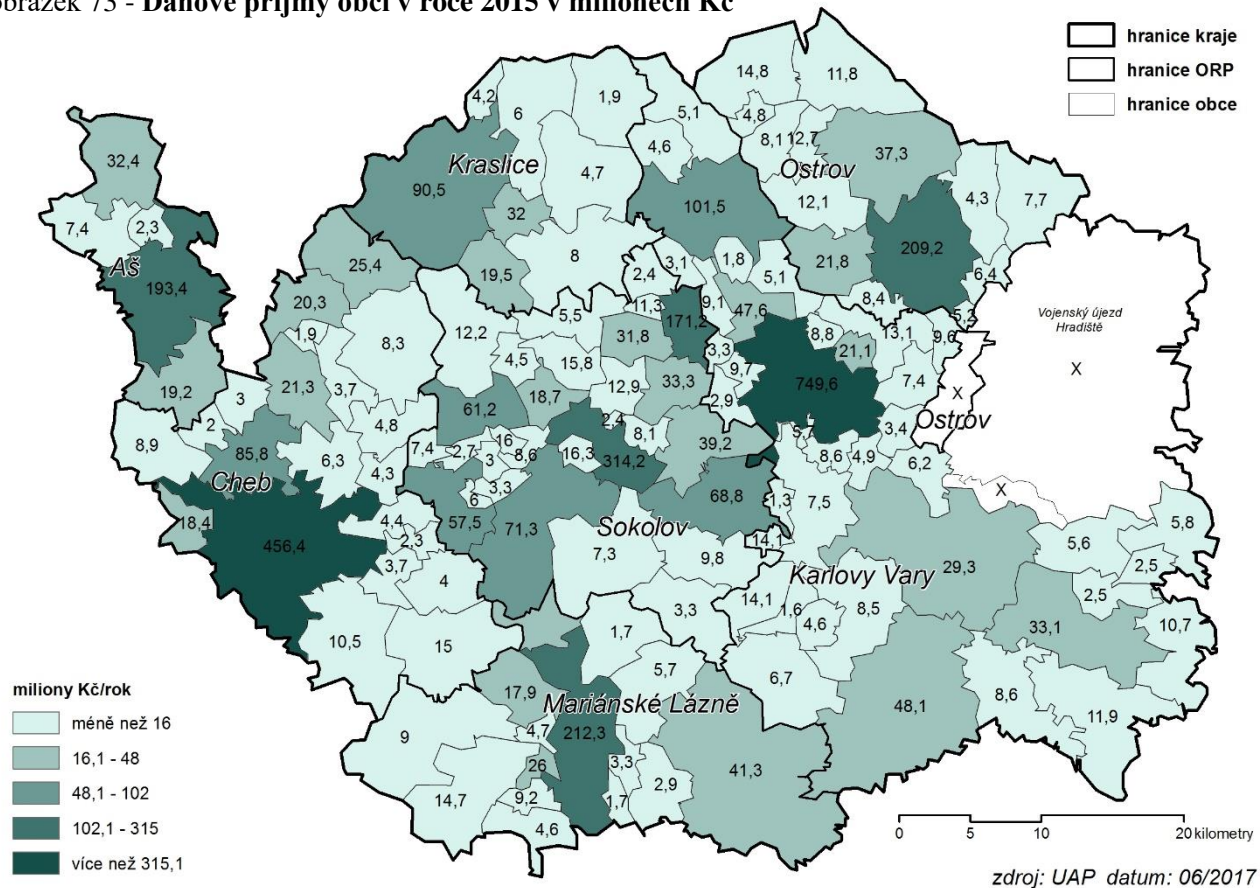
Zdroj: PRK KK 2015

tabulka 74 – Přímé zahraniční investice v krajích ČR v letech 2010 – 2014

ČR, kraj	2010		2011		2012		2013		2014	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
ČR	2 409 581	100	2 404 151	100	2 600 877	100	2 668 741	100	2 774 601	100
Praha	1 254 709	52,1	1 256 790	52,3	1 385 348	53,3	1 426 205	53,4	1 512 015	54,5
Středočeský	247 637	10,3	254 732	10,6	303 444	11,7	324 879	12,2	330 060	11,9
Jihočeský	84 589	3,5	88 922	3,7	88 070	3,4	89 902	3,4	91 342	3,3
Plzeňský	74 924	3,1	74 407	3,1	72 766	2,8	68 473	2,6	91 157	3,3
Karlovarský	20 981	0,9	19 686	0,8	15 806	0,6	19 718	0,7	21 753	0,8
Ústecký	104 276	4,3	87 118	3,6	83 669	3,2	90 012	3,4	82 633	3,0
Liberecký	62 353	2,6	58 615	2,4	61 282	2,4	63 255	2,4	59 296	2,1
Králové- hradecký	48 789	2,0	47 620	2,0	54 405	2,1	52 048	2,0	53 339	1,9
Pardubický	56 233	2,3	52 943	2,2	49 814	1,9	35 204	1,3	40 324	1,5
Vysočina	52 540	2,2	49 794	2,1	50 479	1,9	50 659	1,9	52 167	1,9
Jihomo- ravský	156 285	6,5	159 613	6,6	167 659	6,4	183 628	6,9	156 919	5,7
Olomoucký	30 469	1,3	31 022	1,3	32 379	1,2	34 748	1,3	39 552	1,4
Zlínský	48 598	2,0	49 868	2,1	49 134	1,9	51 412	1,9	54 792	2,0
Moravsko- slezský	167 200	6,9	173 021	7,2	186 622	7,2	178 596	6,7	189 252	6,8

Zdroj: PRK KK 2015

obrázek 73 - Daňové příjmy obcí v roce 2015 v milionech Kč

3.10.2. Podnikatelská struktura

Podnikatelská aktivita v Karlovarském kraji rostla do roku 2012. V roce 2012 mírně klesla a dále stagnuje. V roce 2015 mělo v kraji sídlo více než 75 tis. subjektů, což je oproti roku 2012 pokles téměř o 8 tis. subjektů. Ze statistických zjišťování však vyplývá, že ve skutečnosti z registrovaného počtu ekonomických subjektů je opravdu aktivních méně než 50 %.

Z celkového počtu aktivních ekonomických subjektů v kraji tvoří převážnou část (77 %) fyzické osoby. U většiny právních forem v posledních letech dochází k mírnému poklesu jejich počtu, což patrně zapříčinila ekonomická nestabilita a příchod větších firem na území kraje. Významně se zvýšil pouze počet zemědělských podnikatelů.

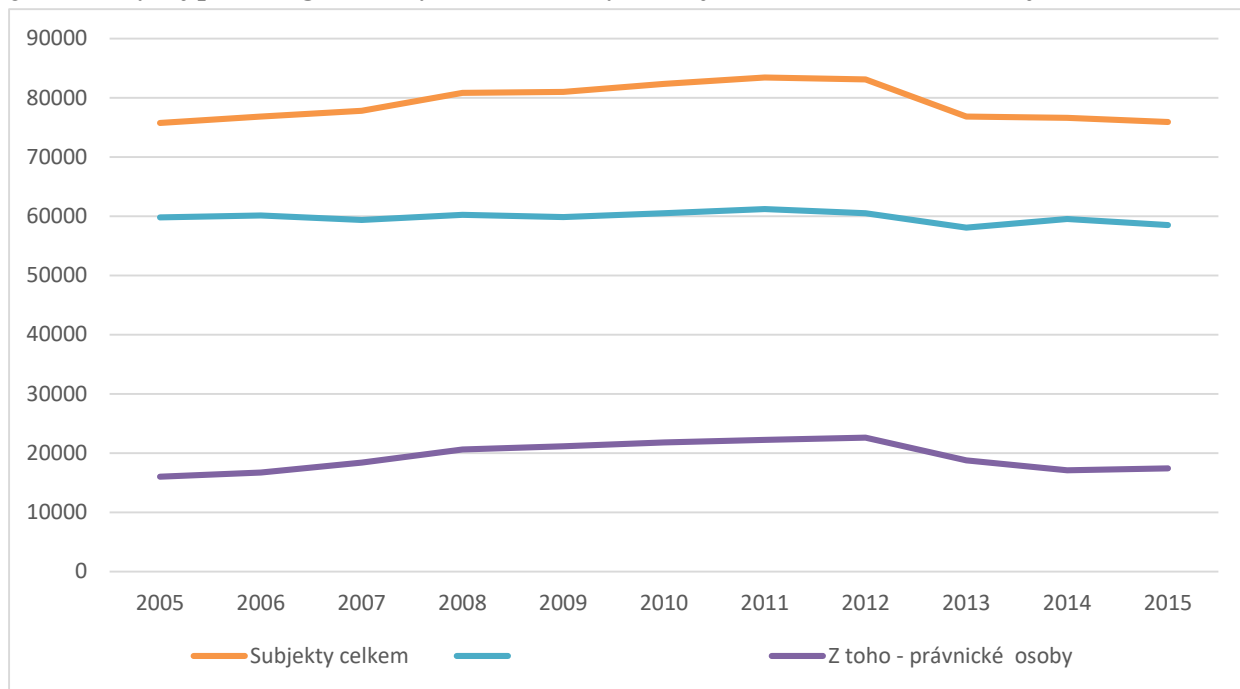
Kromě velkých firem, které tvoří do určité míry „motor“ regionu, je neméně důležitým segmentem sektor malých a středních firem, které se v porovnání s velkými firmami vyznačují vyšší flexibilitou (na druhou stranu jsou značně ohroženy při ekonomické recesi).

Pro úspěšný rozvoj podnikání je důležitá i nabídka rozvojových ploch, na kterých lze ekonomické aktivity realizovat. Karlovarský kraj disponuje plochami vymezenými v platných Zásadách územního rozvoje Karlovarského kraje (rok 2010):

- Hospodářský park Aš – 70 ha
- Průmyslový park Cheb – 129 ha, (aktuálně k dispozici 20 ha)
- Průmyslová zóna Sokolov – Staré Sedlo – 147 ha
- Průmyslová zóna Sokolov – Vítkov – 15 ha
- Průmyslová zóna Dolní Rychnov – Silvestr – 21 ha
- Průmyslová zóna Ostrov – jih – 22 ha
- Hospodářský park Bochoř – 50 ha
- Průmyslová zóna Velká Hleďsebe – Klimentov – 7 ha
- Hospodářský park Olšová Vrata – 8 ha
- Průmyslová zóna Žlutice – Knínice – 13 ha

Karlovarský kraj se snaží ve spolupráci s obcemi koordinovat podmínky pro využití navržených průmyslových ploch tak, aby připravenost pro potenciální investory byla maximální.

graf 36 - Vývoj počtu registrovaných ekonomických subjektů v Karlovarském kraji v letech 2005 - 2015

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

tabulka 75 - Aktivní ekonomické subjekty v Karlovarském kraji v letech 2013 – 2015

Aktivní ekonomické subjekty		2013	2014	2015
		Celkem	Celkem	37 389
vybrané agregace právní formy	Fyzické osoby	26 806	27 326	26 404
	Právnické osoby	8 851	7 824	7 545
	fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	22 525	22 804	22 488
	zemědělství podnikatelé	479	485	546
	fyzické osoby podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství	3 802	2 962	2 500
	obchodní společnosti	6 806	6 383	6 267
	družstva	96	75	71

zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

3.10.3. Zaměstnanost

Míra ekonomické aktivity obyvatelstva Karlovarského kraje (tj. podíl počtu ekonomicky aktivních na obyvatelstvu 15-ti letém a starším) v roce 2014 se pohybuje těsně nad hodnotou ČR. V mezikrajském srovnání je kraj na předních místech v míře ekonomické aktivity, což je do jisté míry ovlivněno mladší věkovou strukturou obyvatelstva. Do budoucna však lze očekávat spíše stagnaci či dokonce mírný pokles, a to vzhledem ke stárnutí a poklesu počtu obyvatel v kraji.

Karlovarský kraj vykazuje také srovnatelnou hodnotu v míře zaměstnanosti s hodnotou ČR. Míra zaměstnanosti se v ostatních krajích (vyjma Prahy, Středočeského a Plzeňského kraje) odlišuje jen nepatrně.

Počet zaměstnaných v Karlovarském kraji od roku 2008 klesal. Od roku 2013 je zaznamenán opět mírný nárůst. Podíl zaměstnaných v primárním sektoru je patrně na stabilní úrovni. Počet zaměstnanců v sekundéru

dlouhodobě klesal, od roku 2013 je viditelný mírný nárůst. Oproti poklesu v sekundárním sektoru dlouhodobě neustále roste počet zaměstnanců v terciéru.

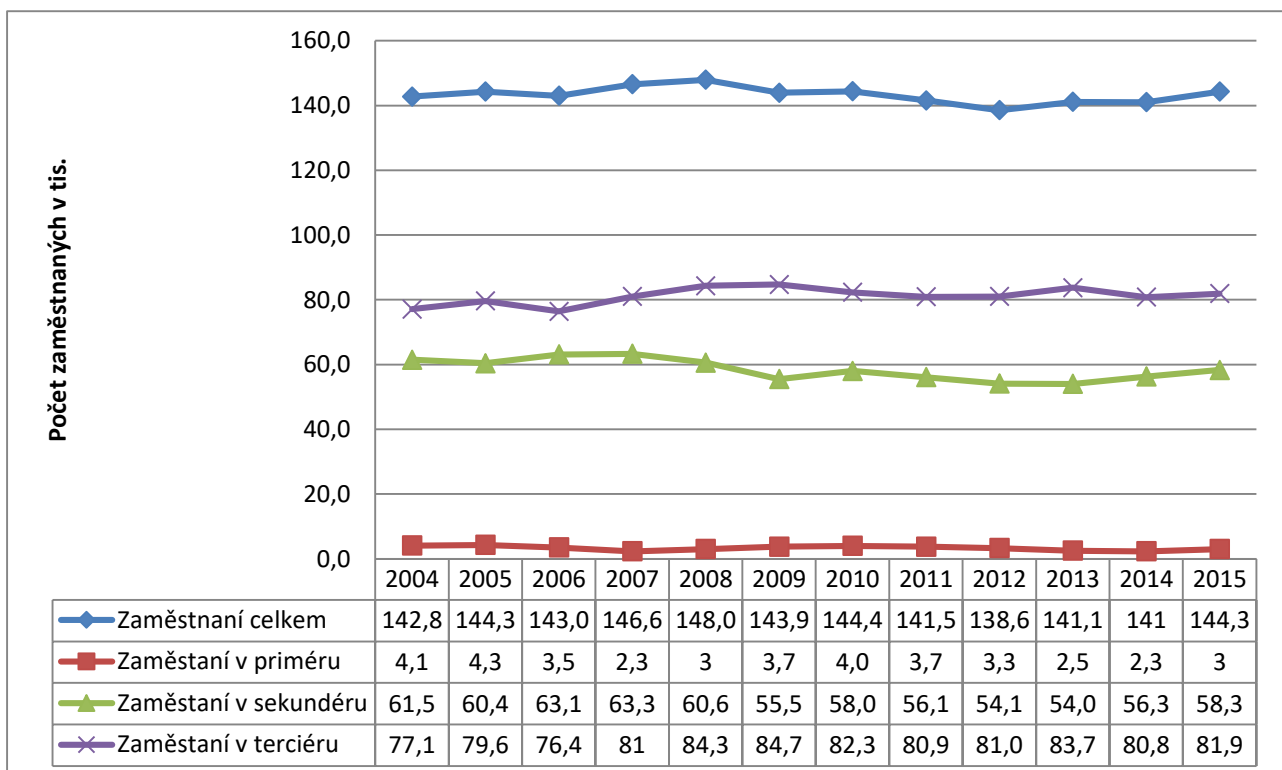
Také v jednotlivých ORP Karlovarského kraje v roce 2011 je největší podíl zaměstnaných v terciéru. Největší podíl zaměstnanců v terciéru vykazují Cheb, Mariánské Lázně, Karlovy Vary a Ostrov, což souvisí s přítomností nebo blízkostí lázeňství a koncentrací obchodních a kulturních center. Naopak v sekundéru se nejvíce obyvatel zaměstnává v Sokolově, Kraslicích a Aši, kde převládají tradiční průmyslová odvětví, především zpracovatelského typu. Zcela zanedbatelný podíl na zaměstnanosti v ORP má zemědělství, avšak s výjimkou Mariánských Lázní, kde dosahuje podíl zaměstnanců v priméru téměř 4,5 %.

tabulka 76 - Míra ekonomické aktivity a míra zaměstnanosti podle krajů v roce 2014 (v %)

ČR, kraje	Míra ekonomické aktivity			Míra zaměstnanosti		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Hl. m. Praha	62,1	71,4	53,5	60,6	69,8	52,1
Středočeský	61,1	70,2	52,3	57,9	67,2	49,1
Jihočeský	59,1	68	50,5	55,6	65,1	46,5
Plzeňský	60,3	68,5	52,3	57,2	65,9	48,7
Karlovarský	60,7	69,5	52,3	55,2	64,2	46,7
Ústecký	57,6	67,3	48,3	52,7	62,4	43,4
Liberecký	58	67,6	48,9	54,2	64,5	44,5
Královéhradecký	58,2	66,7	50,1	54,6	63,2	46,4
Pardubický	60,2	68,4	52,2	56,3	65	47,9
Vysočina	58,2	66,4	50,2	55	63,7	46,5
Jihomoravský	59,6	69	50,7	55,9	65,1	47,3
Olomoucký	56,5	65,4	48,2	52,2	61,1	43,7
Zlínský	58,3	67,1	50	54,7	63,8	46,3
Moravskoslezský	57,8	65,8	50,2	52,8	61	45,1
ČR	59,3	68,2	50,9	55,7	64,7	47,1

Zdroj: PRK KK 2015

graf 37 – Vývoj zaměstnanosti v sektorech hospodářství v Karlovarském kraji

zdroj: ČSU Ročenka 2016

tabulka 77 – Zaměstnanost v sektorech hospodářství v ORP Karlovarského kraje v roce 2011

Správní území obce s rozšířenou působností (ORP)	Počet obyvatel dle obvyklého pobytu (počet)	EAO zaměstnaní primér (%)	EAO zaměstnaní sekundér (%)	EAO zaměstnaní terciér (%)
Aš	16 994	1,3	39,1	59,6
Cheb	49 743	2,2	24,9	72,9
Karlovy Vary	86 294	2,6	27,5	69,9
Kraslice	13 155	2,1	43,2	54,7
Mariánské Lázně	23 451	4,4	20,3	75,4
Ostrov	29 152	1,7	29,3	69
Sokolov	76 806	1,1	39,2	59,8
Celkem kraj	295 595	2,1	31	66,9

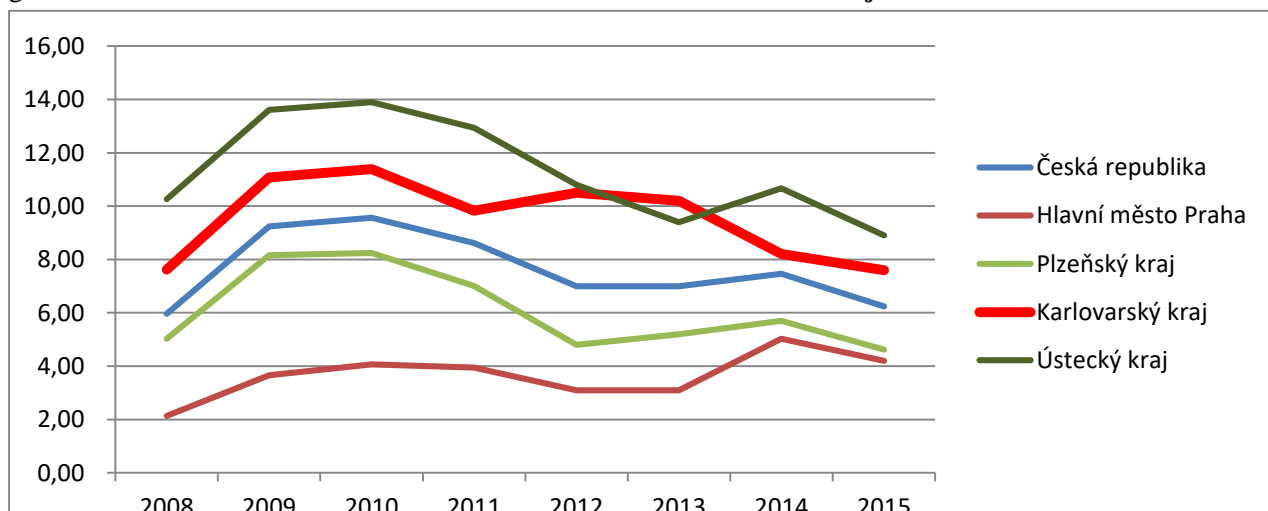
zdroj: ÚAP 2017

3.10.4. Nezaměstnanost

Nezaměstnanost v Karlovarském kraji v podstatě kopíruje trend ČR a svých sousedních krajů. Nezaměstnanost dosahovala podobně i nejvyšších hodnot v období po roce 2008, tedy po hospodářské recesi. Oproti jiným krajům ČR se v Karlovarském kraji zvyšovala nezaměstnanost i v roce 2012, kdy již začíná postupně klesat. Za celostátním průměrem však zaostává míra registrované nezaměstnanosti v Karlovarském kraji v celém sledovaném období. V roce 2015 nezaměstnanost v krajích ČR klesla na úroveň roku 2008, podobně tak v Karlovarském kraji, kde nezaměstnanost v současnosti dosahuje na hodnotu 7,6 % a již se přibližuje k hodnotě ČR - 6,24 %.

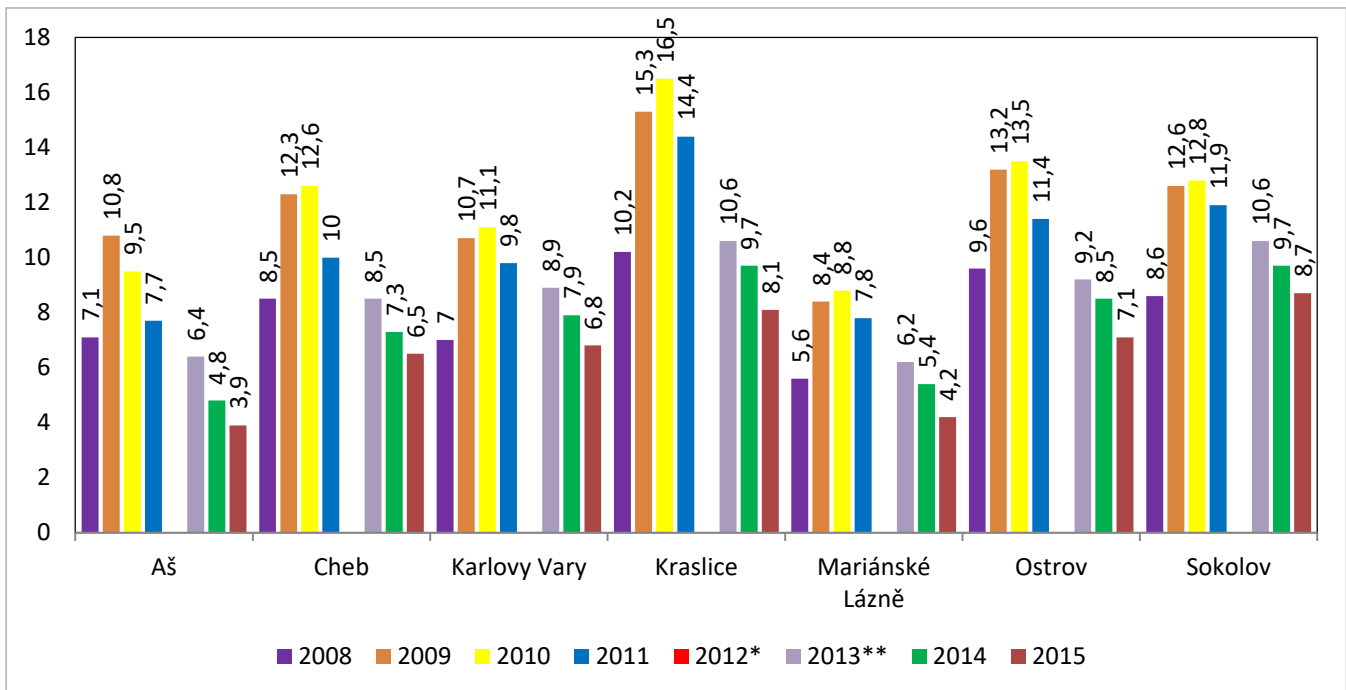
Podobný trend vývoje nezaměstnanosti vykazují i hodnoty podílu nezaměstnaných – dosažitelných v jednotlivých ORP. Nejvyšší počet nezaměstnaných byl zaznamenán v roce 2010, nejlepší situace v nezaměstnanosti nastala v současném období (rok 2015). Především ORP Mariánské Lázně a Aš vykazují nejnižší míru nezaměstnanosti (3,9 – 4,2 %) a jsou daleko pod průměr hodnoty ČR (6,24 %). Hodnoty vykazované úřady práce v ORP Sokolov a Kraslice již významně průměr ČR přesahují. V rámci kraje je situace nejhorší v ORP Sokolov (8,7 %), což je dáno strukturou hospodářství s převažujícím průmyslem, kdy dochází k jeho úpadku, a nízkou úrovní kvalifikace pracovních sil. Nezaměstnanost v ORP Kraslice ovlivňuje celkový periferní ráz oblasti a charakter území (málo osídlená oblast, hornatý ráz a vysoký stupeň zalesnění, slabší zastoupení průmyslu a služeb a tím i méně pracovních příležitostí). Průměrných hodnot nezaměstnanosti dosahují ORP Karlovy Vary, Ostrov a Cheb (6,5 – 7,1 %).

graf 38 - Průměrná míra nezaměstnanosti v letech 2008 – 2015 v krajích ČR

Zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

graf 39 - Vývoj nezaměstnanosti v letech 2008 – 2015 podle ORP (v %)

* Údaje o nezaměstnanosti za rok 2012 nebyly MPSV poskytnuty

** Od roku 2013 se začal využívat nový ukazatel Podíl nezaměstnaných osob - dosažitelných

Zdroj: ČSÚ Ročenka 2016

Z celkového počtu EAO v kraji mělo v roce 2011 místo svého pracoviště mimo obec obvyklého pobytu 29 517 osob, tj. za práci vyjíždělo celkem 21,1 % ekonomicky aktivních osob. V celém Karlovarském kraji bylo v roce 2011 vyjíždějících za práci o 3 975 více než dojíždějících. Z hlediska vnitrokrasné vyjížděky a dojížděky jde o významné kladné saldo ORP Karlovy Vary (2 657). Všechny ostatní ORP měly záporné saldo, nejvyšší ORP Sokolov (2 678).

tabulka 78 - Vyjížděka za práci v roce 2011

Kraj/ORP	Celkem EAO zaměstnaní	Pracující vyjíždějící za práci		z toho denně mimo obec				
		celkem	v % ze zaměstnaných celkem	celkem	z vyjíždějících celkem (%)	s dobou cesty		
						do 29 minut	30 - 59 minut	60 minut a více
Kraj	123 100	29 517	24,0	23 990	81,3	17 025	5 963	890
Aš	6 989	1 350	19,3	1 044	77,3	671	333	31
Cheb	20 298	3 930	19,4	3 043	77,4	2 034	871	127
Karlovy Vary	36 680	6 887	18,8	5 602	81,3	3 880	1 405	280
Kraslice	5 016	1 364	27,2	1 101	80,7	599	457	40
Mar. Lázně	10 154	2 546	25,1	1 983	77,9	1 409	466	98
Ostrov	11 941	3 475	29,1	2 823	81,2	2 035	693	83
Sokolov	32 022	9 965	31,1	8 394	84,2	6 397	1 738	231

Zdroj: SLDB 2011

4. Zjištění a vyhodnocení hodnot, limitů a záměrů

4.1. Zjištění a vyhodnocení hodnot území

Za hodnoty jsou považovány ty skutečnosti, které pozitivně ovlivňují charakteristiku kraje, jeho atraktivnost a přispívají k udržitelnému rozvoji jeho území.

Hodnoty regionálního a vyššího významu pro území Karlovarského kraje jsou zakresleny v grafické části územně analytických podkladů, ve „**Výkrese hodnot území**“. Jsou zde zobrazeny hodnoty přírodní i civilizační, tak jak jsou významné pro územně plánovací dokumentaci kraje (ZÚR) a jak jsou z nich vybrané hodnoty podrobněji vyhodnocovány v předchozí kapitole č. 3.

Hodnoty území jsou sloučeny do skupin, podobného charakteru:

Kulturní dědictví	- (např. nemovité památky, památkové rezervace, zóny)
Využití území	- (např. rekreační oblasti, zájmové území středisek cestovního ruchu)
Geologie	- (např. ložiska nerostných surovin, prognózní zdroje surovin)
Ochrana vod	- (např. oblast CHOPAV, lázeňská místa, zdroje vody)
Vodní hospodářství	- (např. úpravná vody)
Energetika	- (např. elektrické vedení, plynovod)
Doprava	- (např. silniční a železniční síť, letiště)
Půdní fond	- (např. půda v 1. a 2. třídě ochrany ZPF)
Přírodní podmínky	- (např. NPR, NPP, CHKO, VKP)

„Výkres hodnot území“ je k dispozici v elektronické podobě ve strukturované podobě formátu PDF v měřítku 1:50 000 a je zobrazen nad podkladovou mapou kraje. To umožňuje zobrazovat samostatně jednotlivé vrstvy nebo skupiny vrstev, což výrazně zlepšuje praktickou využitelnost (přehlednost zobrazovaných prvků).

Podrobný návod jak efektivněji pracovat se strukturovaným elektronickým výkresem je v příloze dokumentace.

4.2. Zjištění a vyhodnocení limitů využití území

Limity využití území jsou závazné podmínky realizovatelnosti záměrů územního plánování. Stavební zákon definuje limity jako „omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území“. Pro pořizovatele a projektanty ÚPD jsou limity závazné a musí je respektovat.

Obecný přehled všech druhů limitů využití území vyplývajících z platných právních předpisů zpracovává a aktualizuje Ústav územního rozvoje v Brně. Data o nich dodávají poskytovatelé dle §27 odst. 3 stavebního zákona.

Limity využití území spojené s prvky regionálního a vyššího významu pro území Karlovarského kraje jsou zakresleny v grafické části územně analytických podkladů, ve „**Výkrese limitů využití území**“. Jsou zde zobrazeny limity přírodní i civilizační, tak jak jsou významné pro územně plánovací dokumentaci kraje (ZÚR) a jak jsou z nich vybrané podrobněji vyhodnocovány v předchozí kapitole č. 3.

Limity využití území jsou sloučeny do skupin, podobného charakteru:

Geologie	- (např. sesuvná a poddolovaná území, ochrana surovin)
Přírodní podmínky	- (např. USES, NATURA 2000)
Ochrana vod	- (např. ochranná pásma vodních zdrojů)

Záplavové území	- (např. záplavové území Q100)
Půdní fond	- (např. půda v 1. a 2. třídě ochrany ZPF)
Využití území	- (např. hranice zastavěného území obce)
Kulturní dědictví	- (např. památkové rezervace, zóny)
Doprava	- (např. ochranná pásma letišť, komunikací a železnic)
Energetika	- (např. ochranná pásma zařízení a vedení)
Telekomunikace	- (např. ochranná pásma telekomunikačních zařízení a vedení)
Ostatní jevy	- (např. ochranné pásmo vojenského újezdu)

„Výkres limitů využití území“ je k dispozici v elektronické podobě ve strukturované podobě formátu PDF v měřítku 1:50 000 a je zobrazen nad podkladovou mapou kraje. To umožňuje zobrazovat samostatně jednotlivé vrstvy nebo skupiny vrstev, což výrazně zlepšuje praktickou využitelnost (přehlednost zobrazovaných prvků).

Podrobný návod, jak efektivněji pracovat se strukturovaným elektronickým výkresem, je v příloze dokumentace.

4.3. Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území

Stavební zákon ukládá orgánům územního plánování koordinovat veřejné a soukromé záměry na změny v území, výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území a konkretizovat ochranu veřejných zájmů vyplývajících ze zvláštních předpisů.

Záměry obecně členíme na:

A. Všeobecné záměry

Záměry, které platí zpravidla pro celé území kraje a nejsou graficky znázornitelné. Jsou pouze slovně formulované v tabulce, která je uvedena v textové části ÚAPk.

B. Konkrétní záměry

Záměry, které platí zpravidla jen pro část území kraje a jsou graficky znázornitelné. Tyto záměry budou obsaženy ve výkresu záměrů. Vazbu s tabulkou v textové části ÚAP zajišťuje jejich kódování.

Metodika jejich dalšího členění do skupin a kódové označení je podrobně zpracováno v „**Knihovně záměrů**“ (viz příloha č.3).

Vyhodnocení záměrů na provedení změn využití území zpracovává jen nové záměry, které ještě nebyly promítnuty do řešení ZÚR KK.

Touto aktualizací nebyly zjištěny žádné nové všeobecné záměry.

Konkrétní nové záměry byly touto aktualizací zjištěny z vyhodnocení stavu území dle aktuálních dat ÚAP Karlovarského kraje, vyhodnocením nově zpracovaných územně plánovacích podkladů a z vyhodnocení záměrů uvedených v dokumentacích ÚAPo.

Konkrétní záměry regionálního a vyššího významu pro území Karlovarského kraje jsou souborně uvedeny v tabulce na následujících stránkách a zakresleny v grafické části územně analytických podkladů, ve „**Výkrese záměrů na provedení změn v území**“. „Výkres záměrů na provedení změn v území“ je k dispozici v elektronické podobě ve strukturované podobě formátu PDF v měřítku 1:50 000 a je zobrazen nad podkladovou mapou kraje. To umožňuje zobrazovat samostatně jednotlivé vrstvy nebo skupiny vrstev, což výrazně zlepšuje praktickou využitelnost (přehlednost zobrazovaných prvků). Podrobný návod, jak efektivněji pracovat se strukturovaným elektronickým výkresem, je v příloze dokumentace.

tabulka 79 - Konkrétní záměry 1

Kód skup.	Kód zám.	Stav 2015	Stav 2017	Název záměru	Odůvodnění	Dotčené obce	Úroveň řešení	Poznámka
C	C70	Nový	Trvá	Rozšíření rekreační zóny Jáchymov – Boží Dar – Klínovec	Zpracování výsledků Územní studie horských oblastí	Boží Dar, Jáchymov	ZUR	řeší aktual. ZUR
C	C71	Nový	Trvá	Úprava vymezení rekreační zóny Nové Hamry	Zpracování výsledků Územní studie horských oblastí	Nejdek, Nové Hamry, Vysoká Pec	ZUR	řeší aktual. ZUR
C	C72	Nový	Trvá	Úprava vymezení rekreační zóny Stříbrná – Bublava	Zpracování výsledků Územní studie horských oblastí	Bublava, Kraslice, Stříbrná	ZUR	řeší aktual. ZUR
C	C73	Nový	Trvá	Úprava vymezení rekreační zóny Plešivec	Zpracování upraveného výsledku Územní studie horských oblastí	Abertamy, Jáchymov, Merklín, Pernink	ZUR	řeší aktual. ZUR
C	C74	Nový	Trvá	Vymezení rekreační zóny Aš – Háj	Zpracování výsledků Územní studie horských oblastí	Aš, Krásná, Podhradí	ZUR	řeší aktual. ZUR
E	E40	x	Nový	Vedení 110 kV - TR Vítkov - TR Jindřichov	Nové vedení 110 kV, kapacitní posílení oblasti Chebu	Březová, Citice, Dasnice, Dolní Rychnov, Habartov, Cheb, Chlum Svaté Maří, Kaceřov, Nebanice, Sokolov, Šabina, Třebeň	ZUR	řeší aktual. ZUR
E	E41	x	Nový	Vedení 2x110 kV TR Drmoul -TR Tachov (PK)	Nové vedení 110 kV, propojení do Plzeňského kraje	Trstěnice	ZUR	řeší aktual. ZUR
E	E70	x	Nový	Koridor vedení VVN 400kV TR Vítkov - Pomezí	Zrušení koridoru v ZÚR, odstoupení SRN od záměru propojení soustav SRN a CZ	Březová, Citice, Dasnice, Dolní Rychnov, Františkovy Lázně, Habartov, Cheb, Chlum Svaté Maří, Kaceřov, Milhostov, Nebanice, Pomezí nad Ohří, Sokolov, Šabina, Třebeň	ZUR	řeší aktual. ZUR
E	E71	x	Nový	Vedení 400 kV – propojení TR Vítkov-TR Verněřov (ÚK)	Upřesnění trasy koridoru	Bečov nad Teplou, Bochov, Čichalov, Horní Slavkov, Loket, Sokolov, Stanovice, Stružná, Teplička, Valeč, Verušičky, Vrbice, Žlutice	ZUR	řeší aktual. ZUR
E	E72	x	Nový	Vedení 400kV – propojení TR Vítkov-TR Přeštice (PK)	Změna vymezení koridoru vedení	Nová Ves, Prameny, Rovná	ZUR	řeší aktual. ZUR

tabulka 80 - Konkrétní záměry 2

Kód skup.	Kód zám.	Stav 2015	Stav 2017	Název záměru	Odůvodnění	Dotčené obce	Úroveň řešení	Poznámka
H	H70	Trvá	Trvá	Průmyslová zóna Nové Sedlo	Průmyslová zóna v jižní části katastru Nové Sedlo, záměr rozšíření stávající průmyslové zóny	Nové Sedlo	ZUR	řeší aktual. ZUR
H	H71	Nový	Trvá	Rozšíření průmyslové zóny Ostrov - Jih	Současná zóna je už využita, kraj i město Ostrov mají zájem zónu rozšířit	Ostrov	ZUR	řeší aktual. ZUR
H	H72	Nový	Trvá	Zmenšení hospodářského parku Bochov	Město Bochov chce využít část původního vymezení pro bydlení	Bochov	ZUR	řeší aktual. ZUR
H	H73	Nový	Trvá	Nový průmyslový park Cheb II	Nový průmyslový park Cheb I je z větší části využit, kraj i město Cheb mají zájem vymezit novou kapacitní zónu	Cheb, Odava	ZUR	řeší aktual. ZUR
H	H74	Nový	Trvá	Hospodářský park Aš	Město Aš chce využít plochy hospodářského parku pro jiné funkce	Aš	ZUR	řeší aktual. ZUR
H	H75	Nový	Trvá	Hospodářský park Olšová Vrata	Vlastníci pozemků je chtějí využít pro dopravní zařízení spojená s leteckým provozem letiště	Karlovy Vary, Kolová	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J70	Trvá	Trvá	Lokalita LAPV Dvorečky	Území chráněné pro akumulaci povrchových vod, dlouhodobá rezerva pro vodárenskou nádrž	Březová, Kynšperk nad Ohří, Rovná	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J71	Trvá	Trvá	Lokalita LAPV Chaloupky	Území chráněné pro akumulaci povrchových vod, dlouhodobá rezerva pro vodárenskou nádrž	Nové Hamry, Přebuz, Vysoká Pec	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J72	Trvá	Trvá	Lokalita LAPV Hlubocká Pila	Území chráněné pro akumulaci povrchových vod, dlouhodobá rezerva pro vodárenskou nádrž	Hradiště	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J73	Trvá	Trvá	Lokalita LAPV Mětikalov	Území chráněné pro akumulaci povrchových vod, dlouhodobá rezerva pro vodárenskou nádrž	Hradiště	ZUR	řeší aktual. ZUR

tabulka 81 - Konkrétní záměry 3

Kód skup.	Kód zám.	Stav 2015	Stav 2017	Název záměru	Odůvodnění	Dotčené obce	Úroveň řešení	Poznámka
J	J74	Nový	Trvá	Lokalita LAPV Poutnov	Území chráněné pro akumulaci povrchových vod, dlouhodobá rezerva pro vodárenskou nádrž	Teplá	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J75	Trvá	Trvá	Arboretum Antonín	Záměr je ve střetu s vymezeným regionálním biocentrem ÚSES	Sokolov	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J76	x	Nový	Územní rezerva výhledové vodní nádrže Broumov	Zrušení územní rezervy na základě požadavku MZe	Tři Sekery	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J77	x	Nový	Územní rezerva výhledové vodní nádrže Hrzín	Zrušení územní rezervy na základě požadavku MZe	Křižovatka, Nový Kostel, Plesná, Velký Luh	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J78	x	Nový	Územní rezerva výhledové vodní nádrže Hřebený	Zrušení územní rezervy na základě požadavku MZe	Dolní Nivy, Jindřichovice, Josefov, Krajková, Lomnice, Oloví, Rotava	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J79	x	Nový	Územní rezerva výhledové vodní nádrže Oloví	Zrušení územní rezervy na základě požadavku MZe	Jindřichovice, Kraslice, Oloví, Rotava	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J80	x	Nový	Územní rezerva výhledové vodní nádrže Rotava	Zrušení územní rezervy na základě požadavku MZe	Jindřichovice, Rotava, Šindelová	ZUR	řeší aktual. ZUR
J	J81	x	Nový	Územní rezerva výhledové vodní nádrže Skřiváň	Zrušení územní rezervy na základě požadavku MZe	Šindelová	ZUR	řeší aktual. ZUR
O	O40	x	Trvá	Krušnohorská lyžařská magistrála, úsek Boží Dar - Kraslice	Stabilizace trasy pro potřeby ochrany přírody	Abertamy, Boží Dar, Bublava, Horní Blatná, Jáchymov, Nové Hamry, Pernink, Potůčky, Přebuz, Stříbrná	ZUR	řeší aktual. ZUR
O	O41	Trvá	Trvá	Cyklostezka podél výsypky Antonín	V rámci projektu "Cyklostezky po zaniklých obcích Slavkovského lesa" v kolizi s regionálním ÚSES	Dolní Rychnov, Sokolov	ZUR	řeší aktual. ZUR
O	O42	x	Nový	Cyklostezka Ohře, úsek Loket, Nádražní - Loket, Lužná	Realizovatelný úsek nadregionální cyklostezky podél Ohře	Loket	ZUR	řeší aktual. ZUR
O	O43	x	Nový	Cyklostezka Ohře, úsek Karlovy Vary, Doubský most - Karlovy Vary, Dvorský most	Realizovatelný úsek nadregionální cyklostezky podél Ohře	Karlovy Vary	ZUR	řeší aktual. ZUR
O	O44	x	Nový	Cyklostezka Ohře, úsek Cheb, Podhrad - Cheb, Háje	Realizovatelný úsek nadregionální cyklostezky podél Ohře	Cheb	ZUR	řeší aktual. ZUR

tabulka 82 - Konkrétní záměry 4

Kód skup.	Kód zám.	Stav 2015	Stav 2017	Název záměru	Odůvodnění	Dotčené obce	Úroveň řešení	Poznámka
O	O45	x	Nový	Cyklostezka Ohře, úsek Dalovice - Šemnice	Realizovatelný úsek nadregionální cyklostezky podél Ohře	Dalovice, Sadov, Šemnice	ZUR	řeší aktual. ZUR
O	O70	x	Nový	Úprava vymezení dopravní plochy letiště Karlovy Vary	Zpracování výsledku ÚS rozvoje a využitelnosti letiště Karlovy Vary	Andělská Hora, Karlovy Vary, Kolová, Píla	ZUR	řeší aktual. ZUR
P	P70	x	Nový	Plynovod Bochov - Andělská Hora	Zrušení koridoru na základě požadavku MPO	Andělská Hora, Bochov, Stružná	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S40	Nový	Trvá	I/64 Aš - Rehau	Přímější propojení na dálniční síť SRN, rozpracování Územní studie horských oblastí	Krásná	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S41	Trvá	Trvá	Dopravní napojení průmyslové zóny Nové Sedlo obchvatem	Zpracování výsledku Územní studie východního obchvatu Chodova	Nové Sedlo	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S42	Trvá	Trvá	III/21036 Boučí, obchvat	Úprav trasy, vhodnější řešení z konceptu ÚP	Dolní Nivy	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S44	Trvá	Trvá	Chodov, východní obchvat	Zpracování výsledku Územní studie východního obchvatu Chodova	Chodov, Mírová, Nové Sedlo	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S45	Nový	Trvá	II/230 Mnichov, přeložka	Úprava trasy, respektování současných územních podmínek obce Mnichov (stáčírna)	Mnichov	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S70	Nový	Trvá	Část nové trasy silnice R/6 Drahovice - Otovice	Zúžení koridoru ZÚR, zpracování výsledku Územní studie části obchvatu silnice R/6	Dalovice, Otovice, Sadov	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S71	x	Nový	I/21 Františkovy Lázně, přeložka	Změna trasy a prodloužení koridoru v ZÚR na základě požadavku MD	Františkovy Lázně, Poustka, Vojtanov	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S72	x	Nový	II/205 Žlutice, přeložka	Zrušení koridoru v ZÚR na základě požadavku Města Žlutice	Žlutice	ZUR	řeší aktual. ZUR

tabulka 83 - Konkrétní záměry 5

Kód skup.	Kód zám.	Stav 2015	Stav 2017	Název záměru	Odůvodnění	Dotčené obce	Úroveň řešení	Poznámka
S	S73	x	Nový	II/208 Hlinky, přestavba	Změna vymezení a šířky koridoru dle krajské koncepce rozvoje silniční sítě	Stanovice	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S74	x	Nový	II/209 Horní Slavkov, přeložka	Zrušení koridoru v ZÚR na základě požadavku Města Horní Slavkov	Horní Slavkov	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S75	x	Nový	II/212 Nový Kostel, přestavba	Změna vymezení a šířky koridoru dle krajské koncepce rozvoje silniční sítě	Nový Kostel	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S76	x	Nový	II/213 (v návrhu III. třída) Vojtanov – Starý Rybník, přeložka	Zrušení koridoru v ZÚR - bude řešeno v ÚP	Skalná, Vojtanov	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S77	x	Nový	II/213 Hazlov – Vojtanov, přeložka	Zúžení koridoru na základě požadavku obce Hazlov	Hazlov	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S78	x	Nový	II/213 Křižovatka, přeložka	Rozšíření koridoru ZÚR na základě požadavku obce Křižovatka	Křižovatka, Skalná, Velký Luh	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S79	x	Nový	III/21042 Anenské údolí, přeložka	Zrušení koridoru v ZÚR na základě požadavku KSÚS, bude řešeno v ÚP	Jindřichovice, Oloví, Rotava	ZUR	řeší aktual. ZUR
S	S80	Nový	Trvá	Nová trasa přeložky silnice R/6	Posunutí trasy severním směrem, ochrana rozvojových ploch obce Otovice	Otovice	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U70	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC15	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Hradiště	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U71	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC16	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Hradiště	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U72	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC32	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Františkovy Lázně, Hazlov, Cheb, Libá, Pomezí nad Ohří, Poustka	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U73	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC33	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Drmoul, Mariánské Lázně, Trstěnice, Velká Hleďsebe	ZUR	řeší aktual. ZUR

Kód skup.	Kód zám.	Stav 2015	Stav 2017	Název záměru	Odůvodnění	Dotčené obce	Úroveň řešení	Poznámka
U	U74	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC69	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Krajková, Kraslice, Luby, Nový Kostel, Oloví, Rotava	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U75	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC70	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Abertamy, Boží Dar, Horní Blatná, Jáchymov, Pernink, Potůčky	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U76	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC72	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Lázně Kynžvart, Mariánské Lázně, Mnichov, Prameny, Rovná, Valy	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U77	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC73	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Hory, Karlovy Vary, Locket	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U78	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC110	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Hradiště, Stráž nad Ohří, Vojkovice	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U79	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC2005	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Křižovatka, Milhostov, Skalná, Třebeň	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U80	x	Nový	Nadregionální biocentrum NC2008	Změna plošného vymezení nadregionálního biocentra	Mariánské Lázně, Mnichov, Nová Ves, Prameny	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U81	x	Nový	Regionální biocentrum RC1110	Změna plošného vymezení regionálního biocentra	Ovesné Kladruby, Teplá	ZUR	řeší aktual. ZUR
U	U82	x	Nový	Regionální biocentrum RC1157	Změna plošného vymezení regionálního biocentra	Vintířov	ZUR	řeší aktual. ZUR
V	V41	Nový	Trvá	Vodovod SV Žlutice a propojení do SV Tachov (Plzeňský kraj)	Převedení záměru vodovodu do vhodnější trasy	Teplá	ZUR	řeší aktual. ZUR
V	V70	x	Nový	Vodovod Nejdek – SV Karlovy Vary	Zrušení koridoru v ZÚR na základě požadavku Města Nejdek	Děpoltovice, Nejdek, Smolné Pece	ZUR	řeší aktual. ZUR
Z	Z40	Nový	Trvá	Optimalizace trati č. 140 v úseku Karlovy Vary - Ostrov	Optimalizace úseku trati na vyšší provozní rychlost	Dalovice, Hájek, Hroznětín, Karlovy Vary, Ostrov, Otovice, Sadov	ZUR	řeší aktual. ZUR

zdroj: ÚAP, datum: 12.06.2017

5. Přehledy

5.1. Seznam použitých podkladů

Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe a Plán dílčího povodí Berounky, 2016
 Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Karlovarského kraje, 2016 (průběžně)
 Statistický bulletin – Karlovarský kraj, ČSÚ, 2008
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2004, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2005, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2006, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2007, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2008, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2009, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2010, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2011, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2012, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2014, ČSÚ
 Statistická ročenka Karlovarského kraje 2015, ČSÚ
 Sčítání lidu, domů a bytů 2011
 Územně analytické podklady správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Karlovarském kraji, 2016/2016.
 Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje, 2010
 Aktualizace č.1 Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje 2017.

Internetové zdroje

Internetové stránky Českého statistického úřadu www.czso.cz
 Internetové stránky GEOFOND ČR www.geofond.cz
 Internetové stránky Karlovarského kraje www.kr-karlovarsky.cz, <http://gis.kr-karlovarsky.cz>

Legislativa

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění
 Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, v platném znění
 Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění
 Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, v platném znění
 Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění
 Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění
 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění
 Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění

5.2. Seznam tabulek

tabulka 1 - Porovnání základních geografických údajů krajů České republiky 2016 – část 1	10
tabulka 2 - Porovnání základních geografických údajů krajů České republiky 2016 – část 2	11
tabulka 3 - Porovnání základních geografických údajů ORP Karlovarského kraje 2013.....	12
tabulka 4 - Seznam obcí Karlovarského kraje	12
tabulka 5 - Nerostné suroviny.....	17
tabulka 6 - Poddolované území, sesuvné území, staré důlní dílo	20
tabulka 7 - Vodní toky a plochy	23
tabulka 8 - Lázeňská místa, léčivé zdroje.....	27
tabulka 9 - Ochranná pásma vodních zdrojů	27
tabulka 10 - Meliorace, retence území.....	29

tabulka 11 - Záplavová území Q100, záplavou ohrožené domy a obyvatelé	31
tabulka 12 - Záplavou ohrožené obce	31
tabulka 13 - Klimatické regiony a jejich klimatické charakteristiky	33
tabulka 14 - Územní rozložení největších stacionárních zdrojů emisí	37
tabulka 15 - Vývoj emisí základních látek znečišťujících ovzduší v Karlovarském kraji	37
tabulka 16 - Emise základních znečišťujících látek do ovzduší podle krajů v roce 2014	37
tabulka 17 - Krátkodobý vývoj produkce odpadů v Karlovarském kraji (t)	38
tabulka 18 - Dlouhodobý vývoj produkce podnikových odpadů podle krajů ČR (tis. t)	39
tabulka 19 - Údaje o aktuálně provozovaných skládkách v Karlovarském kraji	41
tabulka 20 - Počet oprávněných subjektů k nakládání s odpady v Karlovarském kraji	42
tabulka 21 - Množství starých ekologických zátěží v jednotlivých ORP dle míry rizika	43
tabulka 22 - Zvláště chráněná území přírody podle krajů ČR (počty) 2015	46
tabulka 23 - Zvláště chráněná území přírody podle krajů ČR (plochy ha) 2015	47
tabulka 24 - Významné krajinné prvky ze zákona	48
tabulka 25 - Významné krajinné prvky registrované	48
tabulka 26 - Chráněná území přírody, NATURA 2000	48
tabulka 27 - Údaje o ÚSES v ZÚR	50
tabulka 28 - Podíl vhodného přírodního prostředí 2015	53
tabulka 29 - Nadregionálně významné druhy chráněných rostlin	54
tabulka 30 - Nadregionálně významné druhy chráněných živočichů	54
tabulka 31 - Půdní fond 2015	56
tabulka 32 - Kultury zemědělské půdy 2015	58
tabulka 33 - Kvalita zemědělské půdy	59
tabulka 34 - Druhy lesa	60
tabulka 35 - Intenzita osobní železniční dopravy	67
tabulka 36 - Hromadná autobusová doprava	70
tabulka 37 - Dopravní výkony regionální veřejné dopravy v roce 2017 (odhad)	70
tabulka 38 - Vybavenost vodovodem	75
tabulka 39 - Vývoj parametrů zásobování vodou	75
tabulka 40 - Parametry vodovodní sítě v porovnání krajů a ČR	75
tabulka 41 - Vybavenost kanalizací Karlovarského kraje	77
tabulka 42 - Vývoj parametrů odkanalizování Karlovarského kraje	78
tabulka 43 - Parametry kanalizace v porovnání krajů a ČR	78
tabulka 44 - Měsíční instalovaný výkon krajů v energetické soustavě ČR v MW (k 31.12.2015)	81
tabulka 45 - Vedení elektrické energie v Karlovarském kraji	83
tabulka 46 - Zařízení elektrické energie, malá (transformační stanice, rozvodna)	83
tabulka 47 - Kategorie plynovodní sítě v Karlovarském kraji 2016	85
tabulka 48 - Instalovaný výkon pro výrobu tepelné energie v MW	86
tabulka 49 - Délka rozvodů tepelné energie v km	86
tabulka 50 - Zařízení telekomunikací	88
tabulka 51 - Podíl domácností vybavených počítačem podle krajů ČR	88
tabulka 52 - Podíl domácností vybavených počítačem podle krajů ČR	89
tabulka 53 - Základní charakteristiky osídlení v roce 2015	92
tabulka 54 - Základní charakteristiky přírůstku obyvatel v roce 2015	95
tabulka 55 - Věková struktura obyvatel v roce 2015	97
tabulka 56 - Vzdělanost obyvatel v roce 2011 dle SLBD	98
tabulka 57 - Vysoké školy v Karlovarském kraji v roce 2017	100

tabulka 58 - Vývoj charakteristik zdravotnictví Karlovarského kraje v letech 2007 – 2015	101
tabulka 59 - Lokalizace vybraných úřadů veřejné správy	102
tabulka 60 - Domovní fond v krajích ČR (SLBD 2011)	105
tabulka 61 - Vývoj domovního fondu v letech 2001 – 2011 (SLBD 2011)	105
tabulka 62 - Stáří domovního fondu dle ORP (SLBD 2011).....	106
tabulka 63 - Krajské srovnání charakteristik bytového fondu (SLBD 2011)	107
tabulka 64 - Charakteristiky bytového fondu (SLBD 2011)	107
tabulka 65 - Výstavba bytů v roce 2015 dle krajů	110
tabulka 66 - Výstavba bytů v letech 2004 až 2015 v kraji.....	110
tabulka 67 - Výstavba bytů v ORP	111
tabulka 68 - Evidované nemovité památky	115
tabulka 69 - Využití památek v cestovním ruchu ve srovnání krajů	115
tabulka 70 - Lázeňská místa, lázeňská území, léčivé zdroje	117
tabulka 71 - Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních.....	117
tabulka 72 - Souhrnné údaje o cestovním ruchu Karlovarského kraje	120
tabulka 73 - Individuální rekreace dle ORP	123
tabulka 74 - Přímé zahraniční investice v krajích ČR v letech 2010 – 2014.....	126
tabulka 75 - Aktivní ekonomické subjekty v Karlovarském kraji v letech 2013 – 2015	128
tabulka 76 - Míra ekonomické aktivity a míra zaměstnanosti podle krajů v roce 2014 (v %)	129
tabulka 77 – Zaměstnanost v sektorech hospodářství v ORP Karlovarského kraje v roce 2011.....	130
tabulka 78 - Vyjíždka za prací v roce 2011	131
tabulka 79 - Konkrétní záměry 1	134
tabulka 80 - Konkrétní záměry 2	135
tabulka 81 - Konkrétní záměry 3	136
tabulka 82 - Konkrétní záměry 4	137
tabulka 83 - Konkrétní záměry 5	138

5.3. Seznam grafů

graf 1 - Vývoj těžby surovin.....	18
graf 2 - Dlouhodobý vývoj produkce podnikového odpadu v Karlovarském kraji do roku 2015.....	39
graf 3 - Měrná produkce komunálního odpadu v krajích a ČR v roce 2015	40
graf 4 - Porovnání produkce komunálního a nebezpečného odpadu na 1 obyvatele v roce 2015.....	40
graf 5 - Vývoj koeficientu ekologické stability v kraji 2001 – 2015.....	51
graf 6 - Porovnání koeficientu ekologické stability v krajích.....	52
graf 7 - Srovnání podílu zemědělské půdy a lesa mezi kraji ČR 2015.....	57
graf 8 - Druhy ploch podle ORP Karlovarského kraje 2015	57
graf 9 - Kultury zemědělské půdy dle ORP 2015.....	58
graf 10 - Druhy lesa v hektarech	61
graf 11 - Provozní výkony letiště Karlovy Vary v letech 2004 až 2016	68
graf 12 - Letiště Karlovy Vary - počet odbavených cestujících podle destinací a dopravců v roce 2016.....	69
graf 13 - Průměrná cena za 1m ³ fakturované vody a průměrná cena za 1m ³ odpadních vod v ČR 2016.....	79
graf 14 - Měsíční instalovaný výkon krajů v energetické soustavě ČR (k 31.12.2015).....	82
graf 15 - Spotřeba elektrické energie na jednoho obyvatele.....	83
graf 16 - Podíl domácností s počítačem v krajích.....	89
graf 17 - Podíl domácností s internetem v krajích.....	89
graf 18 - Informační technologie v Karlovarském kraji	90

graf 19 - Vývoj počtu obyvatel Karlovarského kraje v letech 1970 až 2015	94
graf 20 - Vývoj přírůstku obyvatel Karlovarského kraje v letech 2004 – 2015	95
graf 21 - Vývoj počtu studentů v kraji v letech 2005 – 2015	100
graf 22 - Vývoj počtu lékařů v Karlovarském kraji v letech 2005 – 2015	101
graf 23 - Změny v počtu domů mezi roky 2001 a 2011 (SLBD).....	106
graf 24 - Průměrné stáří rodinných domů (SLBD 2011).....	106
graf 25 - Podíl obydlených bytů v rodinných, bytových domech a ostatních budovách dle ORP	108
graf 26 - Výstavba bytů v letech 2004 až 2015 dle druhu domů.....	110
graf 27 - Dokončené byty za roky 2011 až 2015 dle ORP	111
graf 28 - Vývoj počtu hostů v lázeňských ubytovacích zařízeních	118
graf 29 - Vývoj počtu přenocování v lázeňských ubytovacích zařízeních	119
graf 30 - Vývoj počtu pokojů a lůžek v Karlovarském kraji	120
graf 31 - Vývoj počtu přenocování v Karlovarském kraji	121
graf 32 - Vývoj průměrné doby pobytu návštěvníka v Karlovarském kraji	121
graf 33 - Porovnání vývoje hrubého domácího produktu na 1 obyvatele Karlovarského kraje	125
graf 34 - Vývoj podílů ekonomických sektorů v Karlovarském kraji a ČR v roce 2000 a 2014 (v %)	125
graf 35 - Počet zaměstnanců ve Výzkumu a vývoji na 10 tisíc obyvatel kraje v letech 2005, 2010 a 2015 .	126
graf 36 - Vývoj počtu registrovaných ekonomických subjektů v Karlovarském kraji v letech 2005 - 2015	128
graf 37 - Vývoj zaměstnanosti v sektorech hospodářství v Karlovarském kraji	129
graf 38 - Průměrná míra nezaměstnanosti v letech 2008 – 2015 v krajích ČR	130
graf 39 - Vývoj nezaměstnanosti v letech 2008 – 2015 podle ORP (v %).....	131

5.4. Seznam obrázků

obrázek 1 - Správní členění Karlovarského kraje.....	8
obrázek 2 - Karlovarský kraj	9
obrázek 3 - Správní území obcí s rozšířenou působností	11
obrázek 4 - Geomorfologické členění	15
obrázek 5 - Chráněná ložisková území.....	17
obrázek 6 - Dobývací prostory	18
obrázek 7 - Poddolované území.....	20
obrázek 8 - Výsypky.....	21
obrázek 9 - Vodní toky a plochy	23
obrázek 10 - Vyhodnocení celkového stavu útvarů povrchových vod 2016.....	24
obrázek 11 - Akumulace vod.....	25
obrázek 12 - Vyhodnocení chemického stavu útvarů podzemních vod 2016	26
obrázek 13 - Zdroje pitné vody, ochranná pásma.....	28
obrázek 14 - Zdroje minerální vody, ochranná pásma	28
obrázek 15 - Retenční schopnost krajiny.....	30
obrázek 16 - Záplavová území.....	30
obrázek 17 - Klimatické regiony	33
obrázek 18 – Kumulativní index znečištění ovzduší za rok 2009 – 2013	35
obrázek 19 - Kumulativní index znečištění ovzduší za rok 2011 – 2015	35
obrázek 20 - Evidované stacionární zdroje emisí	36
obrázek 21 - Koncentrace zdrojů emisí z dopravy	36
obrázek 22 - Skládky v Karlovarském kraji	41
obrázek 23 - Naplněnost velkých skládek odpadu	42

obrázek 24 - Staré ekologické zátěže dle míry rizika	43
obrázek 25 - Významné zdroje hluku	44
obrázek 26 - Převažující kategorie radonového indexu geologického podloží	45
obrázek 27 - Velkoplošná a maloplošná zvláště chráněná území přírody	47
obrázek 28 - NATURA 2000	49
obrázek 29 - Nadregionální a regionální prvky ÚSES	50
obrázek 30 - Koeficient ekologické stability KES	51
obrázek 31 - Fragmentace krajiny dopravou – migrace velkých savců	53
obrázek 32 - Nejvyšší zemědělská půda	59
obrázek 33 - Druhy lesa	61
obrázek 34 - Silniční síť Karlovarského kraje	64
obrázek 35 - Dostupnost center ORP individuální dopravou	65
obrázek 36 - Dostupnost krajského města Karlových Varů individuální dopravou	65
obrázek 37 - Místa přechodu státní hranice	66
obrázek 38 - Železniční doprava	67
obrázek 39 - Letiště v Karlovarském kraji dle kategorií	69
obrázek 40 - Zónování dopravního systému IDOK	71
obrázek 41 - Autobusové zastávky v kraji	71
obrázek 42 - Cykloturistické trasy	73
obrázek 43 - Trasy běžeckého lyžování	74
obrázek 44 - Podíl obydlených bytů napojených na vodovod – SLBD 2011	76
obrázek 45 - Vodovodní zařízení	76
obrázek 46 - Vodovodní síť kraje	77
obrázek 47 - Podíl obydlených bytů napojených na kanalizaci – SLBD 2011	79
obrázek 48 - Kanalizační zařízení	80
obrázek 49 - Kanalizační síť	80
obrázek 50 - Zdroje elektrické energie	82
obrázek 51 - Zařízení elektrické energie, malá (transformační stanice, rozvodna)	84
obrázek 52 - Přenosová soustava elektrické energie	84
obrázek 53 - Podíl obydlených bytů napojených na plyn – SLBD 2011	85
obrázek 54 - Plynovodní síť kraje	86
obrázek 55 - Zásobování teplem	87
obrázek 56 - Zařízení elektronické komunikace	90
obrázek 57 - Hustota zalidnění Karlovarského kraje v roce 2015	93
obrázek 58 - Významné vztahy sídel Karlovarského kraje v roce 2011	93
obrázek 59 - Vývoj počtu obyvatel obcí v letech 2005 - 2015	96
obrázek 60 - Index stáří v obcích v roce 2015	97
obrázek 61 - Vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo v obcích v roce 2011	98
obrázek 62 - Školy v Karlovarském kraji v roce 2017	99
obrázek 63 - Zdravotnické vybavení území Karlovarského kraje v roce 2017	101
obrázek 64 - Počet vybraných úřadů veřejné správy v roce 2017	103
obrázek 65 - Podíl neobydlených bytů z celkového počtu bytů – SLBD 2011	108
obrázek 66 - Podíl obydlených bytů v rodinných domech – SLBD 2011	109
obrázek 67 - Byty dokončené	112
obrázek 68 - Byty dokončené na 1000 obyvatel	112
obrázek 69 - Rekreační oblasti	114
obrázek 70 - Nejvýznamnější regionální památkové hodnoty	116

obrázek 71 - Lázeňská místa	118
obrázek 72 - Sportovní vybavenost	122
obrázek 73 - Daňové příjmy obcí v roce 2015 v milionech Kč.....	127

5.5. Seznam nejčastěji používaných zkratk

BaP	benzo(a)pyren	OO	ostatní odpad
BRKO	biologicky rozložitelné komunální odpady	ORP	obec s rozšířenou působností
Cd	kadmium	OZKO	oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
CeHO	Centrum hospodaření s odpady	PE	parní elektrárna
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí	PLO	přírodní lesní oblast
CO	oxid uhelnatý	PM10	partikulární částice menší než 10 µm
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav	PO	ptačí oblasti
ČOV	čistírna odpadních vod	POH	plán odpadového hospodářství
ČSA	České aerolinie	PP	přírodní památka
ČSÚ	Český statistický úřad	PPE	paroplynová elektrárna
DN	daň z nemovitostí	PR	přírodní rezervace
DPFO	daň z příjmu fyzických osob	PRK	program rozvoje kraje
DPH	daň z přidané hodnoty	PSE	plynová, spalovací elektrárna
DPPO	daň z příjmů právnických osob	REZZO 1	velké a zvláště velké stacionární zdroje emisí
EVL	evropsky významná lokalita	REZZO 2	střední stacionární zdroje emisí
ERÚ	Energetický regulační úřad	REZZO 3	malé stacionární zdroje emisí
FNM	Fond národního majetku	REZZO 4	mobilní zdroje emisí
GOE	geotermální elektrárna	SLDB	sčítání lidí, domů a bytů
HDP	hrubý domácí produkt	SLE	solární elektrárna
HPH	hrubá přidaná hodnota	SO2	oxid siřičitý
CHKO	chráněná krajinná oblast	S-IO	skládky – inertní odpad
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod	S-NO	skládky – nebezpečný odpad
IDOK	Integrovaný dopravní systém Karlovarského kraje	S-OO	skládky – ostatní odpad
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství	SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
JE	jaderná elektrárna	TO	třída ochrany
KES	koeficient ekologické stability	TV	cílový imisní limit
KK	Karlovarský kraj	ÚAP	územně analytické podklady
KV	Karlovy Vary	ÚAPo	územně analytické podklady obcí
LV	imisní limit	ÚAPk	územně analytické podklady krajů
MHD	městská hromadná doprava	ÚAP KK 2013	územně analytické podklady Karlovarského kraje z roku 2013
ML	Mariánské Lázně	2A ÚAP KK	2.aktualizace územně analytických podkladů Karlovarského kraje
MZCHÚ	maloplošná zvláště chráněná území	UAT	Unfragmented Area with Transport tj. území nefragmentované dopravou
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	ÚP	územní plán
N	nebezpečný odpad	ÚV	úpravna vody
NH3	amoniak	ÚSES	územní systém ekologické stability
NO2	oxid dusičitý	VaK	Vodovody a kanalizace
NOx	oxidy dusíku	VE	vodní elektrárna
NP	národní park	VN	vodárenská nádrž
NPP	národní přírodní památka	VOC	těkavé organické látky
NPR	národní přírodní rezervace	VTE	větrná elektrárna
NUTS 2	vymezení územních jednotek		

VVP Hradiště	vojenský výcvikový prostor Hradiště	ZCHÚ	zvláště chráněná území
VÚV TGM	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. M.	ZPF	zemědělský půdní fond
VZCHÚ	velkoplošná zvláště chráněná území	ZÚR KK	Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje

6. Přílohy

6.1. Tabulka jevů, položek a vrstev shapefile

Tabulka obsahuje přehled jevů a položek, v rámci kterých jsou shromážděna zjištění (data) k 10 tématům rozboru udržitelného rozvoje území. V tabulce jsou dále uvedeny informační vrstvy (shapefile) dle jednotného datového modelu ÚAP Karlovarského kraje.

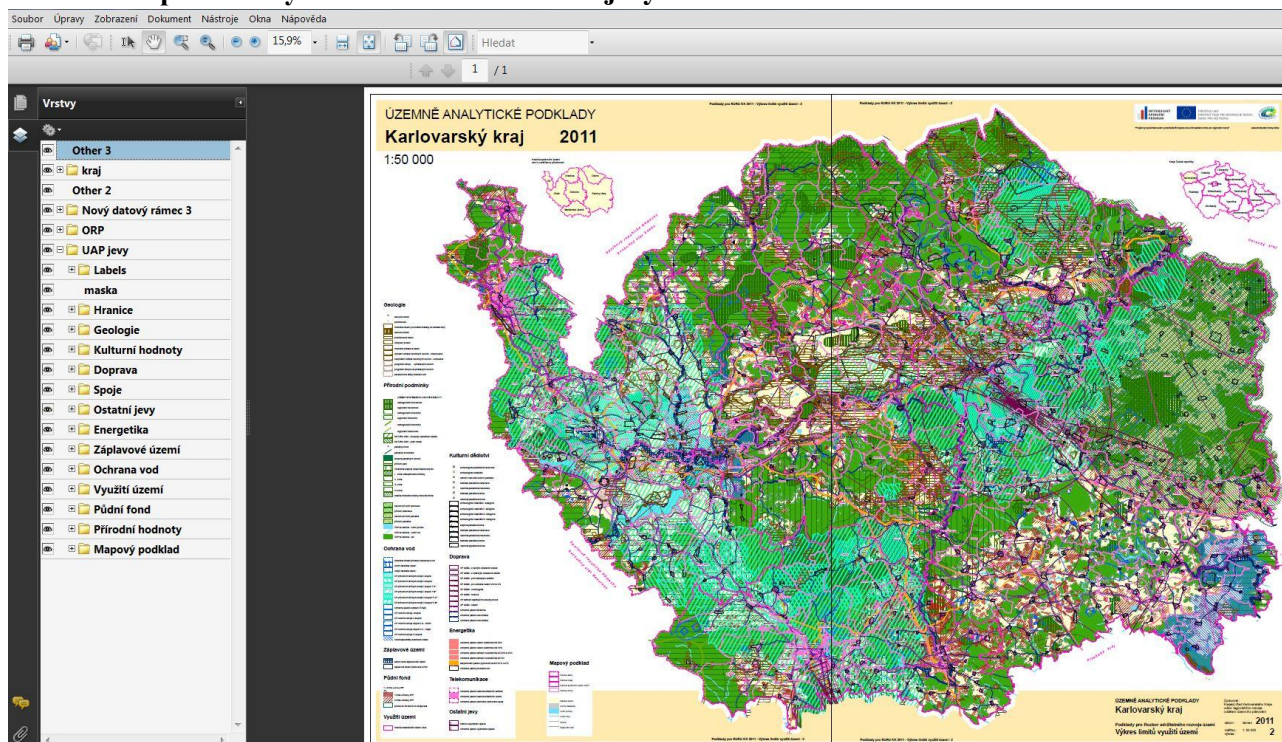
<http://geoportal.kr-karlovarsky.cz/web/AdministrationDataModelUAP/Public>

6.2. Návod k prohlížení jednotlivých vrstev v elektronických výkresech

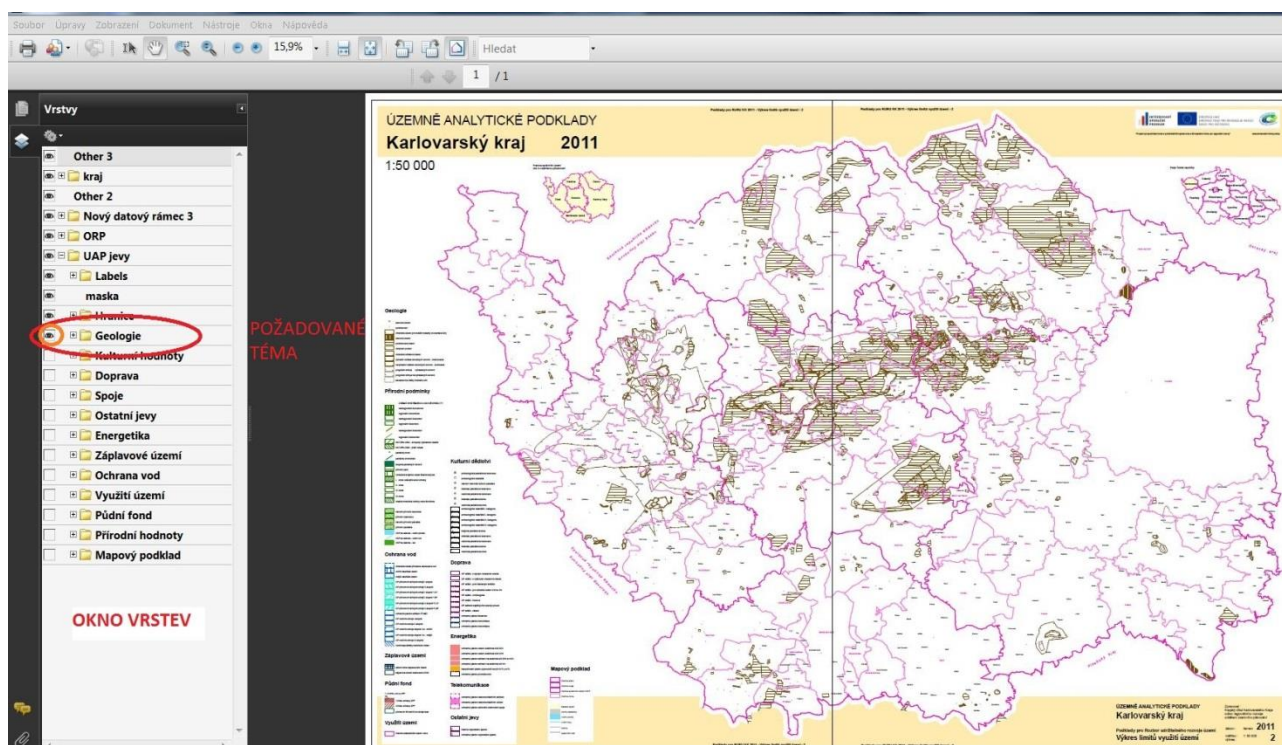
Pro účely zobrazení územně analytických podkladů v elektronické podobě je využito „vrstev“ souboru ve formátu PDF.

Takto vytvořená výkresová kompozice umožňuje v levém navigačním okně „Vrstvy“ pomocí tlačítka „oko“, zapínat nebo vypínat jednotlivé vrstvy nebo skupiny vrstev nebo jejich libovolné kombinace. Tímto způsobem je možné analyzovat souvislosti mezi jednotlivými jevy v území kraje. Pomocí standardních ikon prohlížeče PDF je možné výkres prohlížet v různých velikostech (dle procentního nastavení). Pro posun, zvětšování a ukazování se využije standardních ikon obsažených v prohlížeči PDF.

Ukázka kompletního výkresu LIMITY se všemi jevy

Ukázka výběru skupiny vrstev GEOLOGIE

6.3. Knihovna záměrů

- 1) **Zařazení záměrů** je na odborném rozhodnutí zpracovatele. Zařazené konkrétní záměry budou zobrazeny ve výkrese záměrů. Vazbu s tabulkou v textové části zajišťuje kódování.
- 2) **Volba topologického typu znázornění** záměru ve výkrese (bodem, linií, plochou) je na rozhodnutí zpracovatele.
- 3) **Pojmenování jednotlivých záměrů** v rámci skupiny je na rozhodnutí zpracovatele. Je možno použít přímo pojmenování z Knihovny - toto pojmenování doplnit, upravit, modifikovat, věcně nebo místně specifikovat - nebo vytvořit svoje vlastní.
- 4) **Pravidla kódování**
 - a) písmeno kódu skupiny záměrů + pořadové číslo v rámci skupiny a ORP (kraje)
 - b) záměry vyjádřené bodem pořadové číslo 01-39, linií 40-69, plochou 70-99

skupina

- pojmenování záměru	kód skupiny	barva skupiny
Záměry silniční dopravy	(S)	
- Stavba rychlostní komunikace		
- Stavba silnice, silniční napojení		
- Rozšíření silnice		
- Přeložka silnice		
- Mimoúrovňová křižovatka		
Záměry železniční dopravy	(Z)	
- Stavba železniční tratě		
- Koridor vysokorychlostní tratě (VRT)		
- Stavba železniční vlečky		
Záměry ostatní dopravy	(O)	
- Cyklostezka		
- Chodník		
Záměry v zásobování vodou	(V)	
- Stavba vodovodu		
- Rozšíření stávajícího vodovodu		
- Úpravna vody		
Záměry odkanalizování a čištění odpadních vod	(K)	
- Stavba kanalizační sítě		
- Rozšíření stávající kanalizační sítě		
- Čistírna odpadních vod		
Záměry v zásobování elektrickou energií a spoju	(E)	
- Stavba vedení VVN 400 kV		
- Stavba vedení 220 kV		
- Stavba vedení 110 kV		
- Rozvodna		
- Trafostanice		
- Větrná elektrárna		
Záměry v zásobování plynem	(P)	
- Stavba plynovodu VTL		
- Stavba plynovodu STL, NTL		
- Regulační stanice plynu		
Záměry v zásobování teplem a ostatními produkty	(T)	
- Stavby teplovodu		
- Rozšíření teplovodu		
- Ropovod		
- Výtopna, teplárna		
Záměry pro rozvoj hospodářství, výroby a služeb	(H)	
- Hospodářský park		
- Průmyslová zóna		

skupina

- pojmenování záměru	kód skupiny	barva skupiny
Záměry pro rozvoj bydlení a občanského vybavení	(B)	
- Plochy pro bydlení a občanskou vybavenost		
Záměry pro rozvoj cestovního ruchu, rekreace a sportu	(C)	
- Plochy s převahou pro sport, rekreaci		
- Sportovní trasy (běžecké, lyžařské, cyklotrasy, turistické)		
- Turistické příležitosti		
Záměry ÚSES	(U)	
- Nadregionální ÚSES		
- Regionální ÚSES		
- Lokální ÚSES		
Jiné záměry	(J)	
- Výhledové vodní nádrže		
- Centrum pro zpracování odpadu		
- Jinam nezařaditelné záměry		

- k o n e c -